సంపుటము IV

నెం. 2

2 ఆగష్టు, 1988
మంగళవారము
(శక సం॥ ౧౯౧౦ శ్రావణ ౧౧)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

పేజీ నెం.

[1] ప్రశ్నలు-వాగ్రూప సమాధానములు 125

[2] స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు, వ్యాసరూప సమాధానములు 155

[3] సంతాప ప్రతిపాదనలు

1) జి. పైదయ్య మరణం పట్ల సంతాపము 164

2) వి. నారాయణరెడ్డిగారి పట్ల సంతాపము 167

[4] సభా కార్యక్రమములు 167

[5] రూలు 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు

1) భారీ వర్షాల వలన కోస్తాజిల్లాలలో నారుమళ్లు ధ్వంసమగుటగూర్చి 168

2) వరదల వలన సంభవించిన మరణములనుగూర్చి, పంటలకు, ఆస్తులకు, పశుగణాలకువాటిల్లిన నష్టమునుగూర్చి 182

[6] ప్రకటన 202

1) ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర ప్రజా ప్రాముఖ్యం గల విషయముల గురించి 202

[7] సభా సమక్షమందు ఉంచిన పత్రములు 202

(Contd. on 3rd Cover)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రణాలయ డైరక్టరుగారిచే
జనతా ప్రింటర్స్, ఒంగోలు నందు ముద్రించబడినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ - ప్రధానాధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ జి. నారాయణరావు
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ ఎ.వి. సూర్యనారాయణ రాజు
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ బషీరుద్దీన్ బాబుఖాన్
		శ్రీ ఎ. మహీపాల్ రెడ్డి
		శ్రీ కె. వివేకానంద
		శ్రీ కె. ఎఱ్ఱన్నాయుడు
		శ్రీ శివరావు షేట్కార్
		శ్రీ డి. చిన్నమల్లయ్య
కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఇ. సదాశివ రెడ్డి
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎ.వి.జి. కృష్ణమూర్తి
		శ్రీ సి. వెంకటేశన్
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శాస్త్రి
		శ్రీ పి.వి.కె.ఎల్.ఎన్.వి. రాఘవశర్మ
		శ్రీ కె. ఆర్. గోపాల్
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ టి. మురళీధర రావు
		శ్రీ వి.వి. భాస్కర రావు
		శ్రీ ఎస్. సూర్యనారాయణ మూర్తి
		శ్రీ బి.కె. రామారావు
		శ్రీమతి ఎస్.జి. సుమిత్రాబాయి
		శ్రీ ఎ. ఈశ్వర శాస్త్రి
		శ్రీ ఎ. పద్మనాభన్
		శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ రెడ్డి
		శ్రీమతి ఎం.వి.ఎస్. జయలక్ష్మి
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ ఎం.హెచ్. కేశవరావు

పేజి నెం.

[8] ప్రభుత్వబి ల్లులు

1) 1988 ఆంధ్రప్రదేశ్ భూమి హక్కుల రికార్డు (సవరణ) బిల్లు 204

2) 1988 ఆంధ్రప్రదేశ్ అగ్నిమాపక సర్వీసుల బిల్లు 204

3) 1987 ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార సంఘాలలో (రెండవసవరణ) బిల్లు 204
(1987 సం. వు 70 నెం. ఎల్. ఏ.బిల్లు)

[9] 1988-89 సంవత్సరమునకు బడ్జెట్‌పై సాధారణ చర్చ 205

[10] ప్రకటన 231
శ్రీ వి. మోహన రంగారావు, ఎమ్.ఎల్.ఏ. జెయిలుపై విడుదల గురించి

[11] 1988-89 సంవత్సరమునకు బడ్జెట్‌పై సాధారణ చర్చ 232

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

పదకొండవ సమావేశము :— ఏడవరోజు, మంగళవారం, 2 ఆగష్టు 1988.

(సభ ఉదయం 8-30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

ప్రశ్నలు — వాగ్రూప సమాధానములు

Mr Speaker :— With the request of the Hon'ble Members I am postponing Question No 61 (9536.)

(Interruption)

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి (మలక్‌పేట) :— ఏ ప్రశ్న ఎప్పుడు పోస్ట్‌పోన్ అయితే అప్పుడు చెప్పాలి. ఈ రోజు సభలో చర్చకు వచ్చే ప్రశ్నను ఇప్పుడే తమరు పోస్ట్‌పోన్ చేస్తున్నానని సర్ప్రైజింగ్‌గా మాకు చెప్పేవరకు ఇక్కడకు వచ్చిన తరువాత ఇన్‌ఫర్మేషన్ వచ్చివుంటే చెబుతున్నారేమో అనే అనుమానం మాకు వస్తున్నది. కాబట్టి ముందుగానే మాకు ఇన్‌ఫామ్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker .— We will see that such arrangements are made before hand.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి (కోవూరు) :— మొదటి ప్రశ్న సందర్భంగా మాట్లాడవలసిన వారు చాలా మంది ఎం. ఎల్. ఏ. లు ఇక్కడ వున్నా కూడా ఒక మెంబర్ మాత్రమే అడిగితే పోస్ట్‌పోన్ చేసినట్లు చెబుతున్నారు

Mr Speaker :— I have also received a Telegram from the concerned Minister stating that on account of floods he was stuck up there. As such it has to be postponed I am not enthusiastic about the postponement.

★An asterisk before the name indicates Conformation by the Member.

అటవీ లాగింగ్ విభాగమును కొయ్యలగూడెం నుండి తరలించుట

62—

★9139 — శ్రీ కె. వివేకానంద (గోపాలపురం) :— అటవీశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :—

(అ) పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా, కొయ్యలగూడెం నుండి అటవీ లాగింగ్ విభాగాన్ని వేరొక చోటికి తరలించనున్న విషయం వాస్తవమేనా,

(ఆ) అయినచో, అందుకుగల కారణము లెవ్వి,

(ఇ) ఆ విభాగాలలో పని చేయుచున్న దాదాపు 400 మంది హరిజనులు మరియు వెనుకబడిన తరగతుల పనివారు జీవనభృతిని కోల్పోయెదరన్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా ?

అటవీశాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. ముద్దు కృష్ణమనాయుడు) :—

(అ) లేదండీ

(ఆ) మరియు

(ఇ) ఈ ప్రశ్నలకు తావులేదు.

శ్రీ కె. వివేకానంద :— ఈ డివిజన్‌ను ఎత్తి వేయడం లేదని మంత్రిగారు చెప్పారు. చాలా సంతోషం. ఈ డివిజన్‌ను ఎత్తి వేయాలని గతంలో అధికారుల నుంచి సిఫారసులు ఏమయినా మంత్రిగారికి అందాయా ? ఇందులో 10 సంవత్సరముల కాలం నుంచీ పని చేస్తున్న మేస్త్రీలలో కొంతమందిని తొలగించడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు స్టే ఆర్డరు ఇచ్చినప్పటికి కూడా ఇంతవరకు సి. సి. ఎఫ్ గారు దానిని అమలుచేయకపోవడం చాలా విచారకరము. ఆ స్టేను అమలు చేస్తూ మేస్త్రీలందరిని కూడా పూర్తిజీతం మీద ఉద్యోగంలో చేర్చుకొనే విషయం మంత్రిగారు పరిశీలిస్తారా ?

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు :— అధ్యక్షా, మామూలుగా ఈ డివిజన్‌ను అంతా ఎప్పటికప్పుడు రీ ఆర్గనైజేషన్ చేస్తూ వుంటారు. ఎక్కడ అవసరం వుందో.

లేదో. అనే దానిని ఎప్పటికప్పుడు అక్కడ వున్న కన్జర్వేటర్స్ ప్రిన్సిపల్ సి. సి. ఎఫ్. కు వ్రాసినట్లుగా వుంది. గవర్నమెంట్‌కు మాత్రం ప్రపోజల్స్ రాలేదు. ఇప్పుడు అలాంటి వుద్దేశ్యం ఏమీ లేదు. క్యాజువల్ లేబరర్స్ 400 నుంచి 600 దాకా ఎక్స్‌ట్రాక్షన్ కోసం వారిని పర్మనెంట్ చేయడం ఇక్కడ ప్రశ్న కాదు. మొత్తం స్టేట్ పైజ్‌గా వుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన స్టే ఆర్డరు విషయం నా దృష్టికి రాలేదు ఆ విషయం తప్పకుండా పరిశీలించి స్టేను ఇంప్లిమెంట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము

కన్సాలిడేటెడ్ జీతంపై పని చేస్తున్న ఉర్దూ పండితుల విలీనం చేసుకొనుట

63—

*8946-సర్వశ్రీ విజారత్ రసూల్‌ఖాన్, (ఆసిఫ్‌నగర్) ఇబ్రహీం బిన్ అబ్దుల్లా మస్కతి (యాకుత్‌పుర) :— విద్యాశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా ?

(అ) మెదక్‌జిల్లాలో, హిందీ, తెలుగు మరియు ఉర్దు భాషలకు ప్రత్యేక భాషా పండితులను నెలకు 398/- రూపాయలు కన్సాలిడేటెడ్ జీతంపై 1984, జనవరిలో నియమించిన విషయం వాస్తవమేనా ,

(ఆ) హిందీ మరియు తెలుగు పండిట్‌లను రెగ్యులర్ గ్రేడ్‌పై విలీనము చేసిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా ,

(ఇ) ఉర్దూ పండిట్‌లు పూర్తిగా అర్హత కలిగియుండి పదవులు ఖాళీగా ఉన్ననూ వారికి రెగ్యులర్ వేతనపు స్కేలు యివ్వని విషయం కూడా వాస్తవమేనా ;

(ఈ) అయిననో, అందుకు కారణము లేవి , ఎప్పటికి వారికి రెగ్యులర్ వేతనము స్కేలు యిచ్చే అవకాశం వున్నది ?

విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి) :—

(అ) మెదక్‌జిల్లాలో 1984వ సంవత్సరంలో ఖాళీగావున్న పదవులలో తెలుగు, ఉర్దూ ప్రత్యేక భాషా పండితులను మాత్రమే నియమించడం జరిగింది.

(ఆ) ఖాళీగా వున్న రెగ్యులర్ టైం స్కేలు పదవులలో తెలుగు, ఉర్దూ ప్రత్యేక భాషా పండితులను మాత్రమే విలీనం చేసుకోవడం జరిగింది. హిందూ, ప్రత్యేకభాషా పండితులను ఎవరిని నియమించనందున, వారిని విలీనం చేసుకోవడం అనే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(ఇ) లేదండీ. ఉర్దూ భాషకు చెందిన ఇద్దరు ప్రత్యేక భాషా పండితులను, ఖాళీగావున్న రెగ్యులర్ టైం స్కేలు పదవులలో విలీనం చేసుకోవడం జరిగింది.

(ఈ) ఉర్దూ భాషా పండితుల పదవులలో ఖాళీ ఏర్పడినందు మిగిలిన ఉర్దూ ప్రత్యేక భాషా పండితులను విలీనం చేసుకునే విషయం పరిశీలించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ డి. చిన్నమల్లయ్య (ఇందుర్తి) :— అధ్యక్షా, గత సంవత్సరం ఈ స్పెషల్ టీచర్లను చాలా మందిని డి. ఎస్. సి.లో సెలక్షన్ చేసినాకూడా ఇంతవరకు వుద్యోగాలు యివ్వనిమాట వాస్తవమా ? ఒకవేళ యివ్వని వారికి తిరిగి ఇప్పుడు నియామకం చేసే అవకాశాలు ఏమయినా వున్నవా ?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈ స్పెషల్ టీచర్స్ ఉర్దూకు సంబంధించిన విషయం. ఈ రోజు యిచ్చిన ప్రశ్న ఏమో ఉర్దూ పండితులను విలీనం చేసుకొనే విషయం గురించి ఉర్దూ పండితుల నియామకం ప్రత్యేకంగా మెదక్ జిల్లాలో జరిగింది. ఇరువురు ఉర్దూ పండితులను, స్పెషల్ టీచర్స్‌గా నియమించిన వారిని, పర్మనెంట్ చేయడం జరిగింది.

8-40 శ్రీ డి చిన్నమల్లయ్య .— అండర్ గ్రేడ్‌పై నియామకం గురించి అడుగుతున్నాము. హిందీ, తెలుగు అనే విషయం కాదు.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :— గౌరవ సభ్యుల సమస్య ఏమంటే తెలుగువారిని, హిందీవారిని అబ్జార్బ్ చేసి, ఉర్దూ వారిని అబ్జార్బ్ చేయలేదనేది. ఇరువురు ఉర్దూ అధ్యాపకులను రెగ్యులర్ పే స్కేల్స్ పైన నియమించడం జరిగింది.

శ్రీ డి. చిన్నమల్లయ్య :— ఇంతవరకు వుద్యోగాలు యివ్వని వాళ్ళను మరల ఏమయినా నియామకం చేసే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వుందా ?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రెకల్) :— ఇప్పుడు అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూల్స్‌లో ఖాళీగా వున్న తెలుగు పండితులు, మిగతా పండితుల పోస్టులను భర్తీ చేయడం లేదు; స్పెషల్ టీచర్స్‌గా వున్న వాళ్ళను, మిగతా వాళ్ళనందరిని ప్రమో

షన్ ఇచ్చి రెగ్యులర్ స్కేల్స్ యిచ్చారు. ఈ భాషా పండితులకు రెగ్యులర్ పే స్కేల్స్ యివ్వని కారణం ఏమిటి ? వీళ్ళు భాష నేర్చుకొన్నందుకా ? ఇప్పటి కయినా ప్రభుత్వం వారికి యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందా ?

శ్రీ పి ఇంద్రారెడ్డి :— రాష్ట్రంలో ఈ ప్రత్యేక భాషా పండితులను సుమారుగా 2 వేల 671 మందిని నియమించడం జరిగింది. ఉర్దూ మరియు కన్నడ అదే విధంగా. తెలుగు పండితులను నియమించడం జరిగింది. రాఘవరెడ్డిగారు తెలియజేసినట్లుగా ఈ ప్రత్యేక భాషా పండితులకు రెండు సంవత్సరాలలోపల పూర్తి రెగ్యులర్ పే స్కేల్స్ యివ్వడానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకొంటుంది. ఈ మధ్య కాలంలో కొందరికి కూడా పర్మనెంట్ పే స్కేల్స్ యివ్వడం జరిగింది. అంచెల వారీగా వీరందరికి కూడా పూర్తి స్థాయిలో పే స్కేల్స్ యివ్వడం వాస్తవం. వారు చాలా ఆర్థికమైన ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నారు. అంచెల వారీగా పర్మనెంట్ చేయడం జరుగుతుంది

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి .— మిగతా వాళ్ళందరికి యిచ్చి వీరికి యివ్వకపోవ డానికి గల కారణాలు ఏమిటి ? ఈ విషయంలో విద్యాశాఖవారు కనుగొన్న కారణాలు ఏమిటి ? వీరు ఏమయినా భాష నేర్చుకొన్నందుకా శిక్ష. రెండు సంవత్స రాలలో అందరికి ఇస్తామంటున్నారు ఇప్పటినుంచి అపాయింట్ వేసుకొన్న దానిలో ఏమన్నా శాతం పెడతారా ? లేకపోతే వెంటనే అందరిని అపాయింట్ చేసే పద్ధతి చేస్తారా ?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి .— పర్మనెంట్ అధ్యాపకుల జీతాలలో కనీసం 10 శాతం అయినా ఈ భాషా పండితులకు రెగ్యులర్ పే స్కేల్స్ క్రింద యివ్వడానికి అవకాశం వుంటుంది. ఎందుకంటే ఈ భాషా పండితులకు సంబంధించిన పర్మనెంట్ ఖాళీలు తక్కువ సంఖ్యలో వస్తున్న పరిస్థితి వున్నది ప్రత్యేకంగా ఈ భాషా పండితులను రెగ్యులర్ పే స్కేల్స్ మీద నియమించాలంటే రాబోయే పర్మనెంట్ అధ్యాపకుల నియామకంలో కొంత పర్సంటేజ్ నియమించినట్లయితే తప్పనిసరిగా వీళ్ళు క్రమ క్రమేణా అబ్జార్బ్ అయ్యే పరిస్థితి వుంటుంది. కనీసం 10 శాతం భాషా పండితులను నియమించినట్లయితే అంచెల వారీగా వీళ్ళందరు అబ్జార్బ్ అయ్యే అవకాశం ఉంటుంది

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్) :— మెదక్ జిల్లాలో ఉర్దూ పాఠ శాలలో ఉర్దూ ఉపాధ్యాయుల పోస్టులు ఎన్ని ఖాళీలు వున్నాయి ? వుదాహరణకు

నర్సాపూర్‌లో ఉర్దూ పాఠశాలల్లో సైంటిఫిక్‌కు సంబంధించిన. మరియు ఇతర తరగతులకు సంబంధించిన ఉపాధ్యాయులను అపాయింట్ చేయడం లేదు కాబట్టి మంత్రిగారు దయచేసి వివరాలు చెబుతారా ?

శ్రీ పి ఇంద్రారెడ్డి :— అధ్యక్షా, మెదక్ జిల్లాలో ఉరుదూ పాఠశాలలసంఖ్య 107. దానికి సంబంధించిన ఖాళీల విషయంలో ఎడ్యుకేషన్ డిపార్ట్‌మెంట్ వారు చర్యలు తీసుకొంటున్నారు. ఈ మధ్యకాలంలో ప్రభుత్వం వంద ఉరుదూ పాఠశాలలను మంజూరు చేయడం జరిగింది. వంద అధ్యాపకుల పోస్టులను మంజూరు చేయడం జరిగింది ఖాళీగా వున్నవాటి విషయం గురించి డి. ఇ ఓ గారికి ఆదేశాలు జారీ చేశాము. వారు వున్నటువంటి ఖాళీలను భర్తీ చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి (నగరి) :— అధ్యక్షా, చిత్తూరు జిల్లాలో తమిళనాడు బోర్డర్ అటాచ్ టు చిత్తూరు, నగరి నియోజక వర్గంలో తమిళ స్కూల్స్ వున్నాయి. అక్కడ తమిళ భాషలో వారికి టెక్స్టు బుక్స్ యివ్వమని ఇంతకుముందు వున్న మంత్రిగారు ముద్దుకృష్ణమనాయుడు చెప్పారు. తమరికికూడా గుర్తువుండే వుండ
III 8-40 వచ్చు. ఆ రోజు తమిళములో నేను మాట్లాడాను కూడా. వారు హామీ యిచ్చారు. కానీ ఇంతవరకు హైస్కూల్స్‌లోను, కాలేజీలలోను టెక్స్టుబుక్స్ పెట్టనందువలన విద్యార్థులు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. దానికి ఈ ప్రభుత్వం ఏమయినా ఆలోచన చేస్తుందా ?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :— తమిళ పాఠశాలలకు సంబంధించిన పాఠ్య పుస్తకాలు పంపిణీచేసే విధానం వుంది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయంలో వెంటనే చర్య తీసుకొంటాము.

గ్రామోదయ పథకము

64—

*8127 - శ్రీమతి వై. సీతాదేవి (ముదినేపల్లి) శ్రీ ఎ. రాంనారాయణరెడ్డి (రాపూర్) .— చిన్న తరహా పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) గ్రామోదయ పథకం క్రింద ప్రతి సంవత్సరం షుమారు 700 పథకాలను గుర్తించి 150 నుండి 200 పథకాలను మాత్రమే ఆచరణలో పెడుతున్న విషయం వాస్తవమేనా , అయినచో, అందుకుగల కారణములేవి ,

(ఆ) లబ్ధిదారులు బ్యాంకర్లు యిచ్చిన సహాయానికి ఎటువంటి పూచీని సమకూర్చవలసిన అవసరం లేదన్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా, లేనిచో బ్యాంకర్లు అనుసరించుచున్న మార్గదర్శక సూత్రాలేవి,

(ఇ) బూటకపు పథకాలను గురించి ఏదైనా విచారణ జరిపారా, అయినచో విచారణలో తేలిన విషయాలపై తీసికొన్న చర్య ఏమి?

చిన్నతరహా పరిశ్రమలు, జవుళిశాఖమంత్రి (శ్రీ కె. రామచంద్రరాజు) :—

(అ) లేదండీ

(ఆ) అవునండీ భారతీయ రిజర్వు బ్యాంకు వారి మార్గదర్శక సూత్రాలను బ్యాంకర్లు అనుసరిస్తున్నారు

(ఇ) ఫిర్యాదులు వచ్చినప్పుడు వాటిపై తగు విచారణ జరిపి సరియైన చర్యను తీసుకొనవలసినదిగా కలెక్టర్లను కోరడం జరుగుతున్నది అట్టి దొంగను కేసులను ఐ.పి.సి. 420 విభాగం క్రింద నమోదు చేయాలని ఇటీవల హోంశాఖ కూడా ఆదేశాలను జారీ చేసింది.

శ్రీ కె వి సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు) :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు మొదటి ప్రశ్నకు జవాబు చెబుతూ లేదండీ అన్నారు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ నిరుద్యోగులైన విద్యావంతుల కొరకు దాదాపు 700 పథకాలను ఏర్పాటు చేస్తే అందులో ఏ ఏ పథకాలను అమలుపరుస్తున్నారు దాదాపు 200 పథకాలను అమలుచేసినట్లు కూడా వారు సరిగ్గా చెప్పడం లేదు ఏ వుద్దేశ్యంతో అయితే సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఈ పథకాలను అమలుపరచాలని చెప్పిందో దాని ఆచరణ నిర్వీర్యం అయిపోయి బూటకపు పథకాలుగా తయారు అయిన విషయం వాస్తవమేనా? 1986-87 1987-88 వ సంవత్సరాలలో ఎంతమంది నిరుద్యోగులకు ఎన్ని పథకాలు గ్రాంట్ చేశారు? బ్యాంకులు వాటికి సరైన మార్గదర్శక సూత్రాల ప్రకారం రుణాలను మంజూరు చేశాయా? ఎన్ని గ్రౌండ్ అయ్యాయి? ఈ నాడు పని చేస్తున్నవి ఎన్ని? అనేక ఫిర్యాదులు వచ్చినాయి? ముఖ్యంగా దీనిలో లబ్ధిదారులను సెలెక్ట్ చేసేటప్పుడు బ్యాంకర్లు, ఇండస్ట్రీస్ డిపార్ట్‌మెంట్ కొల్యూడ్ అయిన వారికి అనుగుణమైన అవినీతి పద్ధతులలో ఈ కార్యక్రమం చేస్తున్న మాట వాస్తవమేనా? ఏ వుద్దేశ్యంతో అయితే పెట్టారో అది ఆచరణలో విఫలం అయింది. అది ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా? మార్గదర్శక

సూత్రాలు ఏమిటి ? ఏ విధంగా సెలెక్ట్ చేస్తున్నారు ? ఇప్పటివరకు ఫెయిల్ అయినవి ఎన్ని గ్రౌండ్ అయినవి ఎన్ని ?

శ్రీ కె. రామచంద్రరాజు :— అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఈ స్కీములను ప్రభుత్వ పరంగా గుర్తించారా అని అడిగారు సుమారు 313 స్కీములకు సంబంధించి వాల్యూమ్ వన్. వాల్యూమ్ టు అనే పుస్తకాలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ గ్రామోదయ పథకంలో నిధులు సుమారు 50 శాతంకు తక్కువగాకుండా పరిశ్రమలకు యివ్వాలని, సర్వీసు పథకాలకు సంబంధించి 20 శాతం, వ్యాపారానికి సంబంధించి 30 శాతం మించకూడదని గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఆదేశాలు యిచ్చింది. పరిశ్రమలకు 35 వేలు, సర్వీసు పథకాలకు 25 వేలు, వ్యాపారానికి సంబంధించి 15 వేలు రూపాయల వరకు ఆర్థిక సహాయం యివ్వాలని గైడ్ లైన్స్ యిచ్చారు. ఇతర వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు 10 శాతం ఇంటెస్టు, మిగతా ప్రాంతాలకేమో 12 శాతం ఇంటెస్టు పెట్టినారు. ఈ స్కీము ఇచ్చిన తరువాత ఆరు మాసాల నుంచి 18 మాసాల లోపు పరిశ్రమలు పెట్టాలి. తీసుకొన్న డబ్బు 75 శాతం కట్టాలి. బ్యాంకులు 1986-87 వ సంవత్సరంలో 10 వేల రూపాయలు 505 స్కీములకు 1987-88 వ సంవత్సరంలో 3 వేల రూపాయలు 994 స్కీములకు యివ్వడం జరిగింది. అంటే 1987-88 కి ఇంకా టైమ్ వుంది సెలెక్ట్ చేసిన తరువాత 18 మాసాల వరకు డబ్బు డిస్‌బర్స్ చేస్తారు. ఇంకా కొంత మొత్తం రావడానికి అవకాశం వున్నది.

శ్రీ కె. సి. సుబ్బారెడ్డి :— అసలు సెలెక్ట్ చేసినవి ఎన్ని ? బ్యాంకర్స్ యివ్వడం లేదనేది ముఖ్య వుద్దేశ్యం అయినది. 10 వేలు రూపాయలు ఇచ్చినారని చెబుతున్నారు. మొత్తం ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ఎన్ని సెలెక్ట్ చేశారు ? దానిలో 1986-87 వ సంవత్సరంలో ఎన్ని ఇచ్చారు ? అదే విధంగా 1987-88 వ సంవత్సరంలో మూడువేలు రూపాయలు అంటున్నారు. మార్చితోనే కంప్లీట్ అయిందని చెబుతున్నారు. ఇందులో మోసము జరుగుతున్నది. సమగ్రమైన వివరాలు టేబుల్ మీద పెట్టాలి.

శ్రీ కె. రామచంద్రరాజు :— మొత్తం వివరాలన్నీ టేబుల్ మీద పెడతాము. 1986-87 వ సంవత్సరంలో 14 వేల 9 వందల 99 రూపాయలు సాంక్షన్ చేశారు. 1987-88 వ సంవత్సరంలో 7 వేల 4 వందల 21 రూపాయలు సాంక్షన్ చేశారు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి — అధ్యక్షా, ఈ పథకం ప్రచారం చాలా పెద్దగా వున్నది. కానీ వాస్తవానికి మాత్రం ప్రచారం చేస్తున్న దానిలో సగము కాదుగదా పావు వంతు కూడా జరగడం లేదు. ఇప్పుడు అర్హులు అయిన నిరుద్యోగులు మన దగ్గరకు ఎంతోమంది వస్తున్నారు. 313 స్కీములు వున్నాయి అన్నారు దీనిలో సర్వీసెస్ ప్రొడక్షన్ ఓరియంటేడ్ అని డెసిషన్ తీసుకొన్నారు. ఒకవేళ సర్వీసెస్ గురించి ఎవరైనా దరఖాస్తు పెట్టుకుంటే డైరెక్ట్‌గా రిజక్టు చేస్తున్నారు తప్ప దీనిలో రాదు కాబట్టి ఇది సెలెక్టు చేయండి తీసుకోండని వారికి చెప్పడం కానీ, సెలెక్టు చేసిన తరువాత ఇన్ని రోజులలో ఎవరికయినా కరెంటు అవసరం వుంటే ఇన్ని రోజులలో కరెంటు ఇప్పిస్తాము, బ్యాంకుల నుండి లోన్ ఇప్పిస్తాము. ఫలానా మిషన్ ఇప్పిస్తాము. సైకిళ్లు ఇప్పిస్తామని చెప్పే రెస్పాన్సిబిలిటీ తీసుకోవడం లేదు. కాబట్టి ఒక నిర్ణీతమైన కార్యక్రమాన్ని వారు డైరెక్టు చేస్తారా? అర్హులైన వారందరికి ఏదో ఒక స్కీము ఇప్పించి, శాంక్షన్ అయిన తరువాత ఇన్ని రోజులలో డబ్బు ఇప్పిస్తామని ఖచ్చితమైన ఆదేశాలు యిస్తారా? మూడవ ప్రశ్నకు సంబంధించి 420 కేసు పెడతామని అంటున్నారు లోనులు తీసుకొన్న వారే మరల రెండు, మూడు లోనులు తీసుకున్నారు. స్కీము గ్రౌండ్ చేయడం లేదు స్కూటర్లు కొనుక్కొన్నారు. ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. డబ్బు కట్టడం లేదు కాబట్టి అటువంటి వారి మీద ఎన్ని రోజుల లోపల చీటింగ్ కేసు పెట్టి డబ్బు వసూలు చేస్తారు? ఎన్ని రోజులలో శాంక్షన్ చేస్తారు? శాంక్షన్ అయిన తరువాత ఎన్ని రోజులలో డబ్బు ఇస్తారు?

మిస్టర్ స్పీకర్ — రిజర్వ్ బ్యాంక్ గెయిడ్‌లైన్స్ లేవా?

శ్రీ కె. రామచంద్రరాజు — రిజర్వ్ బ్యాంక్ గెయిడ్‌లైన్స్ వున్నాయి. ఉ|| 8-50
నిరుద్యోగులుగా వున్నవారు తమ స్వంత స్కీమును తయారుచేసుకున్న తరువాత దానికి సంబంధించిన కొటేషన్ అడుగుతారు. 6 నుండి 18 మాసాల వరకూ టైమ్ ఇస్తాము. ఆ టైమ్‌లోపున వారు కొటేషన్ ఇస్తే డబ్బు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేశాము. జిల్లాలోని ఇండస్ట్రీస్‌కు సంబంధించిన మేనేజర్, మండల్‌లో వున్న ఎమ్. డి. వో. లీడ్ బ్యాంక్ నుండి ఒకరు ఇవి గ్రౌండ్ అయ్యాయా లేదా, కాకపోతే కారణం ఏమిటి అని ఎప్పటికప్పుడు పరిశీలిస్తున్నారు. ఎక్కడైనా గ్రౌండ్ కాలేదనే స్పెసిఫిక్ కేస్ వుంటే. ..

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి — మేము జిల్లా పరిషత్ మీటింగులో స్పష్టంగా

చెప్పాము. బ్యాంకర్స్ చెప్పారు. వారు గ్రౌండ్ చేయలేదు. ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్నారని చెప్పాము. పోలీసు స్టేషన్‌కు వెళ్ళి కేస్ పెట్టండి అంటే ఇది సివిల్ కేసు కాబట్టి మేము రిజిష్టరు చేసుకోము అని అంటున్నారు. ఒక కేసు అయితే చెప్పగలం కాని వందల కేసులు వుంటే ఎన్నని చెప్పగలం ? ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్నారని తెలిసిన తరువాత కూడా వసూలు చేయకపోతే ఎలా ? వీరివల్ల మిగిలిన వారికి ఇవ్వడంలేదు.

శ్రీ కె. రామచంద్రరాజు ,— యాక్షన్ తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి .— ప్రభుత్వం ఎన్నిటికి ఇచ్చింది ఎన్ని ఇంప్లిమెంట్ అయ్యాయి అనే దానికి సమాధానం రావాలి. డబ్బు ఇచ్చిన తరువాత కూడా మిస్ యూజ్ చేస్తున్నారు. అటువంటి కేసులను ప్రభుత్వం చూడనక్కరలేదా ?

శ్రీ కె రామచంద్రరాజు .— కలెక్టర్లకు స్ట్రిక్ట్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చాము. ఎవరు ఫిర్యాదు చేసినా చర్యలు తీసుకోవలసిందని పోలీసు వారికి కూడా ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చాము. జి. వో. కూడా ఇష్యూ చేయడం జరిగింది. బ్యాంకర్స్ ఫిర్యాదు చేసినా చర్య తీసుకోవలసిందని జి. వో. ఇవ్వడం జరిగింది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (చింతలపూడి) .— గ్రౌండ్ అయిన వాటికికూడా పూర్తిగా డబ్బు ఇవ్వకుండా వుండటంవల్ల బెనిఫిషరీస్ దెబ్బ తింటున్నారన్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా ? మంజూరు అయిన వాటికి పూర్తిగా డబ్బు ఇవ్వటానికి చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ కె రామచంద్రరాజు :— డబ్బు అందలేదని ఫిర్యాదులు వచ్చినప్పుడు కలెక్టర్స్ బ్యాంకర్స్‌ని మీటింగుపెట్టి డబ్బు శాంక్షన్ చేయిస్తున్నారు. అలా ఎక్కడైనా ఎవరికైనా డబ్బు ఇవ్వకపోతే ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తే చర్యలు తీసుకుంటాము

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు (మంథని) :— బ్యాంకర్స్‌చుట్టూ కాళ్ళు అరిగేటట్లు తిరిగినా వారు డబ్బు ఇవ్వడం లేదన్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా ? ఒక ఇండస్ట్రీకి 35 వేలు రూపాయలు కావలసి వుందని అడిగితే 17, 18 వేలకంటే ఎక్కువ ఇవ్వడం లేదు. వారికి టైమ్‌లో పూర్తి డబ్బు ఇప్పిస్తారా ?

శ్రీ కె రామచంద్రరాజు :— స్కీములోపు శాంక్షన్ చేసిన తరువాత బ్యాంకర్స్ డబ్బు రిలీజ్ చేయకపోతే జిల్లా కలెక్టర్ దృష్టికి తీసుకువస్తే రిలీజ్ చేయించడం జరుగుతుంది. కలెక్టరుకు అటువంటి ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది.

డా కె. వీరయ్య (వేమూరు) :— లబ్ధిదారుల ఎన్నిక విషయంలో గెయిడ్ లైన్స్ ఫాలో కావడం లేదు. కనుక సెలక్షన్ స్కీములో స్థానిక ప్రజాప్రతినిధులు కూడా వుండేవిధంగా వారికి అవకాశం కలుగజేస్తారా ? ఎన్నికయిన తరువాత కూడా లబ్ధిదారులను ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటువారు చాలా ఇబ్బందులు పెడుతున్నారు. ఫలానా షాప్‌లోనే ఫలానా పరికరం కొనాలనే ఆంక్షలు పెడుతున్నారు. ఆ షాప్‌లో కొంటే అది పనిచేయదు. బ్యాంకర్స్ తమ స్వంత డబ్బు ఇచ్చినట్లు బాధ పెడుతున్నారు. .. ..

శ్రీ కె. రామచంద్రరాజు — జిల్లా లెవెల్‌లో ఎం ఎల్. ఎ., ఎం. పి. లతో ఒక ఎడ్వైజరి కమిటీ వుంది. ఏ అవకతవకలు జరిగినా కలెక్టరు దృష్టికి తీసుకువస్తే కలెక్టరు చర్యలు తీసుకోటానికి అవకాశం వుంది.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్) :— జిల్లా లెవెల్లో కలెక్టర్ అధ్వర్యంలో స్టేటు లెవెల్లో, చీఫ్ సెక్రటరీ లెవెల్లో కమిటీలు వున్నాయి కాని సమావేశం కావడం లేదు. స్టేటు లెవెల్లో గత మూడు సంవత్సరాల నుండి మీటింగు జరగలేదు. ఇప్పటికైనా మీటింగు ఏర్పాటుచేసి వున్న ఇబ్బందులను తొలగించటానికి చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ కె రామచంద్రరాజు :— స్టేటులెవెల్లో మీటింగు జరుగుతున్నది. స్కీము శాంక్షన్ చేసిన తరువాత బ్యాంకర్స్‌తో మీటింగు పెట్టి ఎలాట్ చేయడం జరుగుతున్నది. అవసరమైనప్పుడల్లా చీఫ్ సెక్రటరీ బ్యాంకర్స్‌తో మీటింగు జరిపి ఏవిధంగా ఇంప్లిమెంట్ అవుతున్నదో చర్చిస్తున్నారు.

(అంతరాయము)

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :— స్టేట్ లెవెల్ కమిటీ మీటింగు ఎప్పుడు పెట్టారు ? ఈ మూడు సంవత్సరాల నుంచి పెట్టలేదు.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు (మెట్‌పల్లి) :— గ్రామోదయ పథకం క్రింద అభ్యర్థుల సెలక్షన్ లిస్ట్ పెట్టాక, వాళ్ళకు మార్జిన్ మనీ, సబ్సిడీ ఇచ్చినప్పటికీ బ్యాంకులు లోన్స్ ఇవ్వకపోవడంవల్ల అభ్యర్థులు సంవత్సరాల తరబడి తిరుగుతున్నారు. బ్యాంకులు లోన్స్ ఇవ్వకపోతే బ్యాంకులవారిని డైరెక్టుచేసే అధికారం ప్రభుత్వానికి లేదంటున్నారు. అసలు ప్రభుత్వం మాట బ్యాంకులు వినాలా, బ్యాంకుల మాట ప్రభుత్వం వినాలా అనేది మొదట్ల క్లారిఫికేషన్ కావాలి.

Mr. Speaker :— You mean to say that Banks' management has to be controlled ?

Sri Ch Vidyasagara Rao :— Sir, that is the main problem – గ్రామోదయ పథకం క్రింద ఫలానా గ్రామంవారికి లోన్ ఇవ్వము అని బ్యాంకువారు అంటే ఇక అంతే. మీరు ఏ కమిటీని ఏర్పాటుచేసినా, శాసన సభ్యులు, ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు అందులో ఉన్నా వాళ్ళు కేవలం ఉత్సవ విగ్రహాల మాదిరి వుంటున్నారు తప్ప బ్యాంకులపై ఎలాంటి చర్య తీసుకొనే పరిస్థితి లేదు. అందువల్ల ఒక పాలసీ ఎవాల్వ్ చేయాలి. ప్రభుత్వోద్యోగులకు స్కూటర్ లోన్స్ మొదలైనవి బ్యాంకు వారు కుమ్మక్కు కావడంవల్లనే ఇస్తున్నారు. అప్పుల ఎగవేత జరుగుతున్నది. బినామి లోన్స్ ఇస్తున్నారు కాబట్టి మీరు బ్యాంకులపై సత్వర చర్యలు తీసుకోక పోతే ఈ సమస్య ఇట్లాగే వుంటుంది కాబట్టి ఈ విషయమై ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ కె. రామచంద్రరాజు :— మీటింగు ఎప్పుడు జరిగిందని గౌరవసభ్యులు బాగారెడ్డిగారు అడిగారు. 8-7-88 న హైదరాబాదులో స్టేట్ లెవెల్ బ్యాంకర్స్ మీటింగు జరిగింది. ఇక గౌరవ సభ్యులు విద్యాసాగరరావుగారు అడిగిన ప్రశ్నకు జవాబు చెపుతాను. రిజర్వ్ బ్యాంక్ గైడ్ లైన్స్ ప్రకారం ఏ బ్యాంకులు అయినా లోన్స్ ఇవ్వకపోతే తక్షణం జిల్లా కలెక్టర్ దృష్టికిగానీ, స్టేట్ లెవెల్ కమిటీ దృష్టికి గానీ తెచ్చినట్లయితే స్టేట్ లెవెల్ బ్యాంకర్స్ మీటింగు పెట్టినప్పుడు ఖచ్చితంగా ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతుంది. ఎప్పటికప్పుడు రెవ్యూ చేయడం జరుగుతుంది.

రంగారెడ్డి జిల్లాలో స్థానికేతరులకు మదర్ డైరీచే ఉద్యోగము లిచ్చుట

65—

★9113-సర్వశ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి, బద్దం బాల్ రెడ్డి, (కారవాన్) ఎ. నరేంద్ర (హిమాయత్ నగర్) ఆర్. శ్రీనివాసరెడ్డి (రామాయంపేట) ఆర్. రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి (అలంపూర్) వి. జయపాల్ (పరకాల) :— పశు సంవర్ధక, మత్స్య పరిశ్రమ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) రంగారెడ్డి జిల్లాలోని మదర్ డైరీ స్థానికేతరులకు ఉద్యోగాలు యిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా .

(ఆ) అయినచో దానిని అరికట్టుటకు తీసికొన్న చర్యలేమి ?

పశు సంవర్ధక, మత్స్యశాఖ మంత్రి (శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ) :

(అ) కాదండీ.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— అధ్యక్షా, "కాదండీ" "ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదండీ" అని సమాధానం చెబుతున్నారు తరువాత చేయవలసింది చేస్తాము అని అది కూడా చెపితే సరిపోతుంది. మదర్ డైరీ రంగారెడ్డి జిల్లాలో ఉంది. దానిని నగర పరిధిలోకి తీసుకువచ్చి రాష్ట్రంలోని మిగతా ప్రాంతాలలో కావాలని ఎక్స్ ప్ సిబ్బందిని అపాయింట్ చేసి, వారికి అక్కడినుంచి ఇక్కడికి తీసుకువచ్చి రంగారెడ్డి, నల్లగొండ జిల్లాలలో వున్నవారికి ఒక్కరికి ఉద్యోగం దొరక్కుండా చేయాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా ? ఇలాంటి ఆలోచన లేనట్లయితే మదర్ డైరీకి కావలసిన వెహికల్స్ కొని ఆరు నెలలు అయినా, ట్రయిల్ రన్ అయినాక కూడా ఈ రోజుకూ అది ఎందుకు ప్రారంభం కాలేదు ? ఉద్యోగులను ఎప్పుడు అపాయింట్ చేస్తారు ? ఎప్పుడు ప్రారంభం చేస్తారు ? ఎవరిని అపాయింట్ చేస్తారో చెబుతారా ?

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ :— అధ్యక్షా, స్టేట్ మదర్ డైరీ స్టేట్ లెవెల్ ఆఫీస్, కాబట్టి జిల్లాకు సంబంధించిన రూల్స్ దీనికి వర్తించవని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రాసేనా రెడ్డి :— అధ్యక్షా, మొదటి ప్రశ్నకు వారు చెప్పిన సమాధానానికి. ఇప్పుడు చెప్పిన దానికి సంబంధం ఉందా ? ఆ రెండు సమాధానాలు ఒక్కటేనా ?

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ :— రంగారెడ్డి జిల్లాలోని మదర్ డైరీ స్థానికేతరులకు ఉద్యోగాలు ఇస్తున్న విషయం నిజమేనా అని అడిగారు. ఉద్యోగుల నియామకంపై బ్యాన్ వున్న సంగతి గౌరవసభ్యులకు తెలుసు. అందువల్ల ఎవరికీ కొత్తగా ఉద్యోగాలు ఇవ్వలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ ప్రసక్తి లేదు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానం చెపుతూ 'తావులేదు' అన్నారు. మళ్లీ అడిగితే ఉద్యోగాలు ఇచ్చే ప్రశ్న లేదని అన్నారు. ఉద్యోగులు లేకుండానే డెయిరీని నడపాలని అనుకుంటున్నారా ? ప్రభుత్వ ఉద్దేశం ఏమిటి ? ఉద్యోగులు లేకుండా అంతా ఆటోమైజేషనా ? రెండవ విషయం ఏమిటంటే ఈ మదర్ డైరీ అనేది ప్రముఖంగా రంగారెడ్డి జిల్లాలో వున్నటువంటి వాళ్ళకు, పరిసర ప్రాంతాల వాళ్ళకు ఉపయోగపడే విధంగా వుంటున్నది. దీనిని ఇమిడియట్‌గా స్టేట్ లెవెల్లో తీసుకొని ఇతర ప్రాంతాలవారిని అపాయింట్ చే - డానికి ప్రభుత్వం కుట్ర పన్నుతున్నదనే ఆందోళన పరిసర ప్రాంతాలలోని నిరుద్యోగులలో ప్రముఖంగా ఉంది కాబట్టి ఉద్యమానికి తావులేకుండా వాళ్ళందరికీ ఉద్యోగాలు ఇస్తామని సభద్వారా హామీ ఇచ్చి ఉపశమానాన్ని కలిగించండి. అనవసరమైన ఆందోళనకు దారితీయించకండి. ఇవి చాలా సీరియస్ ఇష్యూ.

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ :— మొట్టమొదటే మనవిచేశాను. ఈ ఫెడరేషన్ స్టేట్ లెవెల్ ఆఫీస్. ఎన్. డి. డి. బి. వాళ్ళ గైడ్‌లైన్స్ ప్రకారం ఆంధ్ర, తెలంగాణా వారికి 2.1 నిష్పత్తిలో ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలి. అయితే ఇప్పుడు ఇచ్చే ప్రసక్తి లేదని మనవిచేశాను. ఇప్పటికే ఫెడరేషన్‌లో 375 మంది ఉద్యోగులు అదనంగా వున్నారు అయితే భవిష్యత్తులో నియామకాలు జరిపినప్పుడు స్టేట్‌లెవెల్ ఆఫీస్ గైడ్ లైన్స్‌ను అమలుచేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. నరేంద్ర :— 2.1 అనేది ఈ సందర్భంలో చర్చించవలసింది కాదు. 2.1 అనేది ఎక్కడా అమలు కావడంలేదు. అందుకు అనేకమైన ఉదాహరణలు చెప్పగలం, ఆ సమస్య వచ్చినప్పుడు మాట్లాడతాము. అయితే దీనికి సంబంధించి ట్రయిల్ కూడా అయిపోయింది. 6, 7 మాసాలు అయింది. మొత్తం ఎక్విప్

మెంట్ కొన్నారా ? వెహికల్స్ కొన్నారా ? ఎందుకు మూలనపడేసి పెట్టారు ? ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు ? ఆ విషయం మీరు చెప్పలేదు. ఎందుచేత ఇంకా ప్రారంభించకుండా అట్లాగే ఆపిపెట్టారో స్పష్టపరచాలి

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ .— 1984 లో మొదలైంది అయితే బల్క్ వెండింగ్ మిషన్స్ మొదలైన వాటికి మునిసిపాలిటీద్వారా స్థల సేకరణ చేసి వాటిని ప్రారంభించాలనే ఉద్దేశం వుంది 1, 2 నెలలో ప్రారంభించాలని ప్రభుత్వం ఆతృతతో వుందని గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను

డా॥ ఆర్ రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి (అలంపూర్) .— ఫ్యాక్టరీ నిర్మాణం అయ్యేటప్పుడు ఇక్కడ కూలివారు కావాలి. ఇక్కడ ఎలక్ట్రిసిటీ కావాలి. నీరు కావాలి. కాని ఉద్యోగాల నియామకాలలో నాన్ లోకల్స్‌కి ఇస్తారు. ఇది 6 పాయింట్ ఫార్ములాకి వ్యతిరేకంకాదా ? ఎన్నో ఫ్యాక్టరీలలో మొదటినుంచి ఇట్లాగే జరుగుతోంది. ఆలోచించండి. ఇక్కడ కూడా అంతే మొత్తం స్టేట్‌కి సంబంధించింది అని నాన్-లోకల్స్‌తో నింపడానికి ప్రయత్నం జరుగుతోంది అట్లా కాకుండా చేస్తారా ? 6 పాయింట్ ఫార్ములాకి వ్యతిరేకంగా ఎటువంటి నియామకాలు జరపరని హామీ ఇస్తారా? చాలా స్పష్టంగా చెప్పాలి ఉ॥ 9-1

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ .— స్టేట్ లెవెల్ ఆఫీసుగా ఉండడంవల్ల ఆంధ్రా తెలంగాణా వారిని పెట్టుకోవాలి. నార్మ్స్ ఉన్నాయి గౌరవ సభ్యులకు తెలిసిందే. 6 పాయింట్ ఫార్ములాని తప్పకుండా అమలు చేస్తాము.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి .— రంగారెడ్డి జిల్లాలో ఉంది. కావాలని చెప్పి, మంత్రిగారు రీజినల్ ఫీలింగ్స్ రేకెత్తిస్తారా? ఇది ఆ జిల్లా వరకే పరిమితం.

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ .— స్టేట్ అంతా ఫంక్షన్ చేయాలి. ఆ రకంగా నిర్ణయించి ఎన్.డి.డి.సి. వారు గైడ్‌లైన్స్ ఇచ్చారు హైదరాబాదులో ఉందా, రంగారెడ్డిలో ఉందా అనేది క్రైటీరియా కాదు. స్టేట్ లెవెల్‌లో వస్తుంది కనుక దానికుండే నార్మ్స్ ప్రకారంగా తప్పకుండా అమలు చేస్తాము.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి .— ఎన్ డి.డి.సి. వారు ఎక్స్‌ప్రెస్ ఉంటే డెప్యుటేషన్ మీద తెచ్చుకోండి అంటూ చెప్పలేదు. ఇది చాలా తీవ్రమయినది.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— ఇది స్టేట్ వైడ్ కాదు. రంగారెడ్డి జిల్లాకే పరిమితం కావాలి. లోకల్ వారికే ఉద్యోగాలువచ్చే అవకాశం చూడాలి. దానిని దాటవేయడానికి, స్టేట్ లెవెల్ వింగ్ అని ఇతరులకు ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈ ఆలోచన చాలా దుర్మార్గం. ఇక్కడ వారికి అన్యాయం జరుగుతోంది. ఇప్పటికయినా మార్చుకోండి. ఇక్కడి ప్రజల మనసులో ఆందోళన రాక ముందే మార్చుకోవాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ :— ముందే మనవి చేశాను. దాని ఆపరేషన్ స్టేట్‌వైడ్ ఉంటుంది

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— ఎట్లా ఉంటుంది, చెప్పండి. దాని నుండి వచ్చే పాలు త్రాగేది హైదరాబాదు సిటీ ప్రజలు. దీని బాక్‌గ్రవుండ్ నేను చెబుతాను. మేము ముగ్గురం కమిటీగా పామూరుకి వెడితే, తెలిసింది. డైరీ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ ఛైర్మన్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌గా నియామకాలుచేసి. ఇక్కడగలవారు ఎక్కువగా ఉన్నారు కనుక హాయత్‌నగర్‌కు పంపుదామంటే, ఇంద్రసేనారెడ్డి అడ్డుకొంటున్నారు. అట్లా అడ్డుకోకుండా చూడండి అని ప్రొవోక్ చేస్తారా? ఇదేమి పద్ధతి? స్టేట్ వైడ్ ఆఫీసు ఎట్లా అవుతుంది? ఎన్.డి.డి.సి. వారు చెప్పారన్నారు. కానీ వారు చెప్పలేదు 2:1 రేషియోలో ఉద్యోగాలివ్వండి. అట్లా అయితే డబ్బు ఇస్తామని చెప్పలేదు. అట్లా ఉంటే మాకు ఇవ్వండి. ఒప్పుకుంటాము. కాని నిజం కాదు. కావాలని మిస్. లీడ్ చేస్తారా?

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ :— మరొకసారి చెబుతున్నాను. మిస్‌లీడ్ చేయడం కాదు. ఇటీవల మూడు సంవత్సరాల నుంచి బ్యాన్ ఉంది. గతంలో ఛైర్మన్ రాకముందే, కొంత మందిని అప్పుడు స్టేట్ చిల్లింగ్ సెంటర్లలో అదనంగా తీసుకొన్నారు. నాలుగయిదు సంవత్సరాల నుంచి క్రొత్తవారిని ఎవరినీ తీసుకోలేదు. ఇందులో ఏ కుట్రా, స్వార్థం లేదు.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు (వర్ధన్నపేట) :— స్టేట్ లెవెల్‌లో కాదు అని ఇప్పటికయినా మంత్రిగారిని చెప్పమనండి.

శ్రీ కె. హరీశ్వరరెడ్డి (పర్గి) :— రంగారెడ్డి జిల్లాలో గల ప్లాంట్ ఇది స్టేట్ లెవెల్‌కు సంబంధంలేదు. కావాలని చాలా రోజుల నుంచి ఎక్స్‌ప్రెస్ అప్పా

యింట్‌మెంట్స్ చేసి, కుట్రపన్నుతున్నారు, అధికారులు తప్పుడు సమాచారం ఇచ్చారు. రంగారెడ్డి జిల్లాలో ప్రభుత్వపరంగా పెట్టిన దానికి కూడా స్థానికేతరులకు అవకాశం రాకుండా చెయ్యాలని చూస్తున్నారు. రంగారెడ్డి జిల్లాలో ఉన్నవారికే అవకాశం ఇస్తామనే హామీ ఇవ్వాలి. లేకపోతే దీనిమీద చాలా ఆందోళన వస్తుంది. మంత్రి గారిని అధికారులు మిస్‌లీడ్ చేస్తున్నారు. ఎక్సెస్‌గా నియామకాలు చేశారు. ఇక్కడ మదర్ డెయిరీ వస్తుందని తెలుసు. అందుకే అక్కడ ఎక్కువ నియామకాలు చేసి, ఇక్కడకు పంపడానికి చూస్తున్నారు. రంగారెడ్డి జిల్లాలో స్థానికులకు ఉద్యోగాలులేవు. ఇక్కడగల ఎంప్లాయిమెంటులో వేరే జిల్లా వారు చాలా మంది ఉన్నారు. వేరే డెయిరీలలో స్థానికులకే ఇస్తున్నారు చర్యలు తీసుకోవాలి. 6 పాయింట్ ఫార్ములా అని, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు చెబుతోందని అన్నారు. అది తప్పు రంగారెడ్డి జిల్లా వారికి ఇస్తామని హామీ ఇవ్వాలి.

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ .— వారు తప్పుగా భావిస్తున్నారు. వాస్తవానికి నేను పూర్తిగా పరిశీలించి చూస్తాను

శ్రీ కె. హరీశ్వరరెడ్డి — తప్పకుండా స్థానికులకే ఇచ్చేటట్లు హామీ ఇవ్వాలి

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ .— ఆల్విన్ వంటి సంస్థలున్నాయి. వాటిలో స్టేట్ వైడ్‌గా ఇస్తారు ఇక్కడి వారికే ఇవ్వాలనడం భావ్యం కాదు. ఇది స్టేట్ వైడ్ కనుక .

మిస్టర్ స్పీకర్ .— కమిటీ వారు కూడా ఆందోళన| వ్యక్తం చేస్తున్నారు. వాస్తవాలు చెప్పడం జరుగుతోంది.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి (గద్వాల్) : — ఈ డెయిరీకి సంబంధించిన విషయంలో, ఉద్యోగాల నియామకం విషయంలో పరిశీలించడానికి వేసిన కమిటీలో నేను, నర్సిరెడ్డిగారు, ఇంద్రసేనారెడ్డిగారు వెళ్లాము. మిగతావారు రాలేకపోయారు. ఫెడరేషన్ క్రింద ఏవేవి ఉన్నాయో వాటిని చూశాము. అధికారులతో మాట్లాడాము. ఇది ఇంద్రసేనారెడ్డిగారి నియోజక వర్గంలో ఉంది. నేషనల్ డెయిరీ డెవలప్‌మెంట్ ఫెడరేషన్‌వారు బాక్‌వర్డ్ రీజన్ అని ఈ జిల్లాలో రిక్రూట్‌మెంట్‌మీట్ కావడానికి పెట్టారు. దీనికి 6 పాయింట్ ఫార్ములాకానీ 2:1 రేషియో కానీ ఎట్లా వర్తిస్తుందో

అర్థం కాదు. ఇక్కడ గల వారందరికి ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్ఛేంజీ నుంచి కాల్ ఫర్ చేసే పద్ధతి చూస్తారా? అట్లా సెలెక్షన్ చేయండి. దాని విషయం వేరే విధంగా పరిశీలిద్దాము. కానీ మిస్‌చిఫ్ జరుగుతోంది. కొన్ని సొసైటీలలో ఎక్కువ మందిని అల్‌రెడీ రిక్రూట్‌చేసి, తమ సొసైటీ లాభసాటిగా నడవాలంటే ఎక్కువ మంది స్టాఫ్ ఉన్నారు కనుక వారిని అక్కడకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయాలనుకోవడం, దానికి వత్తాసుగా మంత్రిగారు చెప్పడం చూస్తుంటే మిస్‌చిఫ్ మీకే అర్థం అవుతుంది, దానిని అన్‌డూ చేయడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు? వారి ఎం. పి. రఘుమారెడ్డిగారే ముఖ్యమంత్రిగారికి వ్రాశారు. ఇట్లా జరుగుతోంది, తప్పు అన్నారు.

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ :— అదనంగా తీసుకొన్నారనడం వాస్తవంకాదు. వారు కూడా ఫెడరేషన్ ఉద్యోగస్థులే. ఎన్.డి.డి. వారు శాంక్షన్ చేసినప్పుడు మదర్ డెయిరీగా చేశారు. దీని కార్యకలాపాలన్నీ స్టేట్ లెవెల్‌లో ఉండాలని చెప్పి వారు ఇవ్వడమైనది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మంత్రిగారూ, సింపుల్ క్వశ్చన్ ఇది. కాంప్లికేషన్స్ లేవు. వేరే డెయిరీలలో ఎక్సెస్ రిక్రూట్‌చేసి, వారందరిని ఇక్కడకు పంపవలసిన అవసరం ఏముందని అంటున్నారు. అఫిషియల్ మిస్‌చిఫ్ ఉంది. అన్‌డూ చేస్తారా అన్నారు. 6 పాయింట్ ఫార్ములా ఏమీ లేదు. ఎక్సెస్ ఎందుకు తీసుకొన్నారని మీరు అడగాలి అది వారి ఫెడరేషన్.

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ :— ఎక్సెస్ కావడంచేతనే స్టేట్‌లెవెల్ చేయడం అన్నది వాస్తవం కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— డిస్ట్రిక్ట్ డెయిరీ డెవలప్‌మెంట్ ఆర్డర్స్ అవి. నేషనల్ డెయిరీ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ కూడా ఇన్వాల్వ్ అయింది. అండర్ డెవలప్డ్ డిస్ట్రిక్ట్స్‌లో ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలిని, లోకల్ ఎంప్లాయిమెంటుని జనరేట్ చేయాలని చెప్పారు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— సి. యం. గారు కూడా చెప్పారు. లోకలు వారికే యివ్వాలన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మంత్రిగారూ, దీనిని మీరు తిరిగి ఆలోచించండి. ఏమి కిటుకు ఉందో మీరుకూడా కనుక్కోండి. నెమ్మదిగా పునఃపరిశీలించి చెప్పండి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— పోస్ట్‌పోన్ చేయండి.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి (భోనగిర్) :— ఇక్కడ ఉన్న మదర్ డెయిరీ రాష్ట్రానికి సంబంధించినది అన్నప్పుడు. మిల్క్ ప్రొడక్ట్సు ఉత్పత్తి చేసే దానికోసం రంగారెడ్డి, నల్లగొండ జిల్లాలకు మదర్ డెయిరీ కనస్ట్రక్ట్ చేసే ప్రతిపాదన ఉందా? ఉ॥ 9.
ఈనాడు ప్రతిపక్ష నాయకులు మాట్లాడుతూ విజయవాడ, వైజాగ్ డెయిరీల నుంచి అప్పాయింట్ చేసుకున్న వారిని ఇక్కడికి తీసుకురావడం జరుగుతోందని చెప్తున్నారు. ఈ డెయిరీలో రంగారెడ్డి, నల్లగొండ జిల్లాలకు చెందినవారు 10 శాతం కూడా లేరు మంత్రిగారు చెప్పేది నూటికి నూరుపాళ్లు సత్యదూరం. ఇక్కడ ఇంకొక మదర్ డెయిరీ కన్‌స్ట్రక్ట్ చేసే ప్రతిపాదన ఉందా?

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి .— చెప్పేది లేదు, ఇదే జవాబు అంటున్నారు మంత్రిగారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ .— దీనిని ఆలోచించండి. ఇంకా ఇన్‌ఫర్మేషన్ సేకరించండి.

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ .— మహారాజా ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. డిస్ట్రిక్ట్ వైజ్ యూనియన్స్ ఉన్నాయి. లోకల్ వారిని వేసుకోవడం జరుగుతోంది. కాని ఇది స్టేట్ వైడ్‌గా పెట్టినది

శ్రీ డి కె. సమరసింహారెడ్డి .— అయన చెప్పే జవాబు ఇంక లేదు అంటున్నారు. He says that there is no other answer rather than this

Mr Speaker. — I am giving more time to the Hon Minister

శ్రీ కె. హరీశ్వరరెడ్డి :— అరుమంది అవసరం ఉంటే వైజాగ్‌లో 20 మందిని వేసుకొని వారిని ఇక్కడికి తీసుకురావడం జరుగుతోంది. అన్ని డెయిరీల నుంచి ఇక్కడికి తీసుకురావడం జరుగుతోంది స్థానికులకే ఇస్తామని వారు హామీ ఇవ్వాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మంత్రిగారు, ఆ డిటెయిల్స్ అన్నీ టేబుల్ మీద పెట్టించండి.

శ్రీ పి నర్సిరెడ్డి (మథుర్) :— ఇందులో డిటెయిల్స్ ఏమిలేవు. మంత్రి

గారు ఆలోచించ వలసిన అవసరం ఏమీలేదు. సూటిగా సమాధానం చెపితే అయి పోతుంది. ఇందులో న్యాయమైనటువంటి పద్ధతి అవలంభించవలసిన అవసరం ఉంది. సిక్స్ పాయింట్ ఫార్ములా అమలు చేస్తున్నారా, లేదా ? అమలు చేస్తున్నట్లయితే ఏ ప్రొవిజన్ క్రింద వారు ఆంధ్ర ప్రాంతంనుంచి ఎంప్లాయీస్‌ని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేస్తున్నారు ? ప్రొవిజన్ లేకపోతే దానిని ప్రక్కకు పెట్టి ఇక్కడ ఉండేవారినిమాత్రమే అప్పాయింట్ చేస్తారా, లేదా ? దీనికి పరిశీలన అవసరం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మీరు చెప్పిన దానికి, సిక్స్ పాయింట్ ఫార్ములాకి సంబంధము లేదు. మీ ఆవేదన మంత్రిగారికి తెలుపడం జరిగింది. Let us do it in a calm and quite atmosphere. Co operate with me please I will get the answer Please sit down నేను ఆన్సర్ తెప్పిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. హరీశ్వర్‌రెడ్డి :— విశాఖ డెయిరీలో ఆరుమంది అవసరం ఉంటే ఇరవై మందిని తీసుకొని ఈ మదర్ డెయిరీకి తీసుకురావడం జరిగింది. అది వాస్తవమో, కాదో చెప్పమనండి. దీనికి సమాధానం కావాలి

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :— తమరు సెలవిచ్చిన ప్రకారం మంత్రిగారి రిప్లయి ఏమాత్రం క్లియర్‌గా లేదు. కన్‌ఫ్యూజ్‌గా ఉంది. కాంట్రడిక్టరీగా ఉంది దీని వల్ల ప్రాబ్లమ్ సాల్వ్ కాదు కాబట్టి ఈ క్వశ్చన్ పోస్ట్‌పోన్ చేసి మంత్రిగారిని ప్రిపేర్ అయి రమ్మనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఎవరికి ఇబ్బంది లేకుండా లోకల్ ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్‌ఛేంజిలో ఉండే వారికి ఇస్తామని ఎస్యూరెన్స్ ఇవ్వండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— లోకల్‌వారు ఎంతమంది ఉన్నారు, బయటివారు ఎంతమంది ఉన్నారనేది తేలడానికి రికార్డ్స్ తెప్పించండి.

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ :— ఇటీవల లోకల్ వారిని మూడు పోస్టులకు వేసుకోవడం జరిగింది. ఇద్దరు సెక్యూరిటీ గార్డ్స్‌ని, ఇంకొకరిని రంగారెడ్డి జిల్లా వారిని తీసుకోవడం జరిగింది. ఫెడరేషన్‌కి సంబంధించి ఎక్కువమంది ఉద్యోగస్థులు ఉన్నప్పుడు, సర్‌ప్లస్ ఉన్నప్పుడు వేరేచోటకు తీసుకురావడం జరుగుతుంది తప్ప ఇక్కడ వారు అడిగే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదని చెప్పి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— ఇక్కడివారిని నరికెయ్యండి. ఒకేసారి మట్టిలో పూడ్చి పెడుతున్నారు. మంత్రిగారు ఎన్నిసార్లు చెప్పినా అక్కడ ఎక్కువ మంది ఉన్నారు అంటున్నారు. నా కానిస్టిట్యుయన్సీకి ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చి నప్పుడు స్థానికులకే ఉద్యోగాలు ఇస్తామని చెప్పారు. వారి ఎం. పి. ముఖ్యమంత్రి గారికి లెటర్ వ్రాశారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడివారికే ఉద్యోగాలు ఇస్తామని వేదికమీద చెప్పారు.

Mr. Speaker :— Anyway I am postponing the question I will post it

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :— ఎప్పటికి చేశారు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఈ సెషన్‌కే పోస్టుపోన్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :— క్వశ్చన్ పోస్టుపోన్ చేశారు. రిప్లయి ఇచ్చేదానికి he will again come up with the same answer It should be examined and some conclusion should be drawn that local employee

Mr. Speaker — I have already requested the Hon Minister to come prepared with more information.

Sri Ch Rajeswara Rao — As far as the Minister is concerned he is well prepared with his ready-made answer It is a considered answer. ఆలోచించి తయారు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. దీనిని ఇన్వెస్టిగేట్‌చేసి లీగల్‌గా ప్రాక్టికల్ ప్రాబ్లమ్స్ ఏమిటి అన్నది చూసిన తరువాత చేయాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మంత్రిగారు అర్థం చేసుకొన్నారు

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నరసంపేట) — పాయింట్ ఆఫ్ సబ్మిషన్ సర్, ఫైనల్ డెసిషన్ తీసుకునేముందు ఫ్లోర్ లీడర్స్‌ని కూర్చోబెట్టి చర్చించమని చెప్పండి దీనివల్ల ప్రాబ్లెమ్ సాల్వ్ అవుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఫ్లోర్ లీడర్స్‌ని సమావేశపరచి వారితో చర్చించండి.

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ :— తప్పనిసరిగా చర్చిస్తాము.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— లోకల్ ఎమ్. ఎల్. ఏస్‌ని కూడా పిలిపించమనండి.

సబ్సిడీ బియ్యం కోటా తగ్గింపు

9-30

66—

★ 8669-శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి (కర్నూలు) :— ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా ,

(అ) కార్డులు ఉన్నవారికి సబ్సిడీ బియ్యపు సరపరాను తగ్గించి దానికి బదులుగా గోధుమలు ఇవ్వటానికి ఏదైనా ప్రతిపాదన ఉన్నదా ,

(ఆ) ఆకుపచ్చ కార్డులు ఉన్నవారికి సరఫరా చేయడానికి అవసరమైన బియ్యము పరిమాణం ఎంత ?

(ఇ) సెంట్రల్‌పూల్ నుంచి సరఫరా చేసిన బియ్యం పరిమాణం ఎంత, రాష్ట్రము సేకరించిన బియ్యం పరిమాణం ఎంత :

(ఈ) కార్డులు ఉన్నవారందరికీ సరఫరా చేయడానికి అవసరమైన బియ్యం పరిమాణంలో లోటు ఏమైనా ఉన్నదా ?

ముఖ్యమంత్రి తరపున పౌరసరఫరాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎం. గోపాలకృష్ణ).—

(అ) లేదండీ.

(ఆ) సుమారు 23 లక్షల టన్నుల బియ్యం.

(ఇ) సెంట్రల్ పూల్‌కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి సేకరించిన 15 లక్షల టన్నుల బియ్యంనుండి మామూలుగా 10 లక్షల టన్నుల బియ్యాన్ని ప్రభుత్వ పంపిణీ వ్యవస్థకోసం మన రాష్ట్రానికి కేంద్రప్రభుత్వం విడుదల చేస్తుంది. మిగతా బియ్యాన్ని రాష్ట్ర పౌరసరఫరాల సంస్థద్వారా కొనుగోలు చేయడం జరుగుతున్నది.

(ఈ) అంగీకరించిన విధంగా గత సంవత్సరం నుంచి రాష్ట్రప్రభుత్వానికి కేంద్రం ఇవ్వనందున, ఈ పథకం అమలు కొనసాగడానికి 2 లక్షల టన్నులు కొరత పడవచ్చును.

కిన్నెరసాని నదిలోకి కె. టి. పి. యస్. నుండి కలుషిత జలం విడుదల

67—

★ 5262-సర్వశ్రీ సి. విఠల్ రెడ్డి, జి. మల్లేశ్ (ఆసిఫాబాద్), యా. నారాయణరావు (మునుగోడు), డి. చినమల్లయ్య :— ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా.

(అ) కొత్తగూడెం థర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రం నుండి బొగ్గు బూడిద కిన్నెరసాని నదిలోనికి వదలటంవల్ల మోరంపల్లి బంజర్, పెనుపాక నగరంలలోని 1.64 కోట్ల రూపాయల పంటలు నష్టం అవుతున్న విషయం వాస్తవమేనా,

(ఆ) అయినచో, కలుషిత జలాన్ని విడుదల చేయుటను నివారించుటకై తీసుకున్న చర్యలేవి ?

ముఖ్యమంత్రి తరపున అటవీశాఖామంత్రి (శ్రీ జె. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు).—

(అ) లేదండీ

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు. అయితే, 1986 లో ఒకే ఒకసారి బూడిద గుంటకు గండి పడింది ఆ గండిని వెంటనే మూసివేశారు. గట్లను పటిష్టవంతం చేయడం ద్వారాను, కొత్తగా రూపొందించిన ఫిల్టర్లను ఏర్పాటు చేయడం ద్వారాను, ఇటువంటి సంఘటనలు తిరిగి జరగకుండా అరికట్టడానికి ముందుజాగ్రత్త చర్యలను తీసుకున్నారు. అంతేకాక ఆ గట్లను ఎల్లప్పుడూ గమనిస్తూ జాగ్రత్తగా నిర్వహిస్తున్నారు. అప్పటినుండి ఎటువంటి ఫిర్యాదు అందలేదు.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :— 1986లో బూడిద గుంటకు ఒకసారి గండి పడినట్లు మంత్రిగారు ఒప్పుకొన్నారు. పర్యవసానంగా రైతులకు ఎంత నష్టం వచ్చింది ? ఆ నష్టాన్ని తిరిగి ఇప్పించడానికి చర్యలు తీసుకున్నారా ? లేకపోతే ఉ॥ 9-
ఇప్పుడయినా తీసుకొనే చర్య తీసుకుంటారా ? వివరాలు చెప్పాలి.

శ్రీ జె ముద్దుకృష్ణమనాయుడు :— పెద్దగా నష్టం ఏమీ జరగలేదు. బూడిద, నీరు కలసి కిన్నెరసాని నదిలోకి పోయింది. దాంతో పైర్లకు పెద్ద నష్టం

లేదు దానిని మేము క్లోజ్ చేశాము సత్వర చర్యలు తీసుకొన్నాము. 600 మీటర్ల పొడవులో ఆ పాండ్ బెడ్ ని ధృఢపరిచాము. మరొక 600 మీటర్లను చేస్తున్నాము. ఇంకా 1200 మీటర్లను పటిష్టం చేసి అటువంటి గండ్లు పడకుండా యాష్ పాండ్ ఏను స్ట్రెంగ్తెన్ చేయడం జరిగింది. ఇకమీద అట్లా కాకుండా ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువారు చర్య తీసుకొంటారు

శ్రీ సిహెచ్ విఠల్ రెడ్డి :— భవిష్యత్తు గురించి చెప్పారు. నిజమే. 1986 లో జరిగిన దానికి ఏమిటి ?

మిస్టర్ స్పీకర్ .— నష్టం జరగలేదన్నారు కదా ?

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి .— అది తప్పు. తీవ్రమైన నష్టం జరిగింది దానిని కప్పిపుచ్చడానికి నష్టం జరగలేదని చెబుతున్నారు. సత్యదూరమైన సమాధానం చెబుతున్నారు. వివరాలు చెబుతారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ ,— ఇంతకంటే జవాబు వస్తుందనుకోను.

భూసేకరణ చట్టానికి సవరణ

68 —

*8629-శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు (తుని) .— ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) భూసేకరణ చట్టాన్ని మరింత సమర్థవంతంగా అమలు చేయటానికి దానిని సవరించటానికి ఏదైనా ప్రతిపాదన ఉన్నదా ,

(ఆ) అయినచో, అందుకు సంబంధించిన వివరాలెవ్వి ?

ముఖ్యమంత్రి తరపున ఆర్థిక శాఖామంత్రి (శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్) :—

(అ) అవునండీ.

(ఆ) వివరాలను సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

1984, భూసేకరణ సవరణ చట్టాన్ని ప్రవేశ పెట్టిన తరావాత, చట్టంలోని 12, 23 విభాగాల విర్వచనం మీద సుప్రీంకోర్టు, హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుల దృష్ట్యా,

భూసేకరణ చట్టాన్ని తగు విధంగా, సవరించాలని నిర్ణయించడమయింది ఈ క్రింది సవరణలతో రూపొందించిన ముసాయిదా బిల్లును మంత్రిమండలి 12-1-1987 నాటి తమ సమావేశంలో ఆమోదించింది

1894 లో 1వ కేంద్ర చట్టంలోని 12వ విభాగపు సవరణ -

1894 భూసేకరణ చట్టాన్ని (ఇటు తరువాత ప్రధాన చట్టంగా పేర్కొనిన) ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి వర్తింపచేయడంలో, ఆ చట్టపు 12 వ విభాగం, (2) వ ఉపవిభాగంలో, "కలెక్టరు అసక్తిగల వ్యక్తులకు అవార్డు నోటీసును వెంటనే ఇవ్వాలి." అనే మాటలకు బదులు "కలెక్టరు, అవార్డులోని కొన్ని భాగాలను అంటే మార్కెటు విలువ నిర్ణయానికి సంబంధించిన కారణాలు, అభిప్రాయాలు, నష్ట పరిహారపు మొత్తం పంపకంతో పాటు సంబంధిత ఇతర ప్రధాన అంశాలు ఉన్న భాగాల ప్రతులను భూములలో అసక్తి ఉన్న వ్యక్తులకు వెంటనే అందచేయాలి" అనే మాటలను ఉంచాలి.

18వ విభాగపు సవరణ :

ప్రధాన చట్టంలోని 18వ విభాగం, (2) వ ఉప విభాగానికి గల మినహాయింపు నిబంధనలోని (బి) ఖండంలో "నోటీసు అందచేసిన తేదీ నుండి" అనే మాటలకు బదులు "అవార్డులోని కొన్ని భాగాలను అంటే మార్కెటు విలువ నిర్ణయానికి సంబంధించిన కారణాలు, అభిప్రాయాలు నష్ట పరిహారపు మొత్తం పంపకంతోపాటు సంబంధిత ఇతర ప్రధాన అంశాలు ఉన్న భాగాల ప్రతులను అందజేసిన తేదీ నుండి" అనే మాటలను ఉంచాలి.

23 - ఎ అనే కొత్త విభాగాన్ని చేర్చడం :— ప్రధాన చట్టంలోని 23 వ విభాగం తర్వాత, ఈ క్రింది విభాగాన్ని చేర్చాలి., అదేదంటే :—

23 - ఎ . 23వ విభాగం క్రింద పెంచిన మొత్తం 1982 ఏప్రిల్ 30 వ తేదీ తరువాత ఇచ్చిన అవార్డులకు వర్తించడం ;— 1984, భూసేకరణ (సవరణ) చట్టంలోని 30 వ విభాగం, (2) వ ఉప విభాగంలో ఏమి ఉన్నప్పటికీ, దానితో నిమిత్తం లేకుండా, ఆ చట్టంలోని 15వ విభాగం (బి) ఖండం ద్వారా సవరించిన విధంగా ఉండే 23వ విభాగం, (2) వ ఉప విభాగంలోని నిబంధనలు, 1982 ఏప్రిలు 30 తేదీ తరువాత 1984 సెప్టెంబరు 24వ

తేదీకి ముందు కలెక్టరు ఇచ్చిన ఏదేని అవార్డుకు, అట్టి అవార్డుకు విరుద్ధంగా అప్పీలులో హైకోర్టు లేదా సుప్రీంకోర్టు జారీ చేసిన ఏదేని ఉత్తరువుకు వర్తించాలి. వర్తించినట్లుగా భావించాలి."

చెల్లుబాటు :—

ఇందుకు విరుద్ధంగా ఏదేని న్యాయస్థానం, ట్రిబ్యునలు లేదా ఇతర అధికార వర్గం ఏదేని తీర్పు, డిక్రీ లేదా ఉత్తరువు ఇచ్చినప్పటికీ దానితో నిమిత్తం లేకుండా, ప్రధాన చట్టం ప్రారంభం కావడానికి ముందు ఆ చట్టంలోని 12 వ విభాగం, (2) వ ఉప విభాగం క్రింద కలెక్టరు ఇచ్చిన ఏ అవార్డు నోటీసు అయినా, మార్కెటు విలువ నిర్ణయానికి సంబంధించిన కారణాలు, అభిప్రాయాలు, నష్ట పరిహారపు మొత్తం పంపకంతోపాటు సంబంధిత ఇతర ప్రధాన అంశాలు ఉన్న భాగాల ప్రతులను అందచేయకుండా కేవలం అవార్డు నోటీసు మాత్రమే ఇవ్వడం జరిగినందున్న కారణంతో చెల్లుబాటు కానట్టిదిగా భావించరాదు లేదా చెల్లుబాటును కోల్పోయినట్టిదిగా ఎప్పుడూ భావించరాదు ఏదైనా అట్టి నోటీసును ఈ చట్టం ద్వారా సవరించిన విధంగా వుండే ప్రధాన చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం అందచేసిన అవార్డుగా భావించాలి అవార్డును అందచేయలేదన్న కారణంతో అట్టి నోటీసు చెల్లుబాటుకు సవాలుచేస్తూ ఏదేని న్యాయస్థానం, ట్రిబ్యునలు లేదా ఇతర అధికార వర్గం ఎదుట దావానుగాని, ఇతర ప్రొసీడింగు నుగాని దాఖలు చేయరాదు, నడుపరాదు లేదా కొనసాగించరాదు

ఇలా ఉండగా, భూసేకరణ ట్రిబ్యునళ్ళను ఏర్పాటు చేయడానికి వీలుగా 18 వ విభాగాన్ని, అభ్యర్థనలు చేసే శాఖలను ప్రొసీడింగులలో కక్షిదార్లుగా చేర్చి, న్యాయ స్థానం ఇచ్చిన హెచ్చింపు నష్టపరిహారం చెల్లింపుకు వారిని బాధ్యులుగా చేయడానికి వీలుగా 18, 26, 27, 28 విభాగాలను సవరించాలన్న ప్రతిపాదనలు పరిశీలనకు వచ్చాయి.

సేకరించిన భూములను నష్టపరిహారం చెల్లించడం, భూసేకరణ అధికారులు ఇచ్చిన అవార్డుల మూలంగా ఉత్పన్నమయిన రెఫరెన్సులను పరిష్కరించడానికి సివిలు న్యాయస్థానాల స్థానే భూసేకరణ ట్రిబ్యునళ్ళను ఏర్పాటుచేయడం వంటి అంశాలను పదవీ విరమణ చేసిన సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ వి ఆర్. కృష్ణ అయ్యరుతో లోగడ సంప్రదించడం జరిగింది. ఈ విషయంలో తుది నిర్ణయం తీసుకొవడానికి

గాను, జస్టిస్ వి. ఆర్. కృష్ణ అయ్యరుతో సంప్రదించేందుకు న్యాయశాఖ కార్యదర్శిని డెప్యూటు చేయడం జరిగింది

శ్రీ వి. ఆర్. కృష్ణ అయ్యరు, పై రెండు ప్రతిపాదనలను పరిశీలించి, అందుకు సంబంధించిన రాజ్యాంగ పరమయిన నిబంధనలను వివరించారు. భూములను సేకరించడానికి ఒక ప్రత్యేక సంస్థను, అంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ నీటిపారుదల, అభివృద్ధి మండలిని ఏర్పాటు చేయాలని, నష్టపరిహారాన్ని వార్షిక ఆదాయం గుణిజములు మీద నిర్ణయించాలని ఆయన సూచించారు. ఈ మండలి ప్రతిపాదించే ప్రాజెక్టులకు భూమిని సేకరించే విషయంలో, వార్షిక ఆదాయ గుణిజముల మీద నష్టపరిహారం నిర్ణయించడం, నోలేషియం చెల్లింపుకు వీలు కల్పించే నిబంధనను తొలగించడం వంటి అంశాలకు వీలు కల్పిస్తూ ఒక ప్రత్యేక శాసనాన్ని తీసుకురావాలని కూడా ఆయన సూచించారు. ఈ విషయంలో కృష్ణ అయ్యరు వ్యక్తపరచిన అభిప్రాయం మీద విడిగా చర్చ తీసుకోవడం జరుగుతున్నది.

భూసేకరణ ట్రిబ్యునళ్ళకు సంబంధించి, భూసేకరణ ట్రిబ్యునళ్ళ ఏర్పాటుకు వీలుకల్పిస్తూ భూసేకరణ చట్టాన్ని సవరించాలన్న ప్రతిపాదనను శ్రీ కృష్ణ అయ్యరు సమర్థిస్తూ, ఈ ట్రిబ్యునలులో, సర్వీసులో ఉన్న లేదా పదవీ విరమణ చేసిన జిల్లా న్యాయమూర్తి లేదా జిల్లా న్యాయమూర్తి పదవికి అర్హత ఉన్న వ్యక్తి అధ్యక్షులుగాను కలెక్టరు హోదా కంటే తక్కువకాని హోదాగల ఇద్దరు రెవిన్యూ అధికారులు సభ్యులుగా ఉండాలని ఆయన సూచించారు.

ఈ ప్రతిపాదనను, 10-11-1987 తేదీన ప్రధాన కార్యదర్శి ఛేంబరులో జరిగిన సమావేశంలో తుదిసారిగా పరిశీలించడం జరిగింది. భూసేకరణ చట్టాన్ని సవరించేందుకు ఈ క్రింది ప్రతిపాదనలను అంగీకరించడమయింది. అవి ఏవంటే :—

(1) న్యాయస్థానాల స్థానే ఈ క్రింది వ్యవస్థా స్వరూపంలో భూసేకరణ ట్రిబ్యునలు ఏర్పాటుకు వీలుకల్పిస్తూ భూసేకరణ చట్టంలోని 3, 18 విభాగాలను సవరించడం, చట్టంలో న్యాయస్థానం అనే మాట వచ్చిన చోట భూసేకరణ ట్రిబ్యునలు అనే మాటలను ఉంచడం

(2) అభ్యర్థన చేసే శాఖలను న్యాయస్థానాల ముందుగల అన్ని ప్రొసీడింగులలో కక్షిదార్లుగా చేయడానికి వీలుగా 18 (1) విభాగాన్ని సవరించడం.

(3) ఈ క్రింది ఉప విభాగాన్ని 28 వ విభాగం క్రింద పొందుపరచడం అదేదంటే ఈ భాగం క్రింద (భూసేకరణ ట్రిబ్యునలు) న్యాయమూర్తి ఇచ్చిన అవార్డుకు అభ్యర్థన చేసే శాఖలు కట్టుబడి ఉండాలి "

(4) 27 (2) విభాగంలో ప్రస్తుతమున్న "సాధారణంగా కలెక్టరు చెల్లించాలి" అనే మాటలకు బదులు "సాధారణంగా అభ్యర్థన చేసే శాఖ చెల్లించాలి" అనే మాటలను ఉంచడానికి వీలుగా 27 (2) వ విభాగాన్ని సవరించడం.

(5) 28 (2) విభాగంలో ప్రస్తుతమున్న "అట్టి అధిక మొత్తం మీద వడ్డీని కలెక్టరు చెల్లించవలసినదిగా న్యాయస్థానం ఆదేశించవచ్చును" అనే మాటలకు బదులు "అట్టి అధిక మొత్తం మీద వడ్డీని అభ్యర్థన చేసే శాఖ చెల్లించవలసినదిగా న్యాయస్థానం (భూసేకరణ ట్రిబ్యునలు) అవార్డు ఆదేశించవచ్చును" అనే మాటలను ఉంచడానికి వీలుగా 28 (2) విభాగాన్ని సవరించడం.

ఇందుకు సంబంధించి ముసాయిదా నొకదానిని తయారుచేయడం జరిగింది. దానిని ఆమోదం నిమిత్తం మంత్రిమండలి సమక్షంలో ఉంచడం జరుగుతుంది.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు :— ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ కేసులు పరిశీలించిడానికి తొందరగా డిస్‌పోస్ చేయడానికి హైకోర్టులో స్పెషల్ బెంచ్ పెట్టారా ? 1983 నుంచి ఇప్పటి వరకు ఎన్ని కేసులు ఫైల్ చేశారు? ఎన్ని డిస్‌పోస్ చేశారు?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— వారు ఇచ్చిన ప్రశ్నలో సవరణ ప్రతిపాదన గురించి చెప్పమన్నారు. ఇదివరకున్న హైకోర్టు తీర్పులను దృష్టిలో పెట్టుకొని కొన్ని ప్రతిపాదనలు సిద్ధం చేయడం జరిగింది. అదనంగా సలహాలు ఇస్తే దృష్టిలో పెట్టుకోవడం జరుగుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— తరువాతి ప్రశ్న 69 - (9111) సభ్యుని కోరికపై వాయిదా వేయడమైనది.

ప్రత్తి, మిర్చి పండించే రైతులను మోసగించడానికి సంబంధించిన ఫిర్యాదులు

70—

★9128- శ్రీ సి. హెచ్. జయరాంబాబు (గుంటూరు-2) వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) గుంటూరు జిల్లాలో ప్రత్తి, మిర్చి పండించే రైతులను ఇంకా ప్రత్తి విత్తనాల విషయంలో కూడా వ్యాపారస్తులు మోసగిస్తున్నారని ఏవైనా ఫిర్యాదులు చేయబడినవా,

(ఆ) అందుపై ప్రభుత్వం తీసికొన్న చర్య ఏమి ?

వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు) :—

(అ) అవునండి.

(ఆ) గుంటూరు, మహబూబ్‌నగరు, నల్గొండ జిల్లాలోని మార్కెట్లకు కల్తీ విత్తనాలు సరఫరా అవుతున్నాయని హైదరాబాదులోని ఆంధ్రప్రదేశ్ సీడ్ గ్రోవర్సు మర్చెంట్సు, నర్సరీమెన్స్ అసోసియేషను వారు, ఆంధ్రప్రదేశ్ సీడ్స్ సర్టిఫికేషన్ ఏజెన్సీ వారు ఫిర్యాదు చేసి, ఈ విషయంలో విచారణ జరపవలసిందిగా కోరారు. గుంటూరులోని వ్యవసాయశాఖ జాయింటు డైరెక్టరు సమగ్ర దర్యాప్తును జరిపి సంఘ వ్యతిరేక శక్తులు నిర్వహించుచున్న రహస్య కార్యకలాపాలను కనుగొని వారిని అరెస్టు చేసి కేసులు పెట్టడానికి రహస్య పద్ధతులను అవలంభించడం సాధ్యపడదని తెలియజేశారు. భవిష్యత్తులో ఇలాంటి కార్యకలాపాలు వెలుగులోనికి వచ్చినట్లయితే సంఘ వ్యతిరేక శక్తులను అరెస్టుచేసి కేసుపెట్టడానికి పోలీసు దర్యాప్తు ఏజెన్సీల సహాయాన్ని ఈ శాఖ కోరుతుందని ఆయన సూచించారు. నల్గొండ జిల్లా అడివిదేవులపల్లికి చెందిన శ్రీ రామ సత్యనారాయణ సహచరులు శ్రీ రమా సత్యనారాయణపై పిటీషనును ఉపసంహరించుకోవలసిందని డిమాండు చేస్తున్నారని తమపై తప్పుడు పిటీషన్లను దాఖలు చేస్తామని బెదిరిస్తున్నారనికూడా ఆలోచిస్తూ గుంటూరు పోలీసు సబు ఇన్‌స్పెక్టరుకు గుంటూరులోని మెస్సర్సు నూజివీడు సీడ్స్ ఫెర్టిలైజర్సు లిమిటెడ్ ఒక కేసును దాఖలు చేశారు. ఆకేసు ప్రతులను పోలీసు కమీషనరుకు, హైదరాబాదులోని వ్యవసాయశాఖ డైరెక్టరుకు, గుంటూరులోని వ్యవసాయశాఖ జాయింటు డైరెక్టరుకు పంపారు. పోలీసులు ఆ కేసును రిజిస్టరు చేసి శ్రీ సత్యనారాయణను నిర్బంధించారు.

కొన్ని జిల్లాల నుంచి కంప్లయింట్స్ వస్తున్నాయి. ఇప్పుడు గం సీడ్స్ యాక్ట్ ప్రకారంగా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అయినా దీనికి అర్ధగంట చర్చ ఈ రోజు ఉంది కనుక దానిలో ఎక్కువగా చెబుతాను.

శ్రీ సిహెచ్. జయరాంబాబు :— కల్తీ విత్తనాలు అన్నారు ఎ. పి. సీడ్స్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ ఉంది. కాటన్ సీడ్, గ్రవుండ్‌నట్ సీడ్ మంచిరకమైనవి సప్లయి చేయవచ్చు కదా ? సీడ్స్ కార్పొరేషన్ వారు, ప్రయివేట్ సీడ్స్ వ్యాపారులు కుమ్మక్కు అయి తక్కువ రకపు విత్తనాలు అమ్ముతున్నారా? గుంటూరులో గల నేషనల్ సీడ్స్ అనే దాని మీద కేసులు పెట్టడం జరిగింది నూజెళ్ళ సీడ్స్ వారు తమ సీడ్స్ పట్టుకోవడం జరిగిన తరువాత కోర్టు నుండి స్టే తెచ్చుకున్నారు కాటన్ సీడ్స్‌కు సీజన్ వచ్చింది. క్రాప్ సీడ్లింగ్ జరుగుతోంది. వారు దొంగ సీడ్స్ అమ్ముతున్నారు. ప్రభుత్వం ఏ చర్య తీసుకుంటోంది?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— కల్తీ విత్తనాలు అమ్ముతున్నారన్న ఫిర్యాదు వచ్చిన తరువాత వెంటనే చర్యలు తీసుకొంటున్నాము. ఇప్పుడున్న సీడ్ యాక్ట్ ప్రకారంగా. లేబుల్ సీడ్ సర్టిఫైడ్ సీడ్ అనే రెండు పద్ధతులున్నాయి రైతు నుండి రైతుకు సీడ్ అమ్మేందుకు రెస్ట్రిక్షన్ లేదు. లేబుల్ సీడ్ అంటే లేబుల్ వేసిన దానికి లోపంగల జర్మినేషన్ పర్సంటేజికి తేడా వస్తే చర్య తీసుకోవచ్చును. సీడ్ సర్టిఫై చేసిన తరువాత తేడా వస్తే, కంప్లయింట్ వస్తే రు. 500 జరిమానా, రెండవ సారికూడా తప్పు చేస్తే, ఆరు నెలల జైలు శిక్ష వేయవచ్చును.

శ్రీ పి. వెంకటపతి (సత్తెనపల్లి) :— మంత్రిగారి వాగ్దానాలలో తేడా వస్తే?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— ఎసెంబ్లీలో ఫేస్ చేయాలి. అరగంట చర్చ ఉంది కనుక ఇంకా వివరాలు చెబుతాను.

శ్రీ సిహెచ్. జయరాంబాబు :— ఎ. పి. సీడ్స్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ ఉందికదా ? వారు ఎందుకు చేయడం లేదు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— చర్చలో మాట్లాడండి.

స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్నలు — వ్రాతపూర్వక సమాధానములు

పాల్వంచలోని ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టీల్స్ లిమిటెడ్ అభివృద్ధి

70—ఎ

స్వల్ప వ్యవధిప్రశ్న నెం. 10072-ఎల్

సర్వశ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు, మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ (సుజాతనగర్), వి. నారాయణరావు, జి. మల్లేష్ :— గౌరవనీయులయిన **ముఖ్యమంత్రిగారు** దయ చేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా .

(అ) ఖమ్మంజిల్లా పాల్వంచలోని ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టీల్స్ లిమిటెడ్, స్పాంజి ఐరన్ లిమిటెడ్ కంపెనీలను కలిపివేసి రూ 300 కోట్ల పెట్టుబడి వ్యయంతో ఒక స్టీలు కాంప్లెక్సుగా అభివృద్ధి పరచాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ఉక్కు, గనుల మంత్రాంగ శాఖను కోరిన మాట నిజమేనా ;

(ఆ) అయితే, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఎట్టి సమాధానం అందింది ?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున అటవీశాఖా మంత్రి (శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు):-

(అ) అవునండీ.

(ఆ) ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టీల్సు లిమిటెడును, స్పాంజి ఐరన్ ఇండియా లిమిటెడుతో కలిపివేయాలన్న సూచనను, సాంకేతిక, ఆర్థికపరమైన వివిధ అంశాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని పరిశీలించడం జరుగుతున్నదని, పరిశీలన పూర్తి అయిన తర్వాత ఫలితాలను తెలియజేస్తానని కేంద్ర ఉక్కు, గనులశాఖ మంత్రి 29-10-1987 తేదీ నాటి డి. ఓ. లేకద్వారా తెలియజేశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టీలుస్ లిమిటెడు ఛెయిర్మను మేనేజింగు డైరెక్టరు ఈ విషయమై సంబంధిత కేంద్ర ప్రభుత్వ అధికారులతో సంప్రదిస్తున్నారు. విశాకపట్నం స్టీలు ప్లాంటుకు సంబంధించిన విషయాలు గురించి ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శితో చర్చలు జరపడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉక్కుశాఖ కార్యదర్శి శ్రీ ఆర్. పి. ఖోస్లా 27-4-1988 న హైదరాబాదు సందర్శించినప్పుడు

ఆయనతో ఈ విషయాన్ని కూడా చర్చించడం జరిగింది. ఈ విషయాన్ని మరోసారి పరిశీలించి, కేంద్ర ప్రభుత్వ అభిప్రాయాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తానని ఆయన పేర్కొన్నారు. ఇందుకు సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం అందవలసి ఉంది.

9-40 శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ :— స్పాంజ్ ఐరన్ స్టీల్ లిమిటెడ్ కంపెనీలకు గత ఏడెనిమిది సంవత్సరాల క్రితం స్థాపించారు. కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అయింది. గత రెండు, మూడు సంవత్సరాల క్రితం దీని ఉత్పత్తి బాగా దెబ్బతిన్నదని ప్రయివేటు వ్యక్తులకు ఇవ్వాలని ఆలోచిస్తే, పెద్ద ఎత్తున శాసన సభలో, శాసన మండలిలో ఆందోళన జరిగిన ఫలితంగా ఆ ఆలోచనను విరమించుకోవడం జరిగింది. సంతోషం. దానిని ఇంకా అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం కొంత ఎయిడ్ పెట్టి ఖర్చుచేశారు. ఇటీవల కాలంలో కొంత ప్రోగ్రెస్ వస్తున్నది. చాలా సంతోషం. స్టీల్స్ లిమిటెడ్‌ను, స్పాంజి ఐరన్‌తో కలిపి పెద్ద కాంప్లెక్సుగా తయారు చేయడానికి రు. 300 కోట్లు అవసరం అని ప్రభుత్వం కూడా యోచించడం సంతోషం. కానీ ఒకవేళ కేంద్ర ప్రభుత్వం అందుకు అంగీకరించకపోతే, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే గతంలో తీసుకొన్న నిర్ణయానికి కట్టుబడి, స్వయంసమృద్ధిగా చేయడానికి పాటుపడుతుందా? ఆ అవసరం ఉంది. ప్రశ్నలో గల అర్థం అది. అది నాకు క్లియర్ కాలేదు. కేంద్రంతో ప్రత్యుత్తరాలు జరుగుతున్నాయన్నదానికే పరిమితం అయింది. అది కాని పక్షంలో కేంద్రం శ్రద్ధ తీసుకోకపోతే, ఇప్పటి వరకూ రాష్ట్రం చూపిస్తున్న శ్రద్ధను కొనసాగించే ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ డి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు :— ముందు రు 300 కోట్లు అనుకున్నాము కాదు, రు. 60 కోట్లు అయితే 2 లక్షల టన్నుల ఉత్పత్తికి వీలుకాదని ప్రపోజల్స్ పంపాము. స్పాంజ్ ఐరన్, ఎ. పి. స్టీల్స్ కూడా రామెటీరియల్‌గా వాడుతుంది. రోలింగ్ మిల్ ఏర్పాటుచేస్తే, ఫినిష్డ్ ప్రొడక్ట్స్ వస్తుందని కాంప్లెక్స్ తయారు చేయమన్నాము. స్టీల్ ఎకానమీ క్రింద భారతదేశమంతా మంచి గుర్తింపు ఉంది కనుక మినీ స్టీల్ ప్లాంట్‌గా నమూనాగా ఉంటుంది అని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని తీసుకోమని అడిగాము. పదే పదే చెబుతున్నాము. ఒక కమిటీని పంపారు. వారు చూశారు. ఆ తరువాత కేంద్ర మంత్రిగారి నుండి సమాధానం రాలేదు. వారు తీసుకోకపోయినా మనమే నడుపుదాము. దాదాపు మూడేళ్ళుగా 1983-85 లో రు. 1 కోటి,

1985-86 లో రు. 1 కోటి 76 లక్షలు, 1986-87 లో రు. 35 లక్షలు లాభం వస్తున్నది. కేంద్రాన్ని తీసుకోమని అడుగుతున్నాము. తీసుకోకున్నా, దానిని పటిష్టం చేసేందుకు ప్రయత్నిస్తాము

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :— కేంద్రంలో సమస్య వస్తే, ఇదివరకు లాగే ఈ ప్రభుత్వమే నడిపించడానికి నిర్ణయం తీసుకుంటుందా ?

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు :— లాభాలు వస్తున్నాయి కనుక నడిపిస్తాము. క్లోజ్ చేయాలనే ప్రతిపాదన లేదు తీసుకోమని అడిగాము.

శ్రీ కె. రంగదాసు హత్య

70—బి

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నంబరు 10070 - ఎక్స్ :

సర్వశ్రీ ఎ. బాలకృష్ణ, బి. బాల్ రెడ్డి, కె. వెంకటేశ్వరరావు, జె. చిత్తరంజన్ దాస్, ఎ. నరేంద్ర, ఎన్ నరసింహారెడ్డి, ఎన్, ఇంద్రసేనారెడ్డి, డి. కె. సమరసింహారెడ్డి. సి. నర్సిరెడ్డి, డి. శ్రీపాద్ రావు, ఎ. ధర్మారావు మరియు ఆర్. చెంగారెడ్డి :— గౌరవనీయులైన అంతరంగిక శాఖామాత్యులు దయచేసి యీ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ?

(అ) ఉగ్రవాదులు, మాజీ శాసన సభ్యులు శ్రీ కె. రంగదాస్ గారిని 11-7-1988 న కొల్లాపూర్ లో హత్య చేసిన విషయం నిజమేనా ?

(ఆ) అయితే యీ సందర్భంగా ఎంత మందిని నిర్బంధంలోకి తీసుకొన్నారు ?

అంతరంగిక శాఖామంత్రి (డా. కె. శివప్రసాదరావు) :—

(అ) అవునండి. 11-7-1988 న మాజీ శాసన సభ సభ్యులు శ్రీ కె. రంగదాస్ గారు మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోని మూలచింతలపల్లి గ్రామములో వారి స్వగృహములో ఉగ్రవాదులచే హత్య చేయబడ్డారు.

(ఆ) ఈ కేసులో నేరస్థులను నిర్బంధించుటకు తీవ్ర కృషి జరుగుచున్నది.

డా. ఎ. బాలకృష్ణయ్య (వనపర్తి) :— రంగదాసుగారు మా జిల్లాకు చెందిన వారు. కొల్లాపూర్ నియోజకవర్గ శాసన సభ్యుడిగా ఉండేవారు. చింతపల్లిలో వారి ఇంట్లో ఉండగా, దుండగులు వచ్చి, కాల్చారు. వారు నక్సలైట్లా ? కాదా ? గ్రామస్థులా ? అందులో కొందరు అబ్‌స్కాండ్ అయినట్లు తెలిసింది. నిజమా ? ఏమి చర్య తీసుకున్నారు? ఆ ఊరిలోని వారికి రక్షణ ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారా ?

డా. కె. శివప్రసాదరావు :— హంతకులందరిని ఉగ్రవాదులుగా గుర్తించాము. జనవరి నుంచి పోలీసు పికెటింగ్ ఏర్పాటు చేసాము గ్రామంలో. స్థానికులు కొందరు గ్రామంనుంచి వెళ్ళిపోయారు.

డా. ఎ. బాలకృష్ణయ్య :— వారికి నేరంతో సంబంధం ఉందా ?

(జవాబు లేదు)

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— ఈ శాసన సభకు రెండు సార్లు ఎన్నికయిన రంగదాసుగారు తీవ్రవాదులతో చంపబడినారు అని మంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు. వారు ఏ వర్గం వారు ? వారు ఆయా ప్రాంతాలలో ఎంత కాలంనుంచి అండర్ గ్రౌండ్‌లో కార్యకలాపాలు చేస్తున్నారు ? పోలీసుల దృష్టిలో ఉందా ? ఉంటే ఎందుకు పట్టుకోలేదు ?

డా. కె. శివప్రసాదరావు :— ఈ హత్యలో పాల్గొన్నవారు పీపుల్స్ వార్ గ్రూపుకు చెందిన తీవ్రవాదులు వారి పేర్లతోసహా వ్యక్తులను గుర్తించడమైంది. మహబూబ్‌నగర్‌లో తీవ్రవాద కార్యకలాపాలు మొదటికంటే తగ్గినా, ఇంకా కొన్ని ప్రాంతాలలో జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— పీపుల్స్ వార్ గ్రూప్ అని పత్రికలలో వచ్చింది. పేర్లతో సహా పోలీసు రిపోర్టుద్వారా ప్రకటించారు. వారు ఏ వ్యక్తులకు సంబంధించిన వారు ? పేర్లు ఏమిటి ? మారు పేర్లేమిటి ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— సభలో అవి డిస్‌క్లోజ్ చేయడం బాగుండదు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— ఒక ముఖ్య విషయం తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ సభలో నక్సలైట్స్ కార్యకలాపాలు ఎప్పుడు చర్చకు వచ్చినా ఇదే జవాబు వస్తున్నది.

బయట మాట్లాడరాదు. సభలో మాట్లాడరాదు. ఎప్పుడు సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది ? డిస్‌క్లోజ్ చేయకుండా, ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్యలు ఏమిటి ? ప్రభుత్వం వారికి భయపడుతున్నదా ? హోం మంత్రిగారు వారికి భయపడుతున్నారా ?

డా. కె. శివప్రసాదరావు :— ఇందులో భయపడేది లేదు. గౌరవనీయులు రాజేశ్వరరావుగారు, విద్యాసాగరరావుగారు వచ్చినప్పుడు చర్చించడం, సలహాలు తీసుకోవడం జరుగుతోంది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు .— మేము ఎప్పుడు సలహాలు ఇచ్చాము?

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర .— సలహాలు తీసుకొని ఏమి ప్రయోజనం? మా ప్రాణాలకు కూడా రక్షణ లేదు.

శ్రీ సి నర్సిరెడ్డి :— ఈ హత్య జరిగినప్పుడు పోలీసు పికెటింగ్ ఉందన్నారు. అయితే రంగదాసు గారిని హత్య చేసినప్పుడు పోలీసులు ఎక్కడున్నారు ? అంటే వారిని రక్షించడానికి ప్రయత్నం చేశారా ? ఒకవేళ చేయకపోతే వారిపై ఏమి చర్య తీసుకున్నారు ?

డా. కె. శివప్రసాదరావు :— ముందే మనవి చేశాను. ఆ గ్రామంలో పోలీసు పికెట్ ఉంది అంతే కాదు. వారికి వారి గృహంలోనే ఏర్పాటు చేస్తాము అని సలహా ఇచ్చాము. ఎందుకో వారు అంగీకరించలేదు. దగ్గరలోగల ఒక ఎలిమెంటరీ స్కూలులో ఏర్పాటు చేశాము. సెలవులు అయిపోయిన తరువాత తిరిగి స్కూలు ప్రారంభమయితే, కొద్ది దూరంలోకి తరలించాము. అయినా ఈ సంఘటన జరిగినప్పుడు ఉంది. అయితే వారు వచ్చేసరికే ఈ దుర్ఘటన జరిగింది. అయితే అక్కడ గల పోలీసు సిబ్బంది నిందితులను అరెస్టు చేయడానికి చర్య తీసుకున్నారా అనే విషయం విచారణ చేస్తున్నాము. వారు నిర్లక్ష్యం చేసినట్లుగా భావిస్తే, తప్పకుండా వారిపై చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈనాడు మాజీ శాసన సభ్యుడు దారుణంగా హత్యచేయబడినప్పుడు, అప్పుడప్పుడు నక్సలైట్ల విషయం వచ్చినప్పుడు, "ఇది మాట్లాడకూడదు." "అది మాట్లాడికూడదు." 'కొన్ని విషయాలు తెలియజేయడానికి వీలు లేదు' అని మీద్వారా కూడా చెప్పడం జరుగుచున్నది. ఈనాడు హిట్‌లిస్టులో వున్న

వారిని వారు వదలడంలేదు. ఈ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టిలోకి వచ్చి 1 - 2 సంవత్సరాలయినా వారిని మేము పట్టబోతున్నామని, హిట్‌లిస్టులో వున్నవారికి రక్షణ యిచ్చి బ్రతికిస్తున్నామని అనడమే జరుగుతున్నది. ఈనాడు హోం మినిష్టరులో మాకు నమ్మకం లేకపోతున్నది ఎందుకంటే, మా కార్యకర్తలను ఎంతోమందిని

11 9-50 నక్సలైట్లు పొట్టన పెట్టుకొన్నారు. కోదండరామయ్య హత్య కేసులో ఏ ఒక్క హంతకుణ్ణి పట్టుకోలేదు. జయానంద్ హత్యకేసులో, కృష్ణవర్ధన్ హత్యకేసులో ఎవరిని కూడా హంతకులను పట్టుకోలేదు అదేవిధంగా మాజీ శాసన సభ్యుడు రంగదాసు గారు ఒకప్పుడు జనతా పార్టీలో పనిచేసిన నాయకుడు. అలాంటి వ్యక్తిని ఆరు నెలలు క్రితం ఆయన పొలం దగ్గర హత్యా ప్రయత్నం చేస్తే, దాన్ని తప్పించుకోవడం జరిగింది. దానికి పోలీసులను ఇస్తామనిచెప్పి, ఆరోజు నుండి ఈరోజు వరకు పోలీసులను ఇస్తే పోలీసులు ఆయనకు ఎందుకు రక్షణ కల్పించలేకపోయినారు? ఈ రకంగా హిట్ లిస్టులో పేర్లుండి .

మిష్టర్ స్పీకర్ :— డైరెక్టుగా అడగండి.

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి :— రంగదాసు గారిని హత్య చేసింది పీపుల్స్ వార్ గ్రూప్ వారు. సి పి ఎం ఎల్ కు చెందినివారని అంటున్నారు. ఎంతమందిని పట్టుకొన్నారు? దాడి చేసినప్పుడు 8 మంది వున్నారని అన్నారు ? అందులో ఎందరిని పట్టుకొన్నారు? అర్థ కిలోమీటరు దూరంలో పోలీసున్నా ఎందుకు వాళ్ళను పట్టుకోలేకపోయారు ?

శ్రీ డా. కె. శివప్రసాదరావు :— ఎ. బి. వి. పి. నాయకుడు జయానంద్ హత్యకు సంబంధించి, ఇద్దరిని అరెస్టు చేశాము. రంగదాసు హత్యకేసు విషయంలో ఇంకా ముద్దాయిలను అరెస్టు చేయలేదు. మారుమూల గ్రామ ప్రాంతాల్లో హిట్ లిస్టులో వున్న కొంతమందిని ఖతం చేస్తున్నమాట వాస్తవం. ఈరోజు తీవ్రవాదులు పంథాను మార్చుకొని అమాయకులను చంపుతున్నారు. కొందరు ప్రాణాలు కోల్పోతున్న మాట వాస్తవం. ప్రభుత్వము దాన్ని అరికట్టడానికి తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకోంటున్నది . .

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రాసేనారెడ్డి :— పోలీసు డిపార్టుమెంటు నక్సలైట్లను పట్టుకోవాలి. కానీ పోలీసులలోనే నక్సలైట్లున్నారు. అలా వున్నటువంటి నక్సలైట్లను

ఏరివేయాలి. దీనిపై ప్రభుత్వము ఏమి చర్య తీసుకొన్నది ? పోలీసు దగ్గరున్న వెపన్స్ తీసుకోని పోయి, బయట హత్యలు చేస్తున్నారు. వాటిని నిరోధించడానికి తీసుకొన్న చర్యలేమి ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— డిటెయిల్డుగా డిస్కషన్ జరుగుచున్నది. నేనొక డేట్ ఇస్తాను. ఆరోజు డిటెయిల్డుగా మాట్లాడండి.

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్‌దాసు (కల్వకుర్తి) :— రంగదాసుగారు రెండు పర్యాయాలు శాసన సభ్యుడుగా వున్నారు. రంగదాసు గారిని మొలచింతలపల్లిలో అతి దారుణంగా హత్య చేశారు. దీనికి ముఖ్యంగా ప్రభుత్వ వైఫల్యము ఒకటి, పోలీసు యొక్క అసమర్థత రెండవది. గత రెండు సంవత్సరాల నుండి అతనికి చంపుతామని త్రెటెనింగ్ లెటర్స్ వస్తున్నాయి. ఏ మాత్రం పోలీసులు పెద్దగా చర్యలు తీసుకోలేదు. నామినల్‌గా మారంగా పోలీసు పికెట్ ఏర్పాటు చేయడం తప్ప - హత్య జరిగిన అర్థగంటకు కూడా పోలీసులు అక్కడకు చేరుకోలేదు. అటెన్న చంపిన వాళ్ళను గురించి వెతకడానికి ప్రయత్నించలేదు వెంటనే కొల్లాపురం వచ్చారు అక్కడ నుండి కొంచెము టైం తరువాత మరల వూరికి పోతే అతనికి కనీసం పోలీసు ప్రొటెక్షన్ కూడా యివ్వలేదు ఇంత కేర్‌లెస్‌గా ఎందుకు ప్రవర్తించారు ? ఒక ప్రక్క తీవ్రవాదులు ఒకరిద్దరని అంటున్నారు. ఎక్కువగా గ్రామస్థుల పాత కక్షల కారణం అని అంటున్నారు. ఆ గ్రామస్థులను గుర్తుపట్టారా ? గ్రామస్థులు కూడా దానిలో కాల్యూడ్ ఆయ్యారు. వారిని కూడా ఎరెస్టు చేయండి. తీవ్రవాదులు బాధపడుతున్నారని ఒక వైపు బాధపడుతూ వుంటే పోలీసులు 3-4 గ్రామాలకు వెళ్ళి అక్కడ కామన్ పీపుల్స్‌ను బాధపెడుతున్నారు. మేము పోలీసులతో మాట్లాడుతూ వుంటే వారు నిజంగా నిస్సహాయ స్థితిలో వున్నారు. ప్రభుత్వము చేస్తున్న ద్వంద వైఖరివల్లనే పోలీసులీరోజు నిర్వీర్యులయ్యారు. ఒక ముఖ్యమంత్రి గారు 'దేశభక్తులంటారు' మీరు దేశద్రోహులని అంటారు. మీకు అండర్‌స్టాండ్ కానివ్వండి. ఏ విధంగా ఈ తీవ్రవాదంపై ఇటువంటి సమస్యలపై శాశ్వత పరిష్కారానికి ఒక సమగ్ర రూపాన్ని ప్రిపేర్ చేయాలి.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— మొట్టమొదటిసారిగా ఈ రాష్ట్రములో మాజీ ఎం. ఎల్. ఎ. హత్య ఎక్స్‌ట్రిమిస్ట్సచే జరిగిందని అంటే అది రంగదాసు హత్య

అనే చెప్పక తప్పదు. అది మంత్రిగారు ఒప్పుకోక తప్పదు. మంత్రిగారు తీవ్రవాద కార్యకలాపాలను తగ్గించడానికి మేము ఈ చర్యలు తీసుకొన్నాము. ఆ చర్యలు తీసుకొన్నామని చెబుతున్నారు. పారిపోయిన భీష్మా విషయంలో అతన్ని రెండు రోజులలో పట్టి బంధిస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. కాని ఈరోజుదాకా అతను ఎక్కడున్నాడో చెప్పడం లేదు. ఎంత లోపల పట్టుకుంటారో ఆ ఆలోచనయినా వుందాయని అడుగుతున్నాను. రంగదాసుగారు మొలచింతపల్లిలో వుండరు. కొల్లాపురంలో వుంటారు. అప్పుడప్పుడు ఆ వూరికి పోతారు. మరల రాత్రి కొల్లాపూర్ వస్తారు. చిత్తరంజన్‌దాసుగారు చెప్పినట్లుగా రెండు సంవత్సరాల నుండి అతన్ని చంపుతామని హిట్ లిస్టులో చేర్చారు. ఇది ప్రభుత్వానికి తెలుసు. ఇన్ని తెలిసినా కూడా ఆయన దగ్గర రక్షణ ఏర్పాటు చేయడంలో ఎందుకు వైఫల్యం జరిగింది ? దానికి సంబంధించిన అధికారులపై ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నారు ? రంగదాసుగారి మరణం తరువాత చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలలో ప్రజలు భయభ్రాంతు లయ్యారు. అమాయకులను పోలీసులు హింసిస్తున్నారు అక్కడ హింసా విధానము ఎక్కువ అవడానికి అవకాశముంది తీవ్రవాదులను పట్టుకోలేనప్పుడు అండర్ గ్రవుండ్ పోయారని సాకు చెబుతారు. హంతకులను పట్టుకోడానికి ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నది ?

డా. కె. శివప్రసాదరావు :— గతించిన రంగదాసుగారు ఆ గ్రామ ప్రాంతాలలో సారాను తక్కువ ధరకు అమ్మాలన్న విషయంమీద గ్రామస్తులు వ్యతిరేకంగా వుండడం, దానివల్ల తీవ్రవాదులకు కష్టము కలిగి, అతని పేరును హిట్ లిస్టులో చేర్చి, చంపుతామని బెదిరించడం జరిగిన విషయం వాస్తవం. ఇందాక అతనికి రక్షణ ఏర్పాట్ల విషయం గురించి మనవి చేశాను. గ్రామంలో పోలీస్ పికెట్ ఏర్పాటు చేశాము. వారి ఇంట్లోనే పికెట్ ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పాము. వారు దానికి నిరాకరించడంవల్ల, ఆ ఇంటికి దగ్గరలో వున్న స్కూలులో పికెట్ ఏర్పాటు చేశాము. ఇపుడు స్కూల్సు ఓపెన్ చేయడంవల్ల దగ్గరలోనే పోలీసు పికెట్ ఏర్పాటు చేశామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— భీష్మా సంగతి ఏమైంది ?

డా. కె. శివప్రసాదరావు :— భీష్మా తీవ్రవాదునితో సంబంధములేని వ్యక్తియని మనవి చేస్తున్నాను. సంఘ వ్యతిరేక కార్యక్రమాలలో పాల్గొన్న ఇద్దరు

మిత్రులతో కలిసి, అతను అక్కడున్న రెండు తుపాకులను తీసుకొని పోవడం జరిగింది. మహబూబ్ నగర్ నల్గొండ ప్రాంతాలలో తిరుగుతున్నట్లు సమాచారం అందింది. అతన్ని రెండు రోజుల్లో పట్టుకొంటామని నేను మనవి చేయలేదు వీలైనంత త్వరలో పట్టుకోవడానికి పోలీసులను ఏర్పాటు చేశాము.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు — తీవ్రవాదాన్ని కేవలం హింసద్వారా అణచలేము. విస్తృతమైన భూసంస్కరణలు ఇతర ఆర్థిక సంస్కరణలు ఇచ్చి తంగా, సమగ్రంగా చేపడితేనే ఏదైనా సాధించగలము అని ఈ ప్రభుత్వానికి, ముఖ్య మంత్రిగారికి అనేకసార్లు మేము చెప్పాము. అయినా ఇప్పటికి కూడా పోలీసుపరంగా ఉ॥ 10-00
ద్వారానే అణచివేస్తామని చెప్పడం ఎంతవరకు న్యాయం? ఇప్పటికైనా తమ ధోరణి మార్చుకొని మేము చెప్పినదానిని గురించి ఆలోచిస్తారా?

డా కె శివప్రసాదరావు : — నక్సలైట్స్ సమస్య అనేది కేవలం శాంతి భద్రతల సమస్య అని అనేకసార్లు నేను మనవి చేశాను. అందుకు పోలీసుపరంగా, ఇతర విధంగా కూడా చర్యలు తీసుకుంటున్నామని కూడా మనవి చేశాను. మారు మూల ప్రాంతాలలో ప్రజల అవసరాలు తీర్చే లక్షణ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం ఒకటి, శాంతిభద్రతలను కాపాడటం మరొకటి, రెంటికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. అన్ని రాజకీయపక్ష నాయకులు ఒకే వేదిక మీదకు వచ్చి ప్రజల వద్దకు వెళ్ళి వారిని చైతన్యవంతులుగా చేయాలి, సమస్యలను ప్రజలముందు పెట్టి, విషయాలను వారికి తెలియచెయ్యాలి. మేము ఇప్పటికీ అందుకు సిద్ధంగా వున్నాము.

శ్రీ ఎ ధర్మారావు (దుగ్గిరాల) :— రంగదాసుగారిని తీవ్రవాదులు హత్య చేశారనే నిర్ధారణకు ప్రభుత్వం వచ్చింది అప్పీజమెంట్ పాలసీ, కాంప్రమైజింగ్ పాలసీ ప్రభుత్వం ఎడాప్ట్ చేస్తున్నది. యాక్చువల్ అఫెండర్స్‌ను పట్టుకోలేక అమాయకులైన గ్రామస్తులను పోలీసులు నలగగొడుతూ నానా భీభత్సం కలుగచేశారు. పోలీసులు డిమోరల్ అవుతున్నారు. హోమ్‌శాఖా మంత్రిగారు ఆ ప్రాంతానికి వెళ్ళి ప్రజలకు ధైర్యం చెప్పారా? ఇంతవరకూ వెళ్ళకపోతే ఇప్పటికైనా వెడతారా?

డా కె. శివప్రసాదరావు :— పోలీసులలో డిమోరలైజేషన్ లేదు. శాంతి భద్రతలను అరికట్టటానికే పోలీసు డిపార్టుమెంటు వుంది. అమాయకులను వేధిస్తే సహించేదిలేదు. నేరస్తులను పట్టుకుంటాము అని మనవి చేస్తున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు ముగిసినవి.

సంతాప ప్రతిపాదనలు

మాజి శాసన సభ్యుడు శ్రీ బి. సైదయ్యగారి మృతిపట్ల సంతాపము

మిస్టర్ స్పీకర్ :— "ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యుడు శ్రీ బి. సైదయ్యగారి మృతిపట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తంచేస్తూ శోకాప్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు ఈ ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియచేస్తున్నది".

శ్రీ ఎం బాగారెడ్డి .— అధ్యక్షా, సైదయ్యగారు మెదక్ తాలూకా గద్వేల్ నియోజకవర్గం నుండి 1962లో, 67లో, 72లో, 78లో శాసన సభ్యులుగా ఎన్నిక అయ్యారు. ఒక ఇల్లు కాని, భూమిగాని లేని వ్యక్తి శాసన సభ్యులుగా ఎన్నిక అయ్యాడంటే ప్రజాస్వామ్యంలో అది ఎంతో క్రెడిట్ అని మనవి చేస్తున్నాను. ఖాదరాలీఖాన్ కలెక్టరుగా వున్నప్పుడు ఆయన పేదరికం చూసి అయిదు ఎకరాల భూమిని ఎసైన్ చేశారు. ఈరోజు వరకూ ఆయనకు ఆ అయిదు ఎకరాలు తప్ప ఇంకా ఏమీ ఆస్థి లేదు. ఒక పైస ఖర్చు పెట్టకుండా నాలుగుసార్లు శాసన సభ్యునిగా ఎన్నికైన ఘనత ఆయనకు దక్కింది ఆయన ఎత్తులో బూర్గుల రామకృష్ణరావు గారి కంటే కూడా పొట్టి. ఎ. సి సుబ్బారెడ్డిగారు సైదయ్యగారిని కౌగలించుకోటానికి ప్రయత్నించేవారు. అమెరికన్ ఎంబాసిడర్ గేల్‌బ్రెత్ దాదాపు ఏడు అడుగుల మనిషి నరసాపూర్ వచ్చినప్పుడు సైదయ్యగారితో ఫొటో తీయించుకున్నారు. రాజ్యసభ ఎన్నికల సమయంలో ఆయన్ను దాని డబ్బు ఇస్తామని చెప్పినా లొంగకుండా నీతి, నిజాయితీకి నిలబడిన వ్యక్తి సైదయ్యగారు, కులానికి హరిజనుణ్ణో అయినా డబ్బుకు అమ్ముడుపోను అని చెప్పిన వ్యక్తి. ఆయన భార్యను బస్ ఎక్కించి హఠాత్తుగా చనిపోయారు. వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ వారి కుటుంబ సభ్యులకు నా సానుభూతిని తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— పూల సుబ్బయ్యగారి సంతాప తీర్మానం సమయంలో ఉపన్యాసాలు లేకుండా ఆమోదించాము. తమరు ఒక పద్ధతి పెడితే బాగుంటుంది...

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యుడు
శ్రీ జి. సైదయ్యగారి మృతిపట్ల
సంతాపము

మిస్టర్ స్పీకర్ .— వారు రెడ్డిగారు రిసెంట్‌గా అడిగారు కనుక మాట్లాడటానికి పర్మిషన్ ఇచ్చాను. మీరు ఆనాడు అడగలేదు కనుక మీకు అవకాశం ఇవ్వలేదు. సానుభూతి ప్రకటిస్తామంటే అభ్యంతరం లేదు. వారు రిసెంట్‌గా అడిగారు గనుక అవకాశం ఇచ్చాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి .— సైదయ్యగారు నాకు తెలుసు నాతోపాటు అసెంబ్లీ రెండు మూడు టరమ్స్ శాసన సభ్యులుగా వున్నారు. తెలంగాణా ఎజిటేషన్ సమయంలో బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు దిగిపోవాలని ఆందోళన వచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రి ఎవరయ్యా అంటే వి. బి. రాజుగారు మా సైదయ్య ముఖ్యమంత్రి అవుతాడని అంటూ వుండేవారు. సైదయ్యగారు సౌమ్యులు. వారి మరణానికి సంతాపం తెలుపుతూ వారి కుటుంబానికి మా సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు .— అధ్యక్షా, కీర్తిశేషులు సైదయ్యగారు నాతోకూడా సహచర శాసన సభ్యులుగా పని చేశారు వారు శాసన సభలో ప్రశ్నలు అడిగినప్పుడు ఛలోక్తిగా కనబడేవి మొత్తం సభను ఆకర్షించేవారు సౌమ్యులు ఇంత త్వరగా కన్నుమూస్తారని అనుకోలేదు వారి మరణంపట్ల ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ వారి కుటుంబానికి సానుభూతిని తెలియ జేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి .— అధ్యక్షా, సైదయ్యగారు వ్యవసాయ కార్మిక కుటుంబం నుండి వచ్చారు. చాలా పేదవారు ఆయన మొదటిసారి కాంగ్రెస్ అభ్యర్థిని ఓడించి యిండిపెండెంటుగా గెలిచారు తరువాత కాంగ్రెస్‌లో కలిశారు. ఆయన పేద హరిజనుల గురించి బలహీనవర్గాల గురించి ఎప్పటికీ పనిచేసేవారు. వారు మా జిల్లాలోని గద్వాల్లి నియోజకవర్గం నుండి - రిజర్వు సీటు - గెలిచారు. నాలుగు సార్లు శాసన సభకు ఎన్నుకోబడినారు. వారితో కలసి 20, 25 సంవత్సరాలు పని చేసే అవకాశం లభించింది. ఎప్పుడైనా జిల్లా పరిషత్తు మీటింగులలోగాని శాసన సభలో గాని వారు మాతో పని చేశారు. ఎప్పుడు కూడా వారు నిస్వార్థంగా పేద, బడుగువర్గాలవారి కొరకు సేవ చేశారు. వారికి ఇతర ఆస్తులు ఏమీ లేవు, 5 ఎకరాల భూమి కేటాయించినప్పటికీ, దానిని అభివృద్ధి చేయడం, యితర కార్యక్రమాలు నిర్వ

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యుడు
శ్రీ జి. సైదయ్యగారి మృతిపట్ల
సంతాపము

హించడం, ఆయన చేయజాలలేదు. వారి మరణంపట్ల తీవ్రమైనటువంటి సంతాపాన్ని తెలుపుతూ వారి కుటుంబానికి సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— అధ్యక్షా, సైదయ్యగారు హరిజన కులములో పుట్టి నాలుగు సార్లు శాసన సభకు ఎన్నిక అయినారు వారు శాసనసభ్యులుగా వుండే కాలములో నేను కూడ రెండు పర్యాయాలు కౌన్సిల్‌లో వుండడం జరిగింది. అప్పుడు మేమిద్దరము ప్రక్క ప్రక్కన లెజిస్లేటర్సు క్వార్టర్సులోని, ఎ, బ్లాకులో వుండడం జరిగింది. మేమిద్దరము తరచుగా కలుస్తూ వుండేవారము. ఆయనకు బీదసాదలు అంటే అభిమానము. ఆయన సేవాభావము మరువరానిది, అప్పుడప్పుడు గుర్తుకు వస్తుంది. అలాంటి వ్యక్తి యీ రోజు మన మధ్యలో లేకపోవడము చాలా విచారకరమైనటువంటి విషయము. వారి మృతి పట్ల 'నా సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ' వారి కుటుంబానికి సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— అధ్యక్షా కీర్తిశేషులు సైదయ్యగారితో నాకు కూడ ప్రత్యక్షమైనటువంటి సంబంధం కలిగి ఉండడం జరిగింది. చాలా నిష్కళంకుడు, నిరాడంబరుడు. తాను నమ్మిన ప్రజలకొరకు బాగా సేవచేసే వ్యక్తి. అలాంటి పేదవాడు, హరిజనుడు, అట్టడుగు వర్గం నుండి వచ్చినవాడు యింకా ఎంతో సేవ చేయవలసిన అవసరం వుండెను. ఆయన అకాల మృత్యువుపట్ల ప్రగాఢమైన సంతాపాన్ని ప్రకటిస్తూ ఆయన కుటుంబానికి సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టరు స్పీకరు :— ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభా సభ్యులు శ్రీ జి సైదయ్యగారి మరణం పట్ల యీ సభవారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలిబుస్తూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు

శ్రీ జి. సైదయ్యగారు మొట్టమొదటిసారి 1962 లో గజ్వేల్ రిజర్వుడు నియోజక వర్గము నుండి ఎన్నికై 1983 వరకు ఆ నియోజక వర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వారు 1926 లో మెదక్ జిల్లాలోని కొడకొండ్ల గ్రామములో జన్మించారు, ఆయన తన నియోజక వర్గాభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు. వారి అకస్మిక మరణం చాలా బాధాకరమైనది. వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటిద్దాము.

(సభవారు లేచి నిలబడి రెండు నిమిషములు మౌనం పాటించిరి)

2. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యుడు శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి గారి మృతిపట్ల సంతాపము.

మిస్టరు స్పీకరు :— ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసన సభా సభ్యులు శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డిగారి మరణం పట్ల యీ సభవారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలుపుతూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు

శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డిగారు చిత్తూరు జిల్లా పుంగనూరు (?) మదనపల్లె ... వడమల్‌పేట్ నియోజక వర్గము నుండి 1962 లో ఎన్నికయ్యారు. ఆయన సంఘ సేవకుడు. వీరు తమ నియోజక వర్గమునకు ఎనలేని కృషి చేశారు. వీరి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని రెండు నిమిషాల పాటు మౌనం పాటిద్దాము.

(గౌ॥ సభ్యులు లేచి నిలబడి రెండు నిమిషములు మౌనం పాటించిరి.)

సభా కార్యక్రమము

شری ابراہیم بن عبداللہ مسقطی ۔ جناب اسپیکر صاحب میں نے 304 رولس کے
تحت ایک نوٹس دیا تھا کہ مکہ مسجد میں کیچڑ اور پانی کے ... کی
وجہ سے جو پیدا ہوگئی ہے جس سے بیٹھنے ... کا ... طرح
سے ... میں ... تھا ہے اس تعلق سے کہا گیا ہے ۔

شری اسپیکر ۔ ... آپ کے سوال کے تعلق سے معلومات حاصل
کر لے سکتے ہیں یہاں پر آپ کہیں گے تو میں آپ کو کیا جواب دے سکتا ہوں ۔

శ్రీ బి బాల్‌రెడ్డి :— అధ్యక్షా, మీరాలం మండిలో నెలరోజుల నుండి చెత్తా చెదారము ఎత్తడం లేదు. ఇంతవరకు కార్పొరేషను వారు ఎత్తేవారు. ఇవాళ మార్కెటు కమిటీవారు ఎత్తడానికి టెండర్సు యిస్తే కాంట్రక్టర్సు నెలరోజుల నుండి ఎత్తడం లేదు. సబ్జీమండిలో కూడా అట్లాగే వుంది ఢిల్లీలో లాగా అతిసార వ్యాధి వ్యాపించే ప్రమాదం వుంది దాని గురించి రూ॥ 74 ల క్రింద నోటీసు యిచ్చాను. అనవసరంగా కొంతమంది అమాయకుల ప్రాణాలు పోలాయి.

మిస్టర్ స్పీకరు ,— మీరు నా ఛాంబర్లో వచ్చి కలవండి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర .— అధ్యక్షా, మాకు ఎడ్యుకేషను డిమాండుకు సంబంధించిన పుస్తకాలు యిచ్చారు. మనము అనేకసార్లు అనుకున్నాము అవి తెలుగులో పెట్టబడతాయని. తెలుగుకు ప్రాధాన్యం యిస్తున్నామంటున్నాము ఇక్కడ పర్ఫార్మెన్స్ బడ్జెటు తెలుగులో లేదు, కేవలం డిమాండు మాత్రము తెలుగులో వుంది.

Mr. Speaker :— Immediately I will direct the department to furnish Telugu copies also,

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర .— మీరు అనేకసార్లు డైరక్షన్సు యిచ్చారు అవి పాటింపబడడం లేదు.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు :

(1 భారీ వర్షాలవలన కోస్తా జిల్లాలలో నారుమళ్లు ధ్వంసమగుట గూర్చి)

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— అధ్యక్షా, మనము యీ శాసన సభ సమావేశాలకు రాకముందు అనావృష్టివల్ల రిజర్వాయర్సులో నీటి మట్టం తగ్గిపోయి రాష్ట్రము చాలా ఆందోళనకరమైనటువంటి పరిస్థితిలో వుండినది. మన సమావేశాలు ప్రారంభం అయ్యే ముందు కురిసిన వర్షాల వల్ల నీటి మట్టం పెరగడముతో సంతోషకరమైనట్టి వంటి వాతావరణములో సమావేశమైన మనకు, గడచిన వారము రోజులుగా దురదృష్టకరమయినటువంటి పరిస్థితులు ఏర్పడి రాష్ట్రము చాలా ఆందోళనకరమయిన స్థితిలో

వుందనే విషయాన్ని తమద్వారా సభ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈనాడు గోదావరి
నది వరదలవల్ల, అలాగే మిగతా ప్రాంతాలలో అతివృష్టి వల్ల కొన్ని వాగులు పొం
గడంతో రాష్ట్రమునకు మొత్తం మీద తీవ్రమయినటువంటి నష్టం సంభవించింది.
నిన్నటి రోజుకు గోదావరిలో నీటిమట్టం పెరుగుతున్నది. ప్రభుత్వ అధికారయు
తంగా వరదలవల్ల మరణించినవారి సంఖ్య 74 అని ప్రకటించినప్పటికీ వరదలలో ఉ॥ 10-20
మునిగి కాని, ఇళ్ళు కూలిపోయి చనిపోయినవారు కాని అనారోగ్య పరిస్థితులు ఏర్పడి
నందువల్ల కాని - కలరాలాంటి గ్యాస్ట్రో ఎంటరైటిస్ వల్ల కాని వందలమంది మరణించి
నట్లు వార్తలు ఉన్నాయి. ఇది ఆందోళనకరమయిన పరిస్థితి. గత రెండు సంవత్స
రాల క్రితం వచ్చినటువంటి గోదావరి వరదలకన్నా ఇప్పుడు అనేకరెట్లు ఎక్కువగా
నష్టం సంభవించింది. కొన్ని ప్రాంతాలలో నాట్లు పడి పంటలు రావడానికి అవకా
శం ఉందని ఆశిస్తున్న తరుణంలో ఆ ప్రాంతం అంతా మునిగిపోయింది. పశ్చిమ
గోదావరి జిల్లాలో 2 లక్షల ఎకరాలకు పైన నాట్లు వేసినవి సంపూర్ణంగా నాశనం
అయిపోయింది. ఆ పైరు పనికిరాదు. కృష్ణా జిల్లాలో 20 మండలాలలో సుమారు
2 లక్షల ఎకరాల మాగాణి భూమికి కూడా ఇదే పరిస్థితి సంభవించింది. ఖమ్మం
జిల్లాలో పైరు పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో చాలా పెద్ద ఎత్తున
నష్టం సంభవించింది. అక్కడ రహదార్లు అన్నీ తెగిపోయి అపారమైన నష్టం
సంభవించింది. మొత్తం మీద పైరు నష్టం ఎంత అని అంచనా వేయాలంటే సుమారు
వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు మించి ఉంటుంది. అది తాత్కాలికంగా కనిపిస్తున్న
నష్టం మాత్రమే. ఈ సంవత్సరం ప్రజలకు రాగల నష్టం సుమారు వెయ్యి కోట్ల
వరకు ఉంటుంది. శాశ్వతంగా తమ ఇళ్ళను, శాశ్వతంగ తమ పశువులను, శాశ్వ
తంగా తమ బంధువులను, శాశ్వతంగా తాము వేసుకున్న కట్టడాలను, ప్రభుత్వం
నిర్మించిన వంతెనలు, రోడ్లకు జరిగిన నష్టాలను కూడా లెక్కవేస్తే చాలా అపార
మయిన నష్టం సంభవించింది. మూలిగే నక్కమీద తాటికాయ పడిన చందంగా
రైతాంగం పరిస్థితి కాని రైతు కూలీల పరిస్థితి కాని చేతివృత్తులవారి పరిస్థితి కాని
చాలా ఆందోళనకరమైన స్థితికి చేరింది. పంటలు నష్టపోయిన రైతాంగం గురించి
ఒకసారి ఆలోచించాలి. ఆ పైరు పోవడమే కాకుండా పోయిన వాటి స్థానంలో తిరిగి
పైరులు వేయడానికి కాని పంటలు వచ్చేవరకు వారు బ్రతకడానికి కనీసపు ఆధారం
లేకపోవడాన్ని కూడా ప్రభుత్వం గమనించాలి. వారి పని ఇలాగుంటే రెక్కాడితే

కాని దొరక్కుండని వ్యవసాయ కార్మికులకు ఇప్పటికే పని లేకుండా అల్లాడిపోతున్నారు. తినడానికి తిండి లేదు. చేయడానికి పని లేదు. ఒకవేళ చేసినప్పటికి ఇవ్వడానికి ఆ పని చేయించుకున్న వారిదగ్గర ఎటువంటి ఆర్థిక సత్తా లేదు. చేనేత ఇదితర గ్రామీణ వృత్తిదారుల పరిస్థితి ఇదివరకే దారుణంగా ఉంటే ఇప్పుడు ఇంకా దారుణంగా, హీనాతిహీనంగా తయారైంది. ఈనాడు ఆకలిమరణాలు, ఇతర రకాలైన నష్టాలు వచ్చే ప్రమాదం ఉంది. ఇంత దారుణమైన పరిస్థితులు ఏర్పడడానికి ప్రకృతి సహజమైన ప్రమాదం అని మనం అనుకొని సంతృప్తిపడే అవకాశం లేదు. ప్రకృతివల్ల కలిగే ప్రమాదాలు మొదటిసారి అయితే అకస్మాత్తుగా వచ్చాయని చెప్పవచ్చు. ఇటువంటి ప్రమాదం వచ్చినప్పుడల్లా తాత్కాలిక నివారణోపాయాలు చూడడం-తాత్కాలికంగా 10 కిలోలు బియ్యం 4 చాటాకులు 10 బొంగులు ఇవ్వడం. గండిపడినచోట గండి పూడ్చడం - ఈ రకమైన చర్యలు తప్ప దీనికి శాశ్వతమైన నివారణ చర్యలకు చేపట్టడంలేదు అందు అవసరమయిన నిధులు మీ దగ్గర చాలకపోతే కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడిచేసి తీసుకొనివచ్చి వాటిని నిర్వహించడంలో ప్రభుత్వ వైఫల్యం కనిపిస్తున్నది ఇప్పటికైనా వరదను అరికట్టే కరకట్టలు బలంగా లేకపోవడం 2 మురుగు కాలువలు సక్రమంగా ప్రవహించడానికి కావలసినటువంటి ఏర్పాట్లు లేకపోవడం జరుగుతున్నది వీటిని రిపేరు చేయడానికి కనీసం రు. 200 కోట్లు కావలసి ఉంటుందని ఎప్పుడో నియమించిన కమిటీ సిఫార్సు చేసినా అది సమకూర్చుకోవడానికి రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వాలు అశ్రద్ధ చేసాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం నిరాకరించినా ఈ రు. 200 కోట్లు ఏదోవిధంగా సమకూర్చుకొని దశలవారీగా ఈ పనులు చేపట్టవలసి ఉంది. ఈ మురుగు కాలువలలో కొన్ని అవసరమయినటువంటి చర్యలు తీసుకోకపోవడం కొంత కారణం తూటాకు మొదలైనవి అనేక అవరోధాలు మురుగు కాలువలలో ఏర్పడడంవల్ల ఎంతో ఇబ్బందిజరుగుతున్నది. కొన్ని ప్రాంతాలలో చేపలకోసం త్రవ్విన చెరువులు మురుగు కాలువలు ఫ్రీఫ్లో కావడానికి ఆటంకంగా పరిణమించడం వల్ల లక్షలాదిఎకరాలు మునిగిపోవడానికి కారణం అయిందని మనవిచేస్తున్నాను. అందువల్ల కట్టలు బలపరచాలి, మురుగు కాలువలు - డ్రెయినేజి సిస్టము అంతా సక్రమంగా ఉండడానికి, మురుగు నీరు ఎప్పటికప్పుడు వెళ్ళిపోవడానికి ఎంత అయినా ఖర్చుచేసి యుద్ధప్రాతిపదికమీద పనులు చేయించాలి. దీనికి నిధులు సమకూర్చడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. తాత్కాలికంగా ఆపదలలో ఉన్నటువంటి ప్రజలకు ముమ్మందుచేసే చర్య

లకు తోడు తక్షణం వారికి రిలీఫ్ ఏర్పాటు చేయవలసిఉంది. అక్కడ 2, 3 కిలోల బియ్యం ఇస్తున్నారు. ఒక కుటుంబానికి 15, 20 కిలోలు అయినా కనీసం 10 రోజులపాటు ఇవ్వాలి. అట్లాగే తల దాచుకొనడానికి నీడ కల్పించాలి. ఆ తరువాత వ్యవసాయం చేసుకోవడానికి విత్తనాలు, ఎరువులు, పెట్టుబడి-ఇవన్నీ సమకూర్చాలి. ఇప్పుడు ఏర్పడిన పరిస్థితికి తగినట్లుగా ప్రభుత్వం స్పందించాలి. దీనిని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ .— అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో 1988 లో వచ్చిన వరదలను ఈ సంవత్సరం మరిపించడమనేది జరుగుతున్నది. మా రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా 7, 8 జిల్లాలు ఈ వరదలకు గురయి [illegible] పాడై పోయి కోట్లాది రూపాయల నష్టం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. కోట్లాది రూపాయల విలువచేసే పంటలు - వరి పంటలు, ఇతరాలైన పైరులు రైతులవి పూర్తిగా పోయాయనే విషయం తమద్వారా నేను మనవిచేస్తున్నాను.

(శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

అదిలాబాదు, ఖమ్మం, కరీంనగరు, వరంగల్, తూర్పు ఉభయ గోదావరి జిల్లాలలో వరదలకు. ముఖ్యంగా గురి కావడం జరిగింది. భద్రాచలం, ఏటూరు నాగారం ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి గ్రామాలలో బాహ్య ప్రపంచంతో సంబంధం లేకుండా పూర్తిగా రాకపోకలు స్తంభించిపోయి అక్కడ ఉన్నటువంటి ప్రజలు తమ గోడును అధికారులకు చెప్పుకోలేని స్థితిలో పడిపోయి కొట్టుమిట్టాడుతున్నారు. ఈ రోజున వార్తలు విన్నాను. పరిస్థితి యింకా అదే విధంగానే ఉందని వార్తలలో చెప్పారు. ఏటూరు నాగారం ప్రాంతానికి చెందిన 40, 50 గ్రామాలు వరద ప్రవాహంతో రోడ్లు కొట్టుకుని పోయి వరద నీరు గ్రామాల్లోకి వచ్చి మెరక ప్రాంతాలకు రావడానికి దారి లేని పరిస్థితి వచ్చింది. గత రెండు మూడు రోజులుగా కురిసిన వర్షాల వలన బురద, చిత్తడి, అపరిశుభ్రమైన వాతావరణం ఏర్పడి అక్కడున్నటువంటి ప్రజానీకం అనేకమంది మృత్యువాతన పడే దశలో ఉన్నారు. ప్రభుత్వము వారి లెక్కల ప్రకారం 80 మంది చనిపోయారని చెబుతున్నారు. ఖమ్మం, వరంగల్, అదిలాబాదు జిల్లాలలో వార్తలను బట్టి మృతుల సంఖ్య ఎక్కువగా ఉన్నట్లు తెలిసినది. ఏడెనిమిది జిల్లాలు ఘోర విపత్తుకు గురి అయినవి. ఆ జిల్లాలలో ఉన్నటువంటి ప్రజానీకాన్ని ఆదు

విపత్తు నుంచి ఆదుకోవడానికి వారిని సురక్షిత ప్రాంతాలకు తీసుకుని వచ్చి ఆ తరువాత మరచిపోవడం జరుగుతున్నది. కాని పరిష్కార మార్గము దీనికి చూడడంలో ప్రభుత్వము విఫలమవుతున్నది. ఎప్పటి నుంచో ఈ రకంగా సాగుతున్నది 1986 వ సంవత్సరంలో జరిగినటువంటి ఘోర విపత్తు మరచిపోయారు. గత సంవత్సరము వర్షాలు లేవు. ఈ సంవత్సరం ఎడతెరిపి లేని వర్షాల వలన ఋతు పవనాల ప్రభావము వలన ఈ విపత్తు మరల యిప్పుడు దాపురించింది నదీ తీర ప్రాంతాలలో ఉండే ప్రజానీకానికి వారికి రక్షణ కల్పించడంలో పరిష్కారం మార్గము కనుకొనడంలో గందరగోళ పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నవి. ప్రభుత్వమువారు దీనిపట్ల శ్రద్ధతీసుకోవాలి. మనం మామూలుగా దాహం వేస్తే అర్ధగంట ఆగలేము అక్కడ ఆ ప్రాంతాలలో మంచినీరు లభ్యము కావడములేదు. అక్కడున్నటువంటి బురద నీరు త్రాగడం వలన కలరా వ్యాధి వ్యాప్తి చెంది అనారోగ్య పరిస్థితులు ఏర్పడినవి భద్రాచలంలో నడుము లోతు నీళ్ళు ఉన్నవి. రోడ్లు అంతా బురద మయం. యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద కార్యక్రమాలు చేపట్టాలని నేను కోరుతున్నాను కరెంటు స్థంభాలు పడిపోయినవి. అవి శాశ్వతంగా వరద నీటిలో కొట్టుకుని పోయినవి. క్రొత్త స్థంభాలు పాతి విద్యుత్ సౌకర్యాలను పునరుద్ధరించాలి అంతా చీకటి బాట, అంతా బురద, తిండిలేదు, అంతా వరద నీరు. ఈ నాలుగు కష్టాలలో అక్కడ ప్రజలు బాధపడుతున్నారు. దీనికి కోట్లాది రూపాయలు విలువైన పంటలు పోయినవి కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వము అక్కడున్నటువంటి రైతాంగాన్ని ఆదుకోవడానికి యుద్ధ ప్రాతిపదికగా తీసుకుని ఒక నిర్దిష్టమైన ఆలోచన చేయాలి. వాతావరణం శాస్త్రజ్ఞులు వర్షాలు కొద్దిరోజులలో విస్తృతం అవుతాయని చెబుతున్నారు, దీని వలన ప్రజలకు అక్కడ చాలా భీతావహం కలుగుతున్నది. తమను రక్షించలేరేమోనని ఒక విధమైన భయంలో అక్కడ ప్రజానీకం ఆందోళన చెందుతున్నది. 1986 లో వచ్చినటువంటి విపత్తు సమయంలో గోదావరి నదీ తీర ప్రాంతము అంతా తిరిగి చూశారు. వారి యొక్క బాధలు వారి దృష్టిలో ఉన్నవి. ఆ బాధలను వారు ఎట్లాగు అధిగమించాలనే విషయంలో వారు చర్యలు తీసుకోవాలి. అక్కడ లాంచీల కొరత ఎక్కువగా ఉన్నది అక్కడ లాంచీలు సంఖ్య పెంచవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఖమ్మం జిల్లా గురించి మాకు తెలిసినది ఏమిటంటే వరద ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి ప్రజానీకాన్ని మెరక ప్రాంతానికి చేర్చడానికి తగినన్ని లాంచీలు లేవని తెలిసినది. వారిని మెరక ప్రాంతా

నికి చేర్చడానికి లాంచీలు కొరతవలన అంతరాయం ఏర్పడినది. లాంచీలు సంఖ్యను ఏరకంగానైనా మరింతగా పెంచవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మీద్వారా తెలియ చేస్తున్నాను. ఏటూరు నాగారం, భద్రాచలం, కూనవరం ప్రాంతాలలో సుమారు 60 కిలోమీటర్ల ప్రాంతము వరదమయమై వారు బయటకు రాలేని పరిస్థితులున్నవి మిలిటరీకి సంబంధించినటువంటి లాంచీలనైనా తీసుకుని వచ్చి అక్కడున్నటువంటి ప్రజానీకాన్ని మెరక ప్రాంతాలకు, సురక్షిత ప్రాంతాలకు వెంటనే చేర్చే ఏర్పాటు ఈ ప్రభుత్వం యుద్ధప్రాతిపదిక మీద చేపట్టాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి :— అధ్యక్షా, గత మాసము 28, 29 తేదీలలో కురిసినటువంటి భారీ వర్షాల వలన గోదావరి నది ప్రొంగడము వలన దాని ప్రభావము వలన ఖమ్మం, వరంగల్, ఉభయ గోదావరి జిల్లాలకు ఎంతో నష్టం జరిగింది, అన్న విషయం మనందరికి తెలిసిన విషయమే. ప్రతి సంవత్సరము వర్షాలు పడ్డాయి. అక్కడ జరిగినటువంటి ప్రాణ నష్టము, పశు నష్టము గురించి మన అందరికి తెలిసినదే. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వము ముఖ్యంగా చేయవలసిన చర్యలు ఏమిటంటే విపత్తు సంభవించినప్పుడు యిట్లాగు డిస్కస్ చేయటం గాక గోదావరి నదికి తరచు వరదలు సంభవించకుండా పర్మనెంట్ మేజర్సు గురించి ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. నిపుణులతో ఆలోచించి దీనికి ఒక విధమైన శాశ్వతమయిన నివారణ గురించి చర్యలు తీసుకునే విషయంలో ఆలోచించి ఆ చర్యలు వెంటనే ఇంప్లిమెంటు చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని నేను యీ సందర్భంలో మనవి చేస్తున్నాను.

Ecological imbalances should be removed and steps should be taken for aforestation curbing the activity of deforestation

డిఫారెస్టేషను వలన వాతావరణంలో మార్పులు వచ్చి కొద్ది వర్షాలే పడటం, తర్వాత నదులలో సిల్ట్ ఫార్మ్ అవ్వడం వలన నీరు పొంగడం దానివలన ఎక్కువ నష్టాలు జరిగే అవకాశాలు ఉన్నాయి అందుకే డిఫారెస్టేషను చేయకుండా ఎఫారెస్టేషను గురించి చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. యింకా కారణాలు ఉన్నాయి ప్రభుత్వానికి సంబంధించినటువంటి డిపార్టుమెంట్సు అంటే ఆర్ అండ్ బి డిపార్టుమెంటు, ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు, హెల్త్ అండ్ మెడికల్ డిపార్టుమెంటు కూడా దెబ్బ తింటున్నవి. వరదల వలన ఎంతో మంది చనిపోయారు. పశు నష్టము కూడా జరిగింది. వ్యాధులు వ్యాపించకుండా హెల్తు అండ్ మెడికల్ డిపార్టు

మెంటువారు యుద్ధ ప్రాతిక మీద చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ విషయం ఒక ప్రభుత్వము వలన కాదు కాబట్టి వాలంటరీ ఆర్గనైజేషన్సును కూడా ఎంకరేజ్ చేయాలి. వారిని కూడా యిందులో ఇన్వాల్వ్ చేయాలి. ఉభయ గోదవరి జిల్లాలలోను, కర్నూలు జిల్లాలోను, కృష్ణా జిల్లాలోను వేసినటువంటి నర్సరీ బెడ్స్ పోతాయి. కాబట్టి అక్కడున్నటువంటి రైతాంగాన్ని ఆదుకోవడానికి తిరిగివారికి సీడ్సు సప్లయిచేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. అంతేగాకుండా, నేషనలైజ్డు బ్యాంక్సును వాలంటరీ ఆర్గనైజేషన్సుకు ఫయినాన్స్ అసిస్టెన్స్ చేయాలని ఇన్స్ట్రక్ట్ చేయండి గౌరవ సభ్యులు, నేనూ కోరేది ఏమిటంటే ఇలాంటివి సంభవించకుండా, పర్మనెంట్ మెజర్స్ నిపుణుల సలహాలను తీసుకొని, ముఖ్యంగా గోదావరి నదిపై ఎలాంటి విపత్తు జరగకుండా చర్యలు తీసుకోవడం ఎంతయినా అవసరం వుంది.

10-40

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి .— అధ్యక్షా, గోదావంమీద వరదలు రావడం ఇది మొదటిసారి కాదు. ప్రతిసారి వరదలు వచ్చినప్పుడు, యాదగిరి హెలికాప్టర్‌ను తీసుకొని వెళ్ళి వరద ప్రాంతాలను చూడడం చూచినట్లు పత్రికలలో చెప్పడం జరుగుచున్నది. ప్రజలకు సరియయిన పని కల్పిస్తాము, సమగ్రమైన కార్యక్రమం తీసుకొంటామని ఈ ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. ఆచరణలో మాత్రం, చేసిన వాగ్దానాలన్నీ సముద్రములో కొట్టుకొని పోయినట్లుగా కొట్టుకొని పోతున్నాయి. 1985లో వచ్చిన వరదలకు మాస్టర్ ప్లాన్ తయారు చేస్తామని అన్నారు. ఇపుడున్న ఇబ్బందులను, వరదలు రావడానికి కారణాలు ఏటన్నిటిని ఒక్కొక్కటిగా మాస్టర్ ప్లాన్ ప్రకారం దూరం చేస్తామని అన్నారు. ఆ రోజు పడిన గండ్లుగాని, ఇసుక మేటలు గాని, కాలువలలోని పూడికలు గాని ఈరోజు వరకు తీయలేదు? కాలువలలో పూడికలు ఎక్కువగా వున్నందున ఈరోజు యిబ్బందులు ఎక్కువవుతున్నాయి. 1985 లో వచ్చిన వర్షంకంటే ఈరోజు వచ్చిన వర్షము చాలా తక్కువ. ఆరోజు వచ్చిన నష్టము కంటే ఈరోజు జరిగిన నష్టము చాలా ఎక్కువ. దానికి కారణం ఏమిటి ? పడిన వర్షపు నీరు వెళ్ళిపోవడానికి మురుగు డ్రయినేజి కాలువలు సక్రమంగా లేక పోవడంవల్ల, కాలువలలో పూడిక సక్రమంగా తీయకపోవడం వల్ల, ఈ రకమైన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇప్పటికయినా ప్రభుత్వము కాలువలలోని పూడికలను, ఇసుక మేటలను తీసివేసే కార్యక్రమాన్ని వెంటనే చేపట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. కోళ్ళు, పశు నష్టానికి తక్షణమే రుణ సహాయం కల్పించాలి. వరద తాకిడికి యిబ్బందిపడి

ఒకవైపు కష్టపడుతుంటే, మరొకవైపు వరదలవల్ల బురద నీటిని త్రాగి, ప్రజలు నానా రకాలయిన జబ్బులకు గురయ్యారు. వాళ్ళకు వెంటనే మంచినీటి సౌకర్యము కలుగ జేయడం, మందులు ఏర్పాటు చేయడం జరగాలని మనవి చేస్తున్నాను. వర్షమువల్ల చెడిపోయిన సీడ్‌బెడ్స్ మూలాన రైతులకు నారు లేకపోవడం రైతులకు చాలా యిబ్బందిని కలిగిస్తున్నది. ఇంటికి రావలసిన ధాన్యము సముద్రములో కలిసి పోయింది రైతులకు వెంటనే విత్తనాలు, లోన్సు. ఎరువుల సరఫరా కలుగజేయాలి కృష్ణా నదిమీద కంటే గోదావరి నదిమీద వచ్చే వరదల వల్ల నష్టము ఎక్కువగా వుంటుంది. కారణం కృష్ణమీద ప్రాజెక్టులు వున్నాయి. 20 సంవత్సరాల నుండి కృష్ణమీద వరదలు లేవు గోదావరిమీద వరదలు రాకుండా కంట్రోల్ చేయాలంటే ఇచ్చంపల్లి, పోలవరం ప్రాజెక్టులను కట్టవలసిన అవసరం వుంది వెంటనే తగిన చర్యలు తీసుకొని పనులు చేపట్టాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— అధ్యక్షా, ఒకవైపు వర్షాలు, మరొకవైపు దుర్భిక్షం. వరదలు రావడంవల్ల కొన్నివైపుల ప్రజలు అనారోగ్యులయ్యారు

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

నాలుగు చినుకులు వచ్చాయి కదాయని సంతోషపడితే, మరొకవైపు వరదలు వచ్చాయి ఇప్పటివరకు 100 శతకోటి ఘనపుటడుగుల నీరు సముద్రములో కలిసి పోయింది. లక్షల ఎకరాలు ఉభయ గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలో, ఇటు గోదావరికి సంబంధించిన ఖమ్మం, వరంగల్, ఆదిలాబాద్‌లోని ఉపనదులు పొంగి, అక్కడి ప్రాంతాలు నష్ట పోయి పునాసపంటలు దెబ్బతిన్నాయి చెరువులు కుంటలకుగండ్లుపడ్డాయి. రోడ్లకుకూడా గండ్లుపడ్డాయి. వందకుపైగా ప్రజలుచనిపోయారు. వందపశువులు చనిపోయాయి. ఈ నష్టాన్నిలెక్కవేస్తే వెయ్యికోట్లకు తక్కువయ్యే పరిస్థితిలేదు. ప్రకృతివిపత్తునుండి బయటపడే శాశ్వత మార్గాన్ని ఆలోచించ వలసి వుంది నష్టపోయిన వారిని స్టేట్ గవర్నమెంటు ఆదుకోవలసి వుంది వాళ్ళను సురక్షిత ప్రాంతాలకు తీసుకొని వెళ్ళి, రుణ సౌకర్యము కలుగజేయాలి. అన్నిటికంటె ముందుగా భోజన వసతి ఏర్పాటు చేయాలి. ఇసుక మేటవల్ల ఎంత నష్టము ఏర్పడిందో అందుకు తక్షణమే అందించ వలసిన సహాయక చర్యలు ఒకటే సరిపోదు. దీనికి శాశ్వత పరిష్కారం ఏమి ? నేను మొదట నుండి ఒక సూచన చేస్తున్నాను. నదులమీద పెద్ద పెద్ద భారీ ప్రాజె

క్టులు, మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులు నిర్మించినట్లయితే నీరు సముద్రములోకి పోకుండా వుంటుంది. రిజర్వాయర్లలో నీరు నిలువ వుంటుంది ఎండా కాలంలో ఆ నీటిని వ్యవసాయానికి ఉపయోగించు కోవచ్చు. ధనికుల నుండి ప్రకృతి విపత్తు పన్ను అని చెప్పి, ఒక కొత్త టాక్సును నేషనల్ కెలామిటీస్ నిమిత్తం, వెయ్యి కోట్ల రూపాయ లకు కొద్ది ఎక్కువగానో తక్కువగానో, వచ్చేవిధంగా ప్లాన్ వేయండి. ఆ డబ్బును యింకోదానికి ఖర్చువేయకుండా, నీటి వనరులకు, విద్యుచ్ఛక్తి ఈ రెండింటిమీద ఉపయోగిస్తే, శాశ్వతంగా కనీసం 10-15 సంవత్సరాలలో కరువు లేకుండా వరదలు వచ్చినా బాధలేకుండా వుంటుంది. ఇప్పుడు వరదలవల్ల నష్టపోయిన వారికి ఉదారంగా సహాయం అందించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్యచౌదరి (రాజమండ్రి) — అధ్యక్షా, నాలగు సంవత్సరాల తరువాత కొంచెము ఆలస్యమైనా, వర్షము బాగా వస్తుందని ఆలోచించిన సందర్భములో జూలైలో అత్యధిక వర్షాలు కోస్టల్, ఆంధ్ర, అదిలాబాదు, ఖమ్మం, వరంగల్ అనేక ప్రాంతాలలో రావడం, ఈ వరదలవల్ల క్రిష్ణా, తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో నాలుగు లక్షల ఎకరాలలో వేసిన నారంతా కొట్టుకొని పోవడం. దాదాపుగా 15 వేల ఎకరాలలో వున్న నారుమళ్ళు సర్వనాశనం అయ్యాయి. రైతులు చాలా ఆందోళనకరంగా వున్నారు. మూడు జిల్లాలకు సంబంధించిన కొన్ని ముఖ్యమైన డ్రెయిన్స్ సరిగ్గా పని చేయకపోవడంవల్ల తీవ్రమైన నష్టము జరుగుచున్నదని గతంలో చెప్పాము. తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో, కృష్ణాలోని డ్రెయిన్స్ పూర్తిగా చెడిపోవడంవల్ల నష్టము జరుగుచున్నది. ముఖ్యంగా పశ్చిమ గోదావరి, జిల్లాలో లింగాల, కాజా, చెకీ, తార్లపాక, అమలాపురం, రంగరాజు. నక్కల డ్రెయిన్స్ పొర్లి ప్రవహించడంవల్ల తీవ్రంగా నష్టము జరిగింది పంటలకు నేను ముఖ్యమంత్రిగారితోపాటు తిరిగిన సందర్భములో, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో ఎర్రకాలువకు 2 కోట్ల 40 లక్షల రూపాయలతో రిజర్వాయర్ కట్టడంవల్ల వరదలు రాకుండా పోయాయి. ఎక్కువ ప్రమాదం లేకుండా పోయింది. అదేవిధంగా తూర్పుగోదావరి అమలాపురం రంగరాజు డ్రెయిన్స్ చెడిపోవడంవల్ల తీవ్రనష్టము జరిగింది మా జిల్లాకి సంబంధించి ఒక లక్ష ఎకరాలలో వేసిన వరినారు అంతా కూడా కొట్టుకు పోయింది. నా పట్టణంలో కూడా ఈ వర్షపు నీరు అధికంగా నిలబడడమే కాకుండా వరద నీరు కూడా ప్రవహించడంతో 5 అడుగుల లోతున నీరు ఉండడంతో దాదాపు

అరు వేల మంది ప్రజానీకాన్ని రిలీఫ్ కాంప్స్ ఓపెన్ చేసి అక్కడకు తీసుకువెళ్ళడం జరిగింది. మాకు ప్రతి సంవత్సరం కూడా ఇది సహజంగా వచ్చే ఒక విపత్తుగా పరిణమిస్తున్నది. దీనికి కారణం గోదావరి దిగువ మట్టముపైన ఉండడంతో డెల్టాలో అనేక ప్రాంతాలు పల్లపు భాగములో ఉండడంతో ఎగువ భాగములో కురిసిన వర్షాల, మురుగు నీరు అంతా వచ్చి ఆ పొలాలను ముంచెత్తి వేయడంతో ఎలాంటి దిక్కు తోచకుండా ఉన్నారు. కోట్లాది రూపాయల ఆస్తి నష్టము సంభవిస్తూ ఉంది నేను ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. అక్కడ ఎక్కువ శక్తి పెంచుకుని లిప్టు పంపులు పెట్టవలసినదిగా, ప్రతి సంవత్సరం కూడా నష్టం జరుగుతూ ఉంది. కనుక దయచేసి ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్దతో ఆ పంటలను కాపాడడం కోసం చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతూ ఉన్నాను ఇదే సందర్భంగా నేను ముఖ్య మంత్రిగారికి మనవి చేసేది ఆనాడు మీరు ఇచ్చిన గ్రాంట్సులో కొన్ని గట్లు పటిష్ఠం చేయడం జరిగింది, పోలవరం దగ్గర నుంచి విజ్జేశ్వరం దాకా అదే విధంగా సీతానగరం నుంచి ధవళేశ్వరం దాకా కూడా ఇంకా మిగిలిపోయిన పనులున్నాయి ఆ లాక్ వాటర్ల కోసం నాలుగున్నర కోట్ల రూపాయలు ఎస్టిమేట్లు పెండింగులో ఉన్నాయి. వచ్చే సంవత్సరంలో అయినా దానికి ఖర్చు పెట్టకపోతే ఇలాంటి వరదలు వచ్చినప్పుడు మేము తీవ్ర ఆందోళనకి గురి అవుతూ ఉన్నాము ఆ నాలుగున్నర కోట్లు వెంటనే రిలీజు చేయించి ఆ ధవళేశ్వరం వారేజి పూర్తి చేయిస్తే 40 లక్షల క్యూసెక్కుల ఫ్లో వచ్చినా కూడా ఆ రెండు గోదావరి జిల్లాలలోను ఎక్కువ భాగములోని ప్రజలు భయ పడకుండా ఉండే అవకాశం ఉంటుంది అదే విధంగా ధవళేశ్వరము క్రింద భాగ ములో గట్లు పటిష్ఠంగా చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ప్రతి సంవత్సరము మేము భయ ఆందోళనకు గురి అవుతున్నాము ఎందుకంటే ఈ గోదావరి తీవ్రత తమకు తెలును. 86 లో మేము అంతా కూడా ఎంత నష్టము పోయామో మీకు తెలుసు ఈ సందర్భంగా డ్రయినేజి సిస్టమ్‌కు మూడు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయవలసిన అవసరం ఉంది; ఎంత డబ్బు ఖర్చు అయినా సరే, రైస్ట్రిక్టు ప్రోగ్రాముకోసం వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి పెంచే దానికంటే ఈ వేళ నష్టపోతున్న పంటను ఆపగలిగితే కొన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు ఆదాయం ప్రభుత్వానికి మిగులుతుంది. దయచేసి డ్రయినేజి కోసము ప్రత్యేక శ్రద్ద తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. దానికి శ్రద్ద తీసుకోవలసిందిగా తమ ద్వారా నేను ముఖ్యమంత్రి గారిని ప్రభుత్వాన్ని కోరు తున్నాను.

శ్రీ సి. రామచంద్రారెడ్డి (అదిలాబాద్) :— అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో అనావృష్టితో మరియు అతివృష్టి వల్ల 4, 5 సంవత్సరాల నుంచి నష్టం కలుగుతోంది. ఈ సంవత్సరం ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 9, 10 జిల్లాలు చాల నష్టపోయిన విషయం ప్రభుత్వానికి తెలియనిది కాదు. కాని ఈ సందర్భంగా నేను ముఖ్యంగా మనవి చేసేది ఏమిటంటే అదిలాబాదు జిల్లా, ఏ జిల్లాని అయితే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఆదర్శవంతమైన జిల్లాగా ప్రకటించారో ఆ ఆదర్శవంతమయిన జిల్లా నుంచి అసలు సమాచారం అనేది ప్రభుత్వానికి అందడంలేదు అని ఈ సందర్భంగా నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే కమ్యూనికేషన్సు లేక, రహదారి లేక, పబ్లిక్ రిలేషన్సు ఆఫీసరు పోక అక్కడనుంచి ఎంత నష్టము జరిగింది అనే విషయం ప్రభుత్వానికి తెలియడం లేదని నేను చెప్పడానికి చింతిస్తున్నాను. ఈపేళ ఎన్నో గ్రామాలు ముఖ్యంగా ఖానపూర్ తాలూకాలో బాదంకుర్తి గ్రామంలో, అక్కడ నాలుగు వేల జనాభా ఉంది, ఖానాపూర్ మండలానికి ఒక కిలోమీటరు దూరం ఉన్న గ్రామం అది. అక్కడ ప్రజలకు 20 రోజులనుంచి ఎటువంటి సమపాయము, ఎటువంటి ప్రభుత్వ సహాయము లేకుండా, ఎటువంటి సామాను కొనుగోలుకి పోవడానికి అవకాశం లేకుండా లాంచీలు లేకుండా ఎటువంటి సౌకర్యం కల్పించకపోవడంవల్ల వాళ్ళ పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉందో నేను ఉదాహరణగా మాత్రం బాదంకుర్తి పేరు చెబుతున్నాను. ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాదు. అదిలాబాదు జిల్లాకి రెండు గోదావరి ట్రిబ్యూటరీస్ ఉన్నాయి. ఒకటి పెనుగంగ రెండవది ప్రాణహిత. వీటి మీద ఎప్పటివరకు అయితే ప్రాజెక్టులు కట్టమో అప్పటివరకు ఖమ్మం, వరంగల్లు, తరువాత ధవళేశ్వరం వద్ద ఎక్కువ వాటరు పోయి అక్కడి ప్రజలకు నష్టము కలుగుతుంది. అదిలాబాద్ జిల్లా వెనుకబడిన ప్రాంతం. అక్కడ దక్కను భూములు ఉన్నాయి. ఈ భూములలో ఒక 30 వేల ఎకరాల భూమికి కనీసం ఇప్పటివరకు నష్టము జరిగింది అని రిపోర్టు వచ్చింది. ఈ రిపోర్టు కూడా ఎప్పటివరకు అని వచ్చింది అంటే 21 వ తారీకు వరకు మాత్రమే వచ్చింది, కాని, 21 వ తేదీ తరువాత అసలు అదిలాబాదు జిల్లాలో ఏమి జరుగుతోంది అనే విషయం తెలియదు. మంచిరియాల ప్రాంతం గాని హైదరాబాదు నుంచి అదిలాబాదుకి పోవాలన్నాకూడా నేషనల్ హైవే నంబరు 7 కూడా తెగిపోయి అక్కడ ప్రజలయొక్క పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉంది వారు ఏమీ ఇబ్బంది పాలు అవుతున్నారు అక్కడ వారికి ఏమి సహాయం చేయాలి అని కలెక్టరు పోయి

చూసే విధంగా కూడా లేము. ప్రభుత్వం ఈ జిల్లాని అదర్శవంతమయినదిగా పేరు పెట్టారు కాబట్టి ఇప్పటికైనా ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఉన్న ఈ గోదావరి మిగులు వాటర్‌తో ముఖ్యంగా ఈ ప్రాణహిత, పెనుగంగ ప్రాజెక్టులు కట్టినట్లైతే వరంగల్లు, ఖమ్మం జిల్లాలేకాక గోదావరి ధవళేశ్వరము వద్ద కూడా వాటర్ ప్రవాహము తగ్గి దాని ద్వారా సౌకర్యం జరుగుతుందని మనవి చేస్తూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు) .— అధక్షా ఈనాడు జరిగినటువంటి అతి వర్ష భావమువల్ల గోదావరి పొంగుపల్ల జరిగినటువంటి అనర్థాల విషయంలో ఎంతో వారి యొక్క ఆతృతను వెలిబుచ్చినందుకు మీ ద్వారా వారి అందరికీ కూడా ప్రభుత్వం తరుపున కృతజ్ఞతలు వ్యక్తం చేస్తున్నాను. కొంతమంది గౌరవనీయ సభ్యులు మనవి చేశారు. ప్రభుత్వానికి వివరాలు కూడా పూర్తిగా అందడంలేదన్నారు. దాని విషయంలో మాత్రం వారు చెప్పిన భావన సరిఅయినది కాదు అని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఎన్ని రకాలు అయినటువంటి రక్షణ చర్యలు, జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకోవాలో అన్నీ తీసుకునే ఉన్నది ఎక్కడికక్కడే కంట్రోలు రూములు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి ప్రభుత్వం లక్షణం ఏ విధమైన ఉధృతం ఉన్నప్పటికి దానిని వెంటనే ప్రభుత్వానికి అందజేయాలని ప్రభుత్వం వారు ఇస్తున్న సలహాలు సూచనలు పాటించాలని ఆయా జిల్లాల అధికారులకు వ్యక్తం చేయడం జరిగిందని మీకు నేను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను మరి ఈ వివరాలవల్ల అయినా గౌరవనీయ సభ్యులకు ఈనాడు ఉన్నటువంటి ఉధృతం తెలియాలి అని, వివరాలు ప్రభుత్వానికి తెలియవు అన్నందుకు మరి ఇంకా బాధగా ఈనాడు వివరాలు అందజేస్తున్నాను మీ ద్వారా. మామూలు వర్షపాతం తూర్పు గోదావరి జిల్లా 348 మి మీ ఉండవలసి వస్తే ఈరోజు 11-10 514 మి. మీ ఇంతవరకు ఈ వర్షభావంవల్ల కుంభవృష్టి జరిగిందని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా పశ్చిమ గోదావరిలో మామూలుగా 378 మి. మీ. వర్షం ఉండవలసి వచ్చినప్పుడు ఈ సంవత్సరం ఇంతవరకు 599 మి. మీ. వర్షం కురిసింది అని ఈ సందర్భంగా మీకు నేను తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా కర్నూలు జిల్లాలో మామూలుగా 306 మి. మీ వర్షపాతం ఉండవలసిన సందర్భంలో యీ రోజున 550 మి. మీ. వర్షము కురిసింది ప్రతి సంవత్సరం వరంగాల్ జిల్లాలో 479 మి మీ. వర్షపాతము ఉంటే యీ రోజుకు అది 736 మి. మీ వర్షపాతముగా ఉంది ఖమ్మం జిల్లాలో మామూలుగా 503 మి. మీ. వర్షపాతము ఉండవలసింది. యీ సంవత్సరం

805 మి. మీ. వర్షపాతము వచ్చింది. కరీంనగర్ జిల్లాలో మామూలుగా 398 మి.మీ. వర్షపాతము ఉంటే యీ సంవత్సరం 783 మి. మీ. వర్షపాతము ఉంది. అదిలాబాదు జిల్లాలో 494 మి. మీ. ఉండవలసింది యీ సంవత్సరం 869 మి. మీ. వర్షపాతము ఉంది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— ఈ సమాచారం ఏ తేదీవరకూ ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— ఈనాటివరకూ లెక్కలు సమాచారం అందిస్తున్నాను. ఇక డామేజెస్ విషయంలో లిఖితపూర్వకంగా కావాలంటే తరువాత యిస్తాను. నావద్ద ఉన్న సమాచారం యిస్తున్నాను ఈ వరదలకు తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో 8 గ్రామాలు ఎఫెక్టు అయినాయి 4.629 కుటుంబాలు దెబ్బతిన్నాయి. ముగ్గురు ప్రాణనష్టం జరిగింది. అదే విధంగా 76 రిలీఫ్ క్యాంపులు యింతవరకూ ఓపెన్ చేయబడినాయి. బాధితులు అందరూ సురక్షిత కాంపులకు చేర్చబడ్డారు. వారికి సరైన ఆహారవసతులు కల్పింపబడుతున్నాయి. పూర్తిగా నష్టపోయిన ఇళ్ళు 488. కొంత భాగం నష్టపోయిన యిళ్లు 913 పంట నష్టము సుమారుగా 70,000 ఏకరాలుగా ఉంది. ఇక పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 430 గ్రామాలు దెబ్బతిన్నాయి. 5.356 కుటుంబాలు నష్టపడ్డాయి 5 మంది మరణించారు. 16 రిలీఫ్ క్యాంపులు ఓపెన్ చేయబడ్డాయి. పూర్తిగా పాడైపోయిన ఇళ్లు 2. కొంతభాగం నష్టపడిన యిళ్ళు 19 మొత్తం పంట నష్టం 1,90,000 ఏకరాలు ఉంది. అదే విధంగా కృష్ణా జిల్లాలో 170 గ్రామాలు దెబ్బతిన్నాయి. 2,150 కుటుంబాలు నష్టపడ్డాయి 7 మంది మరణించారు. 149 ఇళ్ళు పూర్తిగా నష్టపడ్డాయి. 5,009 యిళ్ళు కొంతభాగం నష్టపడ్డాయి. పంట నష్టం 1,10,000 ఏకరాలుగా ఉంది. ఖమ్మం జిల్లాలో 140 గ్రామాలు దెబ్బతిన్నాయి. 6,300 కుటుంబాలు నష్టపోయాయి 6 మంది మరణించారు. 64 రిలీఫ్ క్యాంపులు ఓపెన్ చేయబడ్డాయి. హవుస్ డామాజ్ జరగలేదు కొంత భాగం నష్టపోయిన యిళ్ళు కూడా లేవని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక అదిలాబాదు జిల్లాలో 24 గ్రామాలు దెబ్బతిన్నాయి. పాప్యులేషన్ ఎవాక్యుయేషన్ ఏమీ జరగలేదు. 16 గురు మరణించారు. రిలీఫ్ క్యాంపులు 15 ప్రారంభించడం జరిగింది 164 యిళ్ళు పూర్తిగా నష్టపోయినాయి. కొంతభాగంగా నష్టపడిన యిళ్ళు 5,893 మొత్తం అక్కడ దెబ్బతిన్నది 60,000 ఎకరాలు. వరంగల్ జిల్లాలో 37 గ్రామాలు నష్టపడ్డాయి. 367 కుటుంబాలు దెబ్బతిన్నాయి. ఒకరు చనిపోయినారు. 10 సురక్షిత క్యాంపులు ఓపెన్

చేయడం జరిగింది. 59 యిళ్లు నష్టపడినాయి. 74 ఇళ్లు కొంతభాగం నష్టపడినాయి. సుమారుగా 500 ఏకరాల పంట నష్టపడింది. ఇక కరీంనగర్ జిల్లాలో 20 గ్రామాలు దెబ్బతిన్నాయి. 6,000 కుటుంబాలు నష్టపడినారు. 5 మంది ప్రాణాలు కోల్పోయి నారు. 58 సురక్షిత కాంపులు ఓపెన్ చేయబడినాయి ఇళ్లు పూర్తి నష్టం ఏమి లేదు 321 ఇల్లు కొంతభాగం నష్టపడినాయి. పంట నష్టము 700 ఏకరాలు కరీం నగర్‌లో జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవనీయులైన సభ్యులు ఇంద్రసేనారెడ్డి గారు శాశ్వత నివారణ, తక్షణ నివారణ చర్యలు జరగలేదన్నారు. వారు చెప్పినట్లు శాశ్వత, తక్షణ నివారణ చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. పూర్తిగా శాశ్వత చర్యలు తీసుకోవడానికి యిక్కడ సభవారు ఎలా చేయాలి అనేది ఆలోచించవలసిన విషయం. ఇక కొంతమంది సభ్యులు ప్రాణ నష్టం విషయంలో చెప్పారు వాటి వివ రాలు అడిగారు. వాటి విషయంలో స్టేటుమెంటు చేస్తున్నాను.

ఆగస్టు 1వ తారీకున కొన్ని దినపత్రికలలో వరద ప్రాంతాలలో అతిసార, కలరాసోకి సుమారు 40 మంది మరణించారు అని వచ్చిన వార్త పూర్తిగా సత్య దూరము తూర్పుగోదావరి జిల్లలో 16 మెడికల్ టీములు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో 30 మెడికల్ టీములు మరియు 112 పారా మెడికల్ టీములు, ఖమ్మం జిల్లాలో 31 మెడికల్ టీములు మరియు 120 పారా మెడికల్ టీములు, అదిలాబాద్ జిల్లాలో 15 మెడికల్ టీములు, వరంగల్‌లో 8 మెడికల్ టీములు, ఏర్పాటుచేసి వరదలకు గురైన ప్రాంతాలలో మరియు రిలీఫ్ క్యాంప్సులోను యీ వ్యాధి సోకకుండా చర్యలు తీసు కోవటము జరిగినది. కాకినాడకు 1 లక్ష కలరా వ్యాధి నిరోధక టీకాలు ఏలూరుకు 40 వేలు, ఖమ్మంకు 50 వేలు, వరంగల్‌కు 40 వేలు, అదిలాబాద్‌కు 40 వేలు, అనగా మొత్తం 2 లక్షల 70 వేలు డోసులుగల నాలుగు రోజులలో పంపించటమయి నది ఇది గాక ఓరల్ డీహైడ్రేషన్, ఇన్‌ట్రావినస్ ఫ్లూడ్స్ మొదలయినవి ఆయా ప్రాంతాలలో సిద్ధం చేయుట జరిగినది. సీనియర్ అధికారులును, ఎడిషనల్ డైరెక్టర్ అదిలాబాద్ జిల్లాకు, డిప్యూటీ డైరెక్టర్ ఏలూరుకు, డి. యం. మరియు హెచ్. ఓ. ఆర్. ఆర్. డిస్ట్రిక్ ఖమ్మం జిల్లాకు పర్యవేక్షణ నిమిత్తం పంపించటము జరిగినది. సాధారణంగా వరదలకు గురైన ప్రాంతాలలో వచ్చే ఉపద్రవాలను ఎదుర్కొనేందుకు అడ్వాన్సు యాక్షన్ ప్లాను అనగా సైక్లోన్ స్టోర్స్ ఏర్పాటుచేయటం, రిలీఫ్ టీమ్స్ ఏర్పాటుచేయటం, ఐడెంటిఫికేషన్ ఆఫ్ వల్నరబుల్ ఏరియాలు వగైరా జూన్‌లోనే

తయారు చేయటం జరిగింది. టి.వి. ద్వారా, పత్రికా ప్రకటనల ద్వారా ప్రజలకు తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలను గురించి తెలియచేయటమయినది. ఇక పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో కొల్లేరువచ్చేసరికి రక్షణ అంటూ ఏమీ లేకుండా పోయింది. ప్రతిది అక్కడ పొల్యూషన్‌తో కొట్టుకు పోతున్నాయి. అక్కడ ప్రజలకు మంచినీరు లేదు, మంచి వాయువు లేదు, మంచి తిండిలేదు. పూర్తిగా అందరూ యీ హిల్యూవస్‌కు లోబడి బ్రతుకుతున్నారు. పూర్తిగా అక్కడ స్వార్ధపరమయిన విధానాలతో చేసిన పనులవల్ల అక్కడ వాతావరణం కలుషితం కావడం చూస్తున్నాము కలుషిత వాతావరణాన్ని నివారించడానికి తక్షణ చర్యలు తీసుకోవాలంటే, తక్షణం మనం తీసుకోగలిగితే ఆ స్ఫూర్తి మనలో ఉంటే ఆ ధైర్యం మనకు ఉంటే మనం ఏమయినా చేయడానికి వీలు ఉంటుంది. ఇపుడు నా స్టేటుమెంటును భారీ వర్షాలు, వరదలు గురించి ఇస్తున్నాను.

(2) వరదల వలన సంభవించిన మరణములను గూర్చి పంటలకు, ఆస్తులకు, పశుగణాలకు వాటిల్లిన నష్టమును గూర్చి

11-10 శ్రీ ఎన్ టి రామారావు .— ప్రకృతి మరోసారి మనపట్ల నిర్ధాక్షిణ్యాన్ని కనబరిచింది ఇటీవల కురిసిన భారీ వర్షాలు వరదల మూలంగా ఇప్పటికే 50 మంది మృతి చెందినట్లు సభవారికి తెలియచేయడానికి ఎంతో చింతిస్తున్నాను.

శోకతప్త హృదయులై విలపిస్తున్న మృతుల కుటుంబాలను ఓదార్చడానికి మాటలు చాలడంలేదు. మరణించిన జీవితాల వల్ల కలిగే నష్టాన్ని మనం మంజూరు చేసిన ఎక్స్‌గ్రేషియా భర్తీ చేయలేదని మనందరికీ తెలిసిందే. బలైపోయిన ప్రాణాలకు మనం యిచ్చే సానుభూతి సహాయం ఉపశమనం మాత్రమే.

2. రాష్ట్రప్రభుత్వం సహాయకార్యక్రమాలను ప్రారంభించింది. తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, ఖమ్మం, ఆదిలాబాదు, వరంగల్లు జిల్లాల్లో ఇప్పటికే 175 సహాయ శిబిరాలను ఏర్పాటు చేసింది ఆహారధాన్యాలను, తదితర నిత్యావసర వస్తువులను దెబ్బతిన్న ప్రాంతాలలో నిల్వచేసి వాటిని ప్రజలకు సరఫరా చేయడం జరుగుతున్నది. వరద ప్రాంతాల్లో మందుల నిల్వలు కూడా సిద్ధంగా వున్నాయి. మంచి నీటి బావుల్లో "క్లోరిన్" కలిపేందుకు కలెక్టర్లు చర్యలు ప్రారంభించారు. సంచార వైద్య సిబ్బందిని బృందాలుగా రూపొందించి దెబ్బతిన్న ప్రతి ప్రాంతానికి వారిని

పంపిస్తున్నారు. ఖమ్మం, తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాల్లోని పాలనా యంత్రాంగం వరదకు గురైన గ్రామాలనుండి ప్రజలను సురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలించడానికి లాంచీలను నడుపుతున్నది. నౌకాదళానికి చెందిన నాలుగు పడవలు కూడా ఖమ్మం చేరుకున్నాయి

3. ఋతుపవనాలు ఆలస్యంగా రావడం వల్ల జలాశయాల్లో నీరు వట్టిపోయి ఎంతో సాగు విస్తీర్ణం ఎడారిగా వుండిపోయింది. విత్తనాలు వేసే దశ దాటిపోయింది అయినప్పటికీ ఏదోవిధంగా వర్షాగమనంతో నదుల్లోకి నీరు వచ్చి, మనం కొంతమేరకు కుదుట పడుతున్నాం గదా అని అనుకుంటుండగా ఈ ఆశలు కూడా అడుగంటేట్లు వున్నాయి. గత కొద్దిరోజుల్లోనే దాదాపు 400 మిల్లీమీటర్ల మేరకు ఎడతెగని వర్షాలు విస్తృతంగా కురియడంవల్ల, అనేక ప్రాంతాల్లో విపరీతమైన వరదలకు దారి తీసి, మనకు ఆందోళన కలుగజేసింది. గోదావరికి వెల్లువ రావడంతో మురుగు పారుదల విపరీతంగా దెబ్బతిని, మురుగునీటి కాలువల్లో నీరు వెనుకకు తన్ని, నాట్లు వేసివున్న పొలాల్లోకి వచ్చింది. కొన్నిచోట్ల నదీ ప్రవాహాల నీరు పొంగిపొర్లి ల్లాభూముల్లోకి వచ్చింది. ఈ విధంగా రెండు రకాలుగా నీరు పొలాల్లోకి పారడం వల్ల స్వల్పకాలం క్రిందటే నాట్లు వేసిన వరిపైరు పూర్తిగా నీటిలో మునిగిపోయి పైరు మొత్తం పాడైపోయింది. ఈ విధంగా రాష్ట్రం మొత్తంలో దాదాపు 3 లక్షల 75 వేల ఎకరాలలో పంట దెబ్బతింది.

4. నీరు పొంగిపొర్లి ప్రవహించడంవల్ల మురుగు పారుదల విధానానికి కాలువలకు విపరీతమైన నష్టం వాటిల్లినట్లు కూడా తెలియవచ్చింది. డెల్టా ప్రాంతాల్లో రోడ్లకు కూడా గండ్లు పడి బాగా దెబ్బతిన్నాయి. మున్నెన్నడూ లేనంతగా ఖరీఫ్ వరి పంటకు భారీనష్టం వాటిల్లడమే కాకుండా, స్కూల్లు, రోడ్లు, హాస్టల్స్, బ్రిడ్జిలు మొదలయిన ప్రభుత్వ ఆస్తులుకూడా విపరీతంగా దెబ్బతినడాన్ని గురించి, విపులంగా తెలియజేస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఒక ప్రత్యేక నివేదికను ఈరోజే పంపుతున్నాం మనకు కలిగిన నష్టాన్ని నిర్ధారించేందుకు కేంద్ర బృందాన్ని పంపించవలసిందని 30-7-88 తేదీన కేంద్రప్రభుత్వాన్ని "టెలెక్సు" ద్వారా కోరడం జరిగింది. మురుగు పారుదలను మెరుగుపరచేందుకు గాను, తక్షణ మరమ్మత్తులను చేపట్టేందుకై, 50

కోట్ల రూపాయల మేరకు తాత్కాలిక కేంద్ర సహాయాన్ని విడుదల చేయవలసిందని, నేను స్వయంగా మన ప్రధాన మంత్రిని అభ్యర్థించాను.

5. సాగు భూముల్ని జలమయమైవున్న ఈ ప్రాంతాల్లో రైతులు నారుమళ్లు పెంచుకొనేందుకు వీలు కల్పించడం తక్షణావసరం. ఇందువల్ల పరిస్థితి మెరుగైన వెంటనే వారు కొత్తగా పంటలు వేసుకొనేందుకు వీలుంటుంది. తాము వెంటనే సాగుచేయగల ప్రాంతాల్లో పైరులను వేసుకోవలసిందని ప్రభుత్వం రైతులకు సలహాయిస్తున్నది. రైతుల కృషికి సహాయంగా ప్రభుత్వం విత్తనాలను లాభాపేక్ష లేకుండా అందజేస్తుంది. అధిక ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తికి దోహదం చేయాలన్నది ప్రభుత్వ ఆలోచనా విధానము. రైతు పుష్కలంగా రెండు పంటలు పండించాలి అందుకు ప్రోత్సాహకరంగా వచ్చే కరీఫ్‌లో వరిపంట వేసే రైతులకు ఎకరానికి 100రు.ల చొప్పున ఎరువుల రూపంలో ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం సబ్సిడీ అందిస్తుంది. వ్యవసాయశాఖ ఇప్పటికే, ఆంధ్రప్రదేశ్ విత్తనాభివృద్ధి సంస్థ వద్దవున్న, 2500 టన్నుల వరి విత్తనాలను, రైతులు కొనుగోలు చేసేందుకు లభ్యంగా వుంచింది. ఈ పాటికే 535 టన్నుల విత్తనాలను, దెబ్బతిన్న ప్రాంతాలకు తరలించడం జరిగింది. అప్పుడే రైతులు కూడా దాదాపు 30 టన్నుల విత్తనాలను కొనుగోలు చేసినట్లు తెలియరావడం ఎంతో ప్రోత్సాహజనకంగా వుంది. ఈ ప్రోత్సాహానికి ప్రభుత్వం తగిన అదనపు ప్రోత్సాహం ఇవ్వడంకోసం ప్రత్యేకంగా ఈ 100/- రూ॥లు ఎరువుల విషయంలో కూడా సబ్సిడీగా అందజేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఒకవేళ ఇంకా అదనపు పరిమాణంలో విత్తనాలు కావలసివస్తే వాటిని వెలుపలనుండి సేకరించడం జరుగుతుంది. దెబ్బతిన్న రైతుల ప్రస్తుత రుణాలను "రీ షెడ్యూలు" చేసి వారు మరలా కొత్త పంటలను వేసుకొనేందుకు వారికి పంట రుణాలను ఇవ్వవలసిందని సూచనలను జారీ చేయడం జరుగుతున్నది. తరచూ సంభవిస్తున్న ప్రకృతి వైపరీత్యాల మూలంగా, పంటలు దెబ్బతినకుండా వుండేందుకు, డెల్టా ప్రాంతంలోని మురుగు పారుదల విధానాన్ని తప్పకుండా మరింత మెరుగు పర్చాల్సిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. దీర్ఘకాలిక వ్యూహంతో పాటు తక్షణ కార్యాచరణ పథకాన్ని కూడా మిళితం చేసి, ప్రభుత్వం ఒక ప్రణాళికను రూపొందించింది.

6. ప్రస్తుతం నిల్వవున్న వరదనీటిని వెంటనే తొలగించి, దీర్ఘకాలిక ప్రాతిపదికపై మురుగు పారుదలను మెరుగు పరచేందుకు ప్రభుత్వం ఈ విధమైన చర్యలను తీసుకుంటున్నది.

ఎ) మురుగు కాలువల్లోని కలుపు మొక్కలను, పొదలను యుద్ధప్రాతిపదికపై తొలగించడం జరుగుతుంది. మరలా ఆ కాలువల్లో కలుపు మొక్కలు, పొదలు పెరగకుండా ఉండేందుకు కాలువ పొడవునా కలుపు మొక్కల సంహారక మందులను విస్తృతంగా చల్లాలని సంకల్పించడమైంది.

బి) పెద్దపెద్ద మురుగు కాలువల ముఖద్వారాలన్నింటి వద్ద మేటవేసిన ఇసుక దిబ్బలను తొలగించి, మురుగు పారుదల సామర్థ్యాన్ని గణనీయంగా మెరుగు పరచేందుకు "డ్రెడ్జర్లను" పంపించారు.

సి) మురుగు కాలువలు, నీటిపారుదల కాలువలను, సరైన మామూలు స్థితికి పునరుద్ధరించేందుకు, అత్యవసర మరమ్మతులన్నింటినీ చేపట్టడం జరుగుతున్నది. ఈ ముఖ్యమైన మరమ్మతులను యంత్రాల సహాయంతో శీఘ్రంగా అమలు పరచేందుకై భారీప్రాజెక్టులవద్ద లభ్యంగా వున్న "డ్రాగ్‌లైన్లు, ఎక్స్‌కవేటర్లు" వంటి తదితర ఆధునిక యంత్ర పరికరాలను ఇందు నిమిత్తం మళ్ళించడం జరుగుతున్నది.

డి) మురుగు కాలువల మార్జిన్లలో నీటి ప్రవాహానికి అవరోధం కల్పిస్తున్న అక్రమ ఆక్రమణ లన్నింటిని తొలగించడానికి ఉత్తర్వు చేయబడింది. తక్షణం ఈ ఆక్రమణలను తొలగించేందుకు గాను, నీటి పారుదల, రెవిన్యూ, పోలీసు శాఖలకు చెందిన అధికారులతో ప్రత్యేక టాస్క్ ఫోర్స్ బృందాలను ప్రభుత్వం నియమిస్తున్నది. ముమ్ముందు ఇలాంటి అక్రమ ఆక్రమణలను నివారించేందుకు, భూ ఆక్రమణ చట్టం క్రింది అధికారాలను నీటిపారుదల శాఖకు అప్పగించాలని కూడా ప్రభుత్వం నిర్ణయించడం జరిగింది.

ఇ) నీటి ప్రవాహానికి అవరోధం కల్పిస్తూ, నిరుపయోగంగా వున్న శిథిల నిర్మాణాలు, పాత వంతెనలు మున్నగువాటి నన్నింటిని తొలగించాలని కూడా నిర్ణయించడం జరిగింది

ఎఫ్) మురుగు కాలువలు, నీటిపారుదల కాలువల్లో నీరు నిరాటంకంగా ప్రవహించేందుకు ఏ అడ్డంకులున్నా వాటన్నింటిని తొలగించడం జరుగుతుంది. ప్రజాక్షేమం దృష్ట్యా అవసరమైతే నీరు స్వేచ్ఛగా ప్రవహించేందుకు ఆటంకంగా వున్నట్టి నిర్మాణాలను కట్టడాలను కూడా తొలగించడం జరుగుతుంది.

జి) ఇది ముఖ్యంగా అందరూ గమనించవలసిన విషయం ఎందుకంటే ఈనాడు నీటిపారుదలకు ముఖ్యంగా అవసరమైనది నీటితోపాటు ఆ కొల్లేరు కూడా సరియైన పద్ధతిలో వుండేటట్టు చూడడం మనధర్మం కొల్లెరు ప్రాంతంలో, 5 వ తీరరేక వరకు చెరువులు, కుంటలు మున్నగు నిర్మాణాలను, నిషేధించే ప్రతిపాదన ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తోంది. కొల్లేరులోని ఈ 5వ తీరరేకను పాటించక పోవడం వలన, ప్రకృతి ప్రతిపాదించిన సహజ సౌకర్యాలకు మనం అడ్డంకులు కల్పించినందువలన, ఎక్కడికక్కడ స్వార్థపర శక్తులు వారి పలుకుబడిని ఉపయోగించి కొల్లేరు భూములను స్వప్రయోజనాలకు చేపల చెరువులుగా, ఇటుక బట్టీలుగా, ఇళ్ళ స్థలాలుగా మార్చి వాడుతున్నందు వలన సామాన్య ప్రజానీకానికి ఎంత కష్టం, నష్టం కలుగుతుందో మన అందరికీ తెలుసు. ఈ మురుగు పారుదలను సక్రమముగా సముద్రంలోనికి పోకుండా అడ్డంకులు కల్పించడం వలన, యిప్పుడు పంటలకు విస్తార నష్టం కాకుండా భవిష్యత్‌లో ఈ ప్రాంతంలో ఖరీఫ్ పంట అవకాశాన్ని కోల్పోతాం. సామాన్య వర్షపాతమే యింత నష్టం కలిగిస్తే, భారీవర్షాలకు ఈ ప్రాంత ప్రజలకు ఎంతటి కష్టనష్టాలు కలుగుతాయో ఊహించలేం. కొద్దిమంది స్వార్థంవలన, లాభచింతన వలననూ ఈప్రాంతం కలుషిత వాతావరణంలో నిండి పోయింది. ఇక్కడ త్రాగే నీటికి కరువు ఏర్పడ్డది. బహిర్భూములు లేక అంటు

వ్యాధులు, అనారోగ్యం ప్రబలమయ్యాయి. రవాణా సౌకర్యాలు దెబ్బతిన్నాయి. సామాన్య ప్రజానీకం నేడు నరకకూపంలో బ్రతుకు వెళ్ళమారుస్తోంది. ఈ పరిస్థితిలో ఔదాసీన్యం వహిస్తే స్వార్థచింతనను వీడి, మంచి పనులు చేయకపోతే సమాజం భావి తరాలవారు మనలను క్షమించరు. ప్రతి సమస్య అంతర్గతంగా పరిష్కార మార్గం పొందుపరచుకొని వుంటుంది. దానిని గుర్తించి, అవకాశంగా మలచుకొని పరిష్కార మార్గం కనుగొనవలసిన బాధ్యత మన అందరిపైన వుంది. అందువలన అవరోధాలన్నింటిని సత్వరంగా తొలగించడం తప్ప వేరే ప్రత్యామ్నాయం లేదు. ఈ అవరోధాలను యాజమానులు తమంతటామే తొలగిస్తే, చాలా సంతోషదాయకం. లేనట్లయితే ప్రభుత్వం నిర్బంధ చర్యలను తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. రైతుల ప్రయోజనార్థం ఈ చర్య ఉద్దేశించబడింది గాబట్టి వారు మన ప్రయత్నాలకు తప్పకుండా తగు సహాయసహకారాలను అందిస్తారని ఆశించడమే కాకుండా, దృఢంగా విశ్వసిస్తున్నాము. మనం కొల్లేరు సరస్సును దాని తీర రేఖలకు ఏలాంటి నిర్మాణాలు, కట్టడాలు లేకుండా స్వేచ్ఛగా మన స్వాధీనంలో వుంచుకుంటేనే తప్ప యీ ప్రాంతాల్లో నీటి ముంపు సమస్య మనకు ఎప్పుడూ ఎదురౌతూనే వుంటుంది. వేసవి కాలంలో సముద్రపు నీరు లోనికి ప్రవేశించకుండా నిరోధించేందుకు కొల్లేరుమీద, ఉప్పుటేరు ముఖద్వారం వద్ద ఒక టైడ్ లెవెల్ రెగ్యులేటరు నిర్మాణాన్ని చేపట్టే ప్రతిపాదనను కూడా ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఆలోచిస్తోంది. ఇది కొల్లేరులోకి ఉప్పునీరు ప్రవేశించే బెడదను శాశ్వతంగా నివారించి, ప్రాముఖ్యమైన మంచినీటి సరస్సుగా కొల్లేరు ప్రాధాన్యతను పునరుద్ధరించడానికి తోడ్పడుతుంది.

హెచ్) మన రాష్ట్ర నిశ్చిత విధానం ప్రకారం, మురుగు పారుదలకు సంబంధించిన పనులను, వాటివల్ల ప్రయోజనాన్ని పొందే రైతుల ప్రజల భాగస్వామ్యంతోనే, వారి నిర్వహణలోనే సాధ్యం చేయాలన్నది ప్రభుత్వ సంకల్పం. ఈ కృషిలో ప్రజల శక్తికి ప్రభుత్వ సహాయం

సంపూర్ణంగా లభిస్తుంది మధ్య దళారులను, కాంట్రాక్టర్లను తొలగించి ప్రజల భాగస్వామ్యంలోనే ప్రజాస్వామ్యం పండాలన్నది ప్రభుత్వ నిర్ణయం.

ఐ) అత్యధిక దిగుబడినిచ్చే సరికొత్త వరి వంగడాలను పండించే అంశాన్ని దృష్టిలో వుంచుకొని అందుకనుగుణంగా, ఉభయ డెల్టా ప్రాంతాలకు వర్తించేటట్లు, మురుగుపారుదల విధానాన్ని మెరుగుపరచేందుకై ఒక బృహత్తర ప్రణాళికను రూపొంచడం జరుగుతుంది ఈ ప్రణాళికను దశలవారీగా అమలు పరుస్తారు. కష్టనష్టాలకు గురి అయిన అన్ని జిల్లాల్లోనూ రవాణా సౌకర్యాలను పునరుద్ధరించడానికి, కూలిపోయిన ఇండ్ల పునర్నిర్మాణానికి ప్రభుత్వం సహాయక చర్యలు చేపట్టుతుంది.

11-20 శాసనసభ్యులు, మేధావులు, నిపుణులు ఆసక్తి గల ప్రజానీకం అందరి నుండి ప్రభుత్వం హృదయపూర్వకంగా ఈ విషయంలో వారి అమూల్యమైన సూచనలను 30 రోజులలో పంపవలసిందిగా ప్రత్యేకంగా ఆహ్వానిస్తుంది. వీటిని సముచిత గౌరవంతో పరిశీలించి ప్రభుత్వం ప్రజల మేలుకు, క్షేమానికి తగిన తుది నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

వరద బాధితులకు సకాలంలో సహాయాన్ని అందించేందుకు, వీలైన చర్యలన్నింటినీ ఈ ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందనీ, ఈ తీరని సమస్యకు శాశ్వత పరిష్కారాన్ని కనుగొనడానికి సర్వవిధాలా కృషి చేయడం జరుగుతుందని సభ వారికి నేను హామీ యిస్తున్నాను. మానవ స్వార్థానికి, ప్రకృతి విలయాలకు బలై పోతున్న ఈ బడుగు జీవుల కడగండ్లు తీర్చి సౌభాగ్య విలసిత జీవిత విధానాన్ని సమకూర్చడమే మన ఆదర్శం. కర్మతో జీవితాన్ని ముడిపెట్టుకోకుండా కృషితో నాస్తి దుర్భిక్షం అన్న నిత్యనూతన జీవిత విధానాన్ని అవలంభించడానికి ప్రభుత్వం కంకణం కట్టుకుంది. ఈ మురుగు పారుదల సమస్యలకు తోడు ఈ ప్రాంతాల్లో గోరుచుట్టు మీద రోకటి పోటులా మూషిక సంక్షోభం కూడా తీవ్ర రూపం దాల్చి, పంటలను నాశనం చేస్తున్నట్లు తెలిసింది. దీనిని నివారించేదుకు ప్రభుత్వం భారీ ఎత్తున మూషిక సంహారక మందులు, అంటే ఎలుకలను చంపే మందులు తెప్పించి అందరికి అందుబాటులో వుంచే

చర్యలను తీసుకొంటున్నది. శాశ్వత నిర్మూలన చేయడానికి ఈ విషయంలో అందరూ కలిసికట్టుగా కృషి చేయవలసి యున్నదని నేను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను

ఈ ఏడాది ప్రకృతి పై పరీత్యానికి గురైన, వేలాది ప్రజలకు వ్యథా భరిత హృదయంతో నా ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను భారీవర్షాలు, వరదల మూలంగా ప్రాణాలు కోల్పోయిన వారి కుటుంబ సభ్యులకు హృదయా వేదనతో సంతాపాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ బి బాల్ రెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఒక వంక మనుషులు చస్తూ వుంటే ఎలుకలను గురించి చెబుతున్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ యన్ టి. రామారావు .— అధ్యక్షా, ప్రత్యేకంగా ఈ ఎలుకల బెడద నివారణ కోసం మందులు వాడే వారికోసం, మందులు వద్దే వారికి, చిన్నకారు, సన్నకారు రైతులు అనకుండా, రైతులందరికీ, రక్షణం మందులు సరఫరా చేయడం కోసం, ప్రత్యేకంగా కూడా, వెంటనే కొంత డబ్బు మంజూరు చేయడం జరుగుతుందని సభ వారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఈస్టు గోదావరి, వెస్టు గోదావరి, కృష్ణా, నల్గొండ జిల్లాలకు ఒక్కొక్క జిల్లాకు ఒక లక్షరూపాయలు, అదే విధంగా కర్నూలు, గుంటూరు, నెల్లూరు, నిజామాబాద్, మహబూబ్‌నగర్, వరంగల్, ప్రకాశం, చిత్తూరు, ఖమ్మం జిల్లాలకు 40 వేల రూపాయలు, ప్రత్యేకంగా మందులు సరఫరా చేయబడతాయి. ఇవి కలెక్టర్ అధీనంలో వుంచి, ఎవరైనా సరే ఎలుకల మందులను పూర్తిగా వాడి, మూషిక బెడదను నివారించుకోవాలంటే, వారందరూ కూడా సహాయ సహకారాలతో ఈనాడు వున్న ఈ బెడదను నివారించుకోవాలని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ ఏడాది ప్రకృతి విపత్తులకు గురైన వేలాది ప్రజలకు వ్యథాభరిత హృదయంతో నా ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను. భారీ వర్షాలు, వరదల మూలంగా ప్రాణాలు కోల్పోయిన వారి కుటుంబ సభ్యులకు హృదయా వేదనతో ఈ సభ సంతాపాన్ని కూడా నేను తమ ద్వారా తెలియచేస్తున్నాను.

ప్రకృతి విపత్తులకు గురైన ప్రజానీకానికి ఈ ప్రభుత్వం సహాయసహకారాలన్నింటిని అందజేసి, వారిలో సుఖ సంతోషాలను తిరిగి వికసింపజేస్తుందని సభ వారికి మరొక్కమారు నేను సవినయంగా హామీ యిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. సర్వారావు .— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రధానంగా గోదావరి వరదల మీద కాన్‌సెన్‌ట్రేట్ చేసి చెప్పారు. అది ప్రధానమైన సమస్య అనడంలో సందేహం లేదు. అదే సమయంలో వర్షాల వల్ల వెస్టు గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలతో పాటు గుంటూరు జిల్లా, కృష్ణా వెస్టు రన్ డెల్టా కూడా తీవ్రంగా దెబ్బతిన్నది. ఒకటికి రెండు కారణాలు తోడయినాయి. ప్రభుత్వం సరఫరా చేసిన వరి విత్తనాలు నాసిరకం, చెడిపోయిన విత్తనాలు కావడంచేత, ప్రభుత్వ గిడ్డంగులలో వున్న విత్తనాలలో నూటికి 50 శాతం చెడిపోయి సీడ్‌బెడ్ తగ్గిపోయింది, ఈ మొక్క వెస్టురన్ డెల్టాలో తక్కువ సీడ్‌బెడ్‌తో పాటు విపరీతమయిన వర్షాల వల్ల యివన్నీ మునిగిపోయాయి. వేసిన నాట్లు కొట్టుకుపోయి, తిరిగి నాట్లు వేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఎక్కడయినా ఒకచోట సీడ్‌బెడ్ వుంటే ఎకరానికి రూ 1,000, రూ 1,500 అలా వుంది క్రొత్త సీడ్‌బెడ్స్ వేయడానికి ప్రభుత్వం విత్తనాలు సప్లయ్ చేస్తుందని, విత్తనాలు రెడీగా వున్నాయని సెలవిచ్చారు. అదే విత్తనాలు సరఫరా చేస్తే మరింత ప్రమాదం, నష్టం వాటిల్లుతుంది. సరియయిన విత్తనాలను, నాసిరకం కాకుండా, మేలు రకం విత్తనాలను సరఫరా చేయడానికి జాగ్రత్త తీసుకోవాలని కృష్ణా, గోదావరి డెల్టాల విషయంలో జాగ్రత్త తీసుకోవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. ఎరువుల సబ్సిడీ క్రింద ఎకరానికి రూ. 100 మాత్రం యిస్తున్నట్లుగా ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. ఇది చాలా స్వల్పం, అన్యాయం అని మనవి చేస్తున్నాను. వరదలు వచ్చినా, తుఫాను వచ్చినా, కరువు వచ్చినా ప్రధానంగా నష్టపోయేది వ్యవసాయదారులు రైతులు రైతులకు యిచ్చేది మాత్రం నామమాత్ర సహాయం. రోడ్స్, బిల్డింగ్స్, పవర్ లాంటివి తప్ప, రైతుకు నేరుగా వచ్చే సహాయం మాత్రం కంటి తుడుపు మాదిరిగానే వుంది. రైతులకు మీరు యిచ్చేది చాలదు, కనీసం రూ 250 అయినా యివ్వండని మనవి చేస్తున్నాను. ముందు కొంత సహాయం చేసి, భారీ ఎత్తున కార్యక్రమాలకు పూనుకోకపోతే, సెంట్రల్ టీమ్ కూడా గ్రావిటీని సరిగ అంచనా వేయదు. కేంద్ర సహాయం కూడా తగ్గిపోతుంది. ఆ టీమ్‌ను యింప్రెస్ చేయడానికి అయినా అవసరానికి తగినట్లు భారీ ఎత్తున సహాయం

చేయడానికి పూనుకోవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. ఎకరానికి కనీసం రూ. 250 అయినా రైతులకు యివ్వవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. గుంటూరు జిల్లాను అశ్రద్ధ చేయవద్దు.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంతో విపులంగా ఈ విషయాలన్నీ చెప్పారు. మందుల సరఫరా విషయంలోను, రిలీఫ్ క్యాంప్స్ విషయంలోను పటిష్టమైన చర్యలను చేపట్టాలి. కూలి పోయిన ఇండ్ల విషయంలో నష్ట పరిహారాన్ని రూ. 250 నుండి 500 రూపాయలకు పెంచుతారా ? రైతుకు ఎకరానికి రూ. 500 చొప్పున ప్రభుత్వం యివ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నదా ? ఏటూరి నాగారం దగ్గర 35 గ్రామాలు 1986 లో ముంపుకు గురి అయినాయి. హైలెవెల్‌లో వేస్తామని (తరలింపు) యింతవరకు చేయకపోవడానికి కారణాలు ఏమిటో తెలియదు. ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు లేకపోవడం వల్ల ధవళేశ్వరం వద్ద వేలాది ఎకరాలలో పంటపొలాలు కోట్లాది రూపాయల నష్టం సంభవించింది. ఆ ప్రాజెక్టు విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచిస్తున్నది ? ఈ యొక్క ఇంటర్ స్టేట్ ప్రాజెక్టును ముందుకు తీసుకు పోవడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చర్యలను తీసుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నారా ?

శ్రీ కె బుజ్జి (భద్రాచలం) — అధ్యక్షా, భద్రాచలం, బూర్గంపాడు, ఈ రెండు నియోజక వర్గాలకు సంబంధించి గట్టుగోదావరిని అనుకొని ఉన్న గ్రామాలు 1986 లో వచ్చిన వరదలకు దెబ్బతినడమే కాకుండా. 1987 లో కూడా వర్షాలు లేక పోవడంవల్ల రైతులంతా కంది, జొన్న ఇటువంటి పంటలనే వేశారు. అది మొత్తం దెబ్బతిన్నది. అదే కాకుండా ఈ నారుమళ్ళకు వేసిన పైరులు రెండు మూడు రోజు 11
లకే, వేసిన ఒక్క రోజుకే కంప్లీట్‌గా మురిగిపోవడం జరిగింది. ఈవేళ ముఖ్య మంత్రిగారు మంచిగా చెప్పారు. రూ. 100 ఎకరానికి అంటే ఈవేళ మందులకయినా సరిపోతుందా ? మా భద్రాచలం, బూర్గంపాడు డివిజన్‌లలో, నియోజక వర్గాలలో మొత్తం నష్టం అంచనా వేస్తే రు 109 కోట్ల దాకా పోయి ఉంటుంది. క్రింద చెర్ల కూడా మొత్తం సర్వనాశనం అయిపోయింది. ప్రభుత్వం ఎరువులు, విత్తనాలు సబ్సిడీ మీద ఇవ్వాలి. ఎకరానికి రు 100 చాలదు. ఇంకా ఎక్కువ కేటాయించాలి. కేంద్రం నుంచి కూడా ఎక్కువ నిధులు తీసుకువచ్చి ప్రజానీకాన్ని అనేక రకాలుగా ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి (రామన్నపేట) :— నల్గొండ జిల్లాలలో మా రామన్నపేట నియోజకవర్గములో ఈ తుఫాను, వర్షాల వల్ల 34 చిన్న చెరువులు, 5 మధ్య తరహా చెరువులు తెగిపోయి పంటలు నష్టపోయాయి, ఇసుక కూడా మేటలు వేసింది. ఆర్ అండ్ బి రోడ్స్ ఏవయితే ఉన్నాయో వరిగొండ - తొర్రూరు రోడ్డుకు గండిపడి మూడు నాలుగు రోజుల నుండి బస్సులు ఆగిపోయాయి. బోనగిరి — నల్లగొండ రోడ్డులో ఆసిఫ్‌నార్ కెనల్‌కు రెండు పెద్ద గండ్లు పడి అక్కడ కూడా బస్సుల రాక పోకలు నిలిచిపోయాయి. రెండవ గండి కూడా పడింది. ఈ రెండు రోడ్లకు గండ్లే కాకుండా 5 మైనర్ ఇరిగేషన్ చెరువులు. 34 పంచాయతీరాజ్ చెరువులు తెగిపోవడం వల్ల బావులలో పంపుసెట్లతో కూడా మునిగిపోయాయి. ముఖ్యమంత్రిగారిని తక్షణ చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి వై సీతాదేవి :— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్‌కు రైతుల పరంగా మేము హర్షం తెలుపుతున్నాము. ఇక్కడ ఒక చిన్న సమస్య ఉంది. వారు డ్రాగ్ లయిన్స్, ఇంకా మిషనరీని తరలించడం జరుగుతుంది అన్నారు. అది మేజర్ డ్రెయిన్స్‌కి పనిచేస్తుంది కాని మిగతా డ్రెయిన్స్ వేటికి పనికిరాదు. అది కాకుండా రెండు నెలలు ఉంచి ఏ ప్రాజక్టు వర్కో అని చెప్పి తీసుకెళ్ళడం జరుగుతుంది. అట్లాంటప్పుడు మాకు ఫ్యూచర్‌లో అన్ని డ్రెయిన్స్‌ని బాగుచేయాలి అన్నప్పుడు అక్కడ మిషనరీని ఉంచవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది. లేకపోతే కొత్త మిషనరీని ఏమైనా కొనడానికి ప్రతిపాదనలు తయారుచేస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను. ఈవేళ బుడమేరుకు విపరీతమైన ఫ్లడ్ వచ్చి నా నియోజకవర్గంలో 75 శాతం పూర్తిగా నష్టపోయింది, దీని గురించి చర్యలు తీసుకోడానికి ప్రతిపాదనలు తయారుచేయమని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా 1.10 లక్షల ఎకరాలు ఒక్క నా నియోజకవర్గంలోనే దెబ్బతింది అంటే ఇది చాలా శోచనీయమయిన విషయం. కేవలం వారు చెప్పినట్లు చెరువుల వరకు అది కరక్టే. కాని దీనిలో గవర్నమెంట్ ఫరమ్ డెసిషన్ తీసుకోవాలి, ఊరికే చెప్పినంత మాత్రాన కాదు. దే హేవ్ టు స్టాండ్ ఫరమ్ అని రిక్వెస్టు చేస్తూ ప్రత్యేకంగా ఎర్లీ దాళ్వా ఇవ్వాలి. గోదావరి ఫ్లడ్ వల్ల ఒక నెల దాకా కొల్లేరు వాటర్ రిసీడ్ అవదు. ఎర్లీ దాళ్వా ఇచ్చి కెనాల్స్ 28 ఫిబ్రవరి నాటికి క్లోజ్ చేయాలి. అది చేసిన తరువాత దరిమలా

మళ్లా చెరకు రైతులు వచ్చారని, వారు వచ్చారని, వీరు వచ్చారని చెప్పి ఒడిసి వారికి వాటర్ రిలీజ్ చేయడానికి అవకాశం ఇవ్వకూడదని ఈ సభ ద్వారా ముఖ్య మంత్రి గారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ కార్యలను అన్నిటిని చేపట్టాలని కోరు తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. వి. రామకోటయ్య (నర్సాపూర్) :— ఇటువంటి ప్రకృతి పరిస్థితులలో హెవీ రెయిన్స్ వల్ల కానివ్వండి, వరదల వల్ల కానివ్వండి ముఖ్యంగా నష్టపోయేది రైతులే. గత మూడు సంవత్సరాల నుంచి కూడా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఈ వరదల వల్ల, హెవీరెయిన్స్ వల్ల అనేక రకాలుగా రైతులు నష్టపోతే ప్రభుత్వం ఎంత చేసినా వారియొక్క నష్టాన్ని పూడ్చగలిగింది ఏమీ లేదు. అయితే 1986 లో క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ ఉండడం వల్ల ఆ నష్టాన్ని చాలావరకు మనము పూర్తి చేయగలిగాము. మళ్ళీ 1987 లో ప్రీమియమ్స్ కట్టించుకున్నారు. కట్టించుకున్నా ఏ విధంగా ఇన్సూరెన్స్ ఎగ్గొట్టాలా అని ప్రయత్నం చేసి మొత్తం మీద ఒక్క రూపాయి ఇన్సూరెన్స్ లేకుండా చేశారు. ఈ సంవత్సరం అసలు ప్రీమియమ్ కట్టించుకోవడమే మానేశారు. ఈ క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ ఎత్తివేశారా అనే భావన కలుగుతోంది. ఇది చాలా ఆందోళనకరమయిన విషయం. మరి ఈవేళ ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసి ఈ క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్‌ను పునరుద్ధరించే దానికి కేంద్ర ప్రభుత్వంతో చెప్పాలని నేను మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. బాలకృష్ణారావు (గన్నవరం) :— బుడమేరుకు వచ్చిన వరదవల్ల వేలాది ఎకరాలలో పంటనష్టపోవడమే కాకుండా అక్కడవున్నటువంటి కమ్యూనికేషన్స్ దెబ్బతిని మండల కేంద్రాలకు గ్రామాలకు కూడా సంబంధం లేనటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. బుడమేరు ముంపువల్ల ప్రతి సంవత్సరం నష్టం కలుగుతూ ఉంది నేను ఈ సందర్భంలో ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఎకరానికి రు. 25 డ్రెయినేజ్ సెస్ వసూలు చేస్తున్నాము. ఆ డ్రైయినేజ్ సెస్‌లో మండల పరిధిలో ఉన్న మేజర్ డ్రైయిన్స్‌కి ఒక 10, 15 శాతం ఎలాట్‌మెంట్ చేస్తే అక్కడ ఉన్న మేజర్ డ్రైయిన్స్‌కి రిపేర్ చేయడానికి ఉపయోగపడుతుంది. అట్లాగే బుడమేరు పైన అప్పర్ రీచెస్‌లో ఒక రిజర్వాయర్ కట్టాలని ఎప్పటి నుంచో ఉంది. అలా రిజర్వాయర్ కట్టినట్లయితే రైతులకు ఉపశమనంగా ఉంటుంది. బుడమేరు వల్ల కొంత

మంది చనిపోవడం కూడా జరిగింది. వారికి కూడా ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇవ్వాలని మీద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. నాగేశ్వరరావు (కొత్తగూడెం) :— గోదావరి వరదల వల్ల 1986లో వచ్చిన నష్టమే కాకుండా ఇప్పుడు 1988 లో కూడా మా ఖమ్మం జిల్లాలో అనేక గ్రామాలు మునిగిపోవడం, దానికి తక్షణ చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్నందుకు ముఖ్యమంత్రిగారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. గోదావరి వరదలే కాకుండా మా దగ్గర కిన్నెరసాని డామ్ నుంచి వదిలిపెట్టిన నీటివల్ల సుమారుగా 30, 40 గ్రామాలు మునిగిపోవడం, ఇసుకమేటలు వేయడం జరిగింది. గోదావరికి ఎప్పుడు వరదలు వచ్చేది మనకు తెలుస్తుంది కాని కిన్నెరసానికి అలా తెలియదు. అదిలాబాదు, కరీంనగర్, వరంగల్లు జిల్లాలలో కురిసిన వర్షాల వల్ల ఒకేసారి 13 గేట్లు ఎత్తివేయడం వల్ల 30 గ్రామాలు మునిగిపోవడం 1000, 1500 ఎకరాలలో ఇసుకమేటలు వేయడం, పంటలు పోవడం విషయం ఇదివరకే ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చాము. దీనికి వెంటనే పరిష్కారం చేయాలి. 10 వేల ఎకరాలకు నీరు ఇస్తామని చెప్పి వాగ్దానము చేశారు దానికి వెంటనే పనులు చేపట్టాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

شری ابراھیم بن عبداللہ مسقطی - جناب اسپیکر صاحب ابھی چیف منسٹر صاحب کل جو اسٹیٹمنٹ دیا ہے وہ تلگو
اس کی کاپیاں ہمیں صرف تلگو زبان میں ہی حاصل ہوئے ہیں
اردو میں نہیں ملے ہیں - اردو میں بھی کاپیاں دینے جائیں -
شری اسپیکر - اردو میں بھی کاپیاں سپلائی کی جائینگی -

శ్రీ సి. ఆనందరావు (కరీంనగర్) :— ఈ సంవత్సరం కరీంనగర్ జిల్లాలో అత్యధిక వర్షాల వల్ల చాలామంది చనిపోవడం, పశువుల నష్టం కలగడం జరిగింది. రోడ్లు చాలా దెబ్బతిన్నాయి. మొన్న జిల్లా రెవ్యూ బోర్డు మీటింగులో ఎక్కడైతే రవాణా సౌకర్యాలు దెబ్బతిన్నాయో, మండల పరిధిలో అయితే మండలం, జిల్లా పరిషత్తు రోడ్లయితే జిల్లా పరిషత్తు ఇమ్మీడియేట్‌గా రిపేర్ చేయాలంటే వారికి కనీసం

రు. 3 వేలు, రు, 5 వేలు ఇవ్వడానికి కూడా ఫండ్స్ ఇచ్చే పరిస్థితి ఏమీ లేదని చెప్పి వారు చెప్పడం జరిగింది ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయం దృష్టిలో వుంచుకొని జిల్లా పరిషత్తులకు, మండలాలకు తక్షణమే సౌకర్యాలు చేయడానికి సంధ్సను ఎలాట్ చేయగలరని ఆశిస్తున్నాను. అంతే కాకుండా మరో విషయం ఏమంటే, మా ప్రాంతంలో ప్రతి సంవత్సరం కొన్ని గ్రామాలు మునిగిపోవడం జరుగుతున్నది. పోయిన సంవత్సరం, ఆ ప్రాంత ప్రజలను ఎత్తయిన ప్రాంతాలకు తరలించే కార్యక్రమ ప్రాతిపదిక పనిని చేయాలని అనుకున్నారు. అది జరుగలేదు. ఈ సంవత్సరం అదే పరిస్థితి ఏర్పడింది. కనుక గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో వుంచుకొని పని చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు .— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు 1988 లో వచ్చిన వరదల గురించి, తక్షణ చర్యలను గురించి చెప్పారు మీకూ తెలుసు, ఇదే విధంగా 1986లో వరదలు వచ్చినప్పుడు కూడా కరీంనగర్, మహాదేవపురం, మంథని ప్రాంతాలలో కూడా ఎత్తయిన ప్రాంతాలకు తరలించడం కోసం వెయ్యి ఎకరాల భూమిని యిస్తామని యింతకంటే గంభీరంగానే, హడావిడిగానే ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. మీకూ తెలుసు, ఆరు నెలల క్రితం దుమ్ముగూడెంకు ముఖ్యమంత్రి గారు వచ్చారు. అక్కడ దాదాపు ఏడు గ్రామాలు వరద ముంపుకు గురి అవుతాయి. ఎక్కడయితే ఇచ్ఛాపురం ప్రాజెక్టును నిర్మాణం చేయాలనుకుంటున్నారో, ఆ ప్రాంతానికి సంబంధించిన గ్రామాలు, మంచిగల్ నుండి కణుపూరు వరకు వుండే గ్రామాలను తరలించడం యిప్పటివరకు జరుగకపోవడమే కాకుండా, యిప్పుడు వచ్చే వరదలవల్ల కూడా మునిగే ప్రమాదం వుంది. ఈస్ట్ వెస్ట్ గోదావరి వరదల గురించి మీకు తెలుసు. మొన్న వచ్చిన వరదల్లో 115 మీటర్స్ వరకు వచ్చింది. రెండు మీటర్లు తక్కువ వుండడంతో ఆ ప్రాంతంలో వరద నీరు రాలేదో కానీ, 1986లో జరిగిన దానికన్నా తక్కువ నష్టం ఏమీ జరుగలేదు. మొన్న ప్లానింగ్ బోర్డు మీటింగ్ జరిగినప్పుడు మీరు యిచ్చిన ఎసెస్‌మెంట్ ఏదయితే వున్నదో, అది తప్పు. డ్రై ల్యాండ్ విషయంలో 20 శాతం పెసర, 40 శాతం జొన్న నష్టపోయినట్లు చెప్పింది తప్పు. ఈ విషయం మరలా మనవి చేస్తున్నాను. నూటికి నూరు శాతం మెట్ట పంటలు కూడా

దెబ్బతిన్నాయి. మా ప్రాంతానికి న్యాయం చేయవలసిందిగా మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వర్రావు (మధిర) :— అధ్యక్షా ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సంవత్సరం వరదల వల్ల జరిగిన నష్టం గురించి వివరిస్తూ, అందుకు అవసరమైనటువంటి సహాయక చర్యలను ఏమేమి తీసుకున్నది. యికముందు ఏమి చర్య తీసుకోబోతున్నది వివరించారు. అధ్యక్షా, కమ్మం జిల్లాలో 1986వ సంవత్సరంలో వచ్చిన వరదల వల్ల కొత్తపల్లి, పాల్వంచ, భద్రాచలం డివిజన్లు చాలా దెబ్బతిన్నాయి. ఈ సంవత్సరం 140 గ్రామాలు దెబ్బతిన్నట్లు ముఖ్యమంత్రిగారే చెప్పారు. అయితే గతంలో జరిగిన నష్టం చాలా తీవ్రమైనది. విత్తనాల రూపంలో కానివ్వండి, ఎరువుల సబ్సిడీ రూపంలో కానివ్వండి రూ 100/- యిస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ఇది ఏ మాత్రం సహాయం కాదు ఏ మందు కొనాలన్నా ఒక బస్తా కనీసం రూ. 150/- వుంటుంది ఇందువల్ల రైతులకు కలిగే లాభం ఏమి లేదు. ఈ విషయం ఆలోచిస్తారా ? మాది ఎక్కువగా ఏజన్సీ ప్రాంతం, ఈ ఏజన్సీ ప్రాంతంలో వున్న రైతుల పంటలు సర్వనాశనం అయినాయి. విపరీతమైన వర్షాల వల్ల పంటలు పాడైపోయాయి. గిరిజన ప్రాంతాలలోని రైతులకు, ప్రజలకు అయినా ఉచిత సహాయం చేస్తారా ? రైతాంగం తీవ్ర కష్టనష్టాలకు గురి అయినారు. ఇదివరకు తీసుకున్న అప్పుతో నిమిత్తం లేకుండా తిరిగి సహకార సంఘాలద్వారా రైతులకు అప్పులు యిచ్చి ఆదుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ? వీటికి దయచేసి సమాధానం యివ్వండి.

శ్రీ సిహెచ్ విద్యాసాగరరావు :— అధ్యక్షా, డ్రైనేజ్ వాటర్ వల్ల యిప్పుడు. ఎప్పుడూ ప్రమాదం సంభవిస్తూవుంది. అందువల్ల వేలాది ఎకరాలలో పంటలు పాడైపోతున్నాయని 1985 నుండి అనుకుంటూనే వున్నాము. డ్రైనేజ్‌ను రెగ్యులేట్ చేసే విషయంలో మిత్రా కమిటీవారు నాకు ఒక రిపోర్టును యిచ్చారు. ఆ రిపోర్టుకు అనుగుణంగా ఒక బృహత్తరమైన ప్రణాళికను తీసుకొనివచ్చి, ఎన్ని కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో అమలు చేస్తారనే విషయం తెలియజేయవలసిందిగా తమ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య :— అధ్యక్షా, మందులు సరఫరా చేసే విషయంలో, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటనచేస్తూ రూ. 40 వేలను 3, 4 జిల్లాలకు కలిపి యిచ్చినట్లు చెప్పారు అక్కడ ప్రజలు ఎక్కువగా యిబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. ఆ ప్రాంత ప్రజలకు ఎక్కువగా రోగాలు వస్తూ వున్నాయి మృతుల కుటుంబాలకు కనీసం రూ. 5,000 యిచ్చే ఏర్పాటును గురించి ఆలోచించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను మూడు లక్షల 75 వేల ఎకరాల పంటకు నష్టంవచ్చినట్లు చెబుతున్నారు విత్తనాలు, ఎరువులకోసం ఉచితంగా రూ. 100 కాకుండా, రూ 500 అయినా యిచ్చే ఏర్పాటును గురించి ఆలోచించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను పొలాలు మేటవేసి, పంటలు వేసుకునే పరిస్థితి మా ప్రాంతంలో లేకుండా పోయింది. అటువంటి పొలాలకు మేట తీయించి వేయడానికి కావలసిన సహకారం అందించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పొలాలను, ఇండ్లను నష్టపోయిన కుటుంబాలవారికి అన్ని అప్పులను రద్దు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈసమస్యకు శాశ్వత పరిష్కారం కోసం యిచ్చంపల్లి, పోలవరం ప్రాజెక్టులు నిర్మించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి సుందరయ్య (సూర్యాపేట) :— అధ్యక్షా, 1988లో వచ్చిన వరదల విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు సమగ్ర నివేదిను సభకు చదివి వినిపించారు. వారు సమర్పించిన నివేదికను సమర్థిస్తూ మా నియోజకవర్గంలోని కొన్ని సమస్యలను తమ ముందు వుంచుతాను. నల్గొండ జిల్లాలోని సూర్యాపేట నియోజకవర్గంలో పంచాయతీరాజ్‌కు సంబంధించిన చెరువులు, కుంటలు 25 తెగిపోయాయి. మైనర్ ఇరిగేషన్ వారివి నాలుగు. మొత్తం 32 చెరువులు, కుంటలు తెగిపోయాయి. ఈ విషయంలో సంబంధిత అధికారులకు, జిల్లా కలెక్టరు గారికి వెంటనే ఆదేశాలు యిచ్చి, తెగిపోయిన చెరువులకు, కుంటలకు రింగ్‌బెడ్స్ వేయించినట్లయితే రైతులను ఆదుకోవడానికి వీలు వుంటుంది. ఈ విషయాలను గురించి ఆలోచించ వలసిందిగా తమ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ అజ్మీర గోవిందనాయక్ (ఖానాపూర్) :— అధ్యక్షా, అదిలాబాద్ జిల్లాలో 200కు పైగా ట్యాంక్స్ బ్రీచ్ కావడం, కడెం ప్రాజెక్టు, సరస్వతి కెనాల్ ఛానెల్స్ చాలాచోట్ల బ్రీచ్ కావడం జరిగి చాలా డ్యామేజ్ జరిగింది. అంతేకాకుండా

ఆర్ అండ్ బి రోడ్లు 10 చోట్ల పోవడమే కాకుండా, బ్రిడ్జెస్‌కూడా బ్రీచ్ కావడం వల్ల చాలా నష్టం జరిగింది. ఐ. డి క్రాప్స్ చాలావరకు దెబ్బతిన్నాయి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లోని అన్ని జిల్లాలలో కంటే ఎక్కువగా మా జిల్లాలో చావులు సంభవించాయి అందువల్ల కనీసం రెండు కోట్ల రూపాయలకు తక్కువ కాకుండా తక్షణమే నిధులను మంజూరుచేసి ప్రజలను ఆదుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ .— పనిచేయడానికే మరొక వారం రోజులు ఎక్కువ పెట్టండి. రోజూ మనకు కావేకదా.

శ్రీ ఎ చిత్తరంజన్ (ఆచంట) :— అధ్యక్షా, ప్రధానంగా నా ఆచంట నియోజకవర్గంలో నక్కల డ్రెయిన్, గొంతేరు డ్రెయిన్ రెండు రోజుల వర్షానికే పొంగిపోయి పంటలను నష్టపోవడం జరుగుతోంది. ఈ యొక్క వరదలు రావడం వల్ల డ్రెయిన్స్ బాగుచేయించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. 1986 లో వరదలు వచ్చినప్పుడు కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు, బాగు చేయడానికి తగు చర్యలు తీసుకుంటా మని చెప్పారు. ఇప్పటికయినా ఆ రెండు డ్రెయిన్స్ బాగు చేయడానికి తగు చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ ఆర్. దామోదర్‌రెడ్డి (తుంగతుర్తి) .— అధ్యక్షా, మీ ద్వారా నా ఖర్మ
ఉ॥ 11-50 మంత్రిగారికి మనవి చేసేదేమంటే - 5, 6 సంవత్సరాల నుంచి నల్గొండ జిల్లా కరువులో ఉంటూకూడా, ఈ సంవత్సరంలో జూలై 12, 13వ తేదీలో కురిసిన వర్షాలకు సూర్యాపేట, తుంగతుర్తి, రామన్నపేట నియోజకవర్గాలలో దాదాపు 100 కుంటలు, 10, 15 పెద్ద చెరువులు తెగిపోవడం జరిగింది. చెరువులే కాకుండా రోడ్లు కూడా నష్టపోయాయి. పంటభూముల్లో ఇసుక మేట వేసింది. రైతులకు ఏమి సహాయం చేస్తారు ?

డా. ఎస్. చంద్రమౌళి (చీరాల) :— అధ్యక్షా, శబరి క్యాచ్ మెంట్ ఏరియాలో కానీ, అఖండ గోదావరి క్యాచ్‌మెంట్ ఏరియాలో కానీ ఎక్కువ వర్షాలు కురవడం వల్ల, అలాగే ఇక్కడ ఈ ప్రాంతాలలో కూడా ఎక్కువ వర్షాలు కురవడంవల్ల గోదావరి పొంగి, ఇతర నదులు కూడా పొంగటం జరిగింది. గోదావరి ప్రాజెక్టు దగ్గర 58 అడుగుల నీరు వచ్చిందంటే ఎంత ప్రమాదకరమయిన సూచనో అర్థం అవు

లుంది. ముఖ్య కారణం డ్రైనేజ్ సరిగా పనిచేయకపోవడం ముఖ్యంగా పెద్ద డ్రైయిన్స్ ఎగమదుర్గ్, బుడమేరు, రాంపేరు, గుల్లమడ తప్పని సరిగా రిపేర్ చేయించవలసిన అవసరం ఉంది. దీనికిగాను రు. 200 కోట్లు ఖర్చవుతుందని నిపుణులు అంచనా వేశారు. వరల్డ్ బ్యాంకునుంచి అప్పు తీసుకునిఅయినా సరే దీనికిగాను తక్షణ చర్యలు తీసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు వారి వారి అభిప్రాయాలు ఎంతో సృజనాత్మకంగా తమ ద్వారా వివరించారు. వారందరికీ సహృదయతా పూర్వక కృతజ్ఞతలు, అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. గుంటూరు జిల్లా విషయంలో గౌరవ సభ్యులు తమరి ద్వారా తెలియజేశారు. వివరాలందించలేదన్నారు. గుంటూరు జిల్లాలోనే కాదు, ఎక్కడ ఏ జిల్లాలోనైనా ఏమి సంభవించినా - ప్రభుత్వ ఇదివరకు చెప్పిన విధంగా పూర్తిగా రైతాంగాన్ని ఆదుకొంటుంది. గుంటూరు జిల్లాకు సంబంధించి మా దగ్గర వివరాలున్నాయి కాబట్టి ఆ వివరాలు వారికి తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. మూడు మండలాలలో మంగళగిరి, తాడేపల్లి, మరియూ తాళ్లూరులో 24 గ్రామాలు నష్టపోయాయి. 47 ఇల్లు కొట్టుకుపోయాయి. 15 వేల ఎకరాలలో పంట కూడా నష్టపోయింది. ఈ మూడు మండలాలలో మొత్తం రు 27 లక్షలు నష్టం జరిగినట్లు అంచనా వేయబడింది. ఇదివరకే చెప్పి మనవి చేసినట్లు రైతులకు సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అందించడంలో, వారికి తగిన రిలీఫ్ కార్యక్రమాలు ఏర్పాటు చేయడంలో తక్షణమే చర్య తీసుకోమని అధికారులకు తెలియజేశామని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు ఇచ్చంపల్లి విషయంలో తెలియజేశారు. మధ్య ప్రదేశ్ ఆంధ్ర ప్రదేశ్, మరట్వాడ ఈ మూడు రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన ప్రాజెక్టు ఇది. ఇదివరకే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన సమ్మతిని తెలియజేస్తూ, తక్షణ నిర్ణయం చేయవలసిందిగా కోరాము. అందరికీ తెలుసు. కానీ ఇంతవరకూ కూడా ఏమీ నిర్ణయించడం జరగలేదు. మధ్యప్రదేశ్‌లో టేకు, కలపకు సంబంధించిన అరణ్య ప్రాంతం ఉంది. అది మునిగిపోతుంది. గిరిజన సంక్షేమానికి దెబ్బ తగులుతుందని వారు అభిప్రాయం తెలియజేయడం జరిగినదని మనవి చేస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునుంచి వెళ్ళి, కేవలం కేంద్ర ప్రభుత్వం మంజూరు కోసం ఎదురు చూడడం జరుగుతోంది

ఏటూరు నాగారం విషయంలో గౌరవ సభ్యులు మనవి చేసారు. ముఖ్యమంత్రి గారు గృహనిర్మాణం కోసం ప్రకటించారు కానీ ఇంత వరకూ జరగలేదు. అన్నారు నా బాధనువ్యక్తం చేస్తున్నాను. అధికారులకు వెంటనే ఆదేశాలు ఇచ్చి, అమలు చేయనిపద్ధతిలో వెంటనేఅమలుచేసే విధంగా చూడడం జరుగుతుంది. ఒకవేళ అలా జరగకపోయినట్లయితే ఉత్తరం ద్వారా తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వట్టిగా వాగ్దానాలు చేయడం కాదు, దీనిని అమలు చేయడం జరుగుతుందని వారికి నేను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ వి. శ్రీరాములు .— 1986 లో హైలెవెల్లో చేస్తాము అన్నారు.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— ఇప్పుడే చెప్పాను. ప్రభుత్వం నుంచీ గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాను కోరడం జరిగింది. ప్రధానమంత్రిగారిని పర్సనల్‌గా కోరడం జరిగింది. వారు కూడా మంజూరు చేసారు. ప్రక్కన ఉన్న అరణ్యభూమంలో ఎక్కువ మెట్ట భూములు. దిగువ ప్రాంతాల వారిని తరలించి అక్కడ వారికి గృహనిర్మాణం చేస్తాము వారు కూడా అంగీకరించడం జరిగింది. కావాలంటే ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుకు అవసరంగా ఇస్తామని చెప్పడం జరిగింది. మెరకప్రాంతాలలో పునరావాసం కల్పించవలసిందిగా కోరడం జరిగింది గౌరవసభ్యులు మరొక సారి పరిశీలించి అక్కడ కనుక జరగకపోయినట్లయితే, ఉత్తరం ద్వారా తెలియజేస్తే వెంటనే చర్య తీసుకొంటాము

ఎక్కువ మంది సభ్యులు ఎరువు గురించి చెప్పారు. ఎరువు అనేది ప్రత్యేకంగా ఇంత ఇవ్వాలన్న పరిమితి నేను చెప్పలేదు. ఈనాడు రైతాంగం అంతా కూడా ఛిన్నవిచ్ఛిన్నంతో ఉన్నారు. ఎంతో నష్టపోయి ఉన్నారు. ఇదివరకే విత్తనాలు కొనుక్కొని ఉన్నారు. ముఖ్యంగా ఖరీఫ్ పంటకు ఏమయినా సరే ప్రోత్సాహం ఇవ్వాలని ప్రభుత్వ విధానం కాబట్టి, దాని విషయంలో ఖరీఫ్ పంటలకు ఎవరయితే ఎరువులు వాడతారో వారికి ఎకరానికి రు. 100 లు ఇవ్వాలనీ, ఒకవేళ యూరియా కొనుక్కొన్నట్లయితే బస్తా రు. 14 లుగా ధరను నిర్ణయించడం జరిగింది. ఒక్క రు. 14 లు వారు ఇచ్చుకోవలసి ఉంది. గవర్నమెంటు రు. 100 లు ఇస్తుంది' కాదూ, కూడదూ అంటే పెద్దలు, గౌరవ సభ్యులు తెలియజేస్తే ఆ యూరియా కూడా

ఫ్రీగా ఇవ్వడం జరుగుతుంది. దానిలో ఎవరు సూచనలిచ్చినా ఏమాత్రం వెనుదీసే ప్రసక్తి జరగదని మనవిజేస్తున్నాను.

బుడమేరు ప్రాంతం విషయం గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు ముంపు వస్తున్నది అన్నారు దాని విషయంలో కూడా చర్య తీసుకోవడం జరిగింది. వాగు పొంగకుండా కట్టుదిట్టమైన చర్యలు చేసాము. అది నదా లేక మురుగు కాలువా అన్నది తేలలేదు అన్నారు. మురుగు కాలువ క్రింద పరిగణించి పూర్తిగా చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. కిట్టుదిట్టం చేయడం జరిగింది ఇంకా ఏమయినా ప్రత్యేక చర్యల కోసం సూచన చేస్తే, ఆ ప్రకారమే తగిన బందోబస్తు చేస్తాము.

క్రాప్ ఇన్సూరెన్సు గురించి కొంతమంది మనవి చేసారు. దానిని కేంద్ర ప్రభుత్వం చేయాలి. మన రాష్ట్రానికి సంబంధించి పంటల భీమా పథకం ఉండాలని చెప్పడం జరిగింది కేవలం ఉన్న పంటలే కాదు నిన్నగాక మొన్న ప్రత్తిపంట కూడా నష్టపోయింది. కాబట్టి ఇటువంటి పంటలేకాకుండ ఇదివరకు ఏవయితే దానిలో చేర్చలేదో, ఆ పంటలను కూడా అందులో చేర్చాలని కోరడం జరిగింది ఇది కేవలం గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా చేసిన నిర్ణయం దీనిలో ప్రత్యేకంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి విముఖత లేదు. మరొక్కసారి మీ సూచనలను అనుసరించి, దాని విషయంలో కూడా ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతుందని నేను సవినయనంగా మనవి చేస్తున్నాను.

డ్రెయినేజ్ సెస్ ఖర్చుపెట్టడం లేదన్నారు. దాని విషయంలో నాకు కూడా ఒక అభ్యంతరం ఉందని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వానికి చెల్లించేది రు. 22 కోట్లు. డ్రెయినేజ్ సెస్ వచ్చే రు. 22 కోట్లలో కేవలం జీతభత్యాల కోసం రు. 18 కోట్లు అయిపోతుంది. కేవలం రు. 4 కోట్లు సంక్షేమం కోసం ఖర్చు పెడుతున్నాము. అంటే ఇది ఈనాడు ప్రజాస్వామ్య విధానాలకు విరుద్ధమయిన పద్ధతి. ఎవరయినా సరే రైతులు ఇంకొక విభాగంగా ఏర్పడి, కర్షక పరిషత్తు కానీ ఎవరు గానీ పూర్తిగా కర్షకుల పరంగా వారే తీసుకొని మురుగు కాలువలను వారే బాగు చేసుకొన్నట్లయితే, ప్రభుత్వం డ్రైనేజ్ సెస్ వసూలు మానాలనే ఆలోచన కూడా ఉంది. ఇది ఆదర్శవంతమయిన విధానం. ప్రజలు ప్రభుత్వంలో భాగస్వాములు.

ప్రజల పనులు ప్రజలే చేసుకోవాలి. వారి యొక్క యాజమాన్యంలో, వారి పర్యవేక్షణలో తెచ్చుకోవాలన్నదే ప్రయత్నం, ప్రభుత్వం యొక్క లక్ష్యం. త్వరిత గతిని ఒక నిర్ణయానికి వస్తుందని ప్రకటిస్తూ మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు ఎంతో విలువయిన సూచనలు అందరూ ఇచ్చినందుకు, గౌరవ సభ్యులకు ప్రభుత్వం తరపున నా హృదయ పూర్వకమయిన ప్రశంసలు, అభినందనలు తెలియజేస్తూ, పూర్తిగా ఇంకా ఏమయినా సూచనలు ఉంటే స్వయంగా చెప్పినట్లయితే దాని విషయంలో కూడా పూర్తిగా గౌరవించి, పాటించి అమలు చేయడానికి ప్రయత్నం జరుగుతుంది. అత్యంత ప్రమాద స్థితిలో ప్రజలందరినీ కూడా భయాందోళనలు కలిగించిన వర్షాల విషయంలో గౌరవ సభ్యులు తమ ముఖ్యమైన, కర్తవ్యంగా, బాధ్యతగా భావించి నాకు ఈ అవకాశాన్నిచ్చి నా ద్వారా ప్రజలకు ప్రభుత్వం చేస్తున్న విధానాలను కార్యక్రమాలను తెలియజేసుకొని వారిలో ఆత్మ విశ్వాసం పెంపొందించే అవకాశం కలుగ జేసినందుకు, నా అభినందనలు తెలియజేస్తూ, సెలవు తీసుకొంటున్నాను

ప్రకటన

ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావలచిన అత్యవసర ప్రజాప్రాముఖ్యం గల విషయముల గురించి

Mr. Speaker — The Calling Attentions are postponed for tomorrow.

సభాసమక్షమందు వుంచిన పత్రములు

Mr Speaker :— All the Papers are deemed to have been laid and placed on the Table of the House.

The following Papers were laid

1. Report of the Comptroller & Auditor General of India for 85—86 (Commercial) of Govt. of Andhra Pradesh.

"A copy of the Report of the Comptroller & Auditor General of India for the year 1985—86 (Commercial) of Goveanment of

Andhra Pradesh as required under clause (2) of article 151 of the Constitution of India "

2 Annual Report of A P Dairy Development Corporation Ltd

"A copy of Seventh Annual Report of the Andhra Pradesh Dairy Development Corporation Limited for 1980—81 together with Auditor's Report and the Report of the Comptroller & Auditor General of India for the period ended 30-9-1981 in pursuance of Section 619—A of the Companies Act, 1956 "

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— అధ్యక్షా మీరు ప్రతి రోజూ చెబుతున్నారు. మేము ప్రతి రోజూ అడుగుతున్నాము. మరలా 1981 వ సంవత్సరంవి యిప్పుడు తెచ్చి ప్రవేశ పెడుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నేను మొన్ననే చెప్పాను కదా.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ప్రభుత్వం ఇకముందు పెట్టము అన్నారు. మంత్రులను మీరు మందలించారు, ఇది ప్రతిసారీ శాసనసభను అవమాన పరచేదిగా ఉంది. డెయిరీ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ నిద్రపోతున్నదా? లేక మంత్రి నిద్ర పోతున్నాడా? ఎందుకు ఈ కార్పొరేషన్? స్టాట్యూటరీ ప్రావిజన్ ఉంది కనుక ఎప్పుడో ఒకనాడు పెడతామంటే ఎలా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— అధ్యక్షా, నా తీవ్ర బాధను వ్యక్తం చేస్తు మ॥ 1.
న్నాను. ఇదివరకే చెప్పాను. ఇది దురదృష్టకరమైన విధానం. అతి ప్రాముఖ్యత
వహిస్తున్నటువంటి పబ్లిక్ అండర్‌టేకింగ్సు కూడా ఇట్లా చేయడం.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— అస్తమానూ దురదృష్ట విధానం అని మీరు చెప్పి చిక్కుల్లో పడడం తప్ప ఏమీ లేదు. అలస్యంగా పెట్టిన వారి మీద మీరు చర్యలు తీసుకోవాలి. ఎందుకు ఇట్లా జరుగుతున్నది సంజాయిషీ తీసుకోండి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— అధ్యక్షా, గౌరవనీయ సభ్యులకు నేను మనవి చేస్తున్నాను తమ ద్వారా. దీని విషయంలో వెంటనే చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుందని వారికి ప్రత్యేకంగా హామీ ఇస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— కాబట్టి వేరే క్యాబినేట్ మినిష్టర్లు గాని అందరూ కూడా దీనిని కొంచెం సీరియస్‌గా ఆలోచించుకొని తప్పకుండా విధిగా టైములో ప్రతి సంవత్సరము ఏ సంవత్సరానికి ఆ సంవత్సరంలో వచ్చేటట్లు చూడాలి.

ప్రభుత్వ బిల్లులు :

(1) 1988, ఆంధ్రప్రదేశ్ భూమి హక్కుల రికార్డు (సవరణ) బిల్లు

Sri N T. Rama Rao .— Sir, I beg to move :

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Record of Rights in Land (Amendment) Bill 1988 "

MR SPEAKER .— Motion moved

The question is ·

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Racord of Rights in Land (Amendment) Bill, 1981."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

(2) 1988, ఆంధ్రప్రదేశ్ అగ్నిమాపక సర్వీసుల బిల్లు :

Dr K. Siva Prasada Rao :— Sir, I beg to move .

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Fire Services Bill, 1988 "

MR SPEAKER: – Motion moved.

The question is ·

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Fire Services Bill, 1988 "

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

(3) 1987, ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార సంఘాల (రెండవ సవరణ) బిల్లు (1987 సం వు 70 నెం. ఎల్. ఎ బిల్లు)

Sri Vasantha Nageswara Rao — Sir I beg to move :

"That leave be granted to withdraw the Andhra Pradesh Cooperative Societies (Second Amendment) Bill, 1987."

MR. SPEAKER :— Motion moved

The question is :

"That leave be granted to withdraw the Andhra Pradesh Cooperative Societies (Second Amendment) Bill, 1987",

శ్రీ ఎం ఓంకార్ :— విత్‌డ్రాయల్‌కి కారణాలు ఏమిటి :

మిస్టర్ స్పీకర్ :— వేరేబిల్లు ఉంది కాబట్టి దీనిని విత్‌డ్రా చేసుకున్నారు.
The motion was adopted and the Bill was withdrawn.

I request the Hon Member Sri C Narsi Reddy to say something on the Budget.

1988-89 సంవత్సరమునకు బడ్జెటుపై సాధారణ చర్చ

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సర ఆదాయ వ్యయ అంచనాల పట్టిక మన ఆర్థిక శాఖామాత్యులు గత నెల 23వ తేదీన ఈ సభకు అందించడం జరిగింది. ఈ సందర్భంలో ఒక మాట నేను తమ దృష్టికి తీసుకురాదలచుకుంటూ ఉన్నాను. అది ఏమిటంటే తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోనికి వచ్చిన తరువాత ఐదు సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకుని ఆరవ సంవత్సరానికి ఆదాయ వ్యయ పట్టికను అందించడం జరిగింది. అయితే ఈ గడచిన ఐదు సంవత్సరాలలో నాలుగు సంవత్సరాలు వోట్ ఆన్ అక్కౌంటు బడ్జెట్ మన సమావేశానికి అందించడం జరిగింది. వోట్ ఆన్ ఎక్కౌంటు అంటే బడ్జెట్‌లో సగము సంవత్సరానికి ఆరు నెలలకు గాను ఈ ఆదాయ వ్యయ పట్టికలు మంజూరు చేయడానికి ఈ సభకి అందిస్తూ కేవలం నాలుగు రోజులు గడువు మాత్రమే ఇచ్చి ఈ ఆరు నెలలకు ఖర్చు చేసేటటువంటి డబ్బు, ఆదాయం వచ్చేటటువంటి డబ్బు ఈ రెండిటిని పరిశీలించి ఈ సభ ఆమోదించడం జరిగింది. అంటే ఈ సభ కేవలం ఒక రబ్బరు స్టాంపు మాదిరిగా ముద్ర వేయడానికి మాత్రమే వాడుకోవడం జరుగుతుంది అని చెబితే అందులో ఏమాత్రం అతిశయోక్తి లేదు. ఎందుకంటే ఈ సభ ఈ ప్రభుత్వ పరిపాలనలో మరి ఏ డబ్బు అయితే

పన్నుల ద్వారా ప్రజల ద్వారా సేకరిస్తూ ఉంటుందో ఆ డబ్బుని ఏవిధంగా వినియోగం చేస్తూ ఉందో, రాష్ట్రము యొక్క అభివృద్ధి కోసం ఏవిధంగా ఉపయోగిస్తుంది, సక్రమంగా ఉపయోగిస్తుంగా లేదా ఈ డబ్బు ప్రజల యొక్క అభివృద్ధికోసం ఉపయోగ పడుతుందా లేదా అనేటటువంటి విషయాన్ని సమగ్రంగా పరిశీలించి ఈ సభ ఆమోదించవలసినటువంటి అవసరం ఉంటుంది. దీనికి బదులు ఆరు నెలలకు సగంగా బడ్జెట్ ప్రతిపాదించి వోట్ ఆన్ అక్కౌంటు అని చెప్పి నాలుగు రోజులు మాత్రమే కేవలం ఈ సభలో పరిశీలించే దానికి అవకాశం కల్పించి సరిఅయినటువంటి అవకాశం ఇవ్వకుండా సభ్యుల అభిప్రాయాన్ని తెలుసుకోకుండా మరి టెక్నికల్‌గా సాంకేతికంగా ఆడిట్ అబ్జెక్షన్సు లేకుండా సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారు అభ్యంతరం చెప్పకుండా దాట వేసేటటువంటి దృష్టితో వోట్ ఆన్ అక్కౌంటు పెట్టడం దీని ఉద్దేశం అని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఇక ముందు అయినా గాని, కనీసం ఇలాంటి దాటవేసే పద్ధతులను అవలంబించడం మానాలి ఈ అసెంబ్లీని కేవలం ఒక రబ్బరు ముద్రగా వాడకుండా సమగ్రమైనటువంటి బడ్జెట్ సకాలంలో ప్రవేశపెట్టి అంటే ఏ ఫిబ్రవరిలోనో జనవరిలోనో ఈ సమావేశానికి అందించి, ఈ సభ్యుల సమగ్రమైనటువంటి అభిప్రాయాలను కనుగొని ఆ అభిప్రాయాలమేరకు ఈ బడ్జెట్‌ను రూపొందించినట్లయితే ప్రభుత్వానికి కూడా ఈ సభను గుర్తించినట్లు అవుతుంది సభ్యుల అభిప్రాయాలను తెలుసుకొని ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో సభ్యుల యొక్క అభిప్రాయాలకు గౌరవం ఇచ్చినప్పుడే ఈ ప్రజాస్వామ్యం సక్రమంగా పని చేసినట్లుగా ఉంటుంది. ఈ బడ్జెట్‌ను సక్రమమైనటువంటి పద్ధతిలో ఈ సమావేశం దీనిని అంగీకరించినట్లుగా ఉంటుంది. లేకపోతే కేవలం ఈ సభను దిగజార్చడమే కాకుండా ఈ సభ గౌరవాన్ని కూడా మీరు తగ్గించినట్లుగా ఉంటుందని ఈ ప్రభుత్వం గమనించాలని తమ ద్వారా నేను మనవి చేస్తున్నాను ఇకపోతే ఓట్ ఆన్ అక్కౌంట్ బడ్జెటు పోగా మిగిలిన ఆరేడు నెలల కోసం ఈ బడ్జెటును ప్రవేశ పెట్టారు కాని గత బడ్జెటు సమావేశంలో మేము చేసిన సూచనలను, సలహాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని ఈ బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టినట్లు కన్పించడం లేదు. మంత్రిగారి ప్రసంగంలో వాటిని పరిగణనలోకి తీసుకున్నట్లుగా మాకు అర్థం కాలేదు. మేము కాంగ్రెసువారము కాము. మేము మిత్రపక్షం వారం. ఈ ప్రభుత్వం బాగా నడవాలి, సక్రమంగా తన కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించాలి అన్న ఉద్దేశ్యంతో ఈ రాష్ట్రంలో ప్రజలకు మేలు జరగాలనే భావంతో ఈ ప్రభుత్వాన్ని బల

పరుస్తున్నాము. అయినా మేము చేసిన సూచనలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆలోచించారా అని అడుగుతున్నాను. ఈ బడ్జెటులో రు. 432 కోట్ల వ్యయం చూపించారు. రు 110 కోట్ల లోటును చూపించారు. మన రాష్ట్రం బాగు పడాలంటే, మన రాష్ట్ర ఆర్థిక స్తోమత పెరగాలంటే మనకు వచ్చే ఆదాయాన్ని ఎలా ఖర్చు పెట్టాలనేది ఆలోచించాల్సి వుంది. కాని ఈ బడ్జెటు చూస్తే సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు అత్యంత ప్రాముఖ్యత ఇచ్చినట్లు కన్పిస్తున్నది. మేము సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు వ్యతిరేకం కాదు సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేయకూడదని నేను చెప్పడంలేదు. గాని ఏవిధంగా చేస్తే మన రాష్ట్రాభివృద్ధి కుంటుపడకుండా వుంటుందో ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. రెండు రూపాయల కిలో బియ్యానికి ఈ బడ్జెటులో 40 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. వీకర్ సెక్షన్స్ హౌసింగ్ స్కీముకు 460 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు కాని ఇన్ఫర్మేషన్ అండ్ పబ్లిసిటీకి 20 కోట్లు కేటాయించారు తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చినరోజు ఇన్ఫర్మేషన్ అండ్ పబ్లిసిటీకి 3 కోట్ల రూపాయల కేటాయింపు వుంటే అది ఈ సంవత్సరానికి, అంటే 1988_89 కి రు 20 కోట్లకు పెరిగింది అంటే 600 పర్సంట్ పెరిగింది. ఇది న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను. చేసేది కొద్ది అయినా చెప్పుకోనేది ఎక్కువగా వుండాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఇంత ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించారా అని అడుగుతున్నాను. ఇది ప్రజల డబ్బును దుర్వినియోగం చేయడంకాదా, ప్రజలు ఇందుకు క్షమిస్తారా అని అడుగుతున్నాను మిత్రపక్షానికి చెందిన వాడిగా నాకు ఇది బాధగా వుంది. ప్రజల క్షేమం కొరకు వారిఅభివృద్ధికోసం ఖర్చుపెడితే మాకు బాధలేదు. తమ పలుకుబడి, తమ పేరు పెంచుకోటానికి పబ్లిసిటీ కొరకు ఇంత పెంచడం సబబా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఇది ఉత్పాదన తెచ్చే వస్తువుకాదు. దీనిద్వారా రాష్ట్రం బాగు పడుతుందని నేను అనుకోవడం లేదు. దీనివలన ఏమి లాభమో నాకు తెలియడంలేదు. ఇక పన్నుల విషయం చూస్తే ఈ ప్రభుత్వం అధికారానికి వచ్చిన రోజు మనం ప్రజలనుండి పన్నుల రూపంలో రాబట్టుకొన్నది 808 కోట్లు మాత్రమే అయితే అది 1988_89 సంవత్సరానికి రు. 2134 కోట్లకు పెరిగింది. అంటే దాదాపు 300 పర్సంటు పెరిగిందన్నమాట, మన అభివృద్ధి చెందాలంటే, ప్రజలకు మేలు కలగా లంటే డబ్బు అవసరమే. డబ్బు రాబట్టవలసినదే. దానికి నేను వ్యతిరేకిని కాను. కాని ఏమేరకు ప్రజల నుండి తీసుకుంటున్నామో ఆమేరకు ప్రగతి సాధిస్తున్నామా ? వారికి మేలు చేస్తున్నామా ? అని అడుగుతున్నాను. కాని నాకు అలాంటి ప్రగతి, మేలు కన్పించడం లేదు. కాంగ్రెసువారు చేపట్టిన ప్రాజెక్టులు నాగార్జునసాగర్ కాన్నీ,

శ్రీరామ్‌సాగర్ ప్రాజెక్టు కాని, శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు గాని ఈరోజు వరకూ పూర్తి కాకుండా వున్నాయి. మరి డబ్బు ఎక్కడకు పోతున్నది, ఎందుకు అది ఈనాటికీ పూర్తికాలేదు ? వాటిని ఎప్పటికి పూర్తిచేస్తారో ఆ కాల పరిమితిని ఆర్థికమంత్రి గారు తమ సమాధానంలో చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఇక ప్రజల నుండి వచ్చే పన్నులో మేజర్ పోర్షన్ సేల్స్‌టాక్సు, 1982-83 లో రు. 400 కోట్లు వున్నది ఇప్పుడు రు. 1147 కోట్లకు పెరిగింది. సామాన్య ప్రజలు ఉపయోగించుకొనే వస్తువులపై వేసే ఈ పన్ను దాదాపు మూడురెట్లు పెరిగినప్పుడు వారికి కలిగిస్తున్న సౌకర్యాలు మూడు రెట్లు పెరిగాయా అని అడుగుతున్నాను. ఎక్సైజ్ 230 కోట్ల నుండి 567 కోట్లకు పెరిగింది, రోజంతా కష్టపడి పది రూపాయలు సంపాదించే కూలి సగం డబ్బు కల్లుకు సారాయికి ఖర్చు పెడుతున్నాడు. కిలో బియ్యం రెండు రూపాయలకు ఇస్తూ కల్లు, సారాయిపై నాలుగు రూపాయలు రాబడుతున్నారు హైదరాబాదులో ఎసెంబ్లీలో ఎయిర్ కండిషన్డు హాలులో కూర్చున్న మనకు ఎంత ఖర్చు అవుతున్నదీ, అధికారుల కొరకు, ఇతర ఖర్చులు ఎంత అవుతున్నవి చూస్తే పేద ప్రజలకు మనం ఖర్చు పెట్టవలసినంత ఖర్చు పెడుతున్నామా అనేది తెలుస్తుంది. ఈ బడ్జెటులో 75.29 పర్సెంటు 1986-87 లో డెవలప్‌మెంట్ కార్యక్రమాలకు ఖర్చు పెట్టడానికి ప్రతిపాదించారు. ఇంకా 75 పర్సెంటు కంటే ఎక్కువ డెవలప్‌మెంట్ యాక్టివిటీస్ కొరకు పెంచవలసిన అవసరం వుంది. కాని అట్లా గాకుండా 75.29 పర్సెంటు వున్న దానిని 74.74 పర్సెంటుకు తగ్గించడం జరిగింది. అంటే మన రాష్ట్రము ముందుకు పోతుందా వెనక్కు పోతుందా అనే విషయములో లెక్కలుచూస్తే అనుమానం కలుగుతున్నది. ఇది సక్రమమైనటువంటి పద్ధతికాదు. బడ్జెటు రూపొందించడములో లోపం వుందని మనవి చేస్తున్నాను ఈ విషయం పరిశీలించినప్పుడు, పరిగణలోకి తీసుకున్నప్పుడు నాన్ డెవలప్‌మెంటల్ యాక్టివిటీస్ మీద ఏ విధంగా డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నారనేది లెక్కతీస్తే 1987-88 వ సంవత్సరములో 23 84 పర్సెంటు, నాన్ డెవలప్‌మెంటల్ యాక్టివిటీస్ క్రింద ఖర్చుపెట్టడానికి ప్రతిపాదించారు ఈ సంవత్సరం ఆ ఖర్చు తగ్గించారా అంటే పెరుగుతున్నది. ఈ సంవత్సరము ప్రతిపాదనను 25.26 పర్సెంట్‌కు పెంచడం జరిగింది. అంటే డెవలప్‌మెంటల్ యాక్టివిటీస్‌కు తక్కువ ఖర్చుపెట్టడం, నాన్ డెవలప్‌మెంటల్ యాక్టివిటీస్‌కు ఎక్కువ ఖర్చు చేయబడవన్నమాట ఇట్లా చేయడం న్యాయమా ? ఇది బడ్జెటు పద్ధతా ? ఈ విధానము తెలుగుదేశము ప్రభుత్వం అవలంభిస్తే, కాంగ్రెసుకు పట్టినగతే మీకు

పట్టబోతుందని వ్యక్తం చేస్తున్నాను. మిత్ర పక్షలవారము గాబట్టి మేము కూడ భాగస్వాములు కావలసి వస్తున్నదనే బాధను వ్యక్తము చేస్తున్నాను. ఇంకా కాలం పోలేదు సమయం వుంది విషయాలు అన్ని తెలుసుకొని అర్థం చేసుకోడానికి గడువు 5 సంవత్సరాలు యివ్వడం అయింది. ఇంతవరకు కొత్తగా వచ్చారు, అనుభవం లేదు, యింకా అర్థం కావడం లేదు, పరిపాలన ఏ విధంగా సాగించాలో, విధానాలు ఏవిధంగా వుండాలో తెలియలేదు అనుకున్నాము. అయిదు సంవత్సరాల తరువాత కూడ ఆ విధంగానే అనుకుంటే ప్రజలు క్షమించరు అని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇది ఎన్నో లోపాలతో కూడిన బడ్జెటుగా కనబడుతున్నది. రెవిన్యూ ఎకౌంటుకు సంబంధించి గతములో వున్న రికార్డును చూస్తే 1977-78 వ సంవత్సరములో యీ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము 69.26 కోట్ల రూపాయల సర్‌ప్లస్‌తో వుండినది. 1978-79 వ సంవత్సరములో 117.13 సర్‌ప్లస్ వుంది. 1979-80, 1980-81, 1981-82, 1982-83 లలో అంటే యీ తెలుగుదేశము అధికారములోకి వచ్చేనాటికి 132.58 కోట్లు రెవిన్యూ ఎకౌంటులో సర్‌ప్లస్ వుండేది మీరు అధికారములోకి వచ్చిన తరువాత యీ అయిదు సంవత్సరాలలో-మొదటి సంవత్సరములో 1988.57 కోట్ల డిఫిషిట్, రెండవ సంవత్సరములో రు. 169 04 కోట్ల డిఫిషిట్, 1986-87 వ సంవత్సరములో రు. 188 45 కోట్ల డిఫిసిట్ వుంది లెక్కల ప్రకారము - ఇవి అంచనాలు కావు. గత సంవత్సరము అంచనాల ప్రకారము రెవిన్యూ బడ్జెటులో రు. 145.84 కోట్ల డిఫిషిట్ కనబడుతున్నది ఈ సంవత్సరము రు 110 కోట్ల డిఫిషిట్ సూచిస్తున్నది అంటే దిన దినము ఆర్థికంగా రాష్ట్రము బాగుపడుతున్నదా దివాళా తీస్తున్నదా అనేది ఎవరికయినా తెలుస్తుంది. రాష్ట్రము బాగుపడాలంటే, ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చెందాలి. ఆర్థిక స్తోమతను పెంచాలి. డెవలప్‌మెంటల్ యాక్టివిటీస్‌ను సాగించాలి, ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయాలి. పవరు పరిస్థితిని బాగు పర్చాలి, వ్యవసాయం బాగుపడాలి, పరిశ్రమలు పెరగాలి, ఉత్పత్తులు పెరగాలి. అప్పుడే రాష్ట్రం బాగుపడుతుంది, ఆర్థిక స్తోమత పెరుగుతుంది. అప్పుడు లోటు బడ్జెటు పోతుంది. ప్రతి సంవత్సరము లోటు బడ్జెటు చూపిస్తే ప్రభుత్వం ఎక్కడి నుండి డబ్బు తెస్తుంది ? దానిని పూడ్చుకోవాలంటే ఋణభారం పెరిగిపోయి మోయలేనటువంటి దివాళా కోరుతనానికి దారి తీస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక యీ బడ్జెటులో ప్రతిపాదించిన కేటాయింపులు చూడండి. అగ్రికల్చర్ తీసుకుందాము. లెక్కల ప్రకారము — 1985— 87 వ సంవత్సరంలో అగ్రికల్చర్‌కు

రు. 185.73 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం రు. 185 కోట్లకు బదులు 155 కోట్లను ప్రతిపాదించారు అంటే 30 కోట్లను వ్యవసాయం క్రింద తగ్గించారు. అంటే వ్యవసాయ అభివృద్ధి అవసరం లేదా ? వ్యవసాయం అభివృద్ధి చెందనిదే రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి బాగు పడదు. ఆర్థిక స్తోమత పెరగదు దానికి వ్యవసాయ ఉత్పత్తులే కదా ఆధారము అలాంటప్పుడు వ్యవసాయానికి తగ్గించవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది ? గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా రాష్ట్రములో వర్షాలు లేక కరువు కాటకాలకు గురై పంటలు పండించే రైతుల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా తయారు అయిందనే విషయం మీకు తెలియదా ? అలాంటి పరిస్థితులలో యిప్పుడిప్పుడే వచ్చిన వర్షాలను వుపయోగించుకొని రైతుల పరిస్థితిని మెరుగుపరచి వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేసి ఉత్పత్తులను పెంచకొని రాష్ట్ర ఆర్థిక స్తోమతను పెంచుకోవలసిన అవసరం లేదా అని అడుగుతున్నాను మంచి విత్తనాలు ఎంతో అవసరము ఈ రాష్ట్రములో సీడ్ డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషను వుంది. అది యీ రాష్ట్రానికి అవసరము వుండే విత్తనాలను ఉత్పత్తి చేస్తున్నదా ? విత్తనాలు అందించగలిగే శక్తి ఆ కార్పొరేషనుకు వుందా అంటే లేదు. ఈరోజు ఎన్నో కంప్లేంట్సు వస్తున్నాయి. జిల్లా ప్రజా పరిషత్తు మీటింగులలో మాట్లాడినప్పుడుగాని రైతులతో మాట్లాడినప్పుడు గాని సరైన విత్తనాలు అందడం లేదని చెబుతున్నారు. మంచి విత్తనాలను రాష్ట్రములో ఉత్పత్తి చేయడం లేదు విత్తనాలు అందించకపోతే ఏ విధంగా రైతు మంచి పంటను పండిస్తాడు అనే విషయం ప్రభుత్వం గమనించడం లేదా ? అదే విధంగా పరపతి విషయం చూడండి. ఈరోజు రైతు పరపతిని పెంచవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది అతను వ్యవసాయం మీద పెట్టే పెట్టుబడులు రోజురోజుకు పెరిగిపోతున్నాయి. రసాయనిక ఎరువుల రేట్సు పెరుగుతున్నాయి. గతములో రెండు బస్తాల ఎరువు వేస్తే, భూమిలో వుండే నేచురల్ ఫర్టిలిటి దృష్ట్యా సరిపోయేది దినదినం భూసారం కూడ తగ్గిపోతున్నది - పంటలు ఎక్కువ వేయడం వల్ల - సరైన మోతాదులో ఫర్టిలైజర్సును వేయకపోతే పంట చేతికి రాదు. నేచురల్ ఫర్టిలిటి తగ్గిపోతున్నది గాబట్టి రసాయనిక ఎరువులు ఎక్కువగా వాడవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. అవసరమయిన మోతాదులలో వాడలంటే డబ్బు కావాలి రైతు వద్ద అంత డబ్బులేదు, నాలుగు సంవత్సరాలుగా కరువు కాటకాలకు గురి అయినాడు. పంటలు పండలేదు, అమ్మకో లేదు. డబ్బులేదు. మరి అటు కూలీ రేట్లు పెరిగాయి. పరికరాల రేట్లు పెరిగాయి. పండించిన దానికి కనీస గిట్టుబాటు ధరలేదు. మార్కెటులో చూస్తే యీనాడు

బియ్యం రేటు 617 రూపాయలు వుంది. కొనుగోలుదారు అనుకుంటాడు, బియ్యానికి చాలా ధర వుంది రైతులకు బాగా లాభం వస్తుందని పట్టణాలలో వున్న కొనుగోలు దార్లు అనుకుంటారు - ఇప్పటికే రేట్లు పెరిగాయి. యింకేమి పెంచేది అనుకునేవారు వుండవచ్చు. ఈ సందర్భములో ఒక విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తాను. ఏ రైతు కూడా ఈ రోజు ధాన్యాన్ని అమ్ముకోవడం లేదు. 6 మాసాల క్రితమే, పంట వచ్చిన వెంటనే కిలో బియ్యం రు. 2 లు లేక రు 3 లు ఇచ్చేలాగ అమ్ముకున్నాడు. ఇప్పుడు వచ్చే రు 7 లు మాత్రం మధ్యవర్తుల చేతులలోకి పోతున్నది కాని రైతుకు ఈ రేటు రావడం లేదు. రైతు బాగుపడడం లేదని ఈ ప్రభుత్వం గమనించి దానికి తగిన విధంగా పరిష్కార మార్గాలను ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఉత్పత్తి తగ్గిపోయినప్పుడు రైతు ఇక్కట్లుపడితే ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఇక్కట్లుపడక తప్పదని మనవిచేస్తున్నాను. అప్పుడే ఈ రాష్ట్రం కూడా దివాళాకోరు తనాన్ని కనబరచక తప్పదని మనవి చేస్తున్నాను.

1986—87 వ సంవత్సరంలో ఇరిగేషనుకు [illegible]06.69 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. 1987—88 వ సంవత్సరంలో 512 కోట్లు కేటాయించారు. కాని దురదృష్టం కొలది రివైజ్డు బడ్జెటులో దానిని సగానికి దించారు. ఇరిగేషనుకు డబ్బు అవసరం లేదా? పూర్తికాని పెద్దపెద్ద ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేసుకోవలసిన అవసరం లేదా? రైతుకు నీరు అందించవలసిన అవసరం లేదా? ఇది ప్రయారిటీ సెక్టారు కాదా? ఎందుకు గత సంవత్సరం తగ్గించారు? అప్పుడే తగ్గిస్తే తగ్గించారు, ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో అయినా సరైన కేటాయింపులు చేసి దీనిని బాగు చేస్తారనుకుంటే గత సంవత్సరం కేటాయించిన రు. 512 కోట్లకు బదులుగా ఈ సంవత్సరం రు 301 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించారు. ఎంత అన్యాయం చేస్తున్నారు దీనికి. ఈరోజు రాష్ట్రానికి అతి ముఖ్యమైన పద్దు ఇరిగేషను. ఇరిగేషను బాగుపడితే రాష్ట్రం బాగు పడుతుంది, ఇరిగేషన్ ఫెసిలిటీ అందించినప్పుడే రైతు బాగు పడతాడు. భూమి సారవంతం అవుతుంది. పంటలు పండుతాయి. అప్పుడే రాష్ట్ర ఆర్థికస్థోమత పెరుగుతుందనే విషయం ఈ ప్రభుత్వానికి తెలియదా? ఈ విధంగా ఇరిగేషను నెగ్లెక్టు చేయడం, ఇంతగా ప్రక్కకు పెట్టడం, ఇంతగా మరచిపోవడం తమను తాము మరచి పోయినట్లు ఉంటుందని ప్రభుత్వం గమనించాలని కోరుతున్నాను.

గత సంవత్సరం ఎలక్ట్రిసిటీకి రు. 265 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం దానిని తగ్గించి రు 265 కోట్లకు బదులు 215 కోట్లు మాత్రమే కేటా

యించడం జరిగింది. ఈ రు. 215 కోట్లలో 113 కోట్ల రూపాయలు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువారు ఇచ్చే డబ్బు ఉంది అంటే రు. 100 కోట్లు మాత్రమే ప్రభుత్వం నుంచి కేటాయించమని అందించిన లెక్కల ద్వారా కనిపిస్తున్నది. ఈ సంవత్సరం పవర్ జనరేషను తగ్గిపోయి పవర్ అందించలేక పరిశ్రమలు మూత పడ్డాయి. పవర్ లేక మోటర్లు పనిచేయక వ్యవసాయోత్పత్తి తగ్గిపోయింది. పరిశ్రమలు తగ్గిపోయాయి. పవర్ జనరేషను లేకపోతే రాష్ట్రాభివృద్ధి జరుగుతుందా, రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి బాగు పడుతుందా ? మనం సక్రమంగా పరిపాలన ప్రజలకు అందించినవారం అవుతామా ? ఈ విషయాలన్నీ ప్రజలు గమనిస్తే మనం ఎక్కడ ఉంటామనే విషయం ప్రభుత్వం గమనించడం లేదా ? ఈ విషయాలన్నీ ప్రభుత్వం ఆలోచించడం లేదా అని ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాను.

మనం పవర్ ఎక్కువగా జనరేట్ చేసుకొంటున్నాము, సరిపోయేంత జనరేట్ చేసుకొంటున్నాము, మన రాష్ట్రానికి పవర్ లోటు లేదని గత ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ఛైర్మన్‌గారు అయితేనేమి ముఖ్యమంత్రిగారు అయితేనేమి చెప్పడం జరిగింది. మనం హైడల్ విద్యుచ్ఛక్తిపైన ఆధారపడి ఉన్నాము. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో వర్షాకాలంలో వర్షాలు ఎలాగున్నాయి, ఎప్పుడు వస్తున్నాయి, సరిపోయినంతగా వస్తున్నాయా, అనుకున్న విధంగా పవర్ జనరేట్ అవుతున్నదా అని ఆలోచిస్తే ఈ హైడల్ పవర్‌మీద ఆధారపడితే భవిష్యత్తులో మన ప్లాన్‌లు అన్నీ దెబ్బతిని, పరిశ్రమలన్నీ దెబ్బతిని, వ్యవసాయం దెబ్బతిని మన ఉత్పత్తులు తగ్గిపోయి దివాళాకోరు విధానం చవిచూడవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. ఈ హైడల్ పవర్‌కు బదులు థర్మల్ పవర్ జనరేషను గురించి ఆలోచించకపోతే, మన రాష్ట్రంలో పవర్ కొరత లేకుండా ఒక విధానాన్ని ఆలోచించకపోతే ఈ స్కీము విజయవంతంగా జరగదని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం దానిని గురించి ఆలోచించడం లేదు. ప్రభుత్వం దానికి తగిన డబ్బు కేటాయించక పోవడం చాలా విచారకరమని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డులో ఎన్నో అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. లైన్ లాసెస్ 23% వరకు పోతున్నాయి, ఎన్నో దొంగతనాలు జరుగుతున్నాయి. విజిలెన్సు వారు ఉన్నారు. ఎన్ని కంప్లయింట్సు వచ్చినా వారు పట్టించుకోవడంలేదు. లక్షల యూనిట్సు దొంగతనంచేసి వాడుకొంటున్నటువంటి వారిని పట్టుకోవడం లేదు. ఇందులో పెద్దపెద్దవారు ఉన్నారు, చిన్నవారు కాదు. మామూళ్ళు వస్తాయేమో, ఆ పెద్దవారిని పట్టుకోవడం లేదు. లైన్ లాసెస్ 23% ఉంది. ఇదిఅంతా-మేజర్ పోర్షను దొంగతనం చేస్తున్నట్లుకాదా?

కాదా ? డబ్బులు చెల్లించకుండా వాడుకొంటున్నట్లు కాదా ? బోర్డువారు ఏమి చేస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామస్థాయిలో ఉన్నటువంటి చిన్నచిన్న పరిశ్రమలు అయితేనేమి, వ్యవసాయదారులు అయితేనేమి, డొమెస్టిక్‌కు అయితేనేమి వాడకొంటున్నవారినుంచి డబ్బు కలెక్టు చేయవలసిన బాధ్యత ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు ఉంది. గ్రామాలలో డబ్బు ఇస్తామని అంటే తీసుకునేవారు లేరు సంబోజాన. ఈ వ్యవస్థ ఎంత సక్రమంగా సాగుతున్నది, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ఎంతబాగా పనిచేస్తున్నది, దీనికి బాధ్యులు ఎవరు అనే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ఈ విధంగా ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు కార్యక్రమాలు కొనసాగితే ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు దివాలాతీసి జీతాలకు కూడా డబ్బు లేని పరిస్థితి వస్తుంది. ఇప్పుడే జీతాలకు డబ్బు లేక బాధలు పడుతున్నట్లు వింటున్నాము. ఇప్పటికైనా ఆలోచనచేసి విద్యుత్ ఉత్పాదనలో ప్రభుత్వం తగినచర్యలు తీసుకోకపోతే ఈ రాష్ట్రం బాగుపడే అవకాశం చాలా తగ్గిపోతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఉత్పత్తి చేసే పవర్ దేశంలో తలసరి వాడుక 135 యూనిట్సు అయితే మనరాష్ట్రంలో 135 ఉంది. మనం ప్రజలకు సరిపోయేడంతట పవర్ ఎందుకు అందించలేకుండా ఉన్నామో బోర్డు ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. మన ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు సక్రమంగా పని చేయుటకు కావలసిన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ సందర్భంలో నేను పవరు అండ్ ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటు గురించి మాట్లాడదలచుకున్నాను. ఇరిగేషను విషయంలో మహబూబునగరు జిల్లాకు, రంగారెడ్డి జిల్లాకు, యింకా తెలంగాణాలో ఉండే మెట్ట ప్రాంతాలుండే జిల్లాలకు అన్యాయం జరుగుతున్న విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకుని వస్తున్నాను. మహబూబునగరు, అదిలాబాదు, రంగారెడ్డి, మెదక్ జిల్లాలన్నింటిలోను 15 శాతము కంటేతక్కువ ఇరిగేషను ఫెసిలిటీస్ ఉన్నాయి. అదే ఆంధ్ర ప్రాంతములో 50 శాతానికి పెరిగిపోయింది. అందులో మహబూబు నగరు జిల్లాకు తీరని నష్టము తీరని అన్యాయం జరిగింది. గతములో రీఆర్గనైజేషను కాకపూర్వము హైదరాబాదు రాష్ట్రము లో ఉన్నప్పుడు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు ఏర్పడినప్పుడు మహబూబు నగరు జిల్లాలోఉన్న గద్వాల్, అలంపూర్ తాలూకాలకు ఈ ప్రాజెక్టు ద్వారా నీరు అందించే పథకం ఉంది. అప్పర్ కృష్ణా ద్వారా భీమా ప్రాజెక్టు ద్వారా మహబూబునగరు జిల్లాకు దాదాపు 7 లక్షల యకరాల భూమికి నీరు అందించే ప్లాను ఆ రోజున ఉంది. తరువాత ఆంధ్ర రాష్ట్రము ఏర్పడిన తరువాత తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు కర్నాటక రాష్ట్రములోనికి పోయినది. మహ

బూబునగరు జిల్లాకు ఏ రకంగాను నీరు అందించడం లేదని నేను యీ సందర్భంగా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకుని వస్తున్నాము. మహబూబునగరు జిల్లా గురించి జూరాల ప్రాజెక్టు నిర్మాణము చేయాలని సెంట్రలు గవర్నమెంటు అనుమతించినప్పుడు ఆ నిర్మాణం చేపట్టిన తరువాత క్రిందటి సంవత్సరం బడ్జెట్‌లో 20 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. కేటాయించిన 20 కోట్ల రూపాయలలో 8 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకుని వచ్చినాను ఆర్థిక శాఖామాత్యులు మా జిల్లావారే కనుక వారికి వేరే చెప్పవలసిన పని లేదు. నేను యీ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకుని వెళ్లాను. గత సంవత్సరము మా జిల్లాలో ఏర్పడిన కరువుకాటకాల దృష్ట్యా ముఖ్యమంత్రిగారు మా జిల్లాను సందర్శించడానికి వచ్చారు. నాగర్ కర్నూలులో బహిరంగ సభలో మాట్లాడుతూ బడ్జెట్ కేటాయించిన 20 కోట్ల రూపాయలుకాక మరో 20 కోట్ల రూపాయలు యిస్తున్నానని యిది వర్షాభావ జిల్లా కనుక 20 కోట్లరూపాయలు అధికంగా యిస్తున్నానని చెప్పారు. మొత్తం 40 కోట్ల రూపాయలు యిస్తున్నానని బహిరంగ సభలో వారు ప్రకటించడం జరిగింది. జరిగినది ఏమిటంటే 40 కోట్ల రూపాయలలో 13 కోట్ల రూపాయలే రిలీజ్ చేయడం దానిని ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. యిందులో సగము డబ్బు ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ పర్పస్ గురించి ఖర్చు పెట్టబడిందనే విషయాన్ని మీ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకుని వస్తున్నాను. ప్రభుత్వానికి అన్యాయం జరిగిన ప్రాంతాలను మెరుగుపరిచే ధోరణి ఉన్నదా అని నాకు అనిపిస్తున్నది గతసభలో క్షేమము యిక్కడ మాట్లాడినప్పుడు వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి ఇంబాలెన్సులను తొలగించాలని ఆర్థిక శాఖామాత్యులను కోరితే వారు ఎక్కడ ఇంబాలెన్స్ ఉన్నాయో చెప్పండి అని వారి జవాబులో అడిగారు. హిమాలయ శిఖరంమీద కూర్చున్నవారికి ఇండియా ఎక్కడ కనబడుతున్నది ? కన్యాకుమారిలో కూర్చున్న వారికి కనబడుతున్నదా ? యిదే విషయాన్ని యిప్పుడు మరల మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకుని వస్తున్నాను. వారు చెప్పడంలేదు. ఏ ప్రాంతాలైతే వెనుకబడి ఉన్నాయో ఆ ప్రాంతాలన్నింటికి తతిమా ప్రాంతాలతో సమానంగా తీసుకునివచ్చే ప్రయత్నం చేయవలసిన బాధ్యత, కర్తవ్యమని ఆ విషయాన్ని ఈ ప్రభుత్వం గుర్తించాలని తమ ద్వారా ఈ ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఉన్న లోట్లు అన్నీ ఏవిధంగా పూడ్చుకుంటున్నారని చూసినట్లయితే - మన రుణ, భారాన్ని దినదినానికి పెంచుతున్నారు. 1983-84 సంవత్సరము ఈ ప్రభుత్వము అధికారములోనికి వచ్చిన తరువాత 2356.7

కోట్ల రూపాయలు ఉంటే 1988 నాటికి చూసినప్పుడు ఆ ఋణము 4850 కోట్ల రూపాయలకు పెరిగింది. యిది రెండింతలు పెరిగింది అనే విషయం కనుపడుతున్నది. వీరు ఆ భారము మోస్తున్నారా ? మేము మోస్తున్నాము అని ముఖ్యమంత్రిగారు, ఆర్థిక మంత్రిగారు అంటున్నారు - వీరు యివ్వాళ ఉండవచ్చు, రేపు యింకొకరు మారవచ్చు. ఎవరు మోస్తారు ? అంటే రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి ప్రజానీకము ఋణ భారాన్ని మోయాల్సిందే వారు కాక ఎవరు మోయగలుగుతారు. ఋణానికి వడ్డీ రూపములో. 1983-84 సంవత్సరములో 123 కోట్ల రూపాయలుంటే 1988-89 సంవత్సరంలో అది 382 కోట్ల రూపాయలకు పెరిగింది ఈ వడ్డీ దినదినానికి పెరుగుతూ ఉంది. దీనిని ప్రజలు మోయగలుగుతారు. మోస్తారు.

శ్రీశైలం లెఫ్ట్ కెనాల్ ద్వారా వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలకు నీరు సప్లయి చేస్తామని ఆ కాలువ త్రవ్వారు. దీనికి ఒక స్టేజిలో రెగ్యులేటరు కట్టవలసిన అవసరంఉంది ఎన్నో పర్యాయములు దీని గురించి ప్రతిపక్ష సభ్యులు మాట్లాడడం జరిగింది. హెడ్ రెగ్యులేటరు నిర్మించుకుంటూ ప్రాజెక్టు పూర్తి చేసి లెఫ్ట్ బ్యాంకు కెనాల్ కోసము 100 కోట్ల రూపాయలు బడ్జెట్‌లో కేటాయించడం జరిగింది ఖర్చు పెట్టినది ఏమీ లేదు. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ పర్పస్ కోసం ఉద్యోగుల కోసము ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. ఊరికే బడ్జెట్‌లో కేటాయించడం ద్వారా వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలకు తృప్తి కలిగించారు. వారికి ఈ విధంగా అన్యాయం చేసిన వారేకాకుండా వారికి ద్రోహము చేసినవారవుతారు. డిసీవ్ చేసిన వారవుతారనే విషయాన్ని గమనించాలని నేను యీ సందర్భములో మనవి చేస్తున్నాను. పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ చూసినట్లయితే మండలాలు అని ఏర్పాటు చేశారు. అధికారాన్ని ప్రజలకే అందిస్తామని చెప్పి సంవత్సరన్నర క్రితము మండలాల ఎన్నికలు జరిగినవి. యిప్పుడు మండలాలలో మండలాధ్యక్షులు ఉన్నారు ? యీ మధ్యన మండలాధ్యక్షుల రీజినల్ కాన్ఫరెన్సులు హైదరాబాదులోను, తిరుపతిలోను, జరిగినవి. ఆ కాన్ఫరెన్సులో పార్టీతో ప్రమేయం లేకుండా తెలుగుదేశం పార్టీవారు కాని, కాంగ్రెసు పార్టీవారు కాని న్యాయం జరగడం లేదని ఎవరికి వారు మాట్లాడినట్లుగా ఉంది. వారు నూరు మండలాలు ఏర్పాటుచేసి పంచాయతీరాజ్‌ను యింకా నిర్వీర్యం చేశారని కూడా చెప్పడం జరిగింది. ఆ మాటను నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకుని వస్తున్నాను:

కర్ణాటక రాష్ట్రములో పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థద్వారా డవలప్‌మెంట్ కార్య

క్రమాలు గురించి అభివృద్ధి పరిచేందుకు బడ్జెట్‌లో దీని గురించి 40 శాతము కేటాయించి పంచాయతీ, జిల్లా పరిషత్తులను మెరుగుపరచడానికి అక్కడవారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

ఈ ప్రభుత్వము మండలాలను ఏర్పాటు చేసిన తరువాత ఈ రోజువరకు వారికి
మ.12-50 ఎలాటి కేటాయింపులు చేయలేదు. డబ్బులు యివ్వలేదు. దీనివల్ల, అవతల పంచాయితీ సమితుల్లో అగ్రికల్చర్ ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్నును, ఏనిమల్ హస్బెండ్రీ ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్నును, పరిశ్రమలఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్నును విత్‌డ్రా చేసుకోవడం వల్ల, మొన్న మేము మీటింగునకు వెళ్ళినప్పుడు అధికారులు ఎవరూ లేకుండా, అసలు ఏకార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయో తెలియని అయోమయ పరిస్థితి ఏర్పడింది. పనులు నిర్వీర్యమయ్యాయని చెప్పుటకు విచారిస్తున్నాను. మహాత్మాగాంధీ చెప్పినట్లుగా, రూరల్ ఏరియాలు — గ్రామాలు బాగుపడాలంటే అది పంచాయతీ వ్యవస్థద్వారానే బాగుపడగలవని వారన్నారు. అంతేగాని, ఇక్కడ హైదరాబాదులో కూర్చొని, బాగు చేయాలంటే వీలు కాదు. ఇప్పటికయినా పంచాయతీ రాజ్‌ను సరిదిద్దే ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. పంచాయతీ రాజ్‌ను ఎడ్యుకేషన్‌కు అప్పజెప్పారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మారుమూల గ్రామాలలో పాఠశాలల భవనాలుతేవు భవనాలుంటే టీచర్లుండరు వున్న భవనాలు పడిపోతున్నాయి. అక్కడున్న వాళ్ళకు జీతాలు లేవు. టి ఎ, డి. ఎ లు ఏమీలేవు. స్కూళ్ళల్లో బోర్డులుండవు, చాక్‌పీసులుండవు, కూర్చోడానికి కుర్చీలుండవు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో గ్రామస్థాయిలో ఎలా చదువులు సాగుతాయి ? తమరు కూడా పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షులుగా వున్నారు. నేను కూడా సమితి అధ్యక్షులుగా పనిచేశాను. పంచాయితీలు ఈనాడు వుండి లేనట్లుగా నిర్వీర్యమయ్యాయంటే అతిశయోక్తి కాదు. ఇంకా ఎక్కువ విషయాలు చెప్పాలని వుంది. సమయం లేదు. కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

SRI K. VIDYADHARA RAO — Mr Speaker Sir I take this opportunity to wholeheartedly congratulate the Hon. Minister for Finance for introducing the Budget for the sake of the people of Andhra Pradesh, keeping in view the poor people. I also congratulate the Hon'ble Chief Minister for taking the opportunity to reconsider cutting down the non-plan expenditure which this Government is incurring

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర .— అధ్యక్షా, వారికి తెలుగు బాగా వచ్చు. తెలుగులో మాట్లాడమనండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు .— పేదవారి కోసము తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము చేస్తున్న కార్యక్రమాల గురించి దురదృష్టవశాత్తు ఈ సభలో అనేక మంది గౌరవ సభ్యులు విమర్శలు చేశారు. ముఖ్యంగా ఏమిటంటే పావర్టీ లైనుకు దిగువన వున్న 30 శాతం ప్రజానీకం కోసము మన బడ్జెటులో కేవలం 10 శాతం ఖర్చు చేస్తూ వుంటే దాన్ని విమర్శలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారంటే అది బాధాకరమైన విషయంగా వుందని మనవి చేస్తున్నాను. 35 సంవత్సరాల కాంగ్రెసు పరిపాలనలో పేద ప్రజానీకాన్ని మరచిపోయి వారి స్వార్థము కోసము కార్యక్రమాలు మొదలుపెట్టారు. కాని ఈ ప్రభుత్వము తలపెట్టింది అటువంటి కార్యక్రమాలు కావు. ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఆవిష్కరించిన మరుక్షణము నుండే స్పష్టంగా చెప్పారు. పేదల ప్రయోజనాలే ముఖ్యం, వారు ఉండడానికి ఇల్లు, కట్టుకోడానికి గుడ్డ, తినడానికి తిండి ఇస్తామని ఈ పార్టీ అధికారంలోకి వస్తే అటువంటి కార్యక్రమం మొదలు పెడతామని మా పార్టీ మొట్టమొదట ఎలెక్షన్ మ్యానిఫెస్టోలో చెప్పడం జరిగింది. దాని ప్రకారం మాదిరి మోసము చేయలేదు. మా పార్టీ ఎవరిని తప్పు దోవకు పట్టించలేదు. చెప్పింది చేయడమే దాని ధ్యేయంగా భావించి, చేస్తూ వస్తున్నది. కాంగ్రెసుకు చెందిన గౌరవ సభ్యులు విమర్శలు చేస్తున్నారు. 30 శాతం ప్రజానీకం కోసము 10 శాతం ఖర్చు చేస్తూ వుంటే, ఈ ఆర్థిక ప్రగతి వరదలు ... వెనక్కిపోతున్నదని విమర్శలు చేశారు. అంతేకాకుండా, ఆర్థిక బాధా కృత్యాలను దూరం చేయాలని చెప్పడం జరిగింది. నిన్న ఒక అఫీషియల్ రెజల్యూషన్ ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. పసుపు పచ్చ కార్డులపై ఇస్తున్న బియ్యం ధర రు 2.65 లకు తగ్గించాలని విమర్శించారు. ఒక ప్రక్క సబ్సిడీ ఇవ్వాలని చెబుతున్నారు. రెండవ ప్రక్క పేద ప్రజానీకానికి ఆర్థిక సహాయం చేసేదానికి 407 కోట్ల రూపాయలు సబ్సిడీ నిమిత్తం ఖర్చు చేస్తూ వుంటే దాన్ని విమర్శిస్తున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం పేద ప్రజానీకానికి ఖర్చు చేస్తున్నది కాని ధనికులకు కాదు. మరొకసారి కేంద్ర ప్రభుత్వం వైఖరి, ఆర్థిక విధానము చూస్తే మరింత స్పష్టంగా అవగాహన అవుతుంది. నర్సారెడ్డిగారు ఒక్కటి సూచనలు చేశారు. వారికెంతో రుణపడి వున్నాము. కారణం ఏమిటంటే, మాలాంటి యువకులు, అటువంటి చరిత్రాత్మకమైన విమర్శలు చేస్తూ వుంటే, ఈనాడు బడ్జెటు గురించి తెలుసుకోవలసిన అవకాశం వుంది, అటువంటి సూచనలు చేస్తే సంతోషకరంగా వుంటుంది. లేకపోతే ప్రజల యొక్క విశ్వాసాన్ని మనం దుర్వినియోగం

చేసుకొన్నవారమవుతాము. కేంద్రము యొక్క పైఖరి అవగాహన చేసుకొంటే, కేవలం కాపిటలిస్ట్సు కోసం సబ్సిడీ ఇస్తున్నారు. 2005 కోట్ల రూపాయలు ఎవరుల కొరకు సబ్సిడి ఇస్తున్నారు. 80 శాతం వుత్పత్తి వాడు పొందినవో మీరు సబ్సిడి యిస్తున్నారు. ఎవరికి ఇస్తున్నారు? టాటా, బిర్లాలకు ఇస్తున్నారు. ఎక్స్‌పోర్ట్ ఇన్సెంటివ్ స్కీము క్రింద వెయ్యికోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. ఎవరికి ఇచ్చారు? కోటానుకోట్లు ఎగుమతి క్రింద సంపాదించుకున్న ధనికులకు ఇస్తున్నారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము కేవలం 407 కోట్ల రూపాయలు అంటే 10 శాతం నిధులను 30 శాతం ప్రజానీకానికి ఖర్చు చేస్తూ వుంటే ప్రగతి దెబ్బతిన్నదని అంటున్నారు. 35 సంవత్సరాల పరిపాలనలో దరిద్ర రేఖకు దిగువన వున్న సంఖ్య ఎంత? ఈనాడు వున్న సంఖ్య ఎంత? 82—83 నాటికంటే ఈనాడున్న సంఖ్య తగ్గిందే. ఇటువంటి విధానాన్ని విమర్శిస్తున్నారంటే అర్థమేమిటి? ప్రజల యొక్క నాడిని తెలుసుకోకుండా, ఆలోచించకుండా, అవకాశం వచ్చిందని విమర్శలు చేస్తే ప్రజలు క్షమించరని వారికి నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఇన్‌ఫ్లేషన్ గురించి చాలా విమర్శలు వచ్చాయి. రెండు రూపాయలకు కె.జి. బియ్యం యివ్వడంవల్లనే ఇన్‌ఫ్లేషన్ వచ్చిందని అన్నారు. ఇచ్చట నా సోదరులు ఒకటి గమనించవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది. ఇది కేవలం కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క ఆర్థిక వ్యవస్థ విధానం కారణం వల్లనే ఈ ఇన్‌ఫ్లేషన్ వచ్చింది. కేంద్రము యొక్క విధానము - రాష్ట్రాల పట్ల చూపే తీరును గమనిస్తే స్పష్టంగా అర్థమవుతుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వము ఈనాడు కేవలం తాను తీసుకొన్న అప్పులమీద కట్టే వడ్డీ అన్ని పద్దులకంటే ఎక్కువ సంఖ్య వుంది. 14 వేల కోట్ల రూపాయలు కేవలం వడ్డీ తిరిగి చెల్లిస్తున్నది ఈ డబ్బు దేనికి ఉపయోగిస్తున్నారు? కేవలం రాష్ట్రాలయొక్క కష్టసుఖాలను ఆలోచించడానికి కాదు. ఈ నిధులు ఎందుకంటే అధికారంలో వున్న నాయకుల సంచులను నింపుకోడానికి ఉపయోగపడుతుంది పేద ప్రజానీకానికి కాదు. కేంద్రము యొక్క ఆర్థిక విధానం - ఈ రాష్ట్రాలకు నిధులు సమకూర్చేడానికి ఏ మాత్రం అవకాశం లేకుండా రెండు చేతులకు సంకెళ్ళు వేసింది. 1987—88 లో కేరళ ప్రభుత్వము మీదకూడా ఇదేవిధంగా ఆర్థిక సంకెళ్లు వేయడం మనకు తెలుసు. టాక్సేస్ విధానం ఏమిటి? డైరెక్టు టాక్సేస్ అయితే రాష్ట్రాలకు వాటా వస్తుందని, నిధుల అవకాశం వస్తుందని చెప్పి, ఇండైరెక్టుగా టాక్సెకు అవకాశం ఇచ్చింది. అది కూడా హెవీ బర్డన్ అయినందువల్ల కేవలం అడ్మినిస్ట్రేషన్

ప్రయిజెస్‌ద్వారా ఈవాళ ధర పెంచడం జరిగింది, ఈవాళ రాష్ట్రాలకు నిధులు సమకూర్చుకునే అవకాశం లేకుండా పోయింది. ప్లాన్ యొక్క అసిస్టెన్స్ చూస్తే 1978—79 లో 46. 9 శాతం వుంటే, ఈనాడు 1986—87 కు 23 శాతానికి తగ్గిపోయింది. ఈ సంవత్సరం ఎందుకు ఎన్నికలు వస్తున్నాయనో ఏమో, 28 శాతానికి పెంచారు

మార్కెట్ బారోయింగ్స్ గురించి గమనిస్తే, మొదట ప్లాన్ వచ్చినప్పుడు మార్కెట్ బారోయింగ్‌లో 80 శాతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఉపయోగించి, కేవలం 20 శాతం కేంద్ర ప్రభుత్వము వాడుకొంటే ఈనాడు 20 శాతం రాష్ట్రాలకు వుంది. 80 శాతం కేంద్రానికి వుంది

ఓవర్ డ్రాఫ్ట్స్ గురించి చెప్పక్కరలేదు. వారం రోజులలోపు వారు పెట్టిన ఆంక్షల ప్రకారం చెల్లించకపోతే, నిధులు విడుదల చేయం, ఓకు బంద్ అని ఆ అవకాశం లేకుండా చేశారు.

ఇకపోతే కెలామిటీస్ ఎసిస్టెన్సు ఈ వేళ కరువు వచ్చినా, కాటకాలు వచ్చినా కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క వైఖరి ఏమిటి ? సర్వ నిధులు తమ చేతిలో పెట్టుకున్నారే - రాష్ట్రాలలో ప్రజాస్వామ్యం అని చెప్పుకుంటూ పెద్ద పెద్ద గొంతుకలతో మైకులతో మీరు అరుస్తూ ఈ వేళ మీరు చేస్తున్న కార్యక్రమం ఏమిటి ? నాలుగు సంవత్సరాలు వరుసగా కరువులు కాటకాలు వచ్చినా కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వంయొక్క సహకారం ఏవిధంగా వుంది ? గ్రాంటు క్రింద రూపాయి ఇస్తున్నారా మీరు? సైక్లోనుకి మీరు ఏదైనా కొంతవరకు నిధులు ఇస్తున్నారేమోగాని డ్రవుట్ వచ్చినా వరుసగా నాలుగు సంవత్సరాలు వచ్చినా రూపాయి సహకారం కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి లేదు. అది కేవలం వేస్ అండ్ మీన్సు ఎడ్వాన్సు క్రింద ఉంది. ఈ సంవత్సరంలో కూడా ఉన్న పద్దులలో చూశాము. 40 కోట్ల రూపాయలు ఈ సంవత్సరం ఇన్‌స్టాల్‌మెంటుక్రింద మీరు తగ్గించుకున్నారే మీ ప్లాను ఎసిస్టెన్సులో అదే విధంగా ఈవేళ ఆకరుకి ఏ దశకు వచ్చింది అంటే ఈవేళ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రజలను ఆకర్షించే కార్యక్రమం కిలో రెండు రూపాయల బియ్యము పథకము అమలు చేస్తున్నది అన్న దురుద్దేశంతో దాని మీద కూడా టాక్సెస్ వసూలు చేయాలి అనే ఆలోచనకి వచ్చింది అంటే ఇది ఎంత దురదృష్టకరమైన పరిస్థితో మీరు ఆలోచించండి, అధ్యక్షా. ఈవేళ టాటా, బిర్లా ఎండోమెంటు ట్రస్టుకి టాక్సు మాఫి. కాని పేద ప్రజానీకం కోసం రాజ్యాంగ పరంగా సర్వ నిధులు ప్రభుత్వానివి అయినప్పటికీ, టాక్సు విధించకూడదు అని

స్పష్టంగా ఉన్నప్పటికి కూడా ఎసెన్షియల్ కమోడిటీస్ క్రింద సివిల్ సప్లయిస్ క్రింద పేద ప్రజానీకానికి— —

శ్రీ జె. సి. దివాకరరెడ్డి (తాడిపత్రి) :— లాభం వచ్చి ఉంటేనే పన్ను వేశారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :— ఆవిధంగా ఈ వేళ కేవలం ఈ రాష్ట్రాలు వారి ఇష్టానుసారం మనం చేయలేని పని ఈ వేళ ప్రజలను ఆకర్షించే కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారనే ఉద్దేశంతో ఈవేళ ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని అర్థంగా ఇబ్బంది పెట్టడం కోసం ఈ రకమైన ఆంక్షలు విధించడం జరుగుతున్నది. అయినప్పటికి ఈవేళ ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1982-83 లో ప్లానుకి, ఈవేళ నేను వేరే చెప్పనక్కరలేదు, మిత్రులు అందరికి తెలుసు ఈవేళ ఎన్ని రెట్లు పెరిగిందో. అది కేవలం రిసోర్సెస్ మోబిలైజేషన్ వల్ల జరిగింది. ఇందాక మిత్రులు నర్సారెడ్డిగారు చెప్పారు, ఎక్సైయిజు టాక్సు పెరిగింది, సేల్సుటాక్సు పెరిగింది అని. పెరిగిన మాట వాస్తవమే. అది ప్రోపర్ మొబిలైజేషను వల్ల పెరిగింది. అంతేగాని టాక్సు విధించడం వల్ల కాదు. అధనంగా ఈవేళ ఇన్ ప్రపోర్షన్ టు డెవలప్‌మెంటు కాకుండా కాదు. ఎకనామిక్ స్టాండర్డ్సుతో పోల్చుకుంటే ఏ రకమైన, అందులో ఎడిషనల్‌గా పెంచటం కాదు అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే ముఖ్యంగా ఒకేఒక లైన్ ఆఫ్ ఎటాక్ ఐపోయింది. మిత్రులు మైసూరారెడ్డిగారు వగైరా They have preempted all their allegations in the baskets వారికి ఏదైనా ఒక ఆరోపణ చేయడానికి అవకాశం లేక ఈవేళ ఒకనిర్ణయాన్ని తీసుకున్నారు కారెక్టర్ ఎసాసినేషన్. ఆ మేరకు కేవలం ఈవేళ నాయకుడిని విమర్శిస్తే ఎన్. టి. రామారావుని విమర్శిస్తే ప్రజలను ఆకర్షించవచ్చు అని చెప్పి ఒక లైన్ ఆఫ్ ఎటాక్, విమర్శకి తీసుకున్నారు. ఆ విమర్శించే అవకాశం కూడాలేక కాస్టు అండ్ కమ్యూనలిజమ్ ఈ వేళ అవకాశంగా తీసుకుని కులము మీద ఆరోపణ చేయడానికి దిగజారారు అని మనవి చేస్తున్నాను. వంద సంవత్సరాల చరిత్ర గల పార్టీ ఈవేళ కేవలం కాస్టుమీద ఏజిటేషన్ చేసి కుల మత రాజకీయాలు రెచ్చగొట్టి తిరిగి పదవి సంపాదించుకోవాలనే ఆలోచన దురదృష్టకరమని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షను)

ఈ కులమత రాజకీయాలు రెచ్చగొట్టి ఈ ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో పరిపాలనను చేజిక్కించుకోవాలి అనే ఆలోచనను ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రజానీకమే కాదు భారతదేశ ప్రజానీకంకూడా మిమ్ములను క్షమించదు అని చెప్పి ఈ సభా ముఖంగా హెచ్చరించ దలచుకున్నాను. ఈ వేళ కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీ వేశారు అన్నారు. మీరు అడిగిన కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీలు వేశాము. కారణం ఏమిటంటే ఈ ప్రభుత్వం దాచుకోవలసినది ఏమీ లేదు ప్రజలముందు బట్టబయలు చేయాలనే ఉద్దేశంతో మీరు అడిగినదానికల్లా కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీ వేశాము. వేస్తే ఏమన్నారు? పుట్టకి ఒకటి చెట్టుకి ఒకటి కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీ అన్నారు. కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీ వేసినాకూడా విమర్శించలేక ఏ రకంగా విమర్శించాలి అని చెప్పి కుల రాజకీయాలులోనికి వెళ్ళి, అవుల సాంబశివరావుగారు, చల్లా కొండయ్యగారు, పి. ఏ. చౌదరిగారు అన్నారు. రేపు పి. ఎ. చౌదరి, చల్లా కొండయ్యగార్లకు సంబంధించిన వారు మీలో లేరా అని నేను అడుగుతున్నాను వారు కాకపోతే ఈ కృష్ణారావు ఎవరు, ఎ. డి. వి. రెడ్డిగారు ఎవరు, హెచ్. అయ్యరుగారు ఎవరు, రామచంద్ర రావుగారు ఎవరు, శ్రీరాములు ఎవరు, కృష్ణ అయ్యరుగారు ఎవరు, చంద్రశేఖర మీనన్‌గారు ఎవరు, జస్టిస్ అగర్‌వాల్‌గారు ఎవరు, జస్టిస్ దేశాయిగారు ఎవరు? ఈ పార్టీగాని ఈపార్టీ నాయకుడుగాని కులంమించి అతీతంగా ఈవేళ వ్యవహారం చేస్తుంటే ఎంతమంది ఇతర కులస్తులు లేరు? కేవలం కుల రాజకీయాలు అంటగట్టి ప్రజలను రెచ్చగొట్టి ఈవేళ పదవి చేపట్టాలనే ఆలోచన ప్రతిపక్షంకు ఉందని, ఈ ప్రజలు క్షమించరని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది కేవలము భారత దేశంలో నేటికి ఒక వ్యక్తిగా జయప్రకాశ్ నారాయణ తరువాత బయలు దేరాడు. ఈవేళ ప్రతిపక్షాలన్నిటిని ఏకముచేసి కాంగ్రెస్ పార్టీకి ప్రత్యామ్నాయంగా ఒక పార్టీని సృష్టించబోతున్నాడు అని దురుద్దేశంతో కేవలం కొంత బురదజల్లితే కొంత ఎక్కువ ఆరోపణ చేస్తే కొంతవరకు అయినా ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని పరిమితిగా చేయగలుగుతాము అనే దురుద్దేశంతో ఈ అరోపణలు చేయడం జరుగుతున్నది. కాని ఒకటే, నా మిత్రులకు సభా ముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. People are disillusioned They are not to be fooled any more They are prepared to teach you a lesson if you don't change your ways అని చెప్పి ఈ సభా ముఖంగా మళ్ళీ ఒకసారి మిమ్ములను హెచ్చరిస్తున్నాను. ఇకపోతే అధ్యక్షా, I would like to make one or two points which have to be noted by the Goverment,

ఈ ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించవలసింది ఏదయినా ఉంటే కేవలం ఒక్క పవర్

పాలసీలో విమర్శించడానికి అవకాశం ఉందని చెప్పి మీకు మనవి చేస్తున్నాను. అది అనరబుల్ ముఖ్యమంత్రిగారికికూడా థర్మల్ పవర్ జనరేషన్‌లో నెగ్లెక్టు చేసింది అని ఎంల్లో అధికారుల లోపము జరిగింది అని చెప్పి యెంతో హుందాగా వారు అంగీకరించడం జరిగింది కాని ఇక్కడ ఒకవిషయంవుంది యీవేళ పవర్ జనరేషన్‌గురించి It so much depends on the vagaries of monsoon and on the natural calamities కాబట్టి ఇది దురదృష్టకరమైన విషయం ఒక పక్షంలో గత నాలుగు సంవత్సరాలు ఈ వరుస బదులు సక్రమంగా వర్షాలు కురిసి ఉన్నట్లయితే ఈవేళ ప్రతి ఒకరు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వాన్ని భుజంమీద తట్టి చక్కగా చేశారు అని చెప్పి రామారావుగారిని మరింత పొగిడే అవకాశం, పరిస్థితి ఉండేది దురదృష్టవశాత్తు ఈవేళ హైడ్రో జనరేషన్‌మీద ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం ఎక్కువ కాన్‌సెంట్రేట్ చేయడం మూలాన వర్షాలు లేనికారణంగా యీవేళ హైడ్రో జనరేషన్ దెబ్బతినడం మూలాన థర్మల్ జనరేషన్ నెగ్లెక్టు చేయడం జరిగింది థర్మల్ జనరేషన్ స్టాండ్ బైగా, దాని క్రింద చేసిన కేటాయింపు తక్కువ అని చెప్పి విమర్శించడానికి తావు ఉంది అనిచెప్పి మనవి చేస్తున్నాను. కాని అధ్యక్షా, ఇక్కడ ఒకసారి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. యీవేళ పవర్ జనరేషన్ అనేది కొంతమంది మిత్రులు చెప్పినట్లు ఒకరోజులో అది చేసేదికాదు. ఒకసారిగా మార్చుకొనేది కాదు గాని ఒకసారి మనం వెనక్కు తిరిగి ఆలోచిస్తే గత ప్రభుత్వం యొక్క నిర్ణయాలు కూడా ఆలోచిస్తే ఇది ఒక తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానిదే కాదు ఈ ఒక లోటు మాత్రం ప్రభుత్వానిదే కాదు అని చెప్పి మీకు స్పష్టంగా అవగాహన అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. యీ వేళ ఆరవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చూస్తే కేవలం పవర్ జనరేషన్‌కి 24 శాతం కేటాయించడం జరిగింది. ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 28.6 శాతం కేటాయించడం జరిగింది. కాని ఇక్కడ అది ఏదో ఎక్యూజుగా నేను చెప్పడం లేదు కాని వాస్తవాన్ని ఒకసారి ఈ సభముందు పెట్టాల్సిన నా బాధ్యత ఉంది కాబట్టి తెలియచేయాల్సిన అవసరం ఉంది కాబట్టి మీకు మనవి చేస్తున్నాను. యీవేళ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం పరిపాలనలోనికి వచ్చిన నెలరోజులలోనే ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఎప్రూవ్ చేయడం ఫైనలైజ్ చేయడం జరిగింది. కొంతవరకు ఇక్కడ కేవలం బ్యూరోక్రసీ మీద ఆధారపడవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. పదవి లోనికి కొత్తగా రావడం మూలాన బ్యూరోక్రసీ ఎడ్వాయిజు తీసుకోవడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను అందుచేత కొంత లోపము యీవేళ 7వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో

కూడా 25 శాతము కేటాయించడం, స్పష్టంగా తక్కువ కేటాయించడం జరిగింది. అర్ డెవలపింగ్ సిస్టమ్‌లో కనీసం 30 శాతం పవరు సెక్టారులో కేటాయించిన యెడల యీవేళ రాష్ట్రాల ప్రగతికి దోహదపడేది. రాష్ట్రాలు అభివృద్ధి చెందగలుగుతాయి. కాబట్టి ఈ విషయాలు ప్రభుత్వం కూడా గమనించాలని మనవి చేస్తున్నాను. రెండవ ప్రక్క ఈవేళ కేవలం అధికారులను కూడా సంప్రదించడానికి వీలులేదు. ఎందుకు. ఇందాకే మనవి చేశాను, కష్టం ట్రాన్స్‌మిషన్ లాస్ అధికంగా ఉంది, ఏ వివరాలు కూడా లేవని చెప్పి. గతంలో యీ ఫిర్యాదులు మొదలుపెట్టినప్పుడు మనం పవర్ గురించి ఆలోచన చేస్తూ ఉన్నాము. అది ఇండస్ట్రీ సెక్టారులో సరిపోతుందా లేదా, డొమెస్టిక్ వర్కర్స్‌కి కరెంటు ఇవ్వగలుగుతామా, వ్యవసాయానికి కరెంటు ఇవ్వగలుగుతామా అని ఆలోచన చేస్తూ వచ్చాము. దాని వలన ఈ రోజులలో పరిస్థితి అంతా మారిపోయింది. మొత్తం సిట్యుయేషన్ మారిపోయింది. కష్టాలు సహజంగా కలవడం, ఆ రాష్ట్రాలకు పవర్ జనరేషన్‌కి వీలు కలగడం జరిగింది.

(శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

ఈరోజు ఎలక్ట్రిసిటీ ఉత్పాదన కార్యక్రమాలు చూసినట్లయితే యీ సంవత్సరం మన రిజర్వాయర్లు అన్నీ నిండినాయి. అయినప్పటికీ మొత్తం యీ సంవత్సరానికి జనరేషన్‌లో చాలినంత ఎక్కువగా ఉండే హైడ్రో పవర్ సమృద్ధిగా ఉండడంవల్ల థర్మల్ పవర్ ప్లాంట్స్ మూసివేయడం కూడా జరుగుతోంది. ఆ విషయం మనకు కళ్ళకు కట్టినట్లు కనిపిస్తుంది. మధ్యప్రదేశ్‌లో థర్మల్ స్టేషన్స్ సరిగా పని చేయలేకపోయాము. మొన్నటి వరకూ మనకు విద్యుచ్ఛక్తిని యిచ్చిన మధ్యప్రదేశ్ యీరోజు ఆంధ్రరాష్ట్రానికి విద్యుచ్ఛక్తిని అడిగే పరిస్థితి వచ్చింది. ఇక్కడ ఉపన్యసించిన నాయకులు మన రాష్ట్రంలో విద్యుచ్ఛక్తి కొరత ఏర్పడుతున్నదని విమర్శించారు. కాని యీరోజు సెంట్రల్ పవర్ బోర్డు లెక్కల ప్రకారం వారు డిస్ట్రిబ్యూషన్ విషయంలో చూస్తే కర్నాటకలో 470 మె. వా. జనరేషన్ అవుతూ ఉంటే 350 మె. వా. తమిళనాడుకు యివ్వడం జరుగుతోంది. ఆంధ్రరాష్ట్రానికి కేవలం 40 మె. వా. యిచ్చారు. రామగుండం థర్మల్ స్టేషన్‌లో 600 మె. వా. విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేస్తే అందులోనుంచి తమిళనాడుకు 130 మె. వా. 162 మె. వా. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు విద్యుచ్ఛక్తి యిచ్చారు. నైవేలి మొదటి స్టేజి ఆంధ్ర, తమిళనాడు కలిసి ఉన్నప్పుడు కట్టిన థర్మల్ స్టేషన్‌లో 630 మె. వా. విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేస్తే

మొత్తం తమిళనాడుకే యిస్తున్నారు. అదే విధంగా నైవేలి రెండవ స్టేజిలో 630. మె. వా విద్యుచ్ఛక్తి జనరేట్ అయితే 97 మె. వా. మాత్రమే ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు యిస్తున్నారు. తమిళనాడుకు 130 మె. వా. యిస్తున్నారు. అందువల్ల యీ థర్మల్ ప్రాజెక్టుల నుంచి వచ్చే జనరేషన్‌లో ఎక్కువ శాతం తమిళనాడుకు పోతున్నది. ఈ లెక్కలనుబట్టి ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు విద్యుచ్ఛక్తి పంపిణీలో ఎంత అన్యాయం జరిగిందీ తెలుస్తుంది. ఇక్కడ కాంగ్రెసు నాయకులు అనవచ్చును. ఈ ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వాన్ని ఎన్నుకున్నారు కాబట్టి అనుభవించాలి అని చెప్పవచ్చు. కాని నేను ఒక హెచ్చరిక చేస్తున్నాను

I am posing a question to those who are preaching democracy. Is it not democratic to show step-motherly treatment to the people of Andhra Pradesh who have elected a Party, which oppose the Centre ?

అని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విధంగా అన్యాయం జరిగింది కేవలం విద్యుచ్ఛక్తి రంగంలోనే కాదు. అది ఆర్థిక రంగంలో పంపిణీలో ఇండస్ట్రియలైజేషన్ పోలసీలో భారీ పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేయడానికి క్లియరెన్సు యివ్వడంలో కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు అన్యాయం జరిగింది. కాంగ్రెసువారు యితర రాష్ట్రాలకు ఈ విధంగా ఫేవర్ చేస్తూ ఉంటే అవి ప్రజలు తెలుసుకున్నారు. ఇక రాష్ట్రంలో అండ్ ఆర్డర్ విషయంలో యీ సభలో ప్రతిపక్ష సభ్యులు చాలా ఆందోళన చెందారు. కాని నక్సలైట్సును వారి యాక్టివిటీస్‌ను అరికట్టడానికి గెరిల్లా ట్రెయినింగు పొందిన బెటాలియన్స్‌ను పంపవలసిందిగా రెండు సంవత్సరాల క్రితమే ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారిని కోరితే ఆ గెరిల్లా ట్రెయినింగు పొందిన బెటాలియన్ వారివద్ద లేవన్నారు. కాని నిన్న గుజరాత్ రాష్ట్రంలో జరిగిన అలజడికి 10 బెటాలియన్స్‌ను ఏ విధంగా పంపగలిగారు ? అంటే యీనాడు యీ రాష్ట్రంలో లా అండ్ ఆర్డర్ లేదు ఆ అరాజకం ఉందని చెప్పి యింకొసారి యీ ప్రభుత్వాన్ని తొలగించడానికా ? ఆనాడు నాదెండ్ల భాస్కరరావుగారికి పట్టం కట్టిన సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఈనాడు మరల యీ ప్రభుత్వాన్ని తొలగించాలని మాత్రమే ఆలోచన చేస్తున్నారా అని నేను సూటిగా ప్రశ్నిస్తున్నాను.

Why are you not clearing the Projects of Andhra Pradesh ? Whatever the case may be, our Government is not for those who can stand on their on legs but it is for those people who cannot support themselves econmically.

ఈనాడు మనం పవర్ టారిఫ్ స్లాబ్ సిస్టమ్ మీద పెట్టాము. అందువల్ల రైతులు అనేక యిబ్బందులు పడుతున్నారు. ఈ పవర్ జనరేషన్‌కు రాష్ట్రంలో యింకా డబ్బు అదనంగా కేటాయించాలి. రైతులు విద్యుచ్ఛక్తిని వాడుకొని అదనంగా పంటలు పండించి టాక్సులు కట్టగలుగుతారు అప్పుడు ప్రభుత్వానికి కూడా ఎక్కువ ఆదాయం వస్తుంది. ఇపుడు రైతులు కోరేది అన్ ఇంటరెప్టెడ్ పవర్. ఎపుడూ కాలువలలో నీరు ఉండేనే వారు 5 హెచ్. పి. మోటార్సు వాడతారు. ఇందు వల్ల సాధారణంగా రైతులు 3 హెచ్. పి. మోటార్సు వాడతారు కాబట్టి దానికి మీటరు ప్రకారం చార్జి చెయ్యాలి. ఈ స్లాబ్ సిస్టమ్‌ను కొనసాగిస్తూనే 3 హెచ్. పి. పవర్ మోటార్సు వాడుకునేవారికి విద్యుచ్ఛక్తిని ఫ్రీ ఆఫ్ కాస్ట్‌తో రైతులకు అందిస్తే అపుడు రాష్ట్రంలో ఎక్కువ రిసోర్సస్ మోబిలైజ్ చేయగలుగుతారు. ఇక రాష్ట్రంలో లా అండ్ ఆర్డర్ పరిస్థితి మైన్‌టెయిన్‌చేసే సిబ్బంది కానిస్టేబుల్స్ విషయంలో చెప్పాలి. ఈ రోజు యీ పోలీసు కానిస్టేబుల్ 4 వ తరగతి ఎంప్లాయిగా స్వీపరుస్, అటెండర్సు తో సమానంగా కట్టి జీతాలు యిస్తున్నారు. ఫారెస్టు గార్డు కంటే కూడ కానిస్టేబుల్స్‌కు తక్కువ జీతాలు యిస్తున్నారు. ఇక్కడ రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలను కాపాడే కానిస్టేబుల్స్‌ను 3 వ తరగతి ఉద్యోగులుగా ట్రీట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఫారెస్టు గార్డులతో సమానంగా కానిస్టేబుల్స్‌ను ట్రీట్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇకపోతే మైసూరారెడ్డిగారు ఏ పి. ఎస్ ఆర్ టి.సి మీద కొన్ని ఆరోపణలు చేశారు ఏమైనాఆరోపణలుచేస్తే అవి ఆరోపణలకోసం చేయకుండా ఏమైనామార్గదర్శకత్వంకోసం చేస్తే ఆ వ్యక్తిని గుర్తించవచ్చును. నేను ఏ పి ఎస్ ఆర్.టి సి. బోర్డు డైరెక్టరును ఇప్పుడు ప్రభుత్వం వారు మోటర్ వెహికిల్ టాక్సు ఆర్. టి సి. బస్సుల మీద వేసారు కాని ప్రయివేటు బస్సులమీద వేయలేదని దానికి కారణం ముఖ్యమంత్రిగారి బంధువులు ప్రయివేటు బస్సు యజమానులుగా ఉండడమే అని అన్నారు ప్రభుత్వం వారు టాక్సు వేస్తే అన్ని వెహికిల్స్‌మీద వేస్తారు కాని ఒక్క ఆర్. టి. సి బస్సుల మీద మాత్రమే కాదు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం వారు యిస్యూ చేసిన జీ. ఓ లు ఉన్నాయి. అంతేకాకుండా వీటన్నింటినీ పరిశీలించడానికి కోర్టులు, జుడీషియరీ ఉంది కాబట్టి యీ ఆరోపణలు నిజం కావని మైసూరారెడ్డిగారికి తెలుపుతున్నాను. అంతే కాకుండా మైసూరారెడ్డిగారు ఆర్ టి సి సంస్థలో పర్చేజెస్ కమిటీ లేదని, ముఖ్య మంత్రిగారు, ఆర్. టి. సి. మేనేజింగు డైరెక్టరు కలిసి మొత్తం పర్చేజెస్ చేస్తున్నారని ఆరోపణ చేసారు. ఆ ఆరోపణ కూడా నిజంకాదు. అక్కడ పర్చేజింగు

కమిటీ ఉంది. పైర్‌మెన్, టెక్నికల్ ఎక్స్‌పర్ట్స్‌తో పర్చేజింగు కమిటీ ఉంది. వారే అన్ని పర్చేజెస్ చేస్తున్నారని మనవిచేస్తున్నాను.

ఏమైనా సభలో మంచి ప్రసంగాలు చేస్తే ప్రతిపక్షాలవారిపైనా ప్రభుత్వ పక్షం వారిపైనా ప్రజలు ప్రశంసిస్తారు. సవకబారు ఆరోపణలు చేస్తూ మనం సభలో

మ॥ 1-20 మాట్లాడవచ్చును. కాని ప్రజలు ఎంతవరకూ ఆ ప్రసంగాలను విని క్షమిస్తారని ఆలోసించాలి. మనం ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడి బాధ్యతగల ప్రతినిధులుగా వచ్చాము. కాబట్టి గౌరవప్రదంగా మాట్లాడాలని కోరుతున్నాను. ఇపుడు ముఖ్యమంత్రిగారు సభలోనే ఉన్నారు. నేను వారిని కోరేది ఏమిటంటే రాష్ట్రంలో చాలా ఎం.ఆర్.ఓ, ఎం.డి.టి. ఆఫీసర్ల పోస్టులు చాలాకాలంనుంచి భర్తీ చేయడంలేదు. చాలా ఖాళీగా ఉంటున్నాయి. వాటిని భర్తీ చేయించాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే యం.డి.ఓ. యం.ఆర్.ఓ. ఆఫీసులు మంచి ఉద్దేశంతో ఏర్పాటుచేశాం కాని దురదృష్టవశాత్తూ ఆ ఆఫీసులలో చాలా స్థానాలు భర్తీ చేయనందువల్ల మనం ఆశించిన మేరకు ఫలితాలు పొందలేక పోతున్నాం కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు, ఆర్థిక శాఖామాత్యులగారు ఆ ఆఫీసులలోని ఖాళీలను వెంటనే భర్తీ చేయడానికి చర్యలు తీసుకొంటారని ఆశిస్తున్నాను. ఇకపోతే తెలుగుదేశం పార్టీ మానిఫెస్టోలో ఏ వాగ్దానాలు చేసి ప్రజల సహాయం కోరామో ఆమేరకు బడ్జెట్‌ను రూపొందించినందుకు ఆర్థికశాఖామాత్యులవారిని మరొకమారు ప్రత్యేకంగా అభినందిస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

ఛైర్మన్ :— ఈ రోజు నాలుగు గంటలకు కూర్చుందాం.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఇంతవరకు 18 మంది మిత్రులు ఈ బడ్జెట్‌పై ప్రసంగించడం జరిగింది. 19వ వాడిగా ఈ చర్చలను ముగింపుచేసే టటువంటి అవకాశాన్ని వినియోగించుకోవడంలో నేను ఎవరినీ విమర్శించుకోదలచుకోలేదు. ఉన్న వాస్తవాలను వాక్సవంగా చెప్పదలచుకొన్నాను. బడ్జెట్‌పై అందరి ఉపన్యాసాలూ విన్న పిదప, అంటే ఈరోజు ప్రసంగాలు మాత్రమే కాకుండా ఇన్ని రోజులుగా సాగిన ప్రసంగాలు విన్నపిదప, మంత్రిగారు చదివింది విన్నపిదప, మళ్ళీ ఇంటికి వెళ్ళి చదివిన పిదప, నాలో కలిగిన భావోద్రేకతతో, ఒక భావ వల్లరితో పద్య రూపకంగా కొన్ని వ్రాశాను. గం. 1-30 ని.ల లోపల తమ అనుమతితో అది పూర్తి చేస్తాను.

ఛైర్మన్ :— స్పీచ్ అంతా పద్యరూపంలో వుంటుందా ?

శ్రీ డి. కె సమరసింహారెడ్డి :— లేదు, కొద్దిగా మాత్రమే వుంటుంది. నేను రాగాలాపన చేయవలచుకోలేదు. గద్య రూపకంగా వ్రాసిన పద్యాన్ని తమ అనుమతితో చదువుతాను.

'తెలుగు పన్నులేమో జాస్తి
తెలుగుదేశంలో పనులేమో నాస్తి
పెరుగుతోంది తమ తమ ఆస్థి
జరుగుతున్నది తెలుగు ఓటర్లకు శాస్తి

అధిక పన్నులు వేసి నింపిన ఖజానా
పెండింగు బిల్లుల చెల్లింపుల బిల్లులతో ఖాళీ అయ్యేది ఖాయం
అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు పెండింగ్‌లో పడిపోవడమో
అన్ ఎండింగ్‌గా వుండిపోవడమో గాయక

తెలుగు పన్నుల భారం మోయలేక
తెలుగువాడు తెచ్చుకుంటాడు తెలుగు గూని
తెలుగు గూనిని తెచ్చుకున్న తెలుగోని
తిప్పలు ఇంతింత కాదయ్యా

వృత్తి పన్నులు, సైజుకు మించిన ఎక్సైజ్ పన్నులూ
ఎక్పెన్ అయిన ఎంట్రీ పన్నులూ, అమ్మకాలు టర్నోవర్ పన్నులూ
ఏందిరా అంటే ఎన్ టి ఆర్. "విశ్వామిత్ర సృష్టి" అంటున్నారు
"తెలుగు పన్నుపోటు" భరించలేని సామాన్యులు

బొక్కలు పడిన బొక్కసం నింపడానికి
కుక్కలు చింపిన విస్తరిలో
విచక్షణ లేని పన్నుల భారం
దురాలోచన తప్ప దూరాలోచన లేని పన్ను పోట్లివి

రామరాజ్యం భూతల నా - కమ్మని
కమ్మని కలకన్న సామాన్యుడు

పన్నుల భారం మోయలేక నర-
కమ్మని భావించి కూకటి వేళల్లో నరకమని కోరుకుంటున్నాడు

రెండు చక్రాల వాటికి పన్నే లేదన్నాడు అన్న
నిండుకున్న ఖజానా నింపడానికి
జీవిత కాలం పన్ను వేసి
జీవితాంతం రెండు పాదాలతో నడవమంటున్నాడు

బియ్యం సబ్సిడికి కోట్లకు కోట్లు
ఆ పథకంలో ఎన్నో తూట్లే తూట్లు
బియ్యాల వారి రాబడికి పర్మిట్లేపర్మిట్లు
బియ్యమందిన వారి రాబడికి పర్మిట్ల నిచ్చెన మెట్లు

"తెలుగు బడ్జెట్" గండి పూడ్చడానికి
తప్పదు తెలుగు పన్నుల పోటు
ఉండదు ఇక తెలుగు వంటకాలలో కమ్మదనం
సబ్సిడీ బియ్యం సరఫరా చేసినా సప్పిడి కూడు తప్పదు సామాన్యుడికి

పొట్ట కూటికై వృత్తి చేసుకొన్న
కష్టం మరచేపోవడానికి కల్లు తాగినా
మూలిగే నక్క మీద తాటి కాయలా
పన్నుపోటు తప్పదు అధికారుల పెన్ను పోటు తప్పదు

రెండు పాదాలతో తెలుగు రోడ్లమీద నడచినా రేపటి సంవత్సరంలో
రెండు పాదాల మీద కూడా పన్నుండదని గ్యారంటీ లేదు
ఈ "భూతల స్వర్గం"లో అధిక పన్నుల భారం మోయలేక
నరకానికి ఎంటర్ అయినా ఎంట్రీ పన్ను కట్టాలేమో.
అమ్మకాలలో టర్నోవర్ పై పన్ను
ఎంట్రీ పన్ను కట్టలేని వ్యాపారి
కంట్రీ విడిచి పెడతాడు

క్రొత్త ఆసుపత్రులు పెట్టనంటాడు
ఉన్న ఆసుపత్రుల్లో సౌకర్యాలు పెంచనంటాడు

పన్ను పోటుతో దగ్గు వచ్చినా
దగ్గుపాటి దగ్గర మందు లేదంటాడు

కమ్మగ వండుకుతినే యోగం లేకున్నా
కమ్మల గుడిసె వేసుకొందాము అనుకొన్నా
పన్నుల భారంతో ఘాతల నా కమ్మని స్వప్నాన సామాన్యుడు
కాదు మొర్రో నరకమ్మని కమ్మని కల చెదిరిపోయింది
బెదిరిపోయాడు అదిరిపడ్డాడు అధిక పన్ను పోటుతో

తెలుగు బడ్జెట్ ఇంద్రజాలమంది, మహేంద్రజాలమంది
ప్రజాక్షేమం కోసం వాహనాలపై పన్ను తీసేశామంటూ
వేశారండి జీవిత కాలం పన్ను
ఒక వైపు వామపు వామపు అంటారు
చేయని చేతలకు శుష్క ప్రసంగాలకు
తప్పుడు లెక్కల సమాచారపు తప్పెట ప్రచారానికి
తప్పదు, తప్పదు కోట్లకు, కోట్ల రూపాయలు
నిరుద్యోగి సమస్య నిర్మూలిస్తామంటారు
క్రొత్త ఉద్యోగాలు నింపకండి ఖజానా నిండుకున్నాదంటాడు
యు.జి.సి స్కేళ్లు ఇచ్చామంటూ
అరియర్స్ కోసం అర్రులు చాచవద్దంటారు
యు జి సి వారు పంతుళ్లకిమ్మని ఇచ్చిన డబ్బును
కాజేసి ఖాళీ అయిన ఖజానాను నింపుకొంటుంది
దివాళాకోరు ప్రభుత్వం
పంతుళ్లకిక తప్పదు పస్తుల వంతులు
ఆచార్యదేవోభవ ? గురుసాక్షాత్ పరబ్రహ్మ అంటూ
గురువులకే పంగనామాలు
అరియర్స్ హుళక్కి, కేరియర్ హుళక్కి

(అధికార పక్షసభ్యులచే అంతరాయం)

ఇందులో ఏమైనా అన్‌పార్లమెంటరీ విషయం ఉందా? నాలో కలిగిన భావోద్రేకం వల్ల కవిత్వాన్ని వ్రాశాను. దానిని వినడానికి ఒప్పుకోకపోతే ఎట్లా ?

ఛైర్మన్ :— మీరు కాసేపు ఆపండి. మీ ప్రసంగం మొత్తం పద్య రూపకంగా ఉందా ?

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— నా భావోద్రేకంతో ఏదైతే నేను కాగితం మీద పెట్టానో-దానిలో యతి లేకపోవచ్చు, ప్రాస లేకపోవచ్చు, నాకు తోసిన విధంగా వ్రాశాను. వ్రాసింది అందరికి అర్థం కావడానికి చెప్తున్నాను.

తెలుగు వంటకాలలో కమ్మదనం సై సై
తెలుగుపంపకాలలో కమ్మదనం హై హై
తెలుగు కొలువుల్లో కమ్మదనం హై హై
చివరకు తెలుగు బహిర్భూమిలో కమ్మదనం హై హై
భరించలేమండి మోతాదుకు మించిన కమ్మదనం

లక్ష్మణ రేఖ దాటిన సీత రావణుని పాలయినట్లు
(రామ రాజ్యంలో) వ్యాస రేఖ దాటిన వాహకుడు పడతాడు
తెలుగు జుర్మానా పాల
హెల్మెట్ లేకపోతే పోలీసు వాడి చేతిలో హెల్-మేటే

జుర్మానాలతో, అధిక పన్నుల ఫర్మానాలతో
నింపుకొంటుంది తెలుగు ఖజానా
గీత దాటితే జుర్మానా,
గీత గీసినా పన్నుల ఫర్మానా
నుదుటి గీత ఇంతేరే అని గీత పట్టుకోవాలి ఖర్మ".

జరిమానాలే వేశేరు. మానాలె తీశేరు
లాకప్పులో 'లా' నే కప్పేసి ప్రాణాల్నే తీశేరు

తమ కులం బలం పెంచుకోడానికి
పోలీసు జులుం పెంచుతున్నారు
అన్ని కులాల వారిని అణగద్రొక్కుతున్నారు

కులాల మధ్య సంకుల సమరానికి
ప్రోద్బలం చేస్తున్నది తెలుగు దేశ ప్రభుత్వం

(ఇంటరప్షన్)

కులాతీత, వర్గాతీత, మతాతీత సమ్యవాదపు
కమ్మని కల చెదరగొడుతున్నది
కులాల కమ్మని కంపు కొడుతున్నది

సగం సొమ్ము సంక్షేమ పథకాలకైతే
ఆ పథకాలలోని బిల్లులు నింపుతాయి స్వక్షేమ పథకాలు
తన దగ్గర వుందంటాడు బూడిద
అన్నా, నమ్ముతుందా ఏ గాడిదా
దివాళాకోరు ప్రభుత్వంలోన తెలుగు వాడికి మిగిలేది యిక "తెలుగు బూడిదే"

(ఇంటరప్షన్ అధికార పక్షం సభ్యుల నుండి)

బెడవాడ కాదది కమ్మని వాడ
బెజవాడలో పోలీసు 'కాపు' లేదు
విచ్చలవిడి రాజ్యం చేస్తుంది కులం
తమ కులం బలం పెంచుకోవడానికి
పోలీసు జులుం వత్తాసు పలుకుతుంది

CHAIRMAN — Now the House stands adjourned to meet again at 4-00 p m to-day

(The House then adjourned till 4-00 p m)

(సభ తిరిగి సాయంత్రము 4-00 గం॥లకు సమావేశమైనది)

(శ్రీ ఎ. మహీపాల్ రెడ్డి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

ప్రకటన

(శ్రీ వి. మోహనరంగారావు, ఎం. ఎల్. ఎ., బెయిలుపై విడుదల గురించి)

CHAIRMAN :— I am to announce to the House that Mr. V. Mohana Ranga Rao, M. L. A. was released on bail on 27-7-1988.

1988-89 సంవత్సరమునకు బడ్జెటుపై సాధారణచర్చ

శ్రీ డి. కె సమరసింహారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఉదయం భావోద్రేకములో, భావనావళ్లరిలో నాకు మీరు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ముందుగా మీకు కృతజ్ఞతలు చెప్పుకుంటున్నాను.

ఛైర్మన్ ;— ఎంత భావోద్రేకములో ఉన్నారు అంటే - అది తమరు వ్రాసినదేనా. ఇంకొకరు వ్రాస్తే చదివారా ;

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి .— ఇంకొకరు వ్రాస్తే నేను చదవడంకాదు. ఇంకొకరు వ్రాస్తే చదివే అలవాటు ఆ ప్రక్కవారికి ఉండొచ్చు కాని నాకు లేదు నాకు గ్రాడ్యుయేషన్‌లో తెలుగులో 60 మార్కులు వచ్చాయి.

Many of my friends have spoken or put forword their views emphatically the sorry state of affairs prevailing in the State particularly keeping in view the fiscal policies and the trends that have been exhibited in this budget as readout by the Hon'ble Finance Minister.

Sir, I am reminded of two sayings viz , 1) In a democratic setup, if one has to look into what democracy is, we have come across so many intrepretations but the latest has been 'democracy is the right to do the wrong'

2) It has further eloborated and said that democracy is the right to do the wrong in an unrestricted manner.

Now on an examinotion of the budget and the trends in functioning of this Government which has a direct bearing and impact on the budget, how apt the two sayings are applied.

We have been time and again saying for the past five years and the sixth time I repeat with all humility at my command that we are fortified in our view that this Government which has been single person's dictum, lacking wisdom. It is a clear X-ray copy of the mental makeup of the skipper who lost foresight, vision .. ..

(interruption)

Many of my friends have given figures and departmental se allocations. I will try to consentr te upon only the points which were not said by others or the facts which were not mentioned by ot ers but only the relevant figures which are in the budget.

If you examine the figures given by the Hon'b e Finance Minister, the net revenue of the State is Rs 4612 34 cr and the net expenditure is given to be Rs 4753 99 crores.

Opening balance as given by him s Rs 3 55 crores and after additions and deletions the deficit is put to be Rs. 140.10 crores Sir, I have to submit at the outset that on examination of the figures in the Budget as well as the Budget given in brief - as well as taxes that have been levied even before the presentation of the Budget, and the facts that have been put forward Before the this House do not give clear or correct picture of the financial situation of the State Actually a distorted picture is being put forward before this august House, though I do not know for what reasons the facts have been suppressed As a matter of fact they appear to be surviving only on suggesting falsehood and suppressing the truth Sir, If you just examine the page 8 in the Trends in the Budget, with regard to the Sales Taxes and Duties, the per centage that is given — to be 53.5%, Share of Central taxes is given to be 20.16% — Interest received is given to be 9.43%, non-tax revenue inclusive of Grant-in-aid is given to be 17 37% which makes up the figure of 100% of the total revenue receipts

Sir, out of this, the Finance Minister has come forward in the following manner to meet the deficit

Giving the break-up figures of taxes of the two wheelers they say it is life-tax and already such an attempt which was made on the four-wheelers has been struck down by the High Court, and with regard to two-wheelers, they expect to receive about Rs. 33 crores and on the total turn-over in the Budget of Sales tax provisions is given to be Rs 25 crores as the receipts. Entry of goods in motor - vehicles, they say they will receive a bout Rs 2 crores -

saving of non-plan expenditure is put to be Rs 60 crores - increase of Stage - carriages taxes is given to be Rs 8 crores and the new Excise policy is put as Rs 30 crores income to the State, As given by the Finance Minister, this totally puts the figures to Rs 158 crores Out of this Rs 12.5 crores has said to be already received by the State on the sales tax turn over, deleting that, it comes to Rs 145.5 crores Out of these items, entry of goods motor-vehicles tax is said to be Rs. 2 crores and such attempt was already made in Maharashtra They have a bitter experience on that Maharashtra's experience must be taken into consideration before making again another experiment here I feel, the Finance Minister will take into consideration this aspect On the excise policy, they have not come forward but it is known to one and all that the policy which is being implemented in Khammam and Cuddapah is said to be implemented in the entire state. In Khammam and Cuddapah what is the situation means, the Honn' ble Finance Minister very well knows and even the Excise Minister knows, even the Department people know that it is a totally failure one in Khammam and Cuddapah I do not know why they have been thinking of experimenting the failure schemes once again and put forward before this avgust House stating that they are going to receive another Rs 30 crores in that process, and taking the figures as they are, the Finance Minister has given the deficit as Rs. 140.10 crores and the break-up figures which I gave, speaK out as to what they are going to receive out of those heads, and the submission made by me keeping in view the experiment which were made earlier in other states as well in our other districts and the results that were there I am sure, they are not going to get that amount what they are expecting Then what is going to be the fate of these programmes that have been taken under this Budget. Sir, if you examine the past history, for the first time in Andhra Pradesh atleast in the last 20 years taxes have been said in the Budget speach it self. I do not now why the Finance Minister resorted to this There has been always an attempt from the Treasury Benches to go on experiments of doing one thing and later going back on the same thing. It has been almost the practice of every speaker from the Treasury Benches, ptobably that was the brief that was given to them, for blaming the Centre for everything for every smal thing, they blame the Centre

ఉదయం నుంచీ మిత్రులు విద్యాధరరావుగారు గానీ, చంద్రశేఖర్ గారు కానీ ఒకటే పాట కేంద్రం ఏమిచ్చింది ? కేంద్రం ఏమి చేసింది అని. ఆ విషయానికి పోయేటప్పుడు ఒకసారి మీరు ఇచ్చిన ఫిగర్స్‌లో చూస్తే, ఈనాడు రాష్ట్రంలో కేంద్రం సహాయంను, కేంద్రం ఇస్తున్న వాటాడబ్బులు లెక్కపెట్టుకున్నా, మీరు ఇంప్లిమెంట్ చేసే స్కీంలో కేంద్రంనుంచి వచ్చే పద్దుకి చెప్పినా చెప్పుకున్నా. వాస్తవాలను పరిగణనలోనికి తీసుకొన్నప్పుడు ఇదంతా ఒప్పుకోక తప్పదు. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నప్పటి కంటే ఎన్నోరెట్లు ఎక్కువ వస్తున్నది మీ చేతగానితనమే తప్ప కేంద్రాన్ని అనడం లో పస లేదు. ఆ ఫిగర్స్ కొన్ని ఇస్తాను. దానితో తేటతెల్లం చేస్తాయి, అని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్రం ఇచ్చినటువంటి డబ్బు వివరాలలోకి పోయేముందు మన రాష్ట్రంలో తెలుగు దేశం పార్టీ ప్రభుత్వం వచ్చినప్పటినుండి వేసిన టాక్స్‌లు, ఏవిధంగా ప్రజలపైన, ఏ పద్ధతిలో వేస్తారు అన్న విషయాలు పరిగణనలోకి తీసుకొంటూ కొన్ని వివరాలు ఇస్తాను.

1982-83లో కూడా రాష్ట్ర బడ్జెట్‌లో టాక్సుల ద్వారా, డ్యూటీస్ ద్వారా వస్తున్న ఆదాయం రు 1169 27 కోట్లు. ఈనాడు 2944 76 కోట్లు. అంటే మూడు రెట్లు అప్పటికీ ఇప్పటికీ టాక్సులు పెంచారు. షేరింగ్ సెంట్రల్ టాక్సెస్ 1982-83లో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాటా వస్తున్నది. కేంద్ర పన్నుల నుంచీ వాటా వస్తున్న డబ్బు రు. 360.89 కోట్లు, ఈనాడు రు. 810.72 కోట్లు. అధ్యక్షా ఈ వివరాలు నేను ఎక్కడనుంచో తెచ్చినవి కావు. మీరు ఇచ్చినవే. పుస్తకాలలో ఉన్నవే, 1982-83 లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క టాక్సులు రు. 808-38 కోట్లు ఉంటే ఈరోజు రు 2134.04 కోట్లు ప్రజల మీద టాక్సులు వేయడం ఎన్నోరెట్లు పెరిగింది. పోయిన సంవత్సరం టాక్సులు రు. 1791.62 కోట్లు మీరు ఇచ్చిన బడ్జెటు అంచనాల ప్రకారం. పోయిన సంవత్సరానికీ, ఈ సంవత్సరానికీ మధ్య బడ్జెట్‌లో లోటు రు. 140 కోట్లు చూపించారు, రు. 2134.4 కోట్లు నుంచీ పోయిన సంవత్సరం ఉన్నటువంటి రు. 1797 62 తీసివేస్తే ఇంక్రీజ్ ఈజ్ రు.342.42 కోట్లు. అంటే రు. 342 42 కోట్లు పోయిన సంవత్సరానికి, ఈ సంవత్సరానికి టాక్సులు పెంచారు. డెఫిసిట్ స్కీం చూపిస్తున్నాము రు 140 కోట్లు పెట్టి. అప్పుడు కూడా వాస్తవ విషయాలు చెప్పడం లేదు. It is a single person's dictum What all I had to say I have already said it I do not want to repeat on

that. Because they have no vision They have no comprehension అని మొట్టమొదటే మనవి చేసాను. ఈ పద్ధతిలో నడుపుతూ పోతే ఏవిధంగా రాష్ట్రం నడుస్తుంది ? ఇక సబ్జెక్టువైజ్ ఒక్కొక్క డిమాండ్ గురించి చెప్పాలంటే They do not have comprehension except the vision of charismatic celluloid of past. I do not want to trouble the House because all the demands are going to be discussed in the House one after the other and on each demand we will speak

కానీ అధ్యక్షా, ఒక్కసారి మీరు ఇచ్చిన వివరాలలో 10వ పేజీలో ట్రెండ్ ఇన్ రెవెన్యూ రిసీట్స్ అని చెప్పారు. సోదర సభ్యులను కోరేది ఏమంటే వివరాలను వాస్తవ పరిస్థితులను గమనించమని. షేర్ ఆఫ్ సెంట్రల్ టాక్సెస్ గురించి ఇదివరకు మనవి చేసాను. ల్యాండ్ రెవిన్యూ 1982-83లో రు. 25 62 కోట్లు ఉంటే 1988-89లో ల్యాండ్ రెవిన్యూ పేరిట రు. 25.50 కోట్లు ఫిగర్స్ యు ఆర్ గివింగ్ హియర్ ఒక ప్రక్క భూమి శిస్తులు తీసివేసామన్నారు. స్టేట్ ఎక్స్ యిజ్, సేల్స్ టాక్స్ రు. 401.83 కోట్లు. 1982-83లో విషయం అది. 1988-89 నాటికి రు. 1147 కోట్లు చూపించారు. పోయిన సంవత్సరం ఇది రు. 900 కోట్లు. ఎంత పెరిగిందో ఆలోచించండి. సామాన్య మానవునిపైన ఏవిధంగా పన్నులు వేస్తున్నారో ఆలోచించండి. మిగతా టాక్సుల విషయంలో రు. 145.41 కోట్లు, 1982-83 లో ఉంటే ఈ సంవత్సరం రు. 334.54 కోట్లు పెట్టారు.

గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ వివరాలు చూస్తే 1982-83లో రు. 210 2 కోట్లుఉంటే ఈ సంవత్సరం 467.95 కోట్లు చూపించారు. దానిని ఒక్కసారి పేజ్ 14 లో డిసీజ్ పెర్ రిస్పెంట్. నాన్ డెవలప్‌మెంట్ ఎక్స్‌పెండిచర్ విషయంలో గౌరవనీయ ఆర్థిక శాఖామాత్యులు బడ్జెటులో ఇచ్చిన వివరాలలో వారు దాదాపు రు. 140 కోట్లకు చేస్తే ఆ డెఫిసిట్‌ను కవర్ చేసుకొనే విషయంలో సేమ్ థింగ్ ఆన్ నాన్ ప్లానింగ్ ఎక్స్‌పెండిచర్.

Anything is going on in this House even that also being taken. నేను ఎందుకు ఈ వివరాలు చెప్పవలసివచ్చింది అంటే - ఒక ప్రక్క పబ్లిక్ డెట్ ఔట్ స్టాండింగ్ సంవత్సర సంవత్సరానికి పెరుగుతూ ఆకాశాన్ని అంటుతోంది. ఇంకొక ప్రక్క అర్థం పర్థం లేకుండా ప్రోగ్రామ్స్ ఎక్స్‌పెరుమెంట్ చేస్తున్నారు. ఒకసారి వేస్తారు. ఇంకొకసారి తీసి వేస్తారు. ఒక జీ. ఓ. ఇస్తూ మరలా దానికి

వ్యతిరేకంగా ప్రకటనలు ఇస్తారు ఏమి జరుగుతోందో చెప్పలేని పరిస్థితి రాష్ట్రంలో ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారికి కార్యదర్శులు చెప్పలేరు ముఖ్యమంత్రి అన్నందువల్ల ఎన్నో ఇబ్బందులుంటాయి. అన్నీ నాకే తెలుసు అనుకొంటే కష్టం, తెలుసుకోవాలి, నేర్చుకోవాలి అనే తపన ఉన్నప్పుడు రాష్ట్ర యంత్రాంగం సక్రమంగా పనిచేస్తుంది. పి. ఆర్. ఓలు ఆర్డర్స్ ఇస్తున్నారే - Any body can run Government But running the Government with the responsibility means, with the people, you cannot simply say that we are running the Government అన్నంత మాత్రాన ఈ ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజలు ఇచ్చిన అధికారాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోండి. నలుగురి చేత మన్ననలు పొందండి అన్ ది కాంట్రరీ నేడు ఈనాడు సభలో మీరు తప్పుడు వివరాలు ఇస్తున్నారు వాస్తవ సమస్యలను పక్కన పెడుతున్నారు. సత్యాన్ని దాచి వేస్తున్నారు పరిస్థితి ఏ స్థాయికి వచ్చిందో ఒక సారి చూస్తే - మిత్రులు విద్యాధరరావు గారు కేంద్రం నుంచి ఏమి వచ్చిందీ - రావల-డబ్బులు ఇవ్వడం లేదని అంటూంటే కేంద్రం ఏ రూపేణా ఇచ్చిందో చూస్తే 1982-83 సంవత్సరంలో అప్పటి వివరాల ప్రకారం మీరు ఇచ్చిన సంఖ్య ప్రకారం చూసినా ఎక్కువే ఇచ్చింది. ఇంకా ఏమి ఇవ్వాలి? కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈనాడు టేకప్ చేసిన విషయాలు ఐ యామ్ కోటింగ్ ఫ్రం ది అఫిషియల్ ఫిగర్స్, ఎన్.ఆర్.ఇ.పి., ఐ ఆర్.ఎల్.ఎ. ఐ.ఆర్.డి.పి రూరల్ సప్లయి కానీ ఒక్కొక్క స్కీం క్రింద వివరాలు ఇస్తాను. ఐ ఆర్ డి.పి క్రింద 1983-84లో కేంద్రప్రభుత్వం రు. 1320. కోట్లు ఇచ్చింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాటా సమానంగా పెట్టారు 1984-85 లో సేమ్ ఇచ్చింది. 1985-86 లో 1339 19 లక్షలు, 1986-87 లో రు. 1869 89 లక్షలు ఇచ్చింది. 1987-88లో రు 2173 86 లక్షలు ఇచ్చింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఖర్చుపెట్టింది ఎంత? రు 1086.89 లక్షలు ఇచ్చిన డబ్బుకు మీరు సమానంగా పెట్టి ఖర్చుపెట్టే దైన్యావస్థకు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వచ్చింది. ఎన్.ఆర్.ఇ.పి స్కీం క్రింద 1983-84లో కేంద్రం వాటా రు. 2154 62 లక్షలు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రు. 2078.68 లు. వాళ్లు ఇచ్చిన దానికన్నా తక్కువ పెట్టారు. 1984-85 లో ఈక్వల్‌గా రు. 2267 45 పెట్టారు.

In 1986-87 it is Rs. 4,746 38 Lakhs. This includes even food grains also. సా॥ 4-30

The State Government has spent Rs. 2,270 lakhs as matching grant. Only half of it could be used. For the remaining half,

either the State has not given or misused the funds given by the Central Government. In 1987-88, it is Rs 5,958 lakhs, but the State has spent Rs. 1,524.37, just one third Under RLEGP, during 1983-84 the Central Government has given Rs. 990 lakhs and 6000 M. T. food grains, but the state has not utilised it During 1984 85, Central has given Rs 4 087.13 lakhs and 23 M T. food grains, but the State has not utilised.

(Interruptions from the treasury benches)

I am quoting the authoritive figures In 1985-86 Rs 5,827,50 lakhs and food grains of 65,900 M. T were given but they were not utilised In 1986—87 Rs. 6,504 32 lakhs and food grains of 95,560 M T were given, but the State has not given its share During 1987—88, upto 19-2-1988, the Centre has given Rs 6,402 82 lakhs in addition to the food grains but the same was not utilised. Every legislator knows what is the portion of Centre in RLEGP schemes.

(Interruptions from Sri K V Narayana Rao and Smt Y Sita Devi)

ఏమీ చేతకాక ఇచ్చినవి వాడుకోలేకపోతే ఏమి చేయాలి ? మీకు తెలుసు. మీకు పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షులుగా ఎంతో అనుభవం వుంది ఏలాంటి అనుభవం లేని వారు కూడా ఈ సభలో వున్నారు నేర్చుకోడానికి ప్రయత్నం చేయండి అంతే మిడి, మిడి, జ్ఞానంతో అడ్డము రావడం మంచిపద్ధతి కాదు. అలా మాట్లాడడం సభా లక్షణం కాదు.

With great respect to the Chair, I am saying this. I respect you because you are experienced and you have the inquisitiveness to learn But, the people, who don't have it and who don't have the patience to know things, try to disturb the proceedings what for are they sitting here ?

(ఇంటర్రప్షన్)

చైర్మన్ .— నేను అర్థము చేసుకొన్నాను మీరు చెబుతున్నది...

SRI D. K SAMARASIMHA REDDY :— I am quoting the figures. I must go on record People must know what we are deliberating here The enti e State is watching us.

ఇచ్చిన డబ్బునే వాడుకోలేదండి. పెద్దలు రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు బోడిగుండుకు మోకాలుకు ముడివేసినారని' అలా వుంది.

These are the official figures from the Government of India I am quoting

CHAIRMAN — I am not denying it.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి ,— ట్రైయినింగ్ ఆఫ్ రూరల్ యూత్ సెల్ఫ్ ఎంప్లాయ్‌మెంట్ ట్రైసెమ్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద నేను యిస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్)

DR. M. V MYSOORA REDDY (Kamalapuram) .— you can quote the figures of other States if you are having.

శ్రీ డి. కె సమరసింహారెడ్డి .— గ్రామీణ యువకులకు సెల్ఫ్ ఎంప్లాయ్ మెంట్ స్కీము క్రింద యిచ్చిన డబ్బు పరిస్థితి ఒకసారి ఆలోచిస్తే ఈ రాష్ట్రంలో యంత్రాంగం ఏ విధంగా విఫలం అయిందో అనే దాని మీద తమరు నాతో పూర్తిగా అంగీకరిస్తారు.

Under TRYSOM programme in 1983 84 Rs. 2.32 lakhs; in 1984-85 Rs 3.82 lakhs, in 1985 86 Rs. 7 09 lakhs, in 1986-87 Rs. 30 05 lakhs, and in 1987-88 Rs 38 30 lakhs were given, but they were not utilised.

ఇచ్చిన డబ్బును వాడుకోలేని వాళ్లను ఏమి అనాలి ? ప్రోగ్రామ్స్ ఇస్తూవుంటే నపుంసకుడికి రంభ దొరికినట్లు వుంది.

ఛైర్మన్ .— ట్రైసెమ్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద ఇచ్చిన డబ్బు వాడుకోలేదన్నారు గదా. మన స్టేట్‌లో ట్రైసెమ్ ప్రోగ్రామ్ జరుగుతూ వుంది గదా. మరి ఎక్కడ వాడుకోలేదు ?

SRI D K SAMARASIMHA REDDy — They are not utilising the Central funds These are the official figures I am quoting Under, DPAP programme, in 1983-84 Rs. 434.77 lakhs were given, in 1984-85 Rs 495 lakhs were given, in 1985-86 Rs 414 lakhs were gi en, in 1986-87 517 50 fakhs were given, and in 1987-88 an amount of Rs 258 75 lakhs wele given as first instalment The utilisation ,s nil.

There is also anothei scheme called DWCRA (Developmen of Women and Children in Rural Areas) Many of the friends on the side, excepting a few, may not be knowing even about the existen-e of such a scheme. Under th s scheme, the Centre has given in 1983—84 Rs. 6.865 lakhs, in 1984—85 Rs. 67 04 lakhs, in1985—86 Rs 41 516 lakhs, in 1986—87 Rs 32 64 lakhs and in 1987—88, seeing the fate of the'r utilisation, they have cut down to Rs 12 12 lakhs. They are not able to utilise First they must utilise what all the funds that were given to them and later ask for more On the contrary, what is the utilisation and what are the state of affairs everybody can imagine

I have the figures with regard to the agricu tural markets and the rural markets In 1983 -84 Rs 11 075 lakhs were givent but they were not utilised In 1984—85 Rs 31 40 lakhs were given, but the State share is nil In 1985 86 Rs 12 30 lakhs were given, but the State Share is nil In 1986—87 Rs 2.575 lakhs were given, but the State share is nil In 1987—88 Rs 57 550 lakhs were given, but the State share is nil.

Same is the case even with regard to the Accelarated Rural Water Supply Programe Even under that, in 1985—86 Rs 1,587 lakhs and in 1986—87 Rs, 1 760 lakhs were given by the Centre In 1937—88, in the beginning it self they have glven Rs 136 30 lakhs. Absolutely it is not being Properly utilised by the State Government These figures speak for themselves

Even with regard to the setting up of rural godowns, Rs 3.23 lakhs were given in 1984—34, Rs. 15 23 lakhs were given in 1984—85 and Rs 48 91 lakhs were given in 1985—86 I don't have the figores for 1987—88. These are the amounts The figures

which I read out may cause lot of paid and agony to the Hon. Membes inwho are interested the State Theo are also interested in the State, but probably sitting on that side they are a little exuberant.

నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే ఇచ్చిన డబ్బు మీరు యుటిలైజ్ చేసుకోలేక పోయారు. యుటిలైజ్ చేసుకున్నా మీరు ఎంత షేర్ ఇవ్వాలో అది మీరు ఇవ్వ లేదు. కొన్నిటికి పెట్టుబడి కూడా పెట్టలేదు. పైనుండి డబ్బుగాని, గ్రెయిన్స్ సా॥ 4-4 కాని ఏది వచ్చినా it has been diverted to other programmes. That is consistently being put forword by all the opposition parties on the floor of the House. Why don't they come forward with truth ? Why don't they come out with a white paper on this before this House ?

అయితే ప్రతి చిన్నదానికి, టాక్సులు పెంచినా, తీసేసినా, వరదలు వచ్చినా, మీకు తలనొప్పి వచ్చినా కేంద్రాన్ని నిందిస్తున్నారు. ఆ పద్ధతి మానుకోండి కేంద్రంతో కన్‌ఫ్రంటేషన్‌కు రాకూడదు. రాష్ట్రాభివృద్ధిని మనం కాంక్షించేటప్పుడు మనం చక్కని వాతావరణం ఏర్పాటు చేసుకొని అక్కడినుండి నిధులు సంపాదించు కొని, సక్రమంగా ఉపయోగించు కోటానికి అందరం కలిసి కృషి చేద్దామని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది ఇలా వుండగా ఆర్థిక మంత్రిగారు తమ బడ్జెటు ప్రసంగంలో ప్రైస్‌లైన్ కంట్రోలు గురించి ఎలాటి వివరాలు ఇవ్వలేదు; ప్రతిరోజూ, ప్రతి చోటా ఒకేమాట వింటున్నాము. సర్వరోగాలకు జిందాతిలస్మాత్ అన్నట్లుగా ప్రతి దానికి రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం ఇస్తున్నాము అని చెబితే సరిపోదు. ఉద్యో విషయం వచ్చినా, ద్విచక్ర వాహనాలపై పన్ను విషయం వచ్చినా, వరదలు వచ్చినా రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం ఇస్తున్నామని చెబుతున్నారు. ఈనాడు అందరకూ తెలుసు, బియ్యం చక్కెర ఒకే ధరకు దొరికే పరిస్థితి నేడు రాష్ట్రంలో ఏర్పడింది. బియ్యం కిలో ఏడు రూపాయలు, చక్కెర కిలో ఏడు రూపాయలు వుంది

శ్రీమతి వై. సీతాదేవి :— చక్కెర చౌకగా వుంది. బియ్యం కిలో 12 రూపాయలు వుంది.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— సీతాదేవిగారు చక్కెర ధర తక్కువగా వుంది, బియ్యం ధర ఎక్కువగా వుందని చెబుతున్నారు. నేను కిలో 7 రూపాయలకు బియ్యం మొన్ననే కొన్నాను చక్కెర ప్రతివారికి అవసరం వుండదు, బియ్యం

ప్రతి ఒక్కరికి కావాలి. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ హయాములో బియ్యం ధర ఓపెన్ మార్కెటులో రెండున్నర రూపాయలకు మించి యెప్పుడూ పెరగలేదు. ఫిగర్స్ చూడండి. యెప్పుడూ పెరగలేదు. ఈ రోజు కన్సమ్షన్ రేటుకూడా పెరగలేదు.

Food grains production in 1982 83 was 1.3 crore tonnes in the State out of which rice was 80 lakh tonnes After five years of this Rama's rule, what is the Position in 1987-88 ? 1 32 కోట్ల నుండి 97 55 కు పెరిగింది. రైస్ కూడా అలాగే పెరిగింది.

డా. యు. వెంకటేశ్వర్లు (బాపట్ల) :— భారతదేశం సంగతి చెప్పండి. ఇతర రాష్ట్రాల సంగతి చెప్పండి. భారతదేశం ఫిగర్స్ కూడా చెప్పండి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— మన రాష్ట్రంలో బియ్యం ఉత్పత్తి తగ్గిపోతున్నదని సమరసింహారెడ్డిగారు చెబుతుంటే గౌరవసభ్యులు భారతదేశం ఫిగర్స్ చెప్పాలని కోరుతున్నారు. డెవలప్మెంట్‌లో పోటీపడితే బాగుంటుంది కాని వెనకపడటానికి కూడా పోటీపడితే ఎలా :

శ్రీ డి కె. సమరసింహారెడ్డి :— నేను మనవిచేసేది there is scarcity for everything in the State except for speeches ఎక్కడ చూసినా adulteration - adulteration of pesticides adulteration of fertilisers— వసంత నాగేశ్వరరావుగారు బాధ పడనక్కరలేదు. వివరాలు వారి డిమాండ్ వచ్చినప్పుడు చెప్తాను. ఈనాడు ఈ రాష్ట్రం ఈ పరిస్థితికి రావడం మాల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ ఈజ్ ది మైన్ రీజన్. గ్రీన్ కార్డ్స్ కోటిమందికి ఇస్తున్నా మన్నారు. We will give you a pat, but plug those loopholes. కుటుంబంలో ప్రతి మెంబర్‌కు అయిదు కిలోల చొప్పున మాగ్జిమం 25 కిలోల బియ్యం ఇస్తున్నామన్నారు. గ్రామాలలో వున్న పరిస్థితి ప్రతి సభ్యునికీ తెలుసు. ఇంట్లో రేడియో వుంటే పచ్చ కార్డు తీసేశారు. ఫ్యాన్ వుంటే. గడియారం వుంటే, చివరకు వారి పార్టీ గుర్తు అయిన సైకిలు వున్నా పచ్చకార్డు తీసేశారు. మీరు ఫిగర్స్ బ్రేకప్ చేసి చూడండి.

౧౧4-50 ఒక్క కుటుంబానికి 50 కిలోల బియ్యం కావాలని అన్నాము. మేము ఈ స్కీముకు వ్యతిరేకం కాదు. మంచిగా చేయండి. మేముకూడా మీవెనక వుంటాము. కాని దాన్ని అమలుపరచే విధానం గురించి నేను చెబుతున్నాను. ఈ సందర్భంగా

నేను చెప్పేది ఏమంటే 50 కిలోల బియ్యం ఒక కుటుంబానికి కావలసి వున్నప్పుడు, 25 కిలోల బియ్యాన్ని కిలో రెండు రూపాయల చొప్పున యిచ్చినప్పుడు, మిగతా 25 కిలోల బియ్యాన్ని కొనుక్కోవాలంటే, యిప్పటి మార్కెట్ రేటు ప్రకారం కిలో రూ 7 చొప్పున తీసుకోవలసి వస్తున్నది లిమిటెడ్ యిన్‌కం పీపుల్ విషయంలో, రూ. 2 65 పైసలకు యిచ్చే బియ్యాన్ని తీసివేశారు ఈ విచిత్రమైన వాతావరణంలో ఆర్థిక వ్యవస్థ ఏవిధంగా దెబ్బతింటుందో ఆలోచించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. లోకల్ పెర్స్పెక్టివ్‌లో ఆలోచించండి దానితోపాటు గ్రౌండ్‌నట్ ఆయిల్ పరిస్థితిని ఒకసారి పరిశీలించినట్లయితే 1982లో కిలో వేరుశనగ నూనె ధర 14 రూపాయలు వుండేది. ఈనాడు కిలో వేరుశనగ నూనె ధర రూ 24 కి పెరిగింది. పామోలిన్ నూనె కోటాను మన రాష్ట్రానికి కేంద్రం ఎన్‌హాన్స్ చేసినప్పటికీ, ఈనాడు ఈ నూనె ధరలు యిలా పెరుగుతూ పోతూవుంటే, ఏమి చెప్పాలి ? అంతే కాకుండా మన పరిస్థితి ఏమిటి ?

(ఇంటరప్షన్)

మన ఆంధ్ర రాష్ట్రం అన్నపూర్ణ. పేద ప్రజలకు ఎలాంటి యిబ్బంది లేకుండా తిండి గింజలు, మిగతా విషయాలలో కూడా సమృద్ధిగా జరుగుతున్న మన రాష్ట్రం. ఈ ప్రభుత్వం యొక్క 6వ సంవత్సరం పరిపాలనలో ఈ స్థాయికి వచ్చిందని చెబుతూ వుంటే, విని, భరించకపోతే ఎలా ?

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీమతి పైడి సీతాదేవి :— వాంబేలో ధరల విషయం చెప్పండి.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— అధ్యక్షా, నేను సెషన్స్ మొదలు పెట్టి నప్పటి నుండి చూస్తున్నాను కదా. వారు తెగ అల్లాడి పోతున్నారు,

డా. అల్లాడి పి రాజ్‌కుమార్ :— అధ్యక్షా, సభకు తప్పుడు సమాచారం యిస్తే ఎలా ?

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— అధ్యక్షా, నా ఉపన్యాసంలో ఎక్కడయినా తప్పు ఉంటే చూపండి.

శ్రీ బి. జనార్ధన్ (వెన్నూరు) :— అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్న ధరల పెరుగుదల విషయంలో, ఇతర రాష్ట్రాలలో ఇంతకంటే తక్కువకు దొరుకుతుందా అనే సమాచారం నాకు రావాలి,

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈమధ్య విజయవాడ దగ్గర మహానాడు పెట్టారు. మహానాడులో సివిల్ సప్లయ్స్ పెట్టి తక్కువ ధరకు వీరికి యిచ్చారేమో నాకు తెలియదు. మహానాడు సందర్భంగా—

I will say that there has been total abuse of officia machinery.

అధ్యక్షా, సల్ఫెస్‌విషయానికి వచ్చినప్పుడు 1982 వ సంవత్సరములో కిలో 4 రూపాయలు వుండగా, ఈనాటి రేటు కిలో 14 రూపాయలు వున్నది. Is it not the job of the State Government to control the prices ? What steps they take ?

చైర్మన్ :— ఎగ్రికల్చరల్ కమోడిటీస్‌ను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కంట్రోల్ చేయాలనే అంటారా ?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ జి. బుచ్చయ్యచౌదరి :— అధ్యక్షా, తమరిద్వారా అడిగేది ఏమిటంటే కేంద్రంవారు 156 కోట్ల రూపాయలకు ధరలను పెంచారే, దాని యిన్‌ప్లేషన్ ఎవరి మీద పడుతుందనేది సమరసింహారెడ్డిగారు చెబుతారా ?

చైర్మన్ :— సమరసింహారెడ్డిగారిని మాట్లాడనీయండి, వారు మాట్లాడిన తరువాత మినిష్టర్‌గారు ఆన్సర్ చేసేటప్పుడు, ఇవన్నీ చెబుతారు,

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఫైనాన్స్ మినిష్టర్‌గారి కెపాసిటీని వీరు డౌట్ చేస్తున్నారా ? ఆయన చెప్పలేరని, వీరంతా చెబుతున్నారా ?

శ్రీమతి వై. సీయదేవి :— అధ్యక్షా, వారలా మాట్లాడడం తప్పు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి .— అమ్మా, సీతమ్మా, మీరు ఎంత అరచినా, ఏమి చేసినా మంత్రి రారేటు, కానీ కూర్చోండి. అధ్యక్షా, ఈ విధంగా పెరుగుతున్న ప్రైసెస్ట్రైన్‌ను, ఈనాడు రాష్ట్రంలో వున్నటువంటి శాంతి భద్రతల పరిస్థితిని మనం గమనించవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. అధ్యక్షా, హోం మినిష్టర్‌గారు సభలో లేనప్పటికి, ఈ సమాచారం అంతా ఆయనకు అన్‌వే చేయబడి వుంటవని నేను అనుకుంటున్నాను.

I am sure that you will convey it to him This edifice is built on three pillars One is BHAKTHI, the second is PREMA and the third is BHAYAM Regarding BHAKTI and PREMA these have become scarce సెర్చిలైటు పెట్టుకొని వెదికినా ఈనాడు యిక్కన్న కనబడే పరిస్థితి లేదు. because mostly a sort of sycophancy is prevailing. In an area of sycophancy lot of uncertainty prevails I am sure the Members are digesting what I have said There is remaining only on one pillar now and that is BH-YAM BHAYAM in the sence of controlling the machinery by the law-enforcing machinery The Law-enforcing machinery is directly dealt with by the Home Department అధ్యక్షా, మీరు హోం డిపార్ట్‌మెంట్ పరిస్థితిని ఒకసారి పరిశీలించి నట్లయితే. The entire institution of a well administered State — well administered wing of the administrative machinery has been demolished There have been clear inroads into the impartial judgement. Added to that, now the machinery is being reduced to a private army or a mercenary force of the ruling party. I am sorry to say When the situation has come to this extent, from where it started ? From where the degeneration has started ? It started from the top.

ఎప్పుడయితే సీనియారిటీని పొవర్‌లుక్ చేస్తూ ఎపాయింట్‌మెంట్స్ చేస్తూ వచ్చారో, అక్కడినుండే అది మొదలయింది. అప్పటినుండి మొదలయిన ఆపరిస్థితి, యిప్పుడు ఏ స్థాయికి వచ్చిందనేది మీరు క్రానలాజికల్‌గా పరిశీలిస్తే, పరిస్థితి అంతా తేటతెల్లం అవుతుంది.

With regard to transfers of Deputy Superintendents of Police, posting of Deputy Inspector Generals of Police and Posting of Superintendents of Police there is a talk everywhere that the caste

consideration is a dominant consideration. I feel it is false. Unfortunately everybody thinks it to be a reality

ఈ పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు, నేను చెప్పేది ఏమిటంటే, డిజనరేషన్ ఎక్కడ మొదలయింది అన్నప్పుడు, 6 మందిని సోవర్ లుక్ చేసి, యట్ ది టాప్ అపాయింట్ చేసినప్పుడు స్టార్ట్ అయింది డి. జి. పి. అపాయింట్ మెంట్ తో యిది స్టార్ట్ అయింది

ఆర్థిక శాఖామంత్రి (శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్) ,— అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు ఒక గంట నుండి మాట్లాడుతున్నారు. ఎన్ని గంటలసేపు సభకు వోపికపట్టే అవకాశం వుంటుందనేది, దృష్టిలో వుంచుకొని మాట్లాడవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను.

ఛైర్మన్ ,— మీరు ఉదయం ఒక గంటలో ముగిస్తానని అన్నారు గదా. మీ కమిట్ మెంట్ కు మీరు బద్ధులై వుండాలి.

SRI D K SAMARASIMHA REDDY — These people overlook at the top It has a direct bearing on the budget I will reserve most of my comments on the Home Department to the Demands

ఈమధ్య కొత్తగా జిల్లాలలో మైత్రీ సదస్సులు అని మొదలు పెట్టారు. ఈ
5-00 మైత్రీ సదస్సుల సందర్భంగా జరుగుతున్న కార్యకలాపాల గురించి నేను మనవిచేయక తప్పదు. This House must take into consideration what is happening there మైత్రీ సదస్సు అంటే ప్రజలతో సత్సంబంధాలు పెంపొందించుకోడానికి ఉద్దేశించింది అయితే ఎవరికీ ఏమి అభ్యంతరంలేదు. But if it becomes a source of more for interfering with the investigation of a crime by the Home Minister, it can never be tolerated by the people of this State. అని సభద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. మైత్రీ సదస్సులలో what is the point that has to be discussed ? మైత్రీ సదస్సులలో హోం మినిస్టరు యొక్క స్థానం ఏమిటి ? మైత్రీ సదస్సులలో క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్ క్రింద మనం ఏ విషయాలు చేపట్టవచ్చుననే విషయం జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి. నేను ఈ సందర్భంగా ఆర్థిక శాఖామాత్యుల దృష్టికి ఒక విషయం తీసుకొని వస్తున్నాను. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో జరిగినటువంటి సదస్సుల గురించి మనవి చేస్తాను. ఆ రోజున ఆర్థిక శాఖామాత్యులు అక్కడ లేరు, వారు ఉంటే ఈ పని జరగదని నాకు తెలుసు. జరిగిన తప్పిదాన్ని వారు సవరించడానికి చర్య తీసుకుంటారనే విశ్వాసం

నాకు ఉంది. ఈ మైత్రి సదస్సు సందర్భంగా ఒక ఖూనీకేసు లోపల ఇన్వెస్టిగేషను జరుగుతూ ఉంటే it is purely the prerogative of the investigating agency to do the investigation.

Law must take its own course. What the Home Minister did? The Home Minister has ordered to charge innocent people and leave the culprits. What business the Home Minister has got in culprits. What business the Home Minister has got in doing like that? What is the legal sanctity for the MYTHRI SADASSULU? What is the position of Home Minister in a MITHRI SADASSU?

CHAIRMAN — Why do you mention about MITHRI SADASSULU here? you need not mention all those things.

SRI D K. SAMARASIMHA REDDY.— I had to mention it. I have an instance also to bring. I am bringing it through you Sir. There is a crime of 31 of 1987. The entire expenditure on MITHRI SADASSULU has got a bearing on the State Budget.

ఈనాడు మైత్రి సదస్సుల పేరిట జరుగుతున్న ఖర్చు స్టేట్ బడ్జెటు మీద పడుతున్నది. Now the entire administrative machinery is being mobilised at the district headquarters. All the case are brought and all the files are being brought.

(ఇంటరప్షను)

ఫైనాన్సు మినిష్టరుగారిని కోరేది ఏమిటంటే - ఈ మైత్రి సదస్సు విషయం లోపల ప్రభుత్వం must come forward with a clear opinion of it and what is the position of Home Minister vis-a-vis the provisions of the Cr. P. C? What is the portion of the discussions taken place in MITHRI SADASSULU? The scope of them must be made clear to everybody in this House. I am not making any logic here Sir. లేకపోతే ఈ మైత్రి సదస్సుల మిషలో అమాయకులమీద కేసులు పెట్టించడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. వారి మీద ఉన్న కేసులు తీసివేస్తూ...

(ఇంటరప్షను)

ఈనాడు ఈ పరిస్థితి రాష్ట్రంలో వచ్చింది అన్నప్పుడు this edifice is built on only one pillar, Two pillars are not vesible The third pillar alone is visible, దానిని కూడా మీరు డిస్ట్రాయి చేసే పద్ధతి అవలంబించినప్పుడు దానిని చెక్ చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని ఈ సభలో చెప్పకపోతే ఇంకెక్కడ చెప్పాలి ? ఈ పరిస్థితిని ఆర్థికశాఖామాత్యులు జాగ్రత్తగా పరిశీలించి ఇటువంటి వాటికి స్వస్తి చెప్పవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను కోఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన కొన్ని విషయాలు నేను మనవి చేస్తాను. Waiving of penal interest on loans over-due given by the Co-operative Societies which are paid before 30th Juue. 1987 అని ఒక అయిటం చేబట్టి ఆ డేట్ లోపల కడితే అన్నీ వెయివ్ చేస్తామని చెప్పారు. చాలామంది రైతులు చాలాచోట్ల కట్టగలిగినవారు కట్టారు. కట్టలేనిచోట్ల ఏమి జరిగిందో నిన్న శ్రీ చిత్తరంజన్‌గారు చెప్పారు. నాబార్డుకు ఆ సందర్భంగా కట్టిన 40% అప్పు ఏదైతే ఉందో అది ఈనాటివరకు గవర్నమెంటునుంచి ఇవ్వడం జరుగలేదు. 1986లో షుగర్ కేన్‌వారికి అడిషనల్‌గా రు. 16 లు చొప్పున ఇస్తామని చెప్పారు. అది నిజంగా వస్తుందని నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీవారు గ్రామాలలో కరపత్రాలు పంచారు దాదాపు 130 కోట్లు రూపాయలు ప్రభుత్వంనుంచి కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులకు ఇవ్వవలసి ఉంది. ఆ డబ్బు ఎప్పటిలోపల ఇస్తారు ? ఈ సంస్థలన్నిటినీ ఆదుకుంటామని ఆర్థికమంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

లా మినిస్టరుగారికి సంబంధించిన విషయం ఒకటి చెప్పక తప్పదు. ఈమధ్య ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక రిటైర్డు న్యాయమూర్తిగారిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి న్యాయ సలహాదారుగా నియమించింది.

Minister for Law (SRI H.B. NARSF GOWD) :— The Writ is admitted in the High Court. It is sub judice and it should not be discussed here

SRI D K. SAMARASIMHA REDDY .— I know my own limitations, రిటైర్డు న్యాయమూర్తిని అప్పాయింటు చేసేముందు ఈ ప్రభుత్వం కొన్ని వివరాలు ఇంటెలిజెన్సు వింగుద్వారా సేకరించవలసింది.

CHAIRMAN .— The entire issue is in the Court.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి :— వీరు ఒక కేసులో న్యాయమూర్తిగా తీర్పు యిచ్చి ఆ తీర్పును సవాలు చేస్తూ సుప్రీంకోర్టుకు అపీలుకు పోతే ఆ తీర్పులో ఒయానే పోయి వాదన చేయడమనేది ఎక్కడైనా విన్నామా ? It is contrary to the conduct of the Advocates Without seeking the permission of the Bar Council how he appointed the Advocate ? Is the Law Minister so innocent ?

శ్రీ కె వి నారాయణరావు (సిరిపూరు) :— ఎవరినైనా ముఖ్యమంత్రిగారు న్యాయసలహాదారుడుగా వేసుకోవచ్చును.

శ్రీ డి. కె సమరసింహారెడ్డి .— యిది ఆయన జాగీరు కాదు. ఆయన స్వంత దబ్బులో వేసుకోమనండి వేవర్సు లెయిడ్ ఐటము క్రింద గాడన సభలో ఒక కాగితాన్ని పెట్టారు బడ్జెట్ స్పీచ్‌లో మేము అ వసరమైన ఖర్చులను తగ్గించు కుంటున్నామని చెప్పుతున్నారు టోపీల మీద టాక్సెస్ వేస్తున్నారు. రెండుచక్రాల వాహనము మీద టాక్సు వేస్తున్నారు. ఒకసారి రిసోర్స్ మోబిలైజ్ చేస్తున్నా మన్నారు. ఏజ్ ఎ ప్రొటెస్ట్ పన్ను తీసివేస్తున్నారు ఒకసారి మీరు చెబుతు న్నారు వారు వింటున్నారు. పేపర్సు లెయిడ్ అన్ ఐటము క్రింద ముఖ్యమంత్రి గారి యింటి క్రింద ఖర్చుపెట్టినది ఇల్లీగల్‌గా ఖర్చు పెట్టినది లీగలైజ్ చేసుకున్నారు. G.O.M S No 429H dt 19 12-1987 This was laid in this Session itself with retrospective effect validating the entire expenditure, ఎన్ని లక్షలఖర్చు అయినవి, ఎప్పుడు ఖర్చుపెట్టినారు ఎందుకు ఖర్చుపెట్టినారు ఏపద్దు క్రింద ఖర్చు పెట్టినారు ? ఎంత డబ్బు ఖర్చు అయినది ? ఈ మొత్తం వివరాలు సభ ముందు పెట్టాలని అర్థిక మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఈ మధ్యలో యింకొక జీ.ఓ ఇష్యూ చేశారు. జి ఒ యం.యస్. నెంబరు 332 తేది 3-5-1988. అందులో 10 కోట్ల రూపాయలు టాక్సు వేసి దానికి ఆ వ్యక్తికి లాభకరం చేశారు. యిది ఎవరి కొరకు చేశారండి ? కట్టవలసినటువంటి టాక్సు విత్‌డ్రా చేస్తే రెవిన్యూ డిపార్టు మెంటు వారితో జీ ఓ నెంబరు 332లో తేది 3-3-1988న ఇష్యూ చేశారు. ముఖ్య మంత్రిగారి యింటి మీద ఖర్చు పెట్టినటువంటి డబ్బు లీగలైజ్ చేసుకుంటూ ఒక జీ.ఒ. ఇష్యూ చేశారు. యింకొక ప్రక్కన కట్టవలసిన టాక్సు విత్‌డ్రా చేసుకుంటూ మరొక జి.ఒ ఇష్యూ చేశారు ఈ రెండు జి.ఒ.లు గురించి వివరాలు చెప్పవలసిందిగా అర్థిక శాఖామాత్యులు గారిని కోరుతున్నాను ప్రతి ఆదివారం ఉదయం 9-40 నుండి 10-15

వరకు రామాయణం సీరియల్ వస్తున్నది. యిది కంక్లూడింగ్ సీను. రావణాసురుని వధ కార్యక్రమంలో రాముడు ఎన్ని బాణాలు వేసినా రావణాసురుడిని ఆ బాణాలు ఏమి చేయలేకపోతున్నవి. నవ్వుకుంటున్నాడు. రాక్షస వీరులు నవ్వుకుంటున్నారు. మాకు బ్రహ్మ చేత వరాలున్నవని. విభీషణుడు రాముడు వద్దకువెళ్ళి రావణాసురుని బొడ్డు దగ్గర అమృత భాండము ఉంది; ఆ అమృత భాండము మీద బాణము వేయమన్నాడు. అటువంటి విభీషణులు బయటికి వచ్చారు. వారి వలన ఆ అమృతభాండము రహస్యము మా దగ్గర ఉంది. త్వరలో it is going to be torpedoed Be careful మీరు ప్రతిపాదించిన ఈ బడ్జెట్‌ను నేను ఆమోదించడం లేదని తెలియపరుస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి బుచ్చయ్యచౌదరి :— ఆరు కోట్ల ప్రజానీకం ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో కాంగ్రెసును తుడిచిపెట్టివేశారు .

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి :— ఎంతసేపూ అచ్చయ్య, నారాయణే మాట్లాడడం తప్ప యింక ఎవరూ మాట్లాడేది లేదు.

ఆర్థిక శాఖామంత్రి (శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్) :— అధ్యక్షా, సభ ముందు సభ ఆమోదం కోరుతూ నేను సమర్పించి ఉన్న 1988-89 బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలపై జరుపబడిన సాధారణ చర్చలో 19 మంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడినారు. అందులో కొందరు సభ్యులు బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలను సమర్థించారు వారికి ధన్యవాదాలర్పిస్తున్నాను కొంతమంది సభ్యులు ప్రాధాన్యతను పాటించలేదని సంక్షేమ పదకాలకు అత్యంత ప్రాధాన్యం యిచ్చారని విమర్శించారు. నిజానికి నేను ప్రవేశ పెట్టిఉన్న బడ్జెట్‌లో వ్యాప్తిక ప్రణాళికకు ప్రాధాన్యత యిచ్చిఉన్నటువంటి సాగునీరుకుగాని విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలకు కాని ఏమాత్రము తగ్గించలేదు. అయితే ధరలు పెరిగినందువలన కేంద్ర ప్రభుత్వము రెండు రూపాయల కిలో బియ్యం ఇష్యూ ప్రైస్ పెంచినందువలన ఈ పథకానికి 278 కోట్ల రూపాయలు సబ్సిడీ యివ్వవలసి వస్తున్నది. ఇది ఏమి క్రొత్తది కాదు ఈ ప్రభుత్వము వచ్చిన సంవత్సరం నుండి రెండు రూపాయలు కిలో బియ్యం అప్పటి నుండి యిప్పటి వరకూ అంటే ఈ అయిదు సంవత్సరాలు ఈ పథకాన్ని అమలు పరుస్తున్నాము. యిది ధరలు పెరిగినందువలన యిది పెరగడం జరిగిందని మనవి చేశాను. ఇష్యూ ప్రైస్ పెంచినందువలన 278 కోట్ల రూపాయలు సబ్సిడి యివ్వవలసి వచ్చినది. గృహ నిర్మాణ పథకాలకు 50 కోట్ల

రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. పేదవారి గురించి ఎప్పుడు ఎవరికీ ఏ రాష్ట్రములో సాహసించనటువంటి కార్యక్రమము యిటువంటి శాశ్వత గృహ నిర్మాణ పథకం మన రాష్ట్రములో మన ప్రభుత్వము చేపట్టినది. పేదవారి గురించి జనతా చీరలు, ధోవతులు గురించి నాలుగు కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. యివి పేదవారి గురించి చేపట్టినటువంటి పథకము. ఈ విధంగా మొత్తం 332 కోట్ల రూపాయలు ఈ బలహీన వర్గాల వారి గురించి సబ్సిడీ రూపలో మన బడ్జెట్‌లో అవకాశం కల్పించ బడింది. మిగతా 27 కోట్ల రూపాయలు చెరకు ఉత్పత్తిదారుల గురించి ప్రోత్సాహక ధర చెల్లించడం జరుగుతున్నది. 35 కోట్ల రూపాయలు సహకార రుణాలపై మిత్తి గురించి సహకార బ్యాంకులకు చెల్లించడం జరుగుతున్నది. నాలుగు కోట్ల రూపాయలు ఇరిగేషను డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషను వారికి వారు సృష్టించిన నీటిపారుదల నుంచి తక్కువ రేటుకు నీరు సప్లయి చేసినందుకు సబ్సిడీ యివ్వడం జరిగింది. 8 కోట్ల రూపాయలు మిల్క్ గురించి యిస్తున్నాము. ఈ ప్రకారం మొత్తం 477 కోట్ల రూపాయలు ఈ బడ్జెట్‌లో సబ్సిడీ పేరిట అవకాశం కల్పించారు. కొందరు సభ్యులు వాటికి ఏవో గొప్ప ప్రాధాన్యము యిచ్చినామని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ప్రాధాన్యత రంగాలను మరచిపోయిందని విమర్శించారు. గౌరవ సభ్యులు శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారు మాట్లాడుతూ ఈ ప్రభుత్వానికి ఉరిశిక్ష యిచ్చినా తప్పులేదు అన్నారు.

వారిని ఒక ప్రశ్న అడుగుతున్నాను. దేశానికి స్వరాజ్యం వచ్చి 40 ఏండ్లు యింది. రాజ్యాంగములో పేదరికాన్ని నిర్మూలించుటానికి, ఆర్థికంగా సామాజిక న్యాయాన్ని కలుగజేయడానికి ప్రజాస్వామ్య దేశం పచ్చించని రాజ్యాంగ పీఠికలోనే పొందుపరచారు. ప్రతి పార్టీ కార్యక్రమాన్ని బట్టి ప్రజలకు వాగ్దానాలు చేయడం జరుగుతూ వుంటుంది. దాని ప్రకారం తెలుగు దేశం తన ప్రజలకిచ్చిన వాగ్దానం ప్రకారం, ఏ ప్రాధాన్యతగల రంగానికి నష్టము కలుగజేయకుండా రెండు రూపాయలకు కేజి బియ్యం యిచ్చే కార్యక్రమాన్ని ప్రణాళికలో పొందుపరచి ప్రాధాన్యత యిచ్చి అమలు చేస్తే, ఇదొక కొత్త స్కీముగా - నిజం చెప్పాలంటే విమర్శలకు తట్టుకోలేక, ఏదో ఒకటి తగ్గించవలసిన అవసరం వచ్చింది. అది మధ్యతరగతి వారికి - హైదరాబాదు, విజయవాడ, విశాఖపట్టణంలో వున్న మధ్య తరగతుల బీదలకు ఇస్తున్న వారికి అది తగ్గించబడింది. దానివల్ల 275 కోట్ల రూపాయలు భరించవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. అంత మాత్రంచేత, తెలుగు దేశం ప్రభుత్వానికి ఉరి వేయా

లని అనటంలో ఏమి సమంజసముంది ? ఈనాడు దేశస్థాయిలో దేశాన్ని పాలిస్తున్న పెద్దలు - రూపాయి విలువ 11 పైసలకు తగ్గింది దేశములోవున్న ఆర్థిక శాస్త్ర వేత్తలు దరిద్రులు మరింత దరిద్రులవడం, ధనవంతులు మరింత ధనవంతులవడం జరుగుతున్నది" అని అంటున్నారు. ఇందుకు ఎవరికి ఎన్ని ఉరి శిక్షలు ఇమ్మంటారు? వాస్తవాన్ని చెబుతున్నాను. కొందరు గౌరవ సభ్యులు ప్రభుత్వ అసమర్థతను వ్యక్తము చేస్తూ, సాధారణంగా చెప్పారు. నా బడ్జెటు ప్రసంగములోనే దీనికి వివరణ యివ్వబడింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి రావలసిన బకాయిలు 500 కోట్ల రూపాయలు. మన లోటు 140 కోట్ల రూపాయలు. ప్రణాళికేతర వ్యయాన్ని తగ్గించి, పన్నుల వసూళ్ళను క్రమబద్ధయి చేసి, పునరావృత విత్త విధానం ప్రకారం ఖచ్చితంగా వసూలుచేసి పూర్తి చేస్తామని అన్నాము. 500 కోట్ల రూపాయల బకాయిలో 140 కోట్ల రూపాయలు వసూలు చేయలేమని గౌరవ సభ్యులు అనుకోవడం న్యాయం కాదు. గత సంవత్సరంలో చెప్పడం ఏమిటంటే, వరుసగా 4-5 సంవత్సరాలనుండి కరువుకాటకాలవల్ల అసలు వసూలు ఆపివేశాము. బకాయిలు వసూలు చేయడానికి ప్రభుత్వానికి సాధ్యము కాలేదు దేవుని దయవల్ల ఇపుడు వర్షాలు పడుతున్నాయి. దీనివల్ల 500 కోట్ల బకాయిలలో 140 కోట్ల రూపాయలు రాబట్టుకోవడం అంత పెద్ద కష్టము కాదు ప్రణాళికేతర వ్యయాన్ని తగ్గించడానికి మంత్రి వర్గ ఉప సంఘాన్ని నియమించడం జరిగింది. వారు కొన్ని సిఫారసులు చేయడం, దాని ప్రకారం కొన్ని అమలు చేయడం జరిగింది మరికొందరు గౌరవ సభ్యులు, ఈ లోటు ఏదో గొప్ప అని అనుకోవడానికి వీలులేదని అన్నారు. మన కంటే ఇతర రాష్ట్రాల పరిస్థితి చూస్తే మన కంటే లోటు ఎక్కువ యున్న రాష్ట్రాలున్నాయి ఉత్తర ప్రదేశ్ రు. 358 కోట్లు, గుజరాత్ రు. 343 కోట్లు, తమిళనాడు రు. 327 కోట్లు, కర్నాటక రు. 327 కోట్లు, రాజస్థాన్ రు. 252 కోట్లు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రు. 140 కోట్లు లోటుంది. మనము ఏదో పెద్దగా బాధపడవలసిన అవసరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

మరి కొందరు గౌరవ సభ్యులు భూసంస్కరణల గురించి సుప్రీంకోర్టు తీర్పును గురించి వారి ఉపన్యాసములో చెప్పారు, దాదాపు అన్ని పార్టీలవారు చెప్పారు. అది అసలు చర్చనీయాంశము కానేకాదు. ముఖ్య మంత్రిగారు సభా సమక్షములో సుప్రీం కోర్టు తీర్పును అమలు చేయడంలో మాకు ఆక్షేపణ లేదని అన్నారు. కాని అమలు గురించి, ప్రతిపక్ష నాయకుల సమావేశాన్ని ఏర్పాటుచేసి మాట్లాడుతామని

అన్నారు మాట్లాడారు. అంతేకాకుండా, కలెక్టర్లకు ఆదేశాలిచ్చి, జిల్లాల వారిగా ఏ మేరకు బినామీ ట్రాన్సాక్షన్స్ గాని ఫాల్స్ డిక్లరేషన్స్ గాని వాటిని గురించి సమాచారాన్ని ప్రభుత్వానికి అందజేయమని కోరారు. ఆ సమాచారము చాలా వరకు వచ్చింది. గౌరవ సభ్యులు ఏదో ఒక పాయింటుపైన ముఖ్యమంత్రి గారితో ఏకీభవించనందున, కొంత ఆలస్యమైంది. తిరిగి వారి సమావేశాన్ని ఏర్పరచడం జరిగింది. కిందినుంచి వరకు తొందరగా సుప్రీం కోర్టు తీర్పును యథాతథంగా కొన్ని మార్పులతో అమలు చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఏలాంటి అభ్యంతరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

కొందరు గౌరవ సభ్యులు, కరువు ప్రాంతాల నిధులు సక్రమంగా ఖర్చు కాలేదని లేక సద్వినియోగం చేయలేదని కొన్ని విమర్శలు చేశారు. దానికి గత సంవత్సరం కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు విధించిన సీలింగ్ ప్రకారం 25 19 కోట్ల రూపాయలు వెచ్చించవలసిన సీలింగ్, వారు విడుదల చేసింది రు. 23,73,73,000 రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఖర్చు చేసింది రు. 23,08,31,000 అందువల్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కరువు ప్రాంతాలకు యిచ్చిన నిధులను సక్రమంగా ఖర్చు చేయలేదన్న వాదనలో వాస్తవం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. మరి కొందరు గౌరవ సభ్యులు వేరువేరుగా తమ తమ అభిప్రాయాలను తెలిపారు. మరికొందరు సభ్యులు వేరు వేరుగా తమ అభిప్రాయాలు చెప్పారు. అందులో ప్రప్రథమంగా జైపాల్ రెడ్డిగారు మాట్లాడారు.
రాష్ట్రము ఆర్థికంగా దివాళా తీసింది ఎంత పెరిగినా రాష్ట్ర అభివృద్ధిగాని పేదల సమస్య సా॥ 5-30
పరిష్కారం గాని ఎక్కడా కనిపించలేదు. ప్రాధాన్యత రంగాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వలేదు అని మొట్టమొదటిసారిగా సాధారణంగా వారు చేసిన విమర్శ. 1982-83 నుంచి 1988-89వ సంవత్సరం వరకు వార్షిక ప్రణాళిక ప్రమాణం రు. 458 కోట్ల నుంచి రు 1253 కోట్లకు పెరిగింది. అంటే ఎంత గణనీయమైన పెరుగుదల రాష్ట్ర అభివృద్ధిని తెలియజేస్తున్నది. తెలుగు దేశం ప్రభుత్వ హయాములో శాశ్వతంగా రాయలసీమ ప్రాంతాన్ని కరువు కాటకాల నుంచి విముక్తి చేసే నిమిత్తమే తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు చేపట్టింది అట్లనే తెలంగాణా ప్రాంతంలో తరచుగా కరువు కాటకాలకు గురి అవుతున్న మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా అభివృద్ధికి జూరాల ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి గత ప్రభుత్వం హయాములో 3 కోట్ల 13 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెడితే తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం తన హయాములో ఇప్పటికే 48 కోట్ల 12 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరపు బడ్జెట్‌లో 28 కోట్లు పొందుపరచడం జరిగిందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. వార్షిక ప్రణాళిక ప్రమాణంలో ప్రగతిని బట్టి అభివృద్ధి

1977-78 నుంచే 1982-83 వరకు 56.2 శాతము మాత్రమే జరిగింది. 1982-83 నుంచి 1987-88 మధ్యకాలంలో ఈ ప్రగతి 3.6 శాతము జరిగిందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అందువల్ల గత ఐదు సంవత్సరాల కాలంలో ప్రణాళిక ప్రమాణ ప్రగతి జరగలేదు అనడం నిజం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. కాని 1982-83 ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ తలసరి ఆదాయం క్రమంలో 7వ స్థానం కలిగి ఉంది. ప్రస్తుతం ఇది 10వ స్థాయిని చేరుకున్నది అని వారు మరో విమర్శ చేశారు. అధ్యక్షా, అది నిజం కాదు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో స్థిరీకరించిన ధరల ప్రకారం 1982-83 పెర్ కాపిటా ఇన్‌కం 712 అయితే 1985-86 (ఇంతవరకే ఇప్పుడు లెక్కలు ప్రకటితం అయినవి) దీని ప్రకారంగా 761 రూపాయలు రాష్ట్ర స్థాయి కూడా 7వ స్థాయి, 10వ స్థాయి కాదు. కనుక గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నిజంకాదని మనవి చేస్తున్నాను ఆ తరువాత వార్షిక ప్రణాళిక వాస్తవ ఖర్చు పెట్టుబడికంటే చాల తక్కువ ఉన్నదని చెప్పారు. కొన్ని ఫిగర్సు ఇచ్చారు. అధ్యక్షా, ప్లానింగు కమీషను వారు ఆమోదించిన మొదటి మూడు సంవత్సరాల ప్రణాళిక ప్రగతి మరియు పెట్టుబడుల వివరాలు 1985-86వ సంవత్సరంలో 810 కోట్లు పెట్టుబడి; ఖర్చులు 942.25 కోట్లు 1986-87లో ప్రణాళిక పెట్టుబడి వెయ్యి కోట్లు, ఖర్చు 1222.41 కోట్లు 1987-88 1112 43 కోట్లు పెట్టుబడి అయితే 1115 06 కోట్లు ఖర్చు అని నేను మనవి చేస్తున్నాను, అంతే ఇక్కడ ఒక విమర్శ గౌరవ సభ్యులు చేశారు అయ్యా మీరు 1540 కోట్లు వార్షిక ప్రణాళిక పెట్టుకున్నారుకదా మరి ఇది ఎందుకు తగ్గించారు అని. అధ్యక్షా, ఇది తమకు తెలియనిది కాదు. వరుసగా నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి కరువు కాటకాలతో మనకున్న స్థితిగతులు తమకు అందరికి తెలియనివి కావు. ఆ కారణం వల్లనే అనుకున్న మేరకు ఈ రు. 1540 కోట్లు ప్రణాళిక అమలు చేయడం సాధ్యం కాలేదని అందువల్ల 1112.43 మాత్రమే పెట్టుబడిగా గుర్తించి 1115 06 మనం ఖర్చు పెట్టడం జరిగిందని నేను మనవి చేస్తున్నాను ఈ ప్రకారంగా రాష్ట్రం వరుసగా నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి కరువు కాటకాలతో సతమతమవుతున్నప్పటికి ప్రణాళికా పెట్టుబడుకంటే ఖర్చు ఎక్కువ చేయబడింది. 1988-89వ సంవత్సరానికి ఆమోదించబడిన వార్షిక ప్రణాళిక రు. 1250 కోట్లు దీనితో మొదటి నాలుగు సంవత్సరాల ఖర్చు మొత్తం 4,530 కోట్లు 1989-90వ సంవత్సరానికి వార్షిక ప్రణాళిక పెట్టుబడి ఎట్టి పరిస్థితిలో వర్తమాన సంవత్సరం పెట్టుబడికంటే తక్కువ ఉండదు. ఈ ప్రకారం మన 7వ ప్రణాళిక పెట్టుబడి రు. 5,200 కోట్లు నుంచి దాదాపు రు. 5,800 కోట్ల వరకు ఉ డగలదని ఆశించబడుతున్నది. నిరుద్యోగుల

సంఖ్య పెరిగినది ప్రస్తుత జి. ఓ. ఎం.ఎస్. నంబరు 3 జారీ చేయడంవల్ల పరిస్థితి విషమించిందని మరో విమర్శ చేశారు. అది నిజానికి ఆర్థిక క్రమశిక్షణ ఉన్న ప్రభుత్వ కార్యాలయాలలో అమలు పరచడానికి ఉద్దేశించిందేగాని మరొకటి కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. నిరుద్యోగ సమస్య యావత్తు దేశంలోనే తీవ్ర స్వరూపము ధరించింది. రాష్ట్ర పరిస్థితి దేశంలోని మిగతా భాగాలకంటే కొంచెం మెరుగుగానే ఉంది. మార్చి 1983 నుంచి మార్చి 1987 మధ్యకాలంలో దేశవ్యాప్తంగా ఉపాధికల్పన కార్యాలయాలలో పేరు నమోదు చేసుకున్నవారి సంఖ్య 51.5 శాతము అయితే రాష్ట్రంలో నమోదు చేసుకున్నవారి సంఖ్య 37.2 శాతము మాత్రమే అని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఆ తరువాత ద్విచక్రి వాహనాలపై పన్ను ఉపసంహరించుకొని వాగ్దానం చేసి దాదాపు 33 కోట్ల రూపాయలు తిరిగి జీవితకాల పన్ను రూపేణా వసూలు చేస్తాము అన్నారు. ఎందువల్ల ద్విచక్ర వాహనాల యజమానులు అందరు జీవిత కాల పన్ను చెల్లించవలసి ఉంటుందని వారు ఒక విమర్శలో చెప్పారు. దానికి సమాధానం ఈ ద్విచక్రి వాహనాల పన్ను మినహాయింపు తాత్కాలికంగా మాత్రమే ఇవ్వబడింది. జీవిత కాలం పన్ను గురించి హైకోర్టు నిలుపుదల చేసింది. అందువల్ల ప్రస్తుతానికి జీవితకాల పన్ను ద్విచక్రవాహనాలపై వసూలు చేసే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

అధ్యక్షా, మరొక విమర్శ ఏమిటంటే నిక్కి కేసు వ్యవహారంలో విచారణ జరిపేందుకు కమీషన్‌ను నియమించలేదన్నారు. అది నిజం కాదు. గవర్నమెంటు సా॥ 5-40
జి. ఓ. ఎం. ఎస్. నెం 367 రెవిన్యూ తేది 21-5-1988 ద్వారా జస్టిస్ జి. ఎల్. ఎస్. చౌదరి, ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు రిటైర్డ్ జడ్జి గారిని యీ కేసు విచారణకు కమిషన్ అధ్యక్షులుగా నియమించబడ్డారు. ఇకపోతే కొందరు సభ్యులు రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థ అస్తవ్యస్తముగా ఉందని అన్నారు. పన్నులు ఊహించబడిన ప్రతి విషయంపై వేస్తున్నారని చెప్పారు. గౌరవసభ్యులు చెప్పిన అభిప్రాయం సరయినది కాదు. 1988—89 ఆర్థిక సంవత్సరానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆర్థిక లోటు 7.484 కోట్ల రూపాయలని నేను యిదివరకే చెప్పాను, ఇందువల్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లోటు కేంద్ర ప్రభుత్వం లోటుతో పోలిస్తే మనది చాలా మెరుగుగా ఉంది. ఇతర రాష్ట్రాల లోటు విషయంలో కూడా యిదివరకే మనవిచేశాను.

తరువాత అత్యధిక ఖనిజ సంపద పన్ను విధించడంవల్ల అలాంటి ఖనిజ సంపదకు సంబంధించిన పరిశ్రమలు మూతపడతాయని అన్నారు. రెండవ విమర్శ ఏమిటంటే

ప్రభుత్వం వారు ఖనిజ హక్కుల పన్ను వేసినా కాని ఆ డబ్బును ఖనిజాభివృద్ధికొరకు ఆ ప్రాంతాలలో ఖర్చుచేయలేదని అన్నారు. ఖనిజ హక్కుల పన్ను చట్టం 1975 ప్రకారం మే 1987 నుంచి కేంద్రప్రభుత్వం రాయల్టీని సవరించిన మేరకు యం ఆర్ టి. హెచ్చింపు జరుగుతున్నది అట్లాగే కేంద్రప్రభుత్వం సవరించిన మేరకు సున్నపురాయిపై రాయితీ పెంచబడింది. ఇక అభివృద్ధి చర్యలు విషయంలో రోడ్లపై ఖర్చు భరించడం సాధారణంగా జరుగుతున్నది అయినప్పటికి యీ పనిని ఎమ్. ఆర్. టి. పండున్నుంచి ఉపయోగించే విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక విజయవాడ థర్మల్ పవర్ స్టేషన్ సెప్టెంబరు 1988 వరకూ పూర్తి చేయబడునని చెప్పబడుతున్నది కాని యీ ప్రాజెక్టు పూర్తి చేయడానికి మరొక 150 కోట్ల రూపాయలు అవసరం అయినా బడ్జెటు అంచనాలలో 38 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే సమకూర్చడం జరిగిందని విమర్శించారు. విజయవాడ థర్మల్ పవర్ స్టేషన్ రెండవ దశ 200 మె వా తో కూడిన రెండు యూనిట్లు పథకానికి ప్లానింగు కమిషను 21-10-1982 నాడు 259 14 కోట్ల పథకాన్ని ఆమోదించింది. కాని యిటీవల ధరలు పెరుగుదల అంచనాల ప్రకారం అది 450 కోట్ల రూపాయలకు చేరుకొంది దాదాపు దీనికి సివిల్ వర్కులు పూర్తి కావస్తున్నాయి ఎలక్ట్రికల్, మెకానికల్ వర్కులు కొనసాగుతున్నాయి. 1988 డిసెంబరులో మూడవ యూనిట్ ప్రారంభించాలని అనుకున్నాము. కాని బి. హెచ్ ఇ. ఎల్ వారు ఏప్రిల్ 1989 నాటికి మాత్రమే అవసరమయిన పరికరాలను సమకూర్చగలమని అన్నందున బాయిలర్ స్థాపన పని జూన్ 1989 వరకూ పూర్తి కానందున 30-9-1989 తేదీనాటికి మూడవ యూనిట్‌ను ప్రారంభించాలని నిర్ణయించడం జరిగింది నాలుగవ యూనిట్‌ను 31-3-1990 న ప్రారంభించడానికి నిర్ణయం జరిగింది పై కార్యక్రమాన్ని దశలవారీగా పూర్తి చేయడానికి 1988 - 89 లో 150 కోట్లు అవసరం ఉంది. అంతర్గత వనరుల పరిమితుల దృష్ట్యా యీ సంవత్సరం యీ పనులకు 75 కోట్ల రూపాయలు మాత్రం సమకూర్చడం జరిగింది. అయినప్పటికి దీనికి అవసరమయిన నిధులు సేకరించడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి పవర్ ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్, న్యూఢిల్లీ మరియు ఐ. డి. బి నుంచి అవసరమయిన నిధులకొరకు ప్రయత్నిస్తున్నాము రాయచూరు థర్మల్ స్టేషన్‌ను ప్లానింగు కమిషన్‌వారు 1978 ఏప్రిల్‌లో ఆమోదించారు. అయినప్పటికి అది 7 సంవత్సరాలకు పూర్తి చేయబడింది. అట్లాగే పవర్ థర్మల్ పవర్

స్టేషన్‌కు సంబంధించినంతవరకూ సాంప్రదాయ సిద్ధమయిన బాయిలర్ అవసరత కలిగి ఉన్నందున 1988 లోనే ఆ పవర్ స్టేషన్‌ను ప్రారంభించవలసి ఉంటాయి. మరొక విమర్శ ఏమిటంటే యిదివరలో అసెంబ్లీ తీర్మానం ప్రకారం నాగార్జునసాగర్ వద్ద అణు విద్యుత్ కేంద్రం ఏర్పాటుకు ఏ ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోలేదని విమర్శించారు. అసెంబ్లీ తీర్మానాన్ని కేంద్రప్రభుత్వం వారికి పంపి అణు విద్యుత్ కేంద్రం ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరడం జరిగింది. అటామిక్ ఎనర్జీ డిపార్టుమెంటువారు సైటు సెలక్షన్ కమిటీ వారు నాగార్జునసాగర్‌వద్ద సైటు అనుకూలమయినదిగా నిర్ణయించారు. అయినా కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఆ విషయం నిర్ణయించలేదు. మరొక విమర్శ ఏమిటంటే ముద్దనూరు పవర్ స్టేషన్ ప్రారంభించి 10 లక్షల రూపాయలైనా కేటాయించలేదు స్థానికంగా సివిల్ పనుల్ని కూడా ప్రారంభించలేదు ఆ ప్రాజెక్టు కొరకు ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయానికి ప్రతిపాదించినట్లు చెప్పడం సరిపోదని విమర్శ చేసారు. 1988 సంవత్సరంలో యీ ప్రాజెక్టుకు ప్లానింగు కమిషన్‌వారు ఆమోదం తెలిపారు. 200 మె. వా. విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తికి మొదటి దశలో రు. 503.71 కోట్లు అంచనా వేయబడింది రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారు యీ ప్రాజెక్టుకు 30-3-1988 న శంకుస్థాపన చేసారు ఈ ప్రాజెక్టు కార్యక్రమం యిదివరకే చేపట్టడం జరిగింది. 2.346 హెక్టార్ల భూమి యీ ముద్దనూరు థర్మల్ పవర్ స్టేషన్‌కు సమకూర్చబడింది బాయిలర్స్‌కు మెషనరీ సమకూర్చుటకు లెటర్ ఆఫ్ ఇంటెంట్ జారీ చేయబడింది. సి ఇ సి. ఆగ్జలరీస్ సప్లయి చేయుటానికి బి హెచ్ యి ఎల్ కు 50 లక్షల రూపాయలు చెల్లించారు అది ఫైనల్ చేయబడింది ఇక విద్యుత్ ఉత్పాదనకు తక్కువ నిధులు కేటాయించమన్నారు అందువల్లనే సంక్షోభం వచ్చిందన్నారు. ఇప్పుడు ఆ సమస్య లేదు అన్ని హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ ప్రాజెక్టులు పనిచేస్తున్నాయి. కాబట్టి దాని విషయంలో సమయం తీసుకోవడం భావ్యం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక పదవీ విరమణ చేసిన వారిని విచారణ సంఘాలకు కమిషనర్లుగా నియమిస్తున్నారని విమర్శించారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వివిధ విచారణ సంఘాలకు అధ్యక్షులుగా హైకోర్టు సలహా మేరకు సంప్రదించే చేయడం జరుగుతున్నది. ఇందులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కల్పించుకునేది ఏమీ లేదని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత దాదాపు 10 లక్షల ఎకరాల భూమిని పేద వారికి పంచడానికి వీలులేకుండా ఉన్న భూసంస్కరణల చట్టాన్ని సుప్రీమ్ కోర్టు వారి తీర్పు ప్రకారంగా సవరణలు తేవాలని అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారికి గాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు గాని మంత్రిమండలికి గాని సుప్రీమ్ కోర్టు తీర్పు ప్రకారం సవర

ణలు తీసుకురావడానికి అభ్యంతరం లేదు. ఈ విషయంలో గౌరవనీయులైన ప్రతిపక్ష నాయకులతో సంప్రదించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ సవరణను తీసుకురావడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

మద్యపాన నిషేధాన్ని బలపరచేబదులు ప్రభుత్వం తన ఆదాయాన్ని పెంచుకొనడానికి త్రాగుబోతు తనాన్ని పెంచిందని అన్నారు. అధ్యక్షా, అదృష్టవశాత్తూ ఒకప్పుడు ఈ రాష్ట్రంలో మద్యపాన నిషేధం అమలులో వుండింది. కాని దానిని ఎవరు ఎత్తివేశారో గౌరవ సభ్యులు ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

(అంతరాయము)

శ్రీ జె. సి. దివాకరరెడ్డి :— అప్పుడు మీరూ మంత్రులే

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— ఇక పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా, జంగారెడ్డిగూడెంలోని శ్రీరామా డిస్టిలరీస్‌ను ప్రైవేటు యాజమాన్యానికి అమ్మే ప్రయత్నం జరుగుతోందని అన్నారు. అది ప్రైవేటు వారిదే కాబట్టి దానిని అమ్మే ప్రశ్న ఉత్పన్నంకాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక సి పి యం నాయకులు బొడ్డేపూడి వెంకటేశ్వరరావుగారు అన్ని పంటలకు పంటల భీమా పథకాన్ని వర్తింప చేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్యలు ఏమిటని ప్రశ్నించారు. దానికి ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానమిస్తూ వివరాలు చెప్పారు కాబట్టి అందులో నేను జోక్యం చేసుకోవడం మంచిది కాదు. ఇక ప్రభుత్వం రైతులకు నేరుగా విత్తనాలు సరఫరా చేయకుండా సీడ్స్ కార్పొరేషన్ ద్వారా సరఫరా చేయడంవల్ల మంచి క్వాలిటీ విత్తనాలు సరఫరా కావడంలేదని. ఫలితంగా రైతులు ఇబ్బందుల పాలౌతున్నారని విమర్శించారు. 1988 ఖరీఫ్ సీజన్ నుంచి ప్రభుత్వమే నేరుగా సహకార సంఘాల ద్వారా. ఆగ్రో రిటైల్ సెంటర్స్ ద్వారా, సింగిల్ విండో పద్ధతిద్వారా మంచి విత్తనాలు సరఫరా చేయడానికి నిర్ణయించింది. 1,018 కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు మరియు ఆగ్రో రిటైల్ కేంద్రాల ద్వారా విత్తనాలు పంపిణీ చేయుచున్నారు. విత్తనాల కార్పొరేషన్‌వారు సరఫరాచేసే విత్తనాలు పరిశోధనా కేంద్రాలలో పరీక్ష చేసిన తరువాతే రైతులకు అమ్మడం జరుగుతున్నది. కాబట్టి విత్తనాల కార్పొరేషన్‌పై ఫిర్యాదులు వచ్చుట చాలా తక్కువగా ఉంది. క్రిందటి సంవత్సరం 11,259 టన్నుల విత్తనాలు రాష్ట్రంలో పంపిణీచేయగా ఈ సంవత్సరం 12,387 టన్నులు పంపిణీచేయడం

జరిగింది. విద్యుత్ గురించి ఏదైనా ఫిర్యాదులు వస్తే వాటిని పరిశీలించి రైతులకు నష్టం లేకుండా వేరే విద్యుత్ సరఫరా చేయడం జరుగుతోందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక రాష్ట్రంలో విద్యుత్ ఉత్పత్తి 85 మిలియన్ యూనిట్ల నుంచి 75 మిలియన్ యూనిట్లకు తగ్గడానికి కారణం ఏమిటి? ఉత్పత్తి పెంచడానికి ప్రభుత్వం తీసుకొనే చర్యలు ఏమిటని ప్రశ్నించారు. గత 3, 4 సంవత్సరాల కాలంలో కరువు, వర్షాభావం వల్ల విద్యుత్ దిగుబడి తగ్గిపోయిన విషయం మీకు తెలుసు. 1982-83 లో వరి నాటిన విస్తీర్ణం 36.38 లక్షల హెక్టార్లు కాగా 1983-84 లో ఆ విస్తీర్ణం 41.43 లక్షల హెక్టార్లకు పెరిగింది. కాని 1986-87 లో విస్తీర్ణం బాగా తగ్గింది. 1983-84లో 87.90 లక్షల టన్నులు దిగుబడి అయింది. కాని 81 లక్షల మిలియన్ టన్నులు వచ్చాయి. కరువు, వర్షాభావం వల్ల మాత్రమే దిగుబడి తగ్గింది. 12 జిల్లాలలో ఎక్కువ దిగుబడికి రైస్ ప్రొడక్షన్ ప్రోగ్రాం పెట్టి ఆయా మామూలు ప్రాంతాలలోనూ అనేక ప్రాంతాలలో విత్తనాలు, ఎరువులు పంపిణీ చేసి పేద రైతులను ఆదుకోవడం జరుగుతోంది. అలాగే భూగర్భ జలాలను వెలికితీసి పంటలకు అందించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నాలు చేస్తున్నది.

ఇకపోతే ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూస్తే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో వైద్య ఆరోగ్యం రంగంలో తలసరి కేటాయింపులు తక్కువగా ఉన్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 29.60 రూపాయలు, కేరళలో 40.20, హర్యానాలో 44.70, తమిళనాడులో 45 రూపాయలు ఉందని వారు వివరాలు ఇచ్చారు. దానికి జవాబు చెబుతాను. మన రాష్ట్ర జనాభా 6 కోట్లు. ప్రజలకు ప్రణాళికేతర పద్దులకు - కేంద్ర సహాయ స్కీములతో కలిపి - 250 కోట్ల 84 లక్షల 91 వేల 700 రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. దీని ప్రకారం తలసరి కేటాయింపు 41.80 రూపాయలు. కాని గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా 29.60 కాదు. అందువల్ల కొన్ని ఇతర రాష్ట్రాలకంటే మన రాష్ట్రమే మెరుగ్గా వుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇకపోతే ఆల్విన్ నిస్సాన్ కంపెనీ స్థాపించినప్పటి నుంచి అందులో పనిచేసే ఉద్యోగస్థుల జీతభత్యాలు ఇతర ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలలో పనిచేసే ఉద్యోగస్థుల కన్నా ఎక్కువ. అలాగే ఉద్యోగస్థులకు సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది. గృహ నిర్మాణం, రవాణా సదుపాయాలు కల్పించడం, వైద్య సదుపాయాలు వంటి సదుపాయాలు ఉద్యోగస్థులకు కల్పించడం వల్ల, ఇక ఆ కంపెనీకి మార్కెట్లో పోటీ

ఎక్కువగా వుండడంవల్ల నష్టాలు వచ్చాయని చెప్పారు. సంవత్సరానికి 2 లక్షల మంది నిరుద్యోగులు పెరుగుతున్నారు, ఇప్పటికే 30 లక్షలకు పెరిగారు, పైగా సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ పథకాలు ఏడాది ఏడాదికీ తగ్గిపోతున్నాయని విమర్శించారు. దానికి సమాధానం చెబుతాను. చదువుకొన్న నిరుద్యోగులకై 1983-84 నుంచి సెల్ఫ్-ఎంప్లాయిమెంట్ స్కీమ్స్ అమలుచేయ బడుతున్నాయి. ఈ సంవత్సరం కూడా ఈ పథకం క్రింద 17,300 యూనిట్స్‌ను నిర్ధారించి 31-3-89 లోగా సాధించబడుతుంది. ప్రతి ఏటా ఈ పథకంమీద 3 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేయడం జరుగుతోంది ఇంత వరకు 50 వేల మందికి ఉద్యోగావకాశాలు వచ్చాయి. 2 కోట్ల రూపాయలు ఎస్.టి. ఇ.పి.ఎస్. ద్వారా ఖర్చు చేయాలని ప్రతిపాదింపనైనది. 1988-89 లో సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ స్కీమ్స్ ద్వారా 4,625 లబ్ధిదారులు వుండగలరని లక్ష్యంగా నిర్ణయింపబడింది.

సా॥ 6-00

ఈ విధంగా ప్రభుత్వం నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారం కోసం అన్నివిధాలా కృషి చేస్తున్నదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెబుతున్నది గ్రామోదయ స్కీమ్ గురించా ? ఎందుకు అడుగుతున్నానంటే, ప్రొద్దున మంత్రి గారు చెప్పిన లెక్కలు, ఆర్థిక మంత్రిగారు చెబుతున్న లెక్కలు వేరుగా వున్నాయి అందుకని అనుమాన నివృత్తి కోసం అడుగుతున్నాను

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— నూతనంగా పాఠశాలలు, కళాశాలలు తెరవడం జరిగింది

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— అధ్యక్షా, మేము అడిగిన విషయం చెప్పడం లేదు.

ఛైర్మన్ :— ప్రసంగం మధ్యలో యింటరప్ట్ చేయవద్దు. వారిని చెప్ప నివ్వండి. వారి ప్రసంగం అయిన తరువాత ఏమైనా అనుమానాలు వుంటే అడగండి.

శ్రీ పి మహేంద్రనాద్ :— అధ్యక్షా, నూతనంగా తెరిచిన కళాశాలలు, పాఠశాలలకు తగినంతమంది టీచర్స్‌ను నియమించడం లేదని, పైగా వున్న ఖాళీలను

కూడా భర్తీ చేయడం లేదని విమర్శించడం జరిగింది. టీచర్ల నియామకం విషయంలో సైన్స్ సెక్షన్స్ విషయంలో ప్రతి 30 మంది విద్యార్థులకు ఒక టీచర్‌ను, ఆర్ట్సు సెక్షన్‌లో 40 మంది విద్యార్థులకు ఒక టీచర్‌ను నియమించడం జరిగింది. క్రొత్తగా తెరిచిన కళాశాలలు ఏవయితే వున్నాయో, వాటిలో పనియొక్క రేషియో ప్రకారం లెక్చరర్స్‌ను నియమించడం జరుగుతుంది.

జీరో బేస్ బడ్జెట్ విధానం చెప్పుడు విధానమని, దీనివల్ల అధికారులకు ఎక్కువ అధికారాలను యివ్వడం జరుగుతుందని కొంచరు గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు అధికారులు యిచ్చిన మ్యాటర్‌ను బాగానే చదువుతున్నారు. చాలా విషయాలు చెబుతున్నమాట వాస్తవమే. వారి ముందు పెద్ద కట్ట వుంది. అని చూస్తే భయం వేస్తోంది. ఎంత సేపు చదవుతారో ? ప్రశ్న వేసిన సభ్యులకు ఎంత త్వరగా సమాధానం యిస్తారో. వోవరాల్‌గా సమాధానంలో పటుత్వం వుండడం కోసం కొని విషయాలు చెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— అధ్యక్షా, సగం, సగం విషయాలు చెబితే ఎలా ? పూర్తి విషయాలు చెప్పాలి కదా.

(ఇంటరప్షన్స్)

చైర్మన్ .— సభ్యులు అందరూ శాటిస్‌ఫై కావాలికదా.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :— అధ్యక్షా, స్పీచ్ నుంచి జిస్టులాగా యిస్తే సరిపోతుంది. అధికారులు సప్లయ్ చేసిన మెటీరియల్ అంతా చదవాలంటే ఎన్ని గంటలు పడుతుంది ? జిస్టు చదవడానికి ట్రై చేయవలసిందిగా మంత్రిగారికి చెప్పండి.

చైర్మన్ .— ఒక్కొక్క సభ్యుడు రెయిజ్ చేసిన విషయాలను, పాయింట్స్‌ను క్లారిఫై చేస్తున్నారు.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి :— అధ్యక్షా. సభా సాంప్రదాయం ప్రకారం గౌరవనీయులయిన మంత్రిగారు మెటీరియల్‌ను రిఫర్ చేయాలే తప్ప, చదవకూడదు.

డిస్టర్బ్ చేయడం ఎందుకులే, అని మేము వూరకున్నాము. వారికి చెప్పే సత్తావుంది. ఆయనేమీ క్రొత్తగా వచ్చిన మంత్రి కాదు. సారాంశం చెప్పమనండి. రికార్డును రిఫరెన్స్‌కోసం వాడాలే తప్ప, చదవకూడదు.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాధ్ .— అధ్యక్షా. గౌరవ సభ్యులు కూడా చదివే చెప్పారు. కనుకనే నేనుకూడా చదివి చెబుతున్నాను.

(నవ్వులు)

శ్రీ పి. వెంకటపతి .— అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు కూడా కవితా గానం ద్వారా రిప్లయ్ యివ్వగలిగితే, చదివితే సరిపోతుంది.

(నవ్వులు)

శ్రీ పి. మహేంద్రనాధ్ :— అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షాల వారి ఆక్షేపణలకు ప్రభుత్వం సరియయిన సమాధానం చెప్పలేదనే విషయం గత రెండు, మూడు బడ్జెట్ సమావేశాల్లో వినడం జరిగింది. అందువల్ల అటువంటి పైషమ్యాలు వుండరాదని, నేను యిలా చెబుతున్నాను ఇంత కష్టపడి వివరాలు చెప్పాలనే కోరిక నాకేమీ లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ వి. రంగారావు (బందరు) :— అధ్యక్షా, ఈసారి బడ్జెట్ సమావేశం ఆనందకరంగా వున్నందుకు అభినందిస్తున్నాను.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి .— రంగరావుగారికి 70 సంవత్సరాలు నిండిన సందర్భంగా మాకూ ఆనందంగా వుంది అధ్యక్షా.

(నవ్వులు)

శ్రీ పి. మహేంద్రనాధ్ :— అధ్యక్షా, పెద్దలు, సి పి ఐ నాయకులు, శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు గారు మాట్లాడారు. నేను ఇంతవరకు చెప్పిన సమాధానాలు చాలా వరకు వారు లేవనెత్తిన పాయింట్స్‌లు కవర్ చేస్తాయి. కవర్ కానివి ఏమయినా వుంటే చెప్పే ప్రయత్నం చేస్తాను. వారు ప్రధానంగా చెప్పింది ప్రాధాన్య

రంగాలకు కేటాయింపులు సరిగా లేవని. మేము పేదలకు కిలో రెండు రూపా యలకు బియ్యం యిచ్చే కార్యక్రమానికి వ్యతిరేకిని కాదంటున్నారు. అలా అంటూనే వారు ఏమంటున్నారంటే "మీరు సబ్సిడీల ద్వారా, సబ్సిడీ యివ్వడం వల్ల ప్రాధా న్యతా రంగాలను నిర్లక్ష్యం చేశారు" అని అన్నారు. దానికి సమాధానం చెప్పాను. మరలా రిపీట్ చేయవలసిన అవసరం లేదు అధ్యక్షా, సభ్యుల ఓపిక నశించింది అందుకే నరసింహారెడ్డి గారి ఉపన్యాసం గంటన్నర విని, ఓపిక నశించిన తరువాత నాకు టైము యిస్తే, సభ్యుల ఓపిక నశించిన తరువాత చెప్పడం కష్టం. అందువల్ల దయచేసి గౌరవసభ్యులు ఏమయినా ప్రశ్నలు వేస్తే, నేను సమాధానం చెబుతాను.

శ్రీ వి శ్రీరాములు .— మొత్తం మీద వారు రిప్లయి అయితే చెప్పారు. కాని ఈ తెలంగాణాలో ఉన్నటువంటి శ్రీరామసాగర్ ప్రాజక్టుకు నాన్ - బేంకింగ్ క్రింద ఈ ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం కేటాయిస్తున్నటువంటి డబ్బు ఎంత ? అదే విధంగా జూరాల ప్రాజెక్టుకు, మీరు ప్రాజెక్టుకు ఈ సంవత్సరం ఎంత కేటాయిస్తు న్నారు ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ .— జూరాల ప్రాజెక్టు విషయం ఇప్పుడే చెప్పాను.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టుకు వరల్డ్ బేంక్ క్రింద కాకుండా నాన్ - బేంకింగ్ క్రింద ఎంత కేటాయిస్తున్నారు ? గత మూడేళ్ళ నుంచి చెడుతున్నామని రిటెన్ రిప్లయి ఇచ్చారు. 284 కిలోమీటరు వరకు నాన్ - బేంకింగ్ క్రింద చేపడుతున్నామని అసెంబ్లీలో రిటెన్ రిప్లయి ఇచ్చారు. మీరు ఎంత కేటాయి స్తున్నారు ?

శ్రీ పి మహేంద్రనాథ్ :— శ్రీరామసాగర్ టోటల్ బొటెల్ రు. 35 కోట్లు. బేంక్, నాన్‌బేంక్ రెండు కలిపి

శ్రీ వి. శ్రీరాములు .— రు. 35 కోట్లు కాదు. మీరు ఇప్పటివరకు టెండర్స్ కాల్‌ఫర్ చేసింది రు. 41 కోట్లవరకు ఉన్నాయి. వరల్డ్ బేంక్ క్రింద చేశారు నా నియోజకవర్గం వరకు కాలువలు తవ్వారు. పెద్ద కాలువ వచ్చింది. 284 కిలోమీటర్‌వరకు వరల్డు బేంక్ క్రింద రు. 41 కోట్ల టెండర్స్ పిలిచామని మీ ఇంజనీర్స్ చెప్పారు. నాన్ - బేకింగు క్రింద ఏమి చేయలేదు. 267 నుంచి 284 కిలోమీటరు వరకు పర్మిట్ తీసుకోలేదు. తీసుకుంటామని చెప్పారు. నాన్ - బేంకింగు క్రింద ఎంత కేటాయిస్తున్నారో దయచేసి చెప్పండి.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— ఆ వివరాలు ఇరిగేషన్ డిమాండ్ టైములో చాలా వివరంగా చూడవచ్చు.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— నాన్ - బేంకింగు క్రింద ఇంతవరకు ఎలాట్ చేయలేదు. ఈ బడ్జెట్‌లో ఎప్పుడయినా చేస్తారా ? ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఇక్కడే ఉన్నారు.

శ్రీ పి. మహేంద్రనా :— చేస్తాము. ఆ వివరాలు ఇరిగేషన్ డిమాండ్ వచ్చినప్పుడు తమకు తెలియజేస్తాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— నేను ఒకటి రెండు ప్రశ్నలు అడగదలచు కొన్నాను. ఇప్పుడు మీరు ప్రాథామిక పాఠశాలల్లో ఉన్న స్పెషల్ టీచర్స్‌కి ప్రమోషన్ ఇచ్చి పంపడం వల్ల అవి ఖాళీ అయ్యాయి, 20 వేల ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో ఒక టీచర్ ఉంటే ఇద్దరిని చేశారు. మళ్లా ఒకరే అయ్యారు. దానివల్ల చదువు ఆగి పోయింది. ఆ ఖాళీలలో తిరిగి నియమించడానికి ఆదేశాలు ఇస్తారా ? శ్రీశైలం ఎడమ కాలువకు ఈ సంవత్సరం ఎంత కేటాయించారు. గత సంవత్సరం కేటాయించి నది ఖర్చు చేయకపోవడానికి కారణాలు ఏమిటి ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— నేను ఇప్పుడే మనవిచేసాను. మన ప్రణాళిక మొత్తం రు 1540 కోట్లు. ఎందుకు ఖర్చు పెట్టలేదంటే వరుసగా నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి మనకు ఎదురవుతున్న కరువుకాటకాల వల్లనే మనము ప్లాన్ తగ్గించు కున్నాము, ఆ మేరకు అది కూడ తగ్గింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— మీరు 1500 కోట్ల రూపాయలు పెట్టి మీరు 400 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టలేదు అనుకోండి. మరి రు. 100 కోట్లు కేటాయించాము, రు. 25 కోట్లు మానేశాము, రు. 75 కోట్లు ఖర్చుపెట్టాము అంటే అర్థం ఉంది. అసలు రు. 100 కోట్లు కేటాయించి రు. 10 కోట్లు, రు. 12 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడములో అర్థం ఏమిటి ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— ఈ సంవత్సరం రు. 20 కోట్లు పెట్టాము.

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి :— 20 వేల ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో సింగిల్ టీచర్స్ ఎవరయితే ఉన్నారో వారికి ప్రమోషన్స్ ఇచ్చి పంపారు, అవి ఖాళీగా ఉన్నాయి.

అవి పూర్తి చేస్తారా? లేకపోతే వాటిని ఎత్తివేయండి. లేదా, అపాయింట్ చేసి ఆర్డర్స్ ఇవ్వండి.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పిన విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. అనతికాలంలోనే నిర్ణయం తీసుకుంటాము.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా అనేక ప్రశ్నలకు వివరమైన బడ్జెట్ చర్చలలో సమాధానాలు రాబట్టుకొనే ప్రయత్నం చేయవచ్చు. కాని సాధారణ చర్చకు సమాధానం చెప్పుతున్న సందర్భములో మంత్రిగారికీ, ప్రభుత్వానికి కొన్ని విషయాలు నేను లేవదీశాను. మిగిలిన గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు కూడా లేవదీశారు. నా అభిప్రాయములో మన రాష్ట్రము ప్రణాళిక వ్యయములో విఫలమయిందని నేను అన్నా కొంతవరకు సఫలమయిందని వారు అన్నా మన హద్దులలో, అంచులలో వెనుకబడి ఉన్నామనడానికి అనేక కారణాలు. ఆర్థిక వనరులు పెంచుకోడానికి చర్యలు తక్షణ అవసరం. మానవ వనరులను కూడా ప్రోత్సహించడం సమకూర్చుకోవడం తక్షణ అవసరం. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని, రాష్ట్రాభివృద్ధికి ప్రధాన లక్ష్యాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని భూసంస్కరణలు, పట్టణ భూ ఆస్థుల గరిష్ట పరిమితి సంస్కరణలు, ఆహార ధాన్యాల టోకు వ్యాపారం - ఈ మూడు మౌలిక చర్యలు చేసి రాష్ట్ర ఆర్థిక, మానవ వనరులను ఇనుమడింప చేయడానికి వచ్చే ఒకటి రెండు నెలల్లో ఏమి చర్యలు, ఖచ్చితమయిన, కఠినమయిన చర్యలు ఏమి తీసుకోదలచుకొన్నారో విశ్వాసంగా చెప్తారా? ఇప్పటికే నాలుగైదు సంవత్సరాలు గడిచిపోయింది. ఇప్పుడయినా చెప్పగలిగిన స్థితిలో ఈ ప్రభుత్వం ఉందా?

శ్రీ వి. మహేంద్రనాథ్ :— గౌరవసభ్యులు చేసినటువంటి సూచనలలో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అభిప్రాయభేదం లేదు. ఇప్పుడే టోకు వ్యాపార విషయం చెప్పారు. ఈనాడు రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం క్రింద కొంతవరకు ప్రభుత్వం టోకు వ్యాపారం చేపట్టింది.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— లేదు టోకు వ్యాపారస్థులు దయా దాక్షిణ్యాలపైన ఆధారపడవలసిన గతి ఈ ప్రభుత్వానికి పడుతున్నది. అది చేస్తే మనకు ఈ లోటు రాదు, మీరు ఇస్తున్న సబ్సిడీ అక్కరలేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— అభిప్రాయ భేదంలేదు. అమలు జరుగదు.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, తెలుగు దేశం పార్టీ తమరు చెప్పిన సూచనలను వ్యతిరేకించవలసిన అవసరం లేదు. సమయం వచ్చి నప్పుడు తప్పక ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు .— వ్యతిరేకించవలసిన అవసరం లేదు. కాని అమలుపరచవలసిన బాధ్యత లేదా ?

శ్రీ పి మహేంద్రనాథ్ :— రాజేశ్వరరావు గారు చేసిన సూచనలు చాలా వరకు ఆమోదయోగ్యమైనవే. కాని సమయాసమయాలు లేకుండా ఎవరు అమలుపరచ లేరు కదా !

శ్రీ పి నర్సిరెడ్డి .— ఇరిగేషన్ విషయములో మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాకు తీరని అన్యాయం జరిగిందని అందరికి తెలుసు. జూరాల ప్రాజక్టును ప్రభుత్వం చేపట్టింది. దానికి గాను గత సంవత్సరం రు. 20 కోట్లు కేటాయించారు. చాలా తక్కువ డబ్బు ఖర్చయింది. ఈ సంవత్సరం రు. 20 కోట్లు కేటాయించారు. కాని ఆ ప్రాజెక్టు మొత్తం ఎస్టిమేట్ రు. 200 కోట్ల పైబడి ఉంది. ఈ విధంగా చిన్న చిన్న కేటాయింపులు చేస్తే అది ఎప్పటికి పూర్తవుతుంది ? అసలు ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజక్టును ఎప్పటికి పూర్తిచేయగలుగుతారో చెబుతారా అని తమరి ద్వారా అడుగు తున్నాను.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— 1992 లో నీరు ఇస్తామని మన ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు పలుసార్లు సభలో ప్రకటించారు. దానిని గురించి మళ్లా నన్ను అడగడం న్యాయం కాదు.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :— ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ ఇక్కడే ఉన్నారు

౭॥ 6-20 పోయినసారి వోట్ ఆన్ ఎకౌంట్ సమావేశంలోనే గ్రామీణ విద్యుద్దీకరణ కార్యక్రమములకు వివిధ వాడలలోను అన్నిలైన్ ఛార్జీలు కట్టవలసిన పనిలేదు, ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంట్ అంతకు పూర్వం మాదిరిగా అంత ఖర్చును భరిస్తుంది. అదే విధంగా చిన్న పరిశ్రమలకు వి. ఎల్. సి అక్కరలేకుండా చేస్తామని హామీ ఇచ్చారు ఇంత వరకు ఇవి రెండూ అమలులోకి రాలేదు. ఇప్పటికైనా ఈ పని చేస్తారా ? మన రాష్ట్రం ఈ కరువులకు, వరదలకు గురి అవుతోంది. ప్రాజెక్టులు కాగితాల మీద బాగానే ఉన్నాయి. ఇర్రిగేషన్, విద్యుచ్ఛక్తి, ప్రాజెక్టులు మురుగునీటి పథకాలకు

రు. 15 వేల కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని అంచనా. ఇంత డబ్బును రాబట్టడానికి రు. 5 లక్షలు అంత కంటే ఎక్కువగా ఆస్థి ఉన్న వారి మీద ప్రకృతి విపత్తు పన్ను వేయమని, అంతకంటే మార్గం లేదని చెబుతూ వచ్చాము. దాని మీద ఈ ప్రభుత్వం ఏమి వైఖరి అవలంభిస్తున్నది ?

ట్రిబ్యునల్‌కి రీజనల్ ఎటానమీ ఇవ్వండి. పరిస్థితులు విషమించకుండా చేయండి. అల్లాగే మురళీధరరావు కమీషన్ సిఫార్సుల మీద మిగతా వాటిపై ఏమైనా చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— గౌరవ సభ్యులు అన్నట్లు గ్రామీణ విద్యుక్తీకరణకి సంబంధించి గ్రామాలకు పైటు చార్జీలు తగ్గించాలని ఇచ్చాం. ఇది మన ముఖ్యమంత్రిగారు మాట ఇచ్చారు. అందులో సందేహం లేదు. ఒకవేళ కాకపోతే, జరపడానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకొంటామని మనవి చేస్తున్నాను. ఓంకార్ గారు ప్రతి సంవత్సరమూ చెబుతూనే ఉన్నారు రు. 5 లక్షలకు పైబడి ఆదాయం గలవారికి పన్ను వేయాలని, ట్రిబ్యునల్‌కి ఎటానమీ ఇవ్వాలని అంటున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఈ విషయంలో సాధ్యం కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— మురళీధరరావు కమీషన్ రిపోర్టులో జనాభా సంఖ్య తప్ప మిగతా రికమండేషన్ల గురించి ఏమిటి ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి.

డా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :— విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో లోడ్ షెడింగ్ తీసేసారా, పవర్ కట్ తీసేసారా ? ముద్రగడ పద్మనాభం ఆరోపణ చేసిన విధంగా సభలో ఫైల్సు పెట్టే విషయంలో - పెడతామని అన్నారు. ఇండస్ట్రీస్, ట్రాన్స్‌పోర్టు, మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్, ఎక్సైజ్‌కి సంబంధించి ఫైల్స్ ఎప్పుడు పెడతారు?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— బడ్జెటుకి సంబంధించి అడిగినవాటికి సమాధానం చెప్పాను. వేరే ప్రశ్నలు వేస్తే ఎట్లా ?

డా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :— పవర్ కట్, లోడ్ షెడింగ్ గురించి ఫైల్ విషయం చెప్పలేదు.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— సంబంధం లేదు.

శ్రీ డా. ఎం వి. మైసూరారెడ్డి ;— అవి ఇంటర్ కనెక్టెడ్ పైల్స్

ఛైర్మన్ :— బడ్జెటుకు సంబంధం లేని విషయాలు వద్దు

(ఇంటరప్షన్)

ఎక్సయిజ్ శాఖా మంత్రి (శ్రీ పి. అశోక గజపతిరాజు) — అధ్యక్షా, వారు ఎప్పుడు పైల్స్ చూడదలచుకొంటే అప్పుడు చూడవచ్చు.

(ఇంటరప్షన్)

డా. ఎం వి. మైసూరారెడ్డి .— ఏమి సమాధానం చెప్పారో తెలియలేదు. నా ప్రశ్నకు జవాబు రాలేదు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర ,— ఇందాక సభలో ఒక సభ్యుడు మాట్లాడుతూ రు. 10 కోట్లు టాక్స్ వేసిన దానిని 332 జి.వొ. ద్వారా ఎత్తివేశారని అన్నారు. ఎంతవరకూ వాస్తవం ? ఎవరికి సంబంధించినది ? ఎప్పుడు మాఫీ చేశారు ? ఎందుకు చేయవలసి వచ్చింది ? వివరంగా స్పష్టంగా చెప్పాలి. రు 10 కోట్లకు సంబందించిన విషయం. అట్లాగే వదిలేస్తే కాదు. ఆర్థిక శాఖా మంత్రి గారు సరైన సమాధానం చెప్పాలి. జి వొ 332, తేది 15 మే, 1988. ఒక కంపెనీకి సేల్స్ టాక్స్ మీద రు. 10 కోట్లు వేశారు. జి వొ దావ్వరా మాఫీ చేశారు. 1982 నుంచి 86 వరకు ఆ కంపెనీ రెవెన్యూ క్రింద కట్టిన మొత్తాన్ని కూడా వాపస్ చేయాలని జీ వోలో ఉంది. స్టేట్ ఎక్స్చెకర్‌కు సంబంధించిన విషయం కనుక సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది.

ఛైర్మన్ :— క్వశ్చన్ అదికాదు. ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ గారు బడ్జెటును సమర్పించారు. దాని మీద చర్చ జరపండి

(ఇంటరప్షను)

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— ఇది బడ్జెటులో భాగమే.

శ్రీ ఎం. నాగారెడ్డి :— రు. 10 కోట్లు మహేంద్రనాథ్‌గారి స్వంతడబ్బు అయితే అడిగే అవకాశమే లేదు. ఫైనాన్స్ సెక్రెటరీగారు ఉండవచ్చు. వారినుండి సమాచారం తీసుకొని చెప్పవలసిన బాధ్యత వారికుంది.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— ఈరోజు కొన్ని పేపర్లలో కూడా ఈ వార్త వచ్చింది కనుక గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని నేను స్వీకరిస్తూ విచారణ జరపడానికి, అవసరమయిన చర్యలు తీసుకోడానికి సిద్ధంగా ఉన్నానని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

డా. యం వి మైసూరారెడ్డి :— అది కరెక్ట్ కాదు.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :— జీ వో వచ్చిందా లేదా ?

శ్రీ యం నాగారెడ్డి :— మంత్రిగారు ఈ విషయంలో జరిపిస్తానని అన్నారు. ప్రభుత్వానికి తెలియకుండా రు 10 కోట్లు వేవ్ చేశారంటే నమ్మాలా ? ఏ మంత్రి కయినా తెలియకుండా, ఫైల్ రాకుండా, సంతకం కాకుండానే ఇది జరుగుతుందా ? జీ ఓ వచ్చిందీ, లేనిదీ చూస్తామనడం అసమంజసం. ఎవరికి చేశారు ? ఎందుకు చేశారనేది చెప్పవలసి ఉంది

శ్రీ పి మహేంద్రనాథ్ :— ప్రతిపక్ష నాయకులకు నేను మనవి చేసేది ఒక్కటే అది నాకు తెలియదు. ఆ జీ ఓ ప్రెస్‌లో వచ్చింది ఈ రోజు, దాని వెనుక ఉన్న వాస్తవం ఏమిటి ? - అనేది పరిశీలిస్తాను.

(అంతరాయం)

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖా మంత్రి (డాక్టర్ డి. వెంకటేశ్వరరావు).— అధ్యక్షా, మీ అనుమతితో సభ్యులకు ఒక సూచన. అది ఒక్క ఉదయం పేపర్లో వచ్చిన వార్త. దానిలో రు. 10 కోట్లు ప్రభుత్వం రాయితీ ఇచ్చింది అనే వార్తతో మొదలై, కనీసం కోటి రూపాయలు అవి కాంట్రాక్టరరీగా వచ్చింది. అలాగే అతి సార వ్యాధి గురించి కూడా కొన్ని పత్రికలలో 40 మంది చనిపోయారని అన్నారు. దానిలోకూడా వాస్తవం లేదు. ముఖ్య మంత్రిగారు, నేనుకూడా వివిధ జిల్లా కలెక్టర్ల ద్వారా తెలుసు

కోవడం జరిగింది. దానిలో ఏమాత్రం వాస్తవం లేదు. కాబట్టి కొన్ని పత్రికలు ఉద్దేశ పూర్వకంగానో లేక దేనికో అవాస్తవ విషయాలు ప్రకటిస్తాయి. కాబట్టి...

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జానార్ధనరెడ్డి (ఖైరతాబాద్) :— రు. 10 కోట్లు తీసివేసినందుకు వారికి ఒక కోటి రూపాయలు అంది ఉంటాయి.

(అంతరాయం)

డాక్టర్ డి. వెంకటేశ్వరరావు :— దీని విషయంలో వివరించడానికి సంబంధిత మంత్రి శ్రీ కళా వెంకట్రావుగారు హౌస్‌లో లేరు. రేపు హౌస్‌లో దీనిపై వివరించడానికి తమరిని అనుమతించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— చిన్న క్లారిఫికేషన్. వారు చెప్పింది సమంజసంగా ఉంది ఆరోగ్య శాఖ మంత్రిగారు కానీ, అర్థిక శాఖ మంత్రిగారు గానీ చెప్పింది సబబుగానే ఉంది. రేపు కళా వెంకట్రావు గారు వస్తారు, స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తారు. బాగానేఉంది పత్రికలలో వచ్చినమాట వేరు ఇక్కడ స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది, జీ.ఓ, 332, మే 5వ తేదీన 1988లో ఇష్యూ చేసిన దాని ప్రకారంగా పత్రికలలో వచ్చింది. ఆ జీ.ఓ ఇష్యూచేసిన మాట వాస్తవమా ? కాదా ?

ఛైర్మన్ :— సమాధానం చెప్పడానికి గవర్నమెంటుకు టైం కావాలి కదా?

శ్రీ ఏ. నరేంద్ర :— జి ఓ వచ్చి మూడు నెలలయింది ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారికికూడా సంబంధం ఉంది. రెవెన్యూకు సంబంధించి ఉంది. సెక్రటరీస్ ఉంటారు. అఫీషియల్స్ ఉంటారు. మూడు మాసాల క్రితం జీ ఓ ఇష్యూ చేసిన సందర్భంగా నష్టపోయిన విషయం ప్రభుత్వానికి ఇంకా తెలియరాలేదా ?

డాక్టర్ డి. వెంకటేశ్వరరావు :— జీ ఓ పేపర్లో వచ్చింది. జీ ఓ వచ్చి ఉండవచ్చు. రాలేదని చెప్పడంలేదు అయితే దానిగురించి వివరాలు చెప్పడానికి సంబధిత మంత్రిగారు ఇక్కడ లేరు

శ్రీ ఏ. నరేంద్ర :— ఇది ఆరోగ్యశాఖ మంత్రికి సంబంధించినదా? ఆర్థిక

శాఖ మంత్రికి సంబంధించినదా ? ఆర్థిక శాఖామాత్యులు సమర్థులే. ఆరోగ్యశాఖ మంత్రికి ఎందుకు ?

(అంతరాయం)

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా ఇది సంచలనం కలిగించిన వార్త. దీనిలో నిజం లేదా ? మంత్రిగారు మేము ఇంకా స్పష్టమయిన అభిప్రాయానికి రాలేము కాబట్టి ఏలా వెంకట్రావుగారు సమాధానం ఇస్తామన్నారు. ఒకవేళ ఆ జీ ఓ ఉంటే కాపీ టేబిల్ పైన పెట్టించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వివరణ కోరుతున్నాను.

SHRI P. ASHOK GAJAPATAI RAJU — Sir, if there is any G. O., like that we will keep a copy of the same in the House. But with signatory imagination, we cannot create a G O.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు — స్టేట్ స్పెక్ట్రేటర్ వేసిన టేబుల్ టాక్సే ఇది. It is not signatory imagination You can go through that

SHRI P ASHOK GAJAPATHI RAJU — Sir, the Commercial Taxes Minister is not here If he is here we could have given the information Commercial Taxes is part of the Revenue and I too handle some part of the Revenue

ఛైర్మన్ :— జీ ఓ రెవెన్యూ క్రింద వస్తుంది.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— జీ ఓ ఇష్యూ చేసారో, లేదో తెలుసుకోవాలి, గవర్నమెంటు నుంచి జీ ఓ ఇష్యూ చేసిఉంటే, ఆ కాపీని సభా సమక్షంలో ఉంచడానికి ఏమీ అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి :— అధ్యక్షా, జంటనగరాల ప్రజలు మంచినీటి కొరకు ఎంతో బాధ పడుతున్నారు.

(అంతరాయం)

సిటీలో రెండు రోజులకు ఒకసారి మంచినీరు వస్తున్నందున ప్రజలు ఎంతో ఇబ్బందులు పడి నాలుగు సంవత్సరాలు ఆందోళన చేసిన తరువాత మరి అసెంబ్లీలో

ఎంతో కష్టం మీద ముఖ్యమంత్రిగారు కృష్ణా జలాలను హైదరాబాదుకు తరలిస్తామని
-40 చెప్పడం జరిగింది. మరి దాని గురించి బడ్జెట్‌లో ఎంత కేటాయించింది, ఎంత
ఖర్చు పెడతారో ఆర్థిక మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి. పేపర్ వరకేనా స్టేట్
మెంట్ యివ్వడం లేక ప్రాక్టికల్‌గా వర్క్ చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— అధ్యక్షా. నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు సవివరంగా సభకు నివేదించారు. అంతకంటే అదనంగా చేర్చవలసినది ఏమీ లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమి చెప్పినా దానిని ఇంప్లిమెంట్ చేసేందుకు చెబుతారని మేము నమ్ముతున్నాము. వాగ్దానాల వర్షాలు కురిపించేందుకు కాదని మేము అనుకొంటున్నాము అయితే అధ్యక్షా, కేవలం వాగ్దానం కొరకు అంటే గాలిబ్ అన్నట్లుగా 'దిల్‌కె బహలానే గాలిబ్ ఏ ఖ్యాల్ అచ్ఛా' అనే మాదిరిగా వుంటే - లేక ఈ సంవత్సరం మేము 'కౌన్ జీతాహై తేరా జుల్ఫ్ కె సర్ హోనే తక్' అన్నట్లుగా వాగ్దానాలే కాము. ఇంప్లిమెంటేషన్ కొరకు ఈ సంవత్సరం ఎంత డబ్బు కేటాయించారు.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— నేను ముందే మనవి చేశాను ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన ప్రతిమాట అమలు జరుపబడుతుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన ప్రకటనను అనుమానపడవలసిన అవసరం లేదని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

చైర్మన్ :— వారు ఇంప్లిమెంట్ చేస్తామని అంటున్నారు గదా.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి డబ్బు అలాట్‌మెంట్ చేయంది ఎక్కడ నుంచి ఇంప్లిమెంట్ చేస్తారు ?

(ఇంటరప్షన్)

చైర్మన్ :— ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రామిస్ చేసిన ప్రకారం ఇస్తారు.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :— ఏమి ప్రామిస్ చేసినారండీ, డబ్బులు ఇస్తామని ప్రామిస్ చేసినారా ? డబ్బులు ఏమి అలాట్‌మెంట్ లేదు.

(ఇంటరప్షన్)

డాక్టర్ వై ఎస్ రాజశేఖరరెడ్డి (పులివెందుల) :— అధ్యక్షా, ఇంతకు ముందు కాంట్రవర్షియల్ కమర్షియల్ టాక్స్ జి ఓ ఎం ఎస్ నం. 332 ఆఫ్ రెవిన్యూ అది 10 కోట్ల రూపాయలు రీ ఫండ్‌కు సంబంధించిన జి ఓ. అని వినిపిస్తున్నది

ఛైర్మన్ :— దాని గురించి ఫర్దర్ డిస్కషన్ వద్దు. అది చాలా క్లియర్‌గా వుంది. ఆ జి ఓ కు సంబంధించిన వివరాల గురించి రేపు ప్రొద్దున చర్చించు కుందాము.

డాక్టర్ వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి.—మేము ఏం చెబుతున్నామో వినవలసిందండి.
I have got further information about that

మీకు ఏమయినా పరధాయ ప్రవేశం వుందా ?

Why don't you have some patience Sir, listen as to that Members are saying

అధ్యక్షా, ఇప్పుడు 10 కోట్ల రూపాయల రీఫండ్ ఒక్క గవర్నమెంట్ ఆఫీసర్ కానీ, లేకపోతే సెక్రటరీ కానీ, లేక ఇంకొ కొందరు చేయడానికి అవకాశం వుంటుందని బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీలో నాకు తెలిసింది. ఆ మేరకు వీలులేదు.

Certain basic rules have been flouted and Sir, why do you want to go into controversies unnecessarily ?

1982 వ సంవత్సరం నుంచి 1985 వ సంవత్సరం వరకు అనగా మూడు సంవత్సరాల పిరియడ్‌లో కలెక్ట్ చేసిన సేల్స్ టాక్స్ ఈ రోజున రీఫండ్ యివ్వడానికి జి. ఓ. ఇష్యూ చేస్తారని అంటే ఇది సెక్రటరీ లెవెల్‌లో అయి వుండేది కానే కాదు. నాకు తెలిసినంత వరకు ఒక్క కమర్షియల్ టాక్స్ మంత్రిగారే చేసి వుండరు. That ought to have been the total cabinet decision

రేపు జి.ఓ. అనేదే పెట్టడం అన్నది జరిగినప్పుడు — ఆ జి. ఒ అనేది వుంటే తప్పకుండా హౌజ్‌లో పెడతామన్నారు, సంతోషం. ఆ జీ ఒ. అనేది ఇష్యూ చేసి నప్పుడు రూల్స్ ఏమయినా ఫ్లౌట్ చేశారా ? లేకపోతే చట్ట ప్రకారంగా జి.ఒ. ఇష్యూ చేశారా ? ఆ జి.ఒ. తో పాటే ఒక నోటు పెట్టాలని కోరుతున్నాను. రెండవది మిత్రులు మైసూరారెడ్డిగారు అడిగినట్లు he has come forward to place all the concerned files regarding the allegations made by Mr. M Padmanabham అధ్యక్షా, ఆ డిపార్ట్‌మెంట్‌కు సంబంధించిన ఫైల్సైనా లేక

పోతే మేము అడిగినట్లు In fact, I have already written some two to three days back. దీనిలో ఇండస్ట్రీస్ డిపార్ట్‌మెంట్‌కు సంబంధించిన ఫైల్స్, ఎక్సైజ్ డిపార్ట్‌మెంట్‌కు సంబంధించిన ఫైల్స్, ట్రాన్స్‌పోర్ట్‌కు, మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్‌కు సంబంధించిన ఫైల్స్ వీటన్నిటిని కూడా సభలో పెట్టాలని లెటర్ వ్రాయడం జరిగింది. అన్ని ఫైల్స్ పెడుతున్నారా, లేదా ?

CHAIRMAN :— This particular matter is nothing to do with the Budget

డాక్టర్ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— పూర్తిగా బడ్జెట్‌కు సంబంధించినది. ఎందుకంటే సింగిల్ రీజన్ గవర్నమెంట్‌కు సంబంధించిన డబ్బు. గవర్నమెంట్‌కు ఈ రాబడిగా రావలసిన డబ్బును అప్పనంగా ఎవరికో సొత్తని వారంతా కోట్ల కొలది దోచేసి ప్రభుత్వానికి నష్టం కలుగజేస్తూ వుంటే అది సంబంధం లేని బడ్జెట్ అంటారేమిటండీ. అన్యాయంగా ఉంటుంది ఇది. దయచేసి దీనిని క్లారిపై చేయాలి. రాష్ట్రా జనాలను సిటీకి తెమ్మని అంటున్నారు. ఇది కేవలం చర్చ ప్రియమేనా, శుష్క వాగ్దానమేనా. చెప్పండి.

SHRI P ASHOK GAJAPATHI RAJU :— Sir, when the Hon'ble Members raised certain allegations based on the Statement by the Ex Minister, I mentioned to the House that I would place the relevant files in the august House and the Hon'ble Speaker would decide what to do about those files. It was left to the discretion of the Hon'ble Speaker. But, Sir, I have not assured that the whole Secretariat would be moved here and would be kept in front of the Hon'ble Speaker,

(INTERRUPTION)

డాక్టర్ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— క్లారిపై చేస్తున్నారా, లేదా ?

(ఇంటరప్షన్)

ఛైర్మన్ :— జానారెడ్డిగారు దయచేసి మీ సభ్యులను కూర్చోమని చెప్పండి. దాట్స్ అన్నీ క్లియర్ చేయిస్తానని చెబుతున్నాను గదా ?

డాక్టర్ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— అడిగిన దానికి జవాబువస్తుందా, లేదా?

CHAIRMAN — Now the House is adjourned to meet at 8 30 a. m. to-morrow

(The House then adjourned to 6-50 p m. to meet at 8-30 a.m, on Wednesday, the 3rd August 1988.)